

วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน Christian University of Thailand Journal

ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๑ มกราคม – มีนาคม ๒๕๕๘ Vol.21 No.1 January–March 2015 ISSN 1685-1412

บทความวิชาการ

- † แนวคิดใหม่ : ส่วนประสมการตลาดในมุมมองของลูกค้า
- † ระบบการจัดการสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
- † ความสำคัญของการเรืองการเดินทางไปเยือนมาอุสในพระกิตติคุณลูกา
- † ภาษีเงินได้บุคคลธรรมด้า : ฉบับมนุษย์เงินเดือน (ก.ง.ด.91)

บทความวิจัย

- † การประเมินผลสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ ในแผนกศัลยกรรมกระดูกในโรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง ในกรุงเทพมหานคร
- † รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะในการสร้างความรู้ของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลของรัฐเขตภาคเหนือของประเทศไทย
- † ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการรับบริการจากเทศบาลเมืองไร่ขิง
- † ศึกษาและออกแบบการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม
- † การพัฒนาโปรแกรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในบุคคลที่มีภาวะเมตาบอลิกซินโดรม โดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในชุมชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดเพชรบุรี

บัญชารอเชียน : หน้าต่างความรู้สู่ประชาคมอาเซียน

สารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน Christian University of Thailand Journal

ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๑ มกราคม – มีนาคม ๒๕๕๘ Vol.21 No.1 January – March 2015 ISSN 1685-1412

เจ้าของ : มหาวิทยาลัยคริสเตียน

บรรณาธิการบริหาร : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันทร์จิรา วงศ์ขุมทอง

บรรณาธิการ : รองศาสตราจารย์ สมพันธ์ ทิณธีระนันทน์

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร. กาญจนานา นาคสกุล	สำนักราชบัณฑิตยสถาน
ศาสตราจารย์ เกริกเกียรติ พิพัฒน์ธรรม	ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ศาสตราจารย์ ดร. ชัยวัฒน์ ต่อสกุลแก้ว	ข้าราชการบำนาญ สำนักงานประมาณเพื่อสังคม
ศาสตราจารย์ ดร. ทวีป ศิรรัคเม	สมาคมนักวิชาการการท่องเที่ยว(ประเทศไทย)
ศาสตราจารย์ ดร. รุจា ภู่พูลย์	มหาวิทยาลัยมหิดล
ศาสตราจารย์ ดร. คิริลักษณ์ โรจนกิจอำนวย	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ ดร. สมจิต หนูเจริญกุล	มหาวิทยาลัยมหิดล
ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ นายแพทย์ ดร. สม附加 วงศ์ขุมทองมหาวิทยาลัยคริสเตียน	
รองศาสตราจารย์ ดร. เรืองเดช บันเงื่อนขัติย์	มหาวิทยาลัยคริสเตียน
รองศาสตราจารย์ ดร. วิภาวดี วิจิตบันดาล	มหาวิทยาลัยคริสเตียน
รองศาสตราจารย์ ดร. คิริชัย ชินะตั้งกุร	ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยศิลปากร
รองศาสตราจารย์ ดร. สุจิตรา เทลีองอมราเลิศ	มหาวิทยาลัยคริสเตียน
รองศาสตราจารย์ ดร. สุวิมล กิรติพูลย์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เส่งยม ไตรatten	ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศากุล ช่างแม่	มหาวิทยาลัยคริสเตียน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพจน์ สุทธิคัកดี	มหาวิทยาลัยคริสเตียน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันเอกหญิง ดร. นางพิมล นิมิตรอาณัน्दมหาวิทยาลัยคริสเตียน	
อาจารย์ ดร. เสาวนีร ภานต์เดชรักษ์	มหาวิทยาลัยคริสเตียน

วัตถุประสงค์

1. ตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและผลงานวิจัยในสหสาขาวิชา ของนักศึกษา อาจารย์ และนักวิชาการ มหาวิทยาลัยคริสต์เตียนและบุคคลภายนอก
2. เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และแนวคิดใหม่ๆ ทางวิชาการ ของ นักศึกษา อาจารย์ และนักวิชาการมหาวิทยาลัยคริสต์เตียนและบุคคลภายนอก
3. เป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการในสหสาขาวิชาให้แก่อาจารย์ นักศึกษาและผู้สนใจให้คึกคักนักว่า และนำไปปรับใช้ประโยชน์

ขอบเขต

วารสารมหาวิทยาลัยคริสต์เตียนรับพิจารณาตีพิมพ์ผลงานทางวิชาการ ประเภทบทความวิชาการ (Academic Articles) บทความวิจัย (Research Articles) หรือบทความบทวิทัศน์ (Review Articles) ในสหสาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ประยุกต์ สังคมศาสตร์ ภาษาศาสตร์ การศึกษาและอื่นๆ บทความที่ส่งมาเพื่อตีพิมพ์จะต้องไม่เคยเผยแพร่ในวารสารใดมาก่อน และไม่อยู่ระหว่าง การพิจารณาตีพิมพ์ของวารสารอื่น โดยบทความทุกเรื่องจะได้รับการพิจารณาจากกองบรรณาธิการและต้องผ่าน การประเมินแบบ Double-blind peer review โดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

กำหนดการออกวารสาร : ราย 3 เดือน/ปี ละ 4 ฉบับ

- ฉบับที่ 1 มกราคม - มีนาคม
ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน
ฉบับที่ 3 กรกฎาคม - กันยายน
ฉบับที่ 4 ตุลาคม - ธันวาคม

สถานที่ติดต่อ : ฝ่ายเลขานุการวารสารมหาวิทยาลัยคริสต์เตียน (อาจารย์นิพรรณ ทัฟฟะกุลธ์)
144 หมู่ 7 ตำบลดอนยายหอม อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 73000
โทรศัพท์ : 0-3422-9480 ต่อ 3101-2 โทรสาร 0-3422-9499
e-mail : ctujournal@christian.ac.th
Website : library.christian.ac.th/CTUjournal

จดหมายเลขาออกแบบปก : กลุ่มงานออกแบบ มหาวิทยาลัยคริสต์เตียน

พิมพ์ที่ : บริษัท จามจุรีโปรดักส์ จำกัด 26 ซอยพระราม 2 ที่ 83 ถนนพระราม 2 แขวงแสมดำ
เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10150
โทรศัพท์-โทรสาร 02-415-8320-1

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความทางวิชาการ (Peer Review)

1. ศาสตราจารย์ เกริกเกียรติ พิพัฒน์เรืองรัม	ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2. ศาสตราจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ ต่อสกุลแก้ว	ข้าราชการบำนาญ สำนักงานประมาณเพื่อสันติ
3. ศาสตราจารย์ ดร.รุจា ภู่พูลย์	คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี
มหาวิทยาลัยมหิดล
4. รองศาสตราจารย์ ดร.กานุจนา แก้วเทพ	คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญ โพธิสิตา	สถาบันเครือข่ายประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
6. รองศาสตราจารย์ ดร.ผ่องศรี ครีมราถ	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
7. รองศาสตราจารย์ ดร.มลิวรรณ บุญเสנו	คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
8. รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินตั้งกร	ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยศิลปากร
9. รองศาสตราจารย์ ดร.สาธิต วงศ์ประทีป	คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
10. รองศาสตราจารย์ ดร.สรพันธ์ ยิ่งรัตน์	คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีพระเจ้าเกล้าพระนครเหนือ
11. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรชาติ ณ หนองคาย	คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
12. รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล กิรติพิบูลย์	คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
13. รองศาสตราจารย์ สมประสงค์ นำมบุญถือ	ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยศิลปากร
14. รองศาสตราจารย์ พิมพ์อ่ำไฟ เวนเชล	คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
15. รองศาสตราจารย์ อัจฉรา ชีวะระภูลกิจ	สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมราช
16. รองศาสตราจารย์ ดร.ลีบสกุล อัญชีเนย়	คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
17. รองศาสตราจารย์ นายแพทย์องค์การ เรืองรัตน์อัมพร	กรรมการบริหาร สถาบันหัวใจเพื่อวิทยาศาสตร์
โรงพยาบาลปีะเว
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรัมฤทธิ์ ขอบผล	คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิ่งยม ໂຕรัตน์	ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยศิลปากร
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานีใจ ธรรมทัควงค์	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธัย เอี่ยมจินดา	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประดิษฐ์ เกกิงรังสฤษดิ์	นักวิชาการอิสระ
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพรัตน์ ภูมิวุฒิสาร	คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บหบรรณาธิการ

วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียนฉบับนี้เป็นฉบับทดลองใหม่ พุทธศักราช 2558 ของค์พระผู้เป็นเจ้า และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลพิพพ ได้โปรดอภิบาลประทานพรให้ท่านผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินบทความ ท่านสมาชิก และทุกท่านที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของวารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียนอย่างดีเยี่ยม และทำให้วารสาร ได้รับการประเมินให้อยู่ในฐานข้อมูลศูนย์ดังนี้การอ้างอิงวารสารไทย (TCI) สาขาวิชาศาสตร์และเทคโนโลยี ในปี 2558 นี้ ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต้องเตรียมความพร้อมเพื่อร่วมเฉลิมฉลองในวาระ เฉลิมพระชนมายุ 5 รอบ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี ในวันที่ 2 เมษายน 2558 คณะวิชาและส่วนงานต่างๆ ได้เตรียมการร่วมฉลองในวิกาลมหาmontagne ขอพระองค์ทรงพระเจริญ ยิ่งยืนนาน

สำหรับวารสารฉบับนี้เป็นฉบับแรกของปีที่ 21 ประกอบไปด้วยบทความวิจัย จำนวน 5 เรื่อง และ บทความวิชาการ จำนวน 4 เรื่อง ซึ่งนำเสนอและมีความหลากหลายของเนื้อหาสาระทางวิชาการ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านทุกท่านที่จะได้รับความรู้ในทางวิชาการ

กองบรรณาธิการ ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาลั่นกรองบทความก่อนการตีพิมพ์ ทุกฉบับ ดังรายนามที่ปรากฏในเล่ม และขอขอบคุณผู้อ่านทุกท่านที่สมควรเป็นสมาชิกวารสาร และให้การสนับสนุนการจัดทำวารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียนด้วยดีตลอดมา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันทร์จิรา วงศ์ชุมทอง

บรรณาธิการบริหาร

และ

รองศาสตราจารย์ สมพันธ์ ทิญธีระหันท์

บรรณาธิการ

สารบัญ

บทบรรณาธิการ

Editor's Message

บทความวิชาการ

- ❖ แนวคิดใหม่ : ส่วนประสมการตลาดในมุมมองของลูกค้า ลักษณี พันธุ์อนโลภณ 1
A New Concept of Marketing Mix in Luksamee Phantanasophon
the Consumer's Mind
- ❖ ระบบการจัดการสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา บริชา พินชุนศรี 12
Co - operative Management System in Preecha Pinchunsri
Higher Education Institution
- ❖ ความสำคัญของการเดินทางไปเมืองมาอูลในพระกิจติคุณถูกา ดร. วิริยะ tipvarakankoon 22
The Significance of the Emmaus Episode in the Dr. Wiriya Tipvarakankoon
Gospel of Luke
- ❖ ภาษีเงินได้บุคลากรรัฐ : ฉบับมนุษย์เงินเดือน (ภ.ง.ด.91) นาภา นาคແຍ້ມ 38
Personal Income Tax: White Collar Employees Napa Nakym
(Por. Ngor. Dor.91)
- ❖ การประเมินผลสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ ในแผนกศัลยกรรมกระดูก เสารัส สุดสว่าง 57
ในโรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง ในกรุงเทพมหานคร Savaros Sudsawang
The Evaluation of Competency of the Professional
Nurses at Orthopaedic Department in a Public
Hospital in Bangkok
- ❖ รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะในการสร้างความรู้ ดร. อรรถไกร พันธุ์วักดี 71
ของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลของรัฐเขตภาคเหนือ Dr. Attakrai Punpukdee
ของประเทศไทย
A Causal Relationship Model of Knowledge
Productivity of Professional Nurses in Public Hospitals
in the Northern Region of Thailand

-
- ❖ ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชน
ในการรับบริการจากเทศบาลเมืองไร่ขิง
“Raiking Municipality’s Factors Related
Satisfaction of Services by Community Users”
-

ดร. อุบล วุฒิพรสกุณ 86
Dr. Ubol Wuthipornsopon

- ❖ ศึกษาและออกแบบการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยเอกชน
แห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครปฐม
Study and Mascot Design for a Private University
in Nakhon Pathom Province
-

ธิติกา จันพาลาภูวน์ 99
Thitikorn Chantaplaboon

- ❖ การพัฒนาโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ
ในบุคคลที่มีภาวะเมتابอลิกซินโดร์ม โดยการมีส่วนร่วม
ของภาคีเครือข่ายในชุมชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดเพชรบุรี
The Development of Behavioral Modification
Program Amongst Metabolic Syndrome Individuals
Towards Community Network Participation
in a Community in Phetchaburi Province
-

ดร. นวพร วุฒิธรรม 110
Dr. Nawaporn Wutthitham

- ❖ บัญชารอาเซียน : หน้าต่างความรู้สู่ประชาคมอาเซียน
-

กองบรรณาธิการ 123

แนวคิดใหม่ : ส่วนประสมการตลาดในมุมมองของลูกค้า A New Concept of Marketing Mix in the Consumer's Mind

ลักษณ์ พันธุ์ชนกสกาน*

บทคัดย่อ

ส่วนประสมการตลาด (Marketing mix) เป็นเครื่องมือทางการตลาดที่องค์กรธุรกิจนำมาใช้ เพื่อกระตุ้นให้ผู้บริโภคเกิดความต้องการในสิ่งที่องค์กรธุรกิจนำเสนอ ประกอบด้วยสินค้า (Product) ราคา (Price) ช่องทางจัดจำหน่าย (Place) และการส่งเสริมการตลาด (Promotion) ส่วนประสมการตลาด หรือที่เราเรียกว่า 4P's เป็นแนวคิดทางการตลาดแบบดั้งเดิมที่เริ่มขึ้นตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นการตลาดที่เป็นยุคทองของโรงงานและผู้ผลิตสินค้าหรือบริการต่างๆ เนื่องจากการตลาดในยุคนี้มีหลักการคิดพื้นฐานว่า “การผลิตสินค้าหรือบริการเข้าสู่ตลาดอยู่ภายใต้ทรัพยากร เทคโนโลยี วัสดุดิบ และความชำนาญของผู้ผลิต” แนวคิดการตลาดแบบ 4P's มุ่งเน้นการผลิตที่ให้ความสำคัญกับสินค้าที่ผลิตออกมาก โดยอาจลืมไปว่าสินค้านั้นลูกค้าต้องการหรือไม่ ขณะนั้นสินค้าที่ผลิตออกมากำหนดอย่างไร ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการและความพึงพอใจได้อย่างเพียงพอ การกำหนดราคาใช้เกณฑ์การกำหนดราคาโดยมุ่งที่กำไรของผู้ผลิตมากกว่าคำนึงถึงต้นทุนของผู้บริโภค โดยมีการใช้ช่องทางการจัดจำหน่ายแบบช่องทางดั้งเดิมที่มุ่งจำหน่ายสินค้าในร้านค้าปลีกแบบทั่วไป และการส่งเสริมการ

ตลาดเน้นการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้ผู้บริโภคได้รับรู้ว่าสินค้าขององค์การเป็นอย่างไร จำนวนเท่าที่ไหน และมีการใช้เครื่องมือการโฆษณา และการส่งเสริมการขาย เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจซื้อ สิ่งเหล่านี้ที่เกิดขึ้นล้วนแล้วแต่เป็นการทำการตลาดในมุมมองที่ผู้บริโภคไม่มีอำนาจในการต่อรอง

หากแต่ปัจจุบันแนวคิดการตลาดเปลี่ยนไปผู้ผลิตมีจำนวนมากขึ้น ทำให้ผู้บริโภคมีทางเลือกในสินค้าและบริการประเภทเดียวกันหรือสินค้าทดแทนกันได้มากขึ้น ทำให้การแข่งขันทางด้านการตลาดรุนแรงขึ้น องค์กรธุรกิจต่างพยายามหากลยุทธ์เพื่อเอาชนะคู่แข่งขัน และพบว่าการตอบสนองความต้องการของลูกค้าเป็นสิ่งสำคัญ จึงทำให้เกิดแนวคิดส่วนประสมการตลาดแบบ 4C's ซึ่งเป็นการทำตลาดในมุมมองของลูกค้า/ผู้บริโภค โดยมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบคือ ความต้องการของผู้บริโภค (Consumer wants and needs) ต้นทุนของบริโภค (Consumer cost to satisfy) ความสะดวกในการซื้อของลูกค้า (Convenience of consumer) และการสื่อสาร (Communication) เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นในความต้องการของลูกค้าเป็นหลัก

* ที่ปรึกษาด้านการตลาดของบริษัท ศิริวัฒนา อินเตอร์พรีน จำกัด มหาชน

Abstract

Marketing mix (marketing mix) is a marketing tool used in businesses. It is used to stimulate consumer demands in the business field. It consists of the product, price, place and promotion of marketing mix. This is what we called traditional marketing 4P's which is a concept that started in the post-World War 2. It was the golden age of the plant and its products and services. This is under the notion that the market is the basis that "the production of goods and services into the market should have the resource materials and technology and under the expertise of the manufacturer." 4P's marketing concept focuses on the importance of manufacturing of the goods to be produced. You must consider what the customer is looking for. Alternatively, products may not be available to meet the needs and preferences of the customers. Pricing the cost of the product should be taken into account rather than focusing on the profit. The use of traditional distribution channels is aimed at retail sales in general. Promotion is used to convey the messages to consumers about the production process and where the consumers can get the

product. This is frequently done by using advertising tools. Promotion stimulates the purchase decision of the consumers. These are all parts of a marketing strategy where consumers have no bargaining power.

But now the concept has changed. A growing number of manufacturers and consumers have a choice in the products and services of the same type or a replacement of a product. Since there is severe competition in the market place, business organizations are trying to find strategies to triumph in the competition. The main strategy is how to produce a product that meets the needs of the customers. As a result, the 4C's of marketing mix which is based on the view of the customer/consumer. The fourth element of the 4C's marketing mix is the demand of consumers (Consumer Wants and Needs) cost of food (Consumer Cost to Satisfy) with customer acquisition (Convenience of Consumer) and communication. Communication is a concept that focuses on what the customers need.

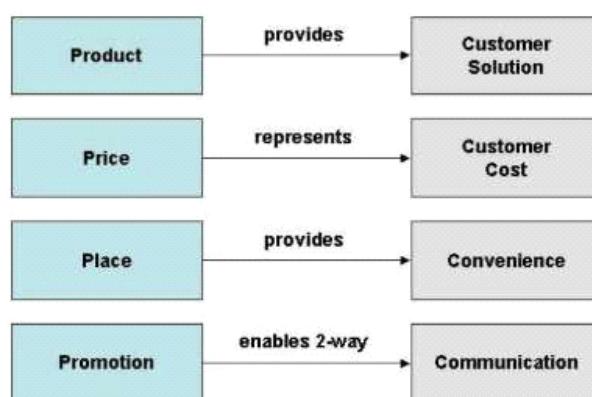
บทนำ

การตลาดเริ่มขึ้นตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สองได้ลุ้นสุดลง ประมาณปี ค.ศ.1945 การตลาดในช่วงนั้นถือได้ว่าเป็นตลาดของผู้ผลิต กล่าวคือ ไม่ว่าผู้ผลิตจะผลิตอะไรก็ตามขายในตลาดเป็นอันขาดดีไปหมดทุกอย่าง สินค้าและบริการต่างๆ ที่ผลิตออกมาก็ไม่

สามารถตอบสนองความต้องการที่มีอยู่อย่างมากมายของตลาดได้ ผลิตมาไม่พ่อขาย ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากการเกิดจากความขาดแคลนของเครื่องอุปโภคบริโภค และเครื่องใช้ไม้สอยต่างๆ ที่สะสมมาตั้งแต่ยุคสมัยสังคม การตลาดในยุคนั้นอาจจะเรียกว่าเป็นยุคทองของ

โรงงานและของผู้ผลิตสินค้าและบริการต่างๆ ต่อมาในช่วงกลางทศวรรษที่ 1960 แนวคิดการตลาดที่มุ่งเน้นการผลิต โดยผลิตมาในปริมาณเท่าไหร่ขายได้หมด เริ่มเปลี่ยนมาเป็นการมองตลาดแบบแยกออกเป็นส่วนๆ อำนาจการต่อรองของผู้ผลิตที่เคยยิ่งใหญ่มาในอดีต เริ่มลดบทบาทลง เป็นยุคของการตลาดที่เปลี่ยนถ่ายเข้าสู่มุมมองด้านการแข่งขันเพื่อช่วงชิงช่องว่างของพื้นที่ในการทำการค้าและแข่งขันบริโภค แนวคิดการตลาดที่สำคัญในยุคนี้คือแนวคิดการทำตลาดใช้แนวคิดมุ่งเน้นการตลาด เน้นที่การสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า/ผู้บริโภค แต่ยังคงให้ความสำคัญกับผู้ผลิตเป็นหลัก การทำการตลาดที่มีมุมมองของผู้ผลิต มีองค์ประกอบสำคัญใน 4 ด้านหรือที่รู้จักในชื่อ Marketing Mix หรือ 4P's มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบในทางการตลาด คือ สินค้า (Product) ราคา (Price) ช่องทางจัดจำหน่าย (Place) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) ซึ่งแนวคิดนี้ได้รับการยอมรับ และถูกนำมาสอนในมหาวิทยาลัยต่างๆ แนวคิดการตลาดแบบ 4P's เป็นแนวคิดทางการตลาดที่ให้ความสำคัญกับมุมมองของผู้ผลิตเป็นหลัก และเป็นกลยุทธ์ที่สร้างขึ้นเพื่อทำให้ผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่ายอยู่รอดเป็นหลัก

ในสมัยต่อมาการตลาดเปลี่ยนแปลงไปตามเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ในช่วงทศวรรษที่ 1990 ในขณะที่นักการตลาดกำลังหาหนทางทำการตลาดให้ตัวเองอยู่รอดได้ในท่ามกลางการแข่งขันทางการตลาดที่รุนแรงและกดดันเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ การตลาดสมัยใหม่ทำให้องค์กรธุรกิจต้องหันมาพิจารณาทบทวนส่วนประสมการตลาดใหม่ (Marketing Mix) นักการตลาดต้องเปลี่ยนมุมมองใหม่ในโลกที่ไร้พรมแดน โดยแนวคิดใหม่ในการทำการตลาดแบบ 4C's ก็เริ่มเข้ามายแทนที่การตลาดแบบ 4P's แนวคิดเรื่องการตลาดแบบ 4C's เป็นการมองจากมุมมองของลูกค้า/ผู้บริโภค เป็นการเปลี่ยนส่วนประสมการตลาดออกมามีเป็นสิ่งที่ใช้แก้ปัญหาของลูกค้า/ผู้บริโภค ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ ความต้องการของผู้บริโภค (Consumer Wants and Needs) ต้นทุนของบริโภค (Consumer Cost to Satisfy) ความสะดวกในการซื้อของลูกค้า (Convenience of Consumer) และ การสื่อสารกับลูกค้า (Communication)

ภาพที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบส่วนประสมการตลาดแบบดั้งเดิม และส่วนประสมการตลาดในมุมมองของลูกค้า

ที่มา : <http://www.dineshbakshi.com/as-a-level-business-studies/marketing-management>

ส่วนประสมการตลาดแบบดั้งเดิม (Marketing Mix)

งานด้านการตลาดนั้นมีเป้าหมายสำคัญ คือ การผลิตสินค้าและบริการให้เป็นที่พึงพอใจของลูกค้า กลุ่มเป้าหมาย เมื่อกำหนดกลุ่มเป้าหมายได้แล้ว ก็พยายามหาวิธีการที่จะสร้างความพึงพอใจให้กับกลุ่มเป้าหมายนั้น โดยปรมาจารย์ด้านการตลาด Philip Kotler ได้เสนอแนวคิด ซึ่งเป็นส่วนสำคัญสำหรับการตลาด เรียกว่า “ส่วนประสมการตลาด (Marketing Mix)” เป็นเครื่องมือทางการตลาดที่สามารถควบคุมได้ และสามารถตอบสนองความต้องการและสร้างความพึงพอใจให้แก่กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย ประกอบด้วยทุกสิ่งทุกอย่างที่องค์กรใช้เพื่อให้มีอิทธิพลโน้มน้าวความต้องการสินค้าหรือบริการขององค์กร โดยมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ดังที่รู้จักกันคือ “4Ps” ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) การจัดจำหน่าย (Place) และการส่งเสริมการตลาด (Promotion) โดยธุรกิจต้องจัดให้เหมาะสมเพื่อตอบสนองความต้องการและสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า การตลาดแบบ 4P's เป็นแนวคิดทางการตลาดในมุ่งมองของผู้ผลิต เป็นหลัก เป็นกลยุทธ์ที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่ายอยู่รอดเป็นหลัก โดยมีหลักการพื้นฐาน การคิดดังต่อไปนี้

1. ผลิตภัณฑ์ (Product)

ผลิตภัณฑ์ เป็นสิ่งต่างๆ ที่ผู้ผลิตเสนอขายให้กับผู้บริโภค เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งรวมทั้งสิ่งที่จับต้องได้เป็นรูปร่าง งานบริการ ลักษณะ การจัดจำหน่าย องค์การและความคิด (อภิสิทธิ์ นั่ตรานานนห์ และจิราเสกข์ ตรีเมธสุนทร. 2549 : 59)

จากความหมายต่างๆ สามารถสรุปลักษณะของผลิตภัณฑ์ได้ดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์ หมายถึง สิ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้

2. ผลิตภัณฑ์ หมายถึง สิ่งหนึ่งสิ่งใดที่นำมามенอขายไปยังตลาดเพื่อให้ตลาดนำไป เกิดการรับฟังและมีความต้องการที่จะนำมาใช้อุปโภคบริโภค และสร้างความพึงพอใจ ความจำเป็นหรือความต้องการที่มีอยู่ของลูกค้าได้

3. ผลิตภัณฑ์ หมายถึง สิ่งที่มีตัวตนจับต้องได้ เช่น รูปแบบสินค้า ที่บ่ห่อ หรือสิ่งที่จับต้องไม่ได้ เช่น แนวความคิด สถาบัน และอื่นๆ ซึ่งสามารถสนองความต้องการของผู้บริโภคได้

ดังนั้น สูปีได้ว่าผลิตภัณฑ์ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ที่เป็นสิ่งที่จับต้องได้ และจับต้องไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบ งานบริการ สถาบัน ความคิด ที่ผู้ผลิตเสนอขายให้กับผู้บริโภค เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค

ฐานความคิดด้านผลิตภัณฑ์ (Product) มีมุ่งมองว่าผู้ผลิตผลิตสินค้าเข้าสู่ตลาดภายใต้ทรัพยากรเคมีโนโลยี วัตถุดิบ และความชำนาญของผู้ผลิต โดยสินค้าที่ผลิตขึ้นมาต้นจะเป็นสินค้าที่สามารถขยายได้ในมุ่งมองของผู้ผลิต มีใช้ในมุ่งมองของผู้บริโภค ฉะนั้นสินค้าที่ผลิตออกมากำหน่ายในท้องตลาดอาจไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการและความพึงพอใจได้อย่างเพียงพอ

ภาพที่ 2 ส่วนประสมการตลาดด้านผลิตภัณฑ์
ที่มา : <http://www.google.co.th>

2. ราคา (Price)

ราคาเป็นองค์ประกอบหนึ่งของส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix) ที่มีบทบาทในการสร้างรายได้ และความอยู่รอดของกิจการ องค์กรธุรกิจจึงควรพิจารณากำหนดราคาของผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสม สอดคล้องกับองค์ประกอบอื่นๆ ของส่วนประสมทางการตลาด นอกจากนี้ ราคายังเป็นปัจจัยสำคัญตัวหนึ่งที่ใช้ในการต่อสู้กับคู่แข่งขันทางธุรกิจ เพื่อให้ได้มาซึ่งส่วนแบ่งทางการตลาดและลูกค้าของกิจการ

ฉะนั้น ราคาจึงเป็นมูลสิ่งที่ใช้ในการกำหนดมูลค่าของผลิตภัณฑ์หรือบริการ ในรูปของเงินตราที่สามารถแลกเปลี่ยนกันได้อย่างยุติธรรม และเกิดความพึงพอใจของทั้งสองฝ่าย

ฐานความคิดด้านราคา (Price) การกำหนดราคาจะถูกตั้งให้ได้ราคาที่จะทำให้ผู้ผลิตสินค้าไม่ขาดทุน ในขณะที่ผู้ขายสินค้า/ผู้จัดจำหน่าย ก็จะบวกกำไรเพิ่มเพื่อให้ต้นเงินสามารถอยู่รอดได้ ทำให้ราคายาที่ควรจะเป็นมีราคาสูงเกินกว่าที่ผู้บริโภคจะจ่าย เพื่อแลกเปลี่ยนระหว่างสินค้าหรือบริการกับความพึงพอใจ

3. ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)

เป็นกระบวนการที่ใช้เพื่อการเคลื่อนย้าย

ผลิตภัณฑ์หรือบริการจากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภค หรือตลาดเป้าหมาย โดยมีกิจกรรมที่ช่วยในการกระจายสินค้า ได้แก่ การขนส่ง คลังสินค้า การเก็บรักษาสินค้า และการบริหารสินค้าคงคลัง การเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์หรือบริการจากผ่านทางสถานที่กลางประเทศต่างๆ เช่น ตัวแทนนายหน้า นายหน้าพ่อค้าส่ง พ่อค้าปลีก ห้างนี้เพื่อช่วยให้การจัดจำหน่ายสินค้าได้ดีขึ้น

ช่องทางการจัดจำหน่าย (Distribution)

กระบวนการดำเนินงาน หรือกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร ซึ่งดำเนินขึ้นเพื่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์จากผู้ผลิต ไปยังผู้บริโภค หรือผู้ใช้ทางอุตสาหกรรม โดยเน้นที่กิจกรรมการเจรจาซื้อ-ขายเป็นหลัก ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการกระจายสินค้า การขนส่ง และการเก็บรักษา เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการ

ฐานความคิดด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) ช่องทางการจัดจำหน่ายเป็นการกระจายสินค้าไปสู่ผู้บริโภคให้ได้มากที่สุด เพื่อให้ผู้บริโภคเห็นสินค้าและเข้ามาซื้อสินค้า

ภาพที่ 3 แสดงส่วนประสมการตลาดด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

ที่มา : <http://www.google.co.th>

4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion)

การส่งเสริมการตลาดเป็นการติดต่อสื่อสารทางการตลาดระหว่างผู้ขายกับผู้ซื้อ หรือกลุ่มลูกค้า เป็นอย่างมาก โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 4 ประการ ประการแรกได้แก่ การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสินค้า

แก่ผู้มุ่งหวัง ประการที่สองได้แก่ การโน้มน้าวซักจูงให้ลูกค้าผู้มุ่งหวังสนใจและตัดสินใจซื้อสินค้าในที่สุด ประการที่สามคือ ความต้องการเปลี่ยนพฤติกรรมลูกค้าที่ไม่ได้บริโภคสินค้าของธุรกิจให้หันมาบริโภคสินค้าที่ทำการส่งเสริม และประการสุดท้ายเพื่อเป็นการเตือน

ความจำเป็นของลูกค้าจะมีผลต่อสินค้าอย่างเสมอๆ การส่งเสริมการตลาดอาจทำได้โดยวิธีการต่างๆ ได้แก่ ประชาสัมพันธ์ (Public relations) โฆษณา (Advertising) การขายโดยบุคคล (Personal selling) และการส่งเสริมการขาย (Sales promotion)

4.1 การประชาสัมพันธ์ (Publicity) เป็นการแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความเคลื่อนไหว หรือกิจกรรมต่างๆ ของกิจการเพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อ กิจการ และต่อผลิตภัณฑ์โดยการใช้กิจกรรม เช่น การให้ข่าว การจัดสัมมนา การเป็นสปอนเซอร์การบริจาค การสนับสนุนโครงการของชุมชน เป็นต้น

4.2 การโฆษณา (Advertising) เป็นการแจ้งหรือนำเสนอข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของกิจการและผลิตภัณฑ์หรือบริการโดยผ่านสื่อ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ โดยต้องมีการจ่ายเงินโดยผู้อุปถัมภ์รายการ

4.3 การขายโดยใช้โดยบุคคล (Personal selling) เป็นการแจ้งข่าวสารข้อมูล และจูงใจให้ซื้อสินค้าโดยติดต่อข้อข่ายกันแบบเพชญหน้าระหว่างผู้ขายและผู้ซื้อ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการซื้อขายเร็วและช่วยสร้างล้มเหลวที่ดีกับลูกค้า

4.4 การส่งเสริมการขาย (Sales promotion) เป็นเครื่องมือช่วยการตั้นให้เกิดความสนใจเกิดการทดลองใช้ เกิดการซื้อสินค้า ในปริมาณที่มากขึ้นหรือเร็วขึ้น โดยใช้กิจกรรมทางการตลาดต่างๆ เช่น การลด แลก แจก แคม ซิ่งโชค ส่วนลด และซื้อเป็นต้น การส่งเสริมการขายเป็นเครื่องมือสนับสนุนที่ใช้สนับสนุนโฆษณา การขายโดยใช้พนักงานขาย และการประชาสัมพันธ์

ฐานความคิดด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion) การล้ำกลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดเน้นการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้ผู้บริโภคได้รับรู้ว่าสินค้าขององค์การเป็นอย่างไร จำหน่ายที่ไหน และมีการใช้เครื่องมือการโฆษณา และการส่งเสริมการขาย เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจซื้อ

ส่วนประสมการตลาดในมุ่งมองของลูกค้า

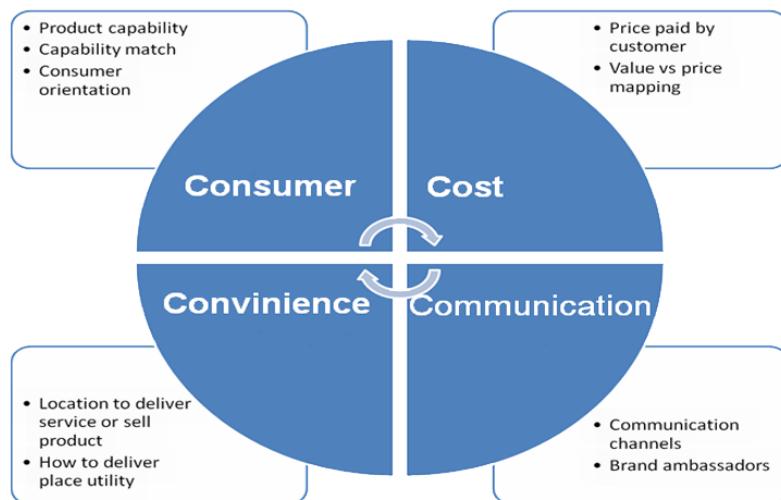
ในยุคปัจจุบันการตลาดการแข่งขันมีความรุนแรง และความกดดันมีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ อีกทั้งสินค้าหรือบริการ การกำหนดราคา การใช้ช่องทางการจัดจำหน่าย ตลอดจนการใช้เครื่องมือการส่งเสริมการตลาดเริ่มมีความเหมือนกันจนยากที่จะแยกแยะความแตกต่างกันได้ เพื่อช่วงชิงช่องทางของพื้นที่ในการทำการค้าและยังชิงผู้บริโภค ทำให้การตลาดหาทางทำตลาดเพื่อให้ตัวเองอยู่รอดได้ จึงทำให้เกิดแนวคิดการตลาดแบบ “4Cs” เช้ามาแทนที่การตลาดแบบ “4Ps”

“4Cs” เป็นแนวคิดการทำการตลาดที่สำคัญในยุคนี้ที่ธุรกิจต้องการสร้างความแตกต่าง เป็นผู้ชนะในการแข่งขันที่รุนแรง เมื่อธุรกิจต้องการสร้างความแตกต่าง สิ่งสำคัญที่ตลาดต้องคำนึงถึงคือ “การตอบสนองต่อความต้องการให้ตรงใจของลูกค้ามากที่สุด” จึงทำให้การดำเนินงานด้านการตลาดมีมุ่งมองที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นการมองในมุ่งมองของผู้ซื้อหรือลูกค้า จากเดิมธุรกิจให้ความสำคัญกับผลิตสินค้าออกจำหน่ายตามทรัพยากร กำลัง ความสามารถ และความต้องการขององค์กรธุรกิจ ซึ่งมองค์ประกอบเรียกว่า “ส่วนประสมการตลาด (Marketing Mix = 4Ps)” ในการปรับเปลี่ยนแนวความคิด “ส่วนประสมการตลาดในมุ่งมองของลูกค้า” นี้ หนึ่งในนั้นคือ Don E. Schultz ประธานยุทธศาสตร์ด้านการตลาดและการสื่อสาร การตลาดอีกห้านหนึ่ง ได้เสนอไว้ในหนังสือ New marketing paradigm ว่าในยุคปัจจุบันนี้ เป็นยุคที่ถูกเวลาของ การล้ม “4Ps” และให้มอง “4Cs” แทน Model 4Ps ซึ่งเป็นแนวคิดเป็นมุ่งมองที่ให้ความสนใจกับผู้บริโภคเป็นหลัก ในขณะที่ “4Ps” จะให้มุ่งมองของผู้ขายโดยมุ่งเน้นการวางแผนการตลาดที่ให้ความสำคัญของผลิตภัณฑ์เป็นหลัก ซึ่งแตกต่างจาก “4Cs” และการคำนึงถึงผู้บริโภคในสิ่งที่ทำให้องค์กรธุรกิจสามารถลือสารกับผู้บริโภค ได้อย่างมีประสิทธิภาพที่เปิดโอกาสให้องค์กรธุรกิจคำนึงถึงการทำให้ผลิตภัณฑ์เข้า

ไปเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตผู้บริโภค แนวคิดส่วนประสมการตลาดในมุมมองของลูกค้า แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม อันได้แก่ ความต้องการของผู้บริโภค (Consumer wants and needs) ต้นทุนของผู้บริโภค (Consumer cost to satisfy) ความสะดวก (Convenience of consumer) และการติดต่อสื่อสาร (Communication)

ดังนั้นองค์กรธุรกิจต้องรู้จักผู้บริโภคเป็นอย่างดีว่าในแต่ละวันนั้นผู้บริโภค มีพฤติกรรมการบริโภค

สินค้าอย่างไร ตัดสินใจซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์อะไรบ้าง มีวัตถุประสงค์การใช้อย่างไร ใช้ผลิตภัณฑ์บ่อยแค่ไหน มีปัจจัยในการซื้ออย่างไร และรับรู้ข้อมูลข่าวสารของผลิตภัณฑ์ต่างๆ จากแหล่งใด สื่อใด ตลอดจนศึกษาถึง Life style ของผู้บริโภค เป็นต้น (<http://marketingthai.blogspot.com>) โดยองค์ประกอบของส่วนประสมการตลาดในมุมมองของลูกค้ามีองค์ประกอบดังแสดงในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 แสดงองค์ประกอบส่วนประสมการตลาดในมุมมองของลูกค้า (4Cs)

ที่มา : http://www.ihotelmarketer.com/index.php?option=com_k2&view=item&id=201:marketing-strategy&Itemid=359

1. ความต้องการของผู้บริโภค (Consumer wants and needs)

ความต้องการของมนุษย์สูงจำแนกออกเป็นกลุ่มๆ โดยวัฒนธรรม สังคม สภาพเศรษฐกิจ การเมือง ชนชั้นทางสังคม ตลอดจนปัจจัยส่วนบุคคล อันได้แก่ การรับรู้ การเรียนรู้ ทัศนคติ บุคลิกภาพ เป็นต้น ความต้องการถูกสร้างขึ้นมาจากการวัฒนธรรม ส่วนบุคคล เป็นรูปแบบหนึ่งของความจำเป็นของมนุษย์ จะเห็นได้ว่าความต้องการผู้บริโภคไม่มีวันจบสิ้น ทำให้

องค์กรธุรกิจมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์อยู่ตลอดเวลาหากแต่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม่ได้คำนึงถึงความต้องการของผู้บริโภค ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตออกนั้นคงจะจำหน่ายไม่ได้ องค์กรธุรกิจคงต้องผลิตอะไรที่ผู้บริโภคต้องการมากกว่า และสินค้าที่ผลิตออกมานั้นควรจะเป็นสินค้าที่ผู้บริโภคจะซื้อใช้เพื่อแก้ปัญหาการอยู่รอดของพวากษา (Consumer solution) แทนที่จะเป็นการผลิตเพื่อเป็นการอยู่รอดของผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่าย การผลิตสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคอย่าง

ไม่มีที่สิ้นสุดนั้น ควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังนี้ (http://th.jobsdb.com/TH/EN/V6HTML/Home/marketing_editors.htm)

- ความน่าเชื่อถือและไว้ใจได้ การซื้อขาย คงไม่สามารถเกิดขึ้นได้หาก ผู้ซื้อและผู้ขายไม่ผูกพัน และเชื่อถือ เชื่อใจกันได้ ลูกค้าตัดสินใจซื้อก็ เพราะ ความไว้วางใจเชื่อใจ
- เปี่ยมไปด้วยแรงบันดาลใจ คนส่วนใหญ่ เชื่อว่าตนเองให้เหตุผลในการซื้อสินค้า แต่ลึกๆ แล้ว อารมณ์ยังมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ แบรนด์ตั้งท้าย ยิ่ห้อเน้นสร้างความสัมพันธ์ทางอารมณ์กับลูกค้าโดย ใช้แรง บันดาลใจช่วยทำให้สินค้าบริการแบบธรรมชาติ มีความหมายมากขึ้น และเป็นกุญแจสำคัญเข้าถึงจิตใจ ผู้บริโภค

- ทำให้ชีวิตง่ายขึ้น สินค้าหรือบริการที่อำนวยความสะดวก ความสะดวกสบายย่อมถูกอกถูกใจลูกค้าอยู่ใหม่ ที่ไม่ ต้องเสียเวลา many ง่ประดิษฐ์โดย แต่ลูกค้าอยู่นี่ จะชอบอะไรที่เป็นชีวิตสำราญ ฉะนั้น ควรคิดอะไรที่ ครบวงจรล่ำก มีแต่รายกับราย

- ให้คำแนะนำกับลูกค้า ต้องยอมรับว่าลูกค้า ทุกวันนี้ต้องการความคุ้มทุกสิ่งในชีวิตของ การซื้อ สินค้าหรือบริการ นั่น เพราะเข้าต้องการคำแนะนำควบคุณ ลึกลับที่เข้าเลี้ยงเงินซื้อมาซ่อนกัน

- ยุคนี้เป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร ลูกค้า บางคนต้องการความช่วยเหลือด้านข้อมูลของผลิตภัณฑ์ ไม่ว่าจะเป็นสินค้า หรือบริการ ผู้ขายที่ช่วยแนะนำข้อมูล ได้ดีมีสิทธิประับความสำเร็จได้มากกว่า

- ลูกค้ามีความต้องการไม่รู้จักจบ ถ้าคุณ คิดทำธุรกิจที่สามารถให้บริการ ได้ตลอด 24 ชั่วโมง ตลอด 7 วัน คือถ้าคุณสามารถข้ามเวลาอันเป็นอุปสรรค ในการให้บริการได้ ไม่ว่าจะเป็นการหาประโยชน์จาก เทคโนโลยี ของแบบนี้คิดเร็วมาก มีสิทธิ์รายก่อน

- รู้จักลูกค้าของคุณเอง ลูกค้าทุก คนอย่างเป็นคนสำคัญ คุณสามารถศึกษาลูกค้าได้ จากพฤติกรรม โดยการทำเริ่ร์ช

- ขยายทำเรื่องเซอร์ไพร์ส เซอร์ไพร์สคือ อาการประหลาดใจ เพราะได้สิ่งที่ดีเกินความคาดหวัง ซึ่งจะเป็นการสร้างความภักดีต่อตรายี่ห้อ การเซอร์ไพร์ส ทำให้ลูกค้าประทับใจและจะเป็นลูกค้าของเราตลอดไป

- รางวัลลูกค้าเด่น การเป็นลูกค้าผู้ภักดี คือสิ่งที่ผู้ทำธุรกิจความชอบรางวัลให้ ด้วยวิธีง่ายๆ ไม่ว่าจะเป็นการ Added value หรือจัดการคืนกำไร

- ด้อยอยู่เดียงข้าง ความสัมพันธ์ควร ยืนยาวผ่านกาลเวลา คุณจะรักษาความสัมพันธ์กับลูกค้า ให้กานน์เท่านานถาวร กิจกรรมของรังวัลให้ ด้วยวิธีง่ายๆ ไม่ว่าจะเป็นการ ให้ลูกค้ามีให้

ฉะนั้นฐานความคิดด้านความต้องการของ ผู้บริโภค มุ่งเน้นการผลิตสินค้าที่ผู้บริโภค มีความต้อง การมากกว่า โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่ผู้บริโภค จะได้รับ

2. ต้นทุน (Consumer cost to satisfy)

แนวคิดการตั้งราคาเพื่อให้ผู้ผลิตและผู้จัด จำหน่ายอยู่รอดนั้นเปลี่ยนไป เป็นการตั้งราคาโดย พิจารณาถึงต้นทุนของผู้บริโภคที่ต้องจ่ายเพื่อให้ได้มา ซึ่งสินค้าหรือบริการ โดยในการซื้อสินค้าหรือบริการ ผู้บริโภคจะต้องใช้เงินในการซื้อมา และเงินจะเป็นต้น ทุนที่ผู้บริโภครู้จักและให้ความสำคัญมาก โดยผู้บริโภค ส่วนใหญ่เวลาจะซื้อสินค้าหรือบริการ มักจะเบรี่ยงเที่ยบ แต่เพียงราคากลางสินค้าหรือบริการเท่านั้น ราคาสินค้า ที่ไหนถูกกว่า ก็จะเก็บกันไปซื้อที่นั่น โดยไม่ได้คิดถึง เรื่องต้นทุนอื่นๆ ที่จะต้องเสียไป ซึ่งในความเป็นจริง แล้ว ต้นทุนผู้บริโภค มีหลายอย่าง ด้วยกัน และเป็นสิ่ง ที่ผู้บริโภคอาจจะมองข้าม ไม่ได้ นำมาคิดเบรี่ยงเที่ยบ ใน การซื้อสินค้าหรือบริการ (วิวัฒน์ จันทร์ทองกิ่ง : <http://www.hu.ac.th>) เรายังรู้ว่า “ต้นทุนผู้บริโภค” เป็นต้นทุนในสิ่งต่างๆ ที่ผู้บริโภคเสียไปเพื่อแลกกับ สินค้าหรือบริการที่ต้องการได้มา ประกอบด้วย 4 ต้นทุนดังนี้คือ

ต้นทุนที่ 1 คือ ต้นทุนของเงินที่ใช้ในการซื้อสินค้า เป็นต้นทุนของราคасินค้าที่ผู้บริโภคจะซื้อ โดยผู้บริโภคส่วนใหญ่จะพิจารณาถึงความคุ้มค่า ว่าสิ่งที่ได้รับจากสินค้านั้น คุ้มกับเงินที่เสียไปใหม่ ถ้าคิดว่าคุ้ม ก็จะตัดสินใจซื้อ ซึ่งต้นทุนของเงินที่ใช้ในการซื้อสินค้า นี้ ผู้บริโภคส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญมากที่สุด

ต้นทุนที่ 2 คือ ต้นทุนของเวลา ในการที่ผู้บริโภคจะไปซื้อสินค้าที่ไหนก็ตาม ผู้บริโภคจะต้องเสียเวลาในการเดินทาง และเสียเวลาในการเลือกซื้อ จะเร็ว หรือช้า ขึ้นอยู่กับแต่ละคน ซึ่งเวลาที่เสียไปกับการซื้อสินค้า ท่านสามารถนำไปทำอะไรต่อ มีอะไรได้อีกหลายอย่าง ฉะนั้นเวลาจึงถือว่าเป็นต้นทุนอย่างหนึ่งของผู้บริโภค เช่นกัน

ต้นทุนที่ 3 คือ ต้นทุนของค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เมื่อท่านต้องการจะไปซื้อสินค้าที่อยู่ไกลจากบ้าน ท่านจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ไม่ว่าท่านจะขับรถไปเองหรือนั่งรถรับจ้างไปก็ตาม ก็เป็นค่าใช้จ่ายอย่างหนึ่งที่จะต้องเสียไปเพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งสินค้านั้น จึงถือว่าค่าเดินทางเป็นต้นทุนของผู้บริโภคตัวหนึ่งด้วย

ต้นทุนที่ 4 คือ ต้นทุนของความพยายาม เป็นต้นทุนที่มักเกิดขึ้นกับผู้ที่ชอบไปซื้อสินค้าราคาถูก หรือสินค้าลดราคา เพราะสถานที่ที่ขายสินค้าราคาถูก หรือสินค้าลดราคานั้น มักจะมีคนไปซื้อกันมาก ดังนั้นในการเดินทางอาจจะเจอรถติดหรือถ้าเป็นตลาดนัด อาจจะต้องหากาด ตกไฟ และเมื่อไปถึงที่ร้านก็ต้องเบียดเลียด ยื้อ攘กับคนอื่น ซึ่งกว่าจะได้สินค้านั้นมา ต้องใช้ความพยายามเป็นอย่างมาก

ฉะนั้นแนวคิดการตั้งราคาเพื่อให้ผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่ายอยู่รอดนั้นต้องเปลี่ยนไปเป็นการตั้งราคาโดยพิจารณาถึงต้นทุนของผู้บริโภคที่ต้องจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการ (บุริม โอทกานนท์ : 2555)

3. ความสะดวกสบาย (Convenience of consumer)

การคำนึงถึงความสะดวกสบายของลูกค้า ด้วยการเพิ่มช่องทางในการจำหน่ายที่ผู้บริโภคสามารถ

หาซื้อสินค้าได้สะดวกรวดเร็ว ง่ายๆ ไม่มีขั้นตอน слับซับซ้อนในการหาซื้อสินค้า หรือในการเข้ารับบริการ เป็นสิ่งสำคัญที่ลูกค้าใช้เป็นเหตุผลในการตัดสินใจซื้อปัจจุบันผู้บริโภคไม่สนใจในร้านค้าที่จะต้องขับรถหรือเดินทางไปหาซื้อ เพราะความเร่งด่วนของภาระจราจร ที่ติดขัด ทำให้ผู้บริโภคปรับความคิดมาเป็นความสะดวกในการหาซื้อ ฉะนั้นช่องทางการจัดจำหน่ายสมัยใหม่นั้นต้องคิดว่าจะเพิ่มความสะดวกในการซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภคได้อย่างไร ซึ่งมากเท่าไร และซื้อเวลาได้มากกว่าการซื้อตามช่องทางแบบดั้งเดิมที่ถูกกำหนดขึ้นจากผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่าย ปัจจุบันมีช่องทางการจัดจำหน่ายเกิดขึ้นมากมาย และบางครั้งสินค้าชนิดหนึ่ง สามารถที่จะจัดจำหน่ายให้ถึงลูกค้าเป้าหมายได้หลายช่องทาง อาทิ ช่องทางการจำหน่ายแบบดั้งเดิม ช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านโมเดร์นเทรด ช่องทางการขายตรง ช่องทางอีคอมเมอร์ซ ช่องทางໂอดิໂໂນหรือการแสดงสินค้า เป็นต้น

ฉะนั้น ธุรกิจใดที่อำนวยความสะดวกในการหาซื้อสินค้าหรือบริการ ผู้บริโภคก็จะไปซื้อสินค้ากับร้านค้านั้น อาทิ ร้านสะดวกซื้อ (Convenience stores) หรือ ร้านค้าแบบส่วนลด (Discount store) ที่เพิ่มจำนวนสาขาในแหล่งชุมชนให้มากขึ้น หรือแม้แต่ ผลิตภัณฑ์ประเภทอาหาร ก็ได้เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายให้เป็นการบริการแบบส่งถึงบ้าน หรือ Home delivery แทน อย่างเช่น Pizza Hut หรือ KFC เป็นต้น ธุรกิจเหล่านี้ล้วนแล้วแต่รับถูกประสงค์เพื่อเพิ่มความสะดวกในการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ได้อย่างง่ายดาย นอกจากนั้น ธุรกิจควรมีการใช้เทคโนโลยีในการจัดจำหน่ายที่ทันสมัยผ่านอินเตอร์เน็ตที่ช่วยให้การซื้อผลิตภัณฑ์สะดวกขึ้นเพียงนั่งหน้าจอ ก็สามารถสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ได้ เพราะปัจจุบันผู้บริโภคไม่ยืดติดกับสถานที่กับสถานที่เดิมสักเท่าไหร่ นอกเหนือนี้ควรมีสถานที่จัดจำหน่ายให้ทั่วถึงที่ผู้บริโภคสามารถหาซื้อได้ง่าย สะดวกในเวลาและสถานที่ที่ต้องการอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดการซื้อขายต่อเนื่อง (<http://marketingthail.blogspot.com>)

4. การติดต่อสื่อสาร (Communications)

การสื่อสารเป็นกระบวนการในการแลกเปลี่ยน เกิดโดยการถ่ายทอดสารจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง ด้านการตลาดองค์กรธุรกิจใช้การสื่อสารเพื่อการสร้างการรับรู้ ภาพลักษณ์ ยอดขาย เตือนความจำให้ผู้บริโภค ตลอดจนการสร้างความจงรักภักดี ต่อตราสินค้า นักการตลาดเริ่มมองว่า การส่งเสริมการตลาด (Promotion) เป็นเครื่องมือที่ตอบได้ไปลำหรับการทำให้องค์กรธุรกิจเป็นที่รู้จัก หากแต่ปัจจุบันการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ต้องมองว่าทั้งสื่อและสารใดที่ผู้บริโภคจะรับฟัง การตลาดวันนี้ผู้บริโภคใช่ว่าจะยอมฟังในสิ่งที่องค์กรธุรกิจต้องการจะพูดเมื่อไหร่อย่างเดียว แต่ผู้บริโภคเลือกที่จะฟังและไม่ฟัง เลือกที่จะเชื่อและไม่เชื่อ ดังนั้นการส่งเสริมการตลาดจึงควรหันมาให้ความสำคัญในเรื่องการสื่อสาร มากกว่าการลดแลกแจก แต่ให้ความสำคัญในการสร้างเรื่องราวสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจ ผ่านสื่อที่ผู้บริโภครับฟังมากกว่า นอกเหนือซึ่งทางการจัดทำหน่วยสัญญาหมุนเวียนนั้นต้องคิดว่าจะเพิ่มความสามารถในการชื่อสินค้าและบริการของผู้บริโภคได้อย่างไร เพราะในตอนนี้ผู้บริโภคจะเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะซื้อที่ไหน ซื้อมากเท่าไร และซื้อเวลาใด (บุรี โอทกานนท์ : 2555)

ฉะนั้นการสื่อสารที่ดีควรสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจ และความเชื่อถือในสินค้า ส่งผลให้เกิดยอดขายที่เพิ่มขึ้น เลือกใช้เครื่องมือทั้ง Above the line ที่เป็นสื่อหลักเพื่อสร้างการรับรู้ในระยะสั้นๆ อย่างรวดเร็ว โดยใช้วิธีการโฆษณาสินค้าผ่านสื่อ ไม่ว่าจะเป็นหนังโฆษณาทางทีวี สปอร์ตวิทยุ โฆษณาในิติยสาร หรือสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ขณะที่ Below the line เป็นการสื่อสารสองทางกับผู้บริโภคในรูปแบบของการจัดกิจกรรมตลาดเพื่อเข้าถึงผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม เช่นพื้นที่ที่มีจำนวนและขนาดจำกัด อาทิ การจัดกิจกรรมพิเศษทางการตลาด, การส่งเสริมการขาย, การจัดโปรดิวซ์สร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า (CRM : Customer

relationship management) การทำ Direct marketing, Direct mail, Marketing research, Public relation, Promotion event, Internet marketing ฯลฯ เพื่อสร้างกระแสการบอกต่อ (Word of mouth) ลักษณะปากต่อปาก หรือที่นิยมเรียกว่า Buzz Marketing นั่นเอง (<http://www.bizexcenter.com>)

สรุป

ปัจจุบันการดำเนินธุรกิจเกิดการแข่งขันกันอย่างรุนแรง องค์กรธุรกิจต่างให้ความสำคัญต่อการผลิตสินค้าเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของบริโภค จนทำให้สินค้าหลายประเภทมีความเหมือนกันจนยากที่จะแยกแยะความแตกต่างกันได้ ทำให้นักการตลาดต้องหาวิธีการทำการตลาดเพื่อให้องค์กรอยู่รอดได้จากสภาพการแข่งขันที่รุนแรง จึงทำให้เกิดแนวคิดการตลาดแบบ “4Cs” เข้ามาแทนที่การตลาดแบบ “4Ps”

“4Cs” เป็นแนวคิดการทำการตลาดที่สำคัญในยุคนี้ จากเดิมขององค์กรธุรกิจต่างให้ความสำคัญกับสินค้า (Product) ราคา (Price) การจัดจำหน่าย (Place) และการส่งเสริมการตลาด (Promotion) หรือที่เราเรียกว่า “ส่วนประสมการตลาด 4Ps” แนวคิด “4Ps” ไม่อาจสร้างความแตกต่าง เพื่อเป็นผู้ชนะในการแข่งขันที่รุนแรง เมื่อธุรกิจต้องการสร้างความต้องการสั่งสมที่ต้องการให้ตรงใจของลูกค้ามากที่สุด” จึงทำให้การดำเนินงานด้านการตลาดมีมุ่งมองที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นการมองในมุมมองของผู้ซื้อหรือลูกค้า หรือ “4Cs” ได้แก่ ความต้องการของผู้บริโภค (Consumer wants and needs) ต้นทุนของผู้บริโภค (Consumer cost to satisfy) ความสะดวก (Convenience of consumer) และการติดต่อสื่อสาร (Communication)

บรรณานุกรม

- ดนัย เทียนพูน. (2549). “4 Cs ส่วนผสมใหม่ของการตลาดสมัยใหม่”. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2555, จาก <http://www.Blogang.commainblog.php?id=dnt&month=11-11-2006&group=16&gblog=2>.
- บุรินทร์ โอทกานนท์. (2555). “4 C's การตลาดปฏิวัติ”. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2555, จาก http://inside.cm.mahidol.ac.th/mkt/index.php?option=com_content&view=article&gblog=2.
- วิวัฒน์ จันทร์ทองกิ่ง. ต้นทุนที่ถูกลืม. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.hu.ac.th/academic/article/Mk/Cost.htm>.
- ศูนย์พัฒนาความเป็นเลิศทางธุรกิจ. Below the Line วิธีพิชิตใจลูกค้า. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.bizexcenter.com>.
- อภิสิทธิ์ ฉัตรทานนนท์ และจิระเสกสรรค์ ตรีเมธสุนทร. (2549). หลักการตลาด. พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพฯ : เจริญมิตร.
- 10 ดีมานด์ ความต้องการที่ไม่รู้จักของผู้บริโภค. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2555, จาก http://th.jobsdb.com/TH/EN/V6HTML/Home/marketing_editors.htm.
- 4P VS 4C วิัฒนาการจากอดีตถึงปัจจุบัน. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2555, จาก <http://marketingthai.blogspot.com/2010/08/4p-vs-4c.html>.
- Borden H. (1964). The concept of marketing mix. *Journal of Advertising Research*. 4(2) : 7-12.
- Lauterborn, B. (1990). New Marketing Litany Four Ps pass ; C-words take over. *Advertising Age*. 61(41) : 26.
- Kotler, P., & Armstrong, G. (2008). *Principles of Marketing*. 12th ed. New Jersey : Pearson.

ระบบการจัดการสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

Co – operative Management System in Higher Education Institution

ปรีชา พินชุนศรี*

บทคัดย่อ

สหกิจศึกษา (Cooperative education) คือ ระบบการศึกษาที่เน้นการปฏิบัติงานในหน่วยงาน ซึ่งเรียกว่า สถานประกอบการหรือองค์กรผู้ใช้บัณฑิต อย่างเป็นระบบก่อนสำเร็จการศึกษา โดยที่นักศึกษา จะต้องปฏิบัติงานจริง ณ สถานประกอบการหรือองค์กร ผู้ใช้บัณฑิตที่ให้ความร่วมมือแบบเต็มเวลา จำนวน 16 สัปดาห์ นักศึกษาจะเป็นเสมือนลูกหน้าที่หรือพนักงาน ปฏิบัติงานชั่วคราว ในสถานประกอบการหรือองค์กร ผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งบทความนี้นำเสนอถึงความหมาย ความสำคัญและประโยชน์ของสหกิจศึกษา วัตถุประสงค์ ของสหกิจศึกษา ขั้นตอนการจัดการสหกิจศึกษาของ สถาบันอุดมศึกษา หลักเกณฑ์สหกิจศึกษา ความแตกต่าง ระหว่างสหกิจศึกษากับฝึกงาน และนักศึกษา สหกิจศึกษา รูปแบบสหกิจศึกษา บทบาทของสถาบัน อุดมศึกษา นักศึกษา และสถานประกอบการ รวมถึง ข้อเสนอแนะในการจัดการสหกิจศึกษาในสถานศึกษาให้ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

Abstract

Cooperative Education is a system that emphasis in practice in the enterprise which that student is required to perform the actual work at the establishment for cooperation, full time 16 weeks. Students not be in status of apprentice but as a staff in the enterprise. This paper presents the meaning, importance, benefits, objectives of cooperative education, the differences between cooperative education and apprentice, Cooperative education model, students and enterprises. And including the recommendation for increasing the efficiency for cooperative education management.

*อาจารย์ประจำคณะบัญชี ธุรกิจ และมัลติมีเดีย มหาวิทยาลัยคริสต์เดียน

บทนำ

การแข่งขันของตลาดแรงงานในปัจจุบันค่อนข้างสูง ดังนั้นลักษณะของบัณฑิตที่สถานประกอบการต้องการ คือ ไว้วางใจได้ในด้านการทำงาน มีการพัฒนาตนเอง มีความสามารถในการจัดการและการรับรู้มนุษยสัมพันธ์ ความคิดวิเคราะห์ การสื่อสารข้อมูล การเป็นผู้นำ ระเบียบวินัย จริยธรรม และศีลธรรม บัณฑิตในปัจจุบัน จะต้องสร้างความเข้าใจและคุ้นเคยกับโลกแห่งความเป็นจริงของการทำงานและการเรียนรู้ เพื่อให้ได้มาซึ่งทักษะของงานอาชีพและทักษะด้านการพัฒนาตนเองที่อนาคตจะต้องมีต่อไปจากการเรียนรู้ ซึ่งทักษะเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้และสามารถพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว เมื่อนักศึกษาได้มีโอกาสไปปฏิบัติงานสมอ่อนหนึ่งเป็นพนักงานจริงในสถานประกอบการ

สหกิจศึกษา (Cooperative education) เป็นระบบการศึกษาที่เน้นการปฏิบัติงานในสถานประกอบการอย่างมีระบบ โดยจัดให้มีการเรียนในสถานศึกษาร่วมกับการจัดให้นักศึกษาไปปฏิบัติงานจริงณ สถานประกอบการ งานที่นักศึกษาปฏิบัติจะตรงกับสาขาวิชาของนักศึกษา โดยเน้นการเรียนรู้โดยใช้ประสบการณ์จากการทำงานจริงเป็นหลัก หรือ Work-based learning หรือ โครงการพิเศษ (Project) ที่มีประโยชน์กับสถานประกอบการ เช่น การปรับปรุง หรือการเพิ่มประสิทธิภาพ หรือการแก้ปัญหาของกระบวนการ ซึ่งนักศึกษาสามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จได้ภายใน 4 เดือน ทำให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ประสบการณ์จากการทำงานและมีคุณภาพตรงตามที่สถานประกอบการต้องการมากที่สุด

วัตถุประสงค์ของสหกิจศึกษา

- เติมความพร้อมของนักศึกษา ด้านการพัฒนาอาชีพ (Career development) และเติมทักษะ และประสบการณ์ให้พร้อมที่จะเข้าสู่ระบบการทำงาน (Employability)

- เพิ่มเติมประสบการณ์ทางด้านวิชาการ วิชาชีพ และการพัฒนาตนเองแก่นักศึกษาในรูปแบบที่มีคุณค่าเห็นอกว่าการฝึกงาน

- เปิดโอกาสให้สถานประกอบการทั้งภาคเอกชน และภาครัฐได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต

- ให้เกิดการพัฒนาหลักสูตรและการเรียน การสอนที่ทันสมัยได้มาตรฐานและตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานมากยิ่งขึ้น

- เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานประกอบการ และสถาบันอุดมศึกษาผ่านนักศึกษา สหกิจศึกษาและคณาจารย์นิเทศ อันจะนำไปสู่ความร่วมมือที่กว้างขวางยิ่งขึ้น

สหกิจศึกษาจึงเป็นกลไกในการส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการและมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง โดยวิธีการขอสหกิจศึกษาจะเน้นที่ความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกันสูงสุด

นักศึกษาสหกิจศึกษาจะเข้าปฏิบัติงานในสถานประกอบการในลักษณะพนักงานชั่วคราว ได้ลงมือปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ เป็นประสบการณ์ที่นักศึกษาไม่สามารถเรียนรู้ได้ในห้องเรียน นักศึกษาจะได้รับการพัฒนาตนเองทางด้านความคิด การสังเกต การตัดสินใจ การวิเคราะห์ และประเมินผลอย่างเป็นระบบมีการจัดเตรียมและนำเสนอรายงานนิเชียการจากประสบการณ์การทำงานจริงของตนเองที่สะท้อนการผสมผสานระหว่างภาคทฤษฎีและปฏิบัติเข้าด้วยกัน รวมทั้งการค้นพบตนเองทางด้านงานอาชีพที่ชัดเจนขึ้น

ด้วยระบบการเรียนการสอนที่ผสมผสานภาคทฤษฎีเข้ากับภาคปฏิบัติได้อย่างลงตัวเช่นนี้ จึงส่งผลให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพสูงเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานมากขึ้น กระบวนการสหกิจศึกษา ยังทำให้เกิดการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับสถานประกอบการ ทำให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาหลักสูตรได้ตลอดเวลา ส่วนสถานประกอบการจะได้แรงงาน

นักศึกษาร่วมงานตลอดทั้งปี ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ความสำคัญและประโยชน์ของสหกิจศึกษา

1. สหกิจศึกษาที่ความสำคัญมากขึ้น มีสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยฯ ท้าโลกใช้สหกิจศึกษาเป็นแนวทางการจัดการศึกษาระดับปริญญาภัณฑ์ ขึ้นในเกือบทุกสาขาวิชา โดยมีเป้าประสงค์ที่ต้องก่อ การเริ่มคุณภาพบัณฑิต ผ่านประสบการณ์ทำงาน ในสถานประกอบการ เพื่อการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งทั้งร่วมกับความต้องการของตลาดแรงงาน ถือเป็นส่วนสำคัญของการเตรียมบัณฑิตให้พร้อมที่จะเลือกวิชาชีพ และเข้าสู่ระบบการทำงานทันทีที่จบการศึกษา ทำให้บัณฑิตสหกิจศึกษา “รู้จักตน รู้จักคน และรู้จักงาน”

2. ได้รับประโยชน์จากการจัดสหกิจศึกษา ประมาณได้จากการผลการจัดสหกิจศึกษาในประเทศไทยของสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1 นักศึกษา

2.1.1 ได้ประสบการณ์วิชาชีพตรงตามสาขา วิชาเอก

2.1.2 มีผลการเรียนในสถาบันอุดมศึกษา หลังสหกิจศึกษาดีขึ้น

2.1.3 เกิดการพัฒนาตนเอง มั่นใจในตนเองมากขึ้น

2.1.4 เกิดทักษะการสื่อสารรายงานข้อมูล

2.1.5 มีโอกาสได้รับการเสนองานก่อนสำเร็จการศึกษา

2.1.6 เลือกสายงานอาชีพได้ถูกต้อง

2.1.7 ได้รับค่าตอบแทนเหมาะสมศึกษา

2.1.8 เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพและความพร้อมในการทำงานสูง

2.2 สถาบันอุดมศึกษา

2.2.1 เกิดความร่วมมือทางวิชาการและความสัมพันธ์ที่ดีกับสถานประกอบการ

2.2.2 ได้ข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงหลักสูตร และการเรียนการสอน

2.2.3 สหกิจศึกษาช่วยให้สถาบันอุดมศึกษาได้รับการยอมรับจากตลาดแรงงาน

2.3 สถานประกอบการ

2.3.1 มีนักศึกษาช่วยปฏิบัติงานตลอดปี

2.3.2 พนักงานประจำมีเวลาที่จะทำงาน สำคัญได้มากขึ้น

2.3.3 ใช้เป็นเครื่องดัดเลือกพนักงานได้ถูกต้อง เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.3.4 มีโอกาสสร้างความร่วมมือทางวิชาการ กับสถาบันอุดมศึกษา

2.3.5 เกิดภาพพจน์ที่ดีด้านการส่งเสริมการศึกษา

3. ผลสัมฤทธิ์ของสหกิจศึกษา

สหกิจศึกษา (Cooperative education) เกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2536 ซึ่งเป็นคัพท์บัณฑิตโดยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสั�្មาน และเริ่มปฏิบัติสหกิจครั้งแรกคือมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จากนั้นแนวคิดดังกล่าวได้ขยายไปสู่มหาวิทยาลัยของรัฐ และเอกชนอย่างกว้างขวาง ต่อมาในปี พ.ศ. 2545 รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยในขณะนั้นนายสุรัจน์ ลิปตพัลภ ได้ประกาศนโยบายให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่สถาบันการศึกษาที่จัดสหกิจศึกษาโดยได้จัดสรรงบเงินอุดหนุนเป็นรายหัวให้แก่สถาบันการศึกษา 17 แห่ง ที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรสหกิจศึกษา จำนวนนักศึกษาได้ขยายสู่ระดับชาติโดยรัฐบาลได้ก้าวเข้ามาสนับสนุนผ่านทบวงมหาวิทยาลัยและสืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นภาคีสำคัญของภาครัฐ การดำเนินงานระบบสหกิจศึกษาในช่วงเริ่มต้นอยู่ในรูปของทีมภารกิจ คือ สถานศึกษาร่วมมือกับสถาบันประกอบการ โดยภาครัฐมีได้เข้ามาเกี่ยวข้องโดยตรง ต่อมาในปี พ.ศ. 2545 สหกิจศึกษาได้พัฒนาเข้าสู่ลักษณะพุทธวัสดิ์และมีหน่วยงานหลายภาคส่วนได้ร่วมกันรับผิดชอบดำเนินงานสหกิจ

ศึกษา โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ทำหน้าที่ดูแลด้านนโยบายและให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

แนวคิดหลักของการดำเนินงานสหกิจศึกษาประกอบด้วย 1) การตระหนักรู้ความสำคัญของการเตรียมความพร้อมด้านการประกอบอาชีพก่อนสำเร็จการศึกษา 2) การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตตามความต้องการของตลาดแรงงาน โดยการจัดการเรียนการสอนให้เน้นศึกษามีประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานตามหลักหรือที่เรียกว่า “เรียนจากการทำ” (Learning by doing) กล่าวโดยสรุปได้ว่าสหกิจศึกษาเป็นระบบการศึกษาที่จัดให้มีการเรียนการสอนในสถานศึกษาลับกับการไปทำประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติงานจริง ณ สถานประกอบการ

สำหรับประเทศไทยในแต่ละปีมีบัณฑิตจบใหม่ประมาณ 5 แสนคน ตัวเลขจากสำนักงานสถิติการศึกษาคาดการณ์แรงงานในปี 2555-2559 จะมีความต้องการแรงงานประมาณ 145,348 คน ดังนั้นเท่ากับว่าจะมีบัณฑิตที่ต้องการงานจำนวน 3-4 แสนคน ซึ่งลงทะเบียนให้เห็นว่าตัวการแข่งขันของบัณฑิตจบใหม่เพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานนั้นมีการแข่งขันที่ค่อนข้างสูง ดังนั้นการเรียนภาควิชาการในมหาวิทยาลัย 4 ปีอาจจะไม่เพียงพอและไม่ตอบสนองต่อความต้องการทางตลาดแรงงาน ดังนั้นในหลายมหาวิทยาลัยได้ให้นักศึกษาในชั้นปีสุดท้ายได้มีโอกาสออก圃ไปสู่โลกภายนอก โดยการเข้ารับการฝึกงานจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจมากขึ้น อย่างไรก็ตามปัญหาของการฝึกงานคือนักศึกษาไม่ได้ใช้ความรู้ความสามารถจากที่ได้เรียนมา เพราะส่วนใหญ่หนึ่งไม่พัฒนาการซึ่งกันและกัน ถ่ายเอกสาร ซึ่งทำให้นักศึกษาเหล่านี้ขาดโอกาสได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติงานจริงเมื่อจบออกมา ก็ไม่สามารถทำงานทำได้ ดังนั้นเพื่อตอบสนองตลาดแรงงานมหาวิทยาลัยจำเป็นจะต้องผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานเพื่อเตรียมความพร้อมของนักศึกษาด้านการพัฒนา

อาชีพเสริมทักษะและประสบการณ์ให้พร้อมที่จะเข้าสู่ระบบการทำงานซึ่งผลที่ได้คือนักศึกษาจากสหกิจศึกษามีโอกาสได้งานสูงกว่า

สหกิจศึกษาที่ความสำคัญมากขึ้น มีสถาบันอุดมศึกษาในประเทศต่างๆ ทั่วโลกได้ร่วมมือกันสร้างเครือข่ายสหกิจศึกษานานาชาติขึ้น อาทิ โครงการฝึกงานด้านเทคโนโลยีในต่างประเทศหรือ “ไอเอสเต็ต (International Association for the Exchange of Students for Technical Experience - IAESTE)” ซึ่งเป็นโครงการนานาชาติที่ไม่ใช่น่วยงานของรัฐ มีประเทศสมาชิกรวม 84 ประเทศ โครงการดังกล่าวได้จัดให้มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนนักศึกษาจากทั่วโลกในระดับบริษัทฯ และบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ เกษตรศาสตร์ คิลปศาสตร์ ประยุกต์ พานิชยการ เศรษฐศาสตร์ โรงเรມและการจัดการ ภาษา และอื่นๆ ประเทศสมาชิกจะมีสำนักงานตัวแทนตั้งอยู่ ณ สถานศึกษาเครือข่ายที่ได้รับมอบให้ทำหน้าที่จัดหาสถานประกอบการและคัดเลือกนักศึกษาไปแลกเปลี่ยนสำหรับประเทศไทย สถานศึกษาเครือข่ายของไอเอสเต็ต ได้แก่ โครงการไอเอสเต็ตประเทศไทย (IAESTE THAILAND) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ซึ่งนักศึกษาทุกสถานศึกษาในประเทศไทยสามารถสมัครเข้ารับการคัดเลือกได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องผ่านการประสานงานจากสถานศึกษาของตน (สมาคมสหกิจศึกษาไทย, 2552)

และจากผลการประเมินของสถาบันอุดมศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพบว่าบัณฑิตสหกิจศึกษาได้งานเร็วกว่าและมากกว่าบัณฑิตที่ไม่ได้ร่วมสหกิจศึกษา ผู้ประกอบการพอใจคุณภาพบัณฑิตสหกิจศึกษาสูงกว่าบัณฑิตที่ไม่ได้ร่วมสหกิจศึกษา รวมถึงสถาบันอุดมศึกษาเห็นว่าผู้ที่ผ่านสหกิจศึกษามีคุณภาพความรับผิดชอบและมีวินัยสูงขึ้นจะเห็นได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ใช้สหกิจศึกษาเป็นแนวทางการจัดการศึกษาและดับเบิลปริญญาภายนอกว้างขึ้นใน

เกือบทุกสาขาวิชา โดยมีเป้าประสงค์ตรงกัน คือ การเสริมคุณภาพบัณฑิต ผ่านประสบการณ์ทำงานในสถานประกอบการ เพื่อการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ถือเป็นส่วนสำคัญของการเตรียม

บัณฑิตให้พร้อมที่จะเลือกอาชีพ และเข้าสู่ระบบการทำงานทันทีที่จบการศึกษา ทำให้บัณฑิตสหกิจศึกษา “รู้จักตน รู้จักคน และรู้จักงาน” (สมาคมสหกิจศึกษาไทย, 2557)

ความแตกต่างระหว่างสหกิจศึกษากับการฝึกงานแบบเป็นประเด็นดังนี้

ประเด็นการ เปรียบเทียบ	การปฏิบัติ สหกิจศึกษา	การฝึกงาน
1. รูปแบบของการ ฝึกงาน	นักศึกษาต้องเขียน และยื่นใบสมัครต่อ โดยส่วนใหญ่มักไม่มีการยื่นใบสมัคร ขอเข้าไปปฏิบัติ องค์กรผู้ใช้บัณฑิตในลักษณะเดียวกัน และสัมภาษณ์นักศึกษาแต่พิจารณาจาก สหกิจศึกษาหรือ กับการสมัครงาน และต้องผ่านการ หนังสือ/จดหมายขอความอนุเคราะห์ สอบสัมภาษณ์ และการคัดเลือกจาก รับนักศึกษาที่ฝึกงานจาก องค์กรผู้ใช้บัณฑิต สถาบันอุดมศึกษา	
2. สถานะของ ผู้ใช้บัณฑิต	นักศึกษาจะเป็นเสมือนเจ้าหน้าที่หรือ นักศึกษาอยู่ในสถานะของนักศึกษา นักศึกษาในองค์กร พนักงานปฏิบัติงานชั่วคราวในองค์กร ฝึกงาน ผู้ใช้บัณฑิต ในฐานะพนักงานเต็มเวลา	
3. คุณสมบัติของ นักศึกษา	แต่ละมหาวิทยาลัยจะกำหนดแตกต่าง กันบ้างเล็กน้อยแต่ส่วนใหญ่นักศึกษา โดยส่วนใหญ่ใช้หลักเกณฑ์การเป็น นักศึกษาที่ศึกษามาแล้ว ไม่น้อยกว่า 2 คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ใน 3 ของหลักสูตร 2.00 ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปี 3 หรือ 4 และต้องผ่านการพิจารณาคุณสมบัติ อีก ตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด	
4. ค่าตอบแทน	นักศึกษาสหกิจส่วนใหญ่จะได้รับ สวัสดิการค่าจ้างหรือค่าตอบแทนอื่น ตามความเหมาะสมจากองค์กรผู้ใช้ บัณฑิต	นักศึกษาอาจจะได้รับค่าจ้างหรือค่า ตอบแทนตามความเหมาะสม

ประเด็นการ เปรียบเทียบ	การปฏิบัติสาขาวิชานี้	การฝึกงาน
5. ลักษณะการ ทำงาน	เน้นการเรียนรู้โดยใช้ประสบการณ์จาก ขึ้นอยู่กับองค์กรผู้ใช้บัณฑิต บางครั้ง การทำงานจริงเป็นหลัก หรือ Work-base learning หรือโครงการ สาขาวิชาที่เรียน พิเศษ (Project) ที่ใช้ความรู้ตรงหรือ สัมพันธ์กับสาขาวิชาของนักศึกษาและ เป็นประโยชน์กับองค์กรผู้ใช้บัณฑิต	งานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ตรงกับ
6. ระยะเวลาการ ปฏิบัติงาน	ปฏิบัติงานเต็มเวลา ระยะเวลาไม่น้อย กว่า 1 ภาคการศึกษา หรือ 16 สัปดาห์ แล้วอาจมากกว่า 1 ภาคการศึกษา (ขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัยกำหนด)	ฝึกงานในภาคการศึกษาฤดูร้อน โดยมี ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1200 ชั่วโมงทำการ หรือไม่น้อยกว่า 20 '25 วันทำการ (ขึ้นอยู่กับสถาบันอุดมศึกษาจะกำหนด)
7. การประสานงาน มีการประสานงานอย่างใกล้ชิดระหว่างส่วนใหญ่จะมีการประสานงานช่วง ระหว่างสถาบัน บุคลากร จากสถาบันอุดมศึกษาและ อุดมศึกษากับ องค์กรผู้ใช้บัณฑิตอย่างต่อเนื่อง องค์กรผู้ใช้บัณฑิต สม่ำเสมอ	บุคลากร จากรัฐบาล องค์กรผู้ใช้บัณฑิตต่อเนื่อง	ก่อนส่งนักศึกษาเข้าฝึกงานและหลังจบ การฝึกงาน
8. การดูแล นักศึกษาระหว่าง การปฏิบัติงาน	องค์กรผู้ใช้บัณฑิตจัดให้มีหัวหน้างาน หรือบุคลากรที่เหมาะสม担当หน้าที่ พนักงานที่ปรึกษา (Job Supervisor) หรือเพื่เลี้ยง (Mentor) หน้าที่กำหนดงานให้ นักศึกษาปฏิบัติคุ้มครองให้คำปรึกษา แนะนำแก่นักศึกษาตลอดระยะเวลา ของการปฏิบัติงาน	องค์กรผู้ใช้บัณฑิตจัดให้มีหัวหน้างาน เพื่อดูแลและสอนงาน

ประเด็นการ เปรียบเทียบ	การปฏิบัติสหกิจศึกษา	การฝึกงาน
9. การส่งผลกระทบ ปฏิบัติงานของ นักศึกษา	นักศึกษาสหกิจจะต้องทำรายงาน วิชาการจำนวนอย่างน้อย 1 เล่ม ใน หัวข้อนี้อohaที่องค์กรผู้ใช้บัณฑิตและ อาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษาใน สาขาวิชา/ภาควิชากำหนด	จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน
10. การติดตามผล การปฏิบัติงาน	อาจารย์นิเทศหรืออาจารย์ที่ปรึกษา สหกิจศึกษาในสาขา/ภาควิชาจะทำ หน้าที่คุ้ดเลต ติดตามการปฏิบัติงานตาม ระยะเวลาที่กำหนด ให้รวมทั้งการ นิเทศงานของนักศึกษาอย่างน้อย 2 ครั้ง ระหว่างที่นักศึกษาปฏิบัติงาน ณ องค์กรผู้ใช้บัณฑิต	คณะกรรมการดำเนินงานออกตรวจ ประเมินนักศึกษาฝึกงานไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง ตลอดระยะเวลาของการฝึกงาน
11. การ ประเมินผล	ต้องผ่านการประเมินผลจากอาจารย์ที่ ปรึกษาร่วมกับพนักงานที่ปรึกษา	พิจารณาจากผลการประเมินงานของ องค์กรผู้ใช้บัณฑิตและการประเมิน ดำเนินงานการฝึกงาน
12. การสรุปผล การปฏิบัติงาน	เมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานจะมีการ ถัมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างนักศึกษา ผู้บริหารและผู้แทน องค์กรผู้ใช้บัณฑิต ผู้บริหาร สถาบันอุดมศึกษา เพื่อทราบถึง พัฒนาการและความสามารถในการ นำเสนอและถ่ายทอดแลกเปลี่ยน ประสบการณ์	การจัดกิจกรรมเมื่อสิ้นสุดการฝึกงาน ขึ้นอยู่กับแต่ละสถาบันอุดมศึกษาเป็น ผู้กำหนด

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา

-vararamhaiwiyalaykrisdeiyn
ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มีนาคม) ๒๕๖๘

กระบวนการและขั้นตอนสหกิจศึกษา

กิจกรรมก่อนปฏิบัติงาน

1. มหาวิทยาลัยจะดำเนินการจัดทำสถานะนักศึกษาที่ออกปฏิบัติสหกิจศึกษาโดยประสานกับบริษัทในภาคอุตสาหกรรมและภาคธุรกิจทั้งในและต่างประเทศล่วงหน้าเพื่อให้ทางสถานประกอบการตอบรับการรับนักศึกษา รวมทั้งแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับงานและคุณสมบัติที่นักศึกษาที่ต้องการรับ จากนั้นทางมหาวิทยาลัยจะดำเนินการคัดเลือกนักศึกษาและจำแนกงานที่ตรงกับความต้องการของนักศึกษาและสถานประกอบการโดยดูความเหมาะสมของตำแหน่งงานและความสามารถถึงความสามารถของนักศึกษาประกอบกัน เพื่อให้การเตรียมการในการเข้าปฏิบัติงานของนักศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และนักศึกษาทุกคนมีคุณสมบัติพร้อมที่จะไปปฏิบัติงานในสถานประกอบการ ซึ่งนักศึกษาต้องผ่านการอบรมในหัวข้อดังต่อไปนี้ดังจะออกปฏิบัติสหกิจศึกษาได้

- 1.1 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับสหกิจศึกษา
- 1.2 ระเบียบและข้อปฏิบัติตนเกี่ยวกับสหกิจศึกษา
- 1.3 ทักษะการเขียนจดหมายสมัครงาน
- 1.4 การสมัครงานและการเลือกสถานประกอบการ
- 1.5 เทคนิคการสัมภาษณ์งาน
- 1.6 ความปลอดภัยในโรงงาน
- 1.7 ระบบการบริหารงานคุณภาพ
- 1.8 มาตรฐานและเกณฑ์คุณภาพ
- 1.9 การใช้เครื่องใช้สำนักงานและระบบเอกสาร
- 1.10 การจัดทำรายงานโครงการสหกิจศึกษา
- 1.11 การจัดการเรียนรู้ทักษะวิชาชีพเฉพาะสาขา

กิจกรรมระหว่างปฏิบัติงาน

1. ในระหว่างสัปดาห์แรกของการปฏิบัติงานนักศึกษาสหกิจศึกษาจะต้องส่งแบบแจ้งรายละเอียดที่พักระหว่างการปฏิบัติสหกิจศึกษา และแบบแจ้งรายละเอียดงานตำแหน่งงานและพนักงานที่ปรึกษารวมทั้งแจ้งสถานที่ปฏิบัติงาน (ชื่อโรงงาน-ที่อยู่)
2. ชื่อ Job Supervisor หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย หมายเลขอร์คัพท์ และโทรศัพท์ที่จะติดตอกับนักศึกษาและ Job Supervisor
3. ในระหว่างสัปดาห์ที่ 2 นักศึกษาจะต้องส่งแบบแจ้งแผนการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา เพื่อแจ้งแผนการปฏิบัติงาน (Work Plan) มายังศูนย์สหกิจศึกษาและจัดตารางงาน
4. ในระหว่างสัปดาห์ที่ 3 ของการปฏิบัติงานนักศึกษาจะต้องจัดส่งแบบแจ้งโครงร่างรายงานการปฏิบัติงานเพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษาได้ตรวจสอบและให้คำแนะนำ นักศึกษาอาจเริ่มเขียนรายงานได้ทันทีหากอาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษาไม่ได้แจ้งแก้ไขหัวข้อหรือเค้าโครงร่างรายงานทั้งนี้อาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษาอาจจะให้คำแนะนำเพิ่มเติมระหว่างการไปนิเทศงานก็ได้ในกรณีที่พนักงานที่ปรึกษาไม่มีเวลาเขียนข้อมูลในแบบฟอร์มต่างๆ ให้นักศึกษาอาจแก้ปัญหาโดยการสอบถามข้อมูลด้วยว่า แล้วเป็นผู้เขียนข้อมูลที่รับด้วยตนเอง จากนั้นนำมายังพนักงานที่ปรึกษาตรวจสอบและลงนามรับทราบหากมีข้อขัดข้องประการใดที่ทำให้ไม่สามารถจัดส่งเอกสารได้ตามกำหนดจะต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่สหกิจศึกษาทางโทรศัพท์หรือจดหมายทันที
5. นักศึกษาจะต้องส่งรายงานที่เสร็จสมบูรณ์ให้แก่พนักงานที่ปรึกษาอย่างน้อย 2 สัปดาห์ก่อนเสร็จสิ้นการปฏิบัติงาน และจะต้องแก้ไข
6. ตามพนักงานที่ปรึกษาแนะนำให้เสร็จเรียบร้อย ระหว่างปฏิบัติงานนักศึกษาจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของการบริหารบุคคลของสถานประกอบการอย่างเคร่งครัดทุกประการ เช่น การแต่งกาย เวลาการเข้า-ออก วันหยุด และวันลา เป็นต้น

7. การนิเทศงานสหกิจศึกษา

คุณย์สหกิจศึกษาและจัดหางานได้จัดให้มีการนิเทศงาน โดยคณะกรรมการที่ปรึกษาสหกิจศึกษาประจำคณะวิชาที่มีนักศึกษาไปปฏิบัติงานโดยอาจารย์เจ้าหน้าที่สหกิจศึกษาร่วมเดินทางไปเป็นทेऽอย่างน้อย 1 ครั้ง ระหว่างที่นักศึกษาในสังกัดภาควิชาปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ณ สถานประกอบการโดยมีวัตถุประสงค์ของการนิเทศงานสหกิจศึกษา ดังนี้

7.1 เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจแก่นักศึกษาที่กำลังปฏิบัติงานโดยลำพัง ณ สถานประกอบการซึ่งนักศึกษาจะต้องอยู่ห่างไกลจากครอบครัว เพื่อน และคณาจารย์

7.2 เพื่อดูแลและติดตามผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหกิจศึกษา

7.3 เพื่อช่วยเหลือนักศึกษาในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงานทั้งปัญหาด้านวิชาการและปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาในสภาวะการทำงานจริง

7.4 เพื่อขอรับทราบและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวความคิดการมาปฏิบัติงานของนักศึกษาในระบบสหกิจศึกษาตลอดจนการแลกเปลี่ยนความก้าวหน้าทางวิชาการซึ่งกันและกัน

7.5 เพื่อประเมินผลการดำเนินงาน และรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย

กิจกรรมหลังการปฏิบัติงาน

1. การประชุมหรือสัมภาษณ์นักศึกษาสหกิจศึกษาโดยอาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษาในคณะวิชา พร้อมทั้งการจัดส่งรายงาน

2. การจัดนำเสนอผลงานในภาพรวมของ การปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

สรุป

สหกิจศึกษา (Cooperative education) คือ ระบบการศึกษาที่เน้นการปฏิบัติงานในหน่วยงาน

ซึ่งเรียกว่า สถานประกอบการหรือองค์กรผู้ใช้บัณฑิตอย่างเป็นระบบก่อนสำเร็จการศึกษา โดยที่นักศึกษาจะต้องปฏิบัติงานจริง ณ สถานประกอบการหรือองค์กรผู้ใช้บัณฑิตที่ให้ความร่วมมือแบบเต็มเวลา จำนวน 16 สัปดาห์ (เรียนรู้การปฏิบัติงานจริง จำนวน 4 เดือน เต็ม : 1 ภาคการศึกษา) ทั้งนี้นักศึกษาจะไม่มอยู่ในสถานะของนักศึกษาฝึกงาน แต่ว่านักศึกษาจะเป็นเสมือนเจ้าหน้าที่หรือพนักงานปฏิบัติงานชั่วคราวในสถานประกอบการหรือองค์กรผู้ใช้บัณฑิต และนักศึกษาสหกิจศึกษาอาจได้รับเงินเดือน ค่าจ้างสวัสดิการหรือค่าตอบแทนอื่นตามความเหมาะสมจากสถานประกอบการหรือองค์กรผู้ใช้บัณฑิต รูปแบบสหกิจศึกษาจึงหมายถึงวิธีการจัดการสหกิจศึกษา โดยกำหนดขอบเขตของสถาบันอุดมศึกษา ตัวนักศึกษา และสถานประกอบการ ไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้บรรลุผลการพัฒนาที่ตัวบัณฑิต

การจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา จึงเป็นระบบการศึกษาที่เน้นการปฏิบัติงานจริง ในสถานประกอบการหรือองค์กรผู้ใช้บัณฑิต (Work based learning) อย่างชัดเจนเป็นระบบ หรือการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work integrated learning : WIL) นักศึกษาที่เรียนสหกิจศึกษาทุกคนจะต้องแจ้งความประสงค์เรียนและกรอกใบสมัครที่สาขาวิชาของตนเอง

ขณะเดียวกันนักศึกษาจะต้องผ่านการสอบสัมภาษณ์ และการคัดเลือกจากสถานประกอบการหรือองค์กรผู้ใช้บัณฑิตที่มีความประสงค์รับนักศึกษาเข้าไปปฏิบัติงาน หลังจากนั้นมหาวิทยาลัยจะจัดส่งนักศึกษาเข้าไปปฏิบัติงานจริงตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากสถานประกอบการหรือองค์กรผู้ใช้บัณฑิตนั้นๆ อย่างชัดเจน โดยนักศึกษาสามารถเรียนรู้ประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริง อันจะเป็นการฝึกการประยุกต์ใช้แนวคิด ทฤษฎี และเดิมเต็มระหว่างความรู้ที่ได้รับจาก การเรียน การสอน ในห้องเรียนที่มหาวิทยาลัย และการนำไปใช้ในชีวิตจริง ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างทักษะและประสบการณ์ที่ดีให้แก่นักศึกษาสหกิจศึกษา และเพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพตามที่ตลาดแรงงานต้องการในที่สุด

กระบวนการดำเนินการสหกิจศึกษาควรมีการจัดสัมมนาผู้ประกอบการต่างๆ เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการคึกคักแบบสหกิจศึกษา และซึ่งให้เห็นประโยชน์จากการดังกล่าว โดยเฉพาะทักษะในการทำ Project และการลดค่าใช้จ่ายในการจ้างพนักงานประจำ ความมีการจัดสัมมนาเพื่อให้สถานประกอบการต่างๆ ทราบถึงความสำคัญของตนใน การช่วยพัฒนาอุตสาหกรรมบริการของประเทศไทย และสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันมากกว่าหา

ประโยชน์จากการดังกล่าวในเรื่องการใช้แรงงานโดยไม่มีค่าตอบแทน และบางแห่งมอบหมายให้นักศึกษาทำ Project ให้ๆ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูง แต่นักศึกษาไม่ได้ค่าตอบแทน ภาครัฐควรสนับสนุนให้สิทธิประโยชน์กับสถานประกอบการที่รับนักศึกษาสหกิจศึกษาเข้าปฏิบัติงาน และสนับสนุนการจัดประชุมสัมมนาผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่อง เพื่อซึ่งให้เห็นความสำคัญในการช่วยพัฒนาบุคลากรเข้าสู่อุตสาหกรรมของประเทศไทย

บรรณานุกรม

- ชลลดา มงคลนิช. (2557). สหกิจศึกษา. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2557. จาก http://www.google.co.th/url?url=http://www.academic.chula.ac.th/thaiver/Udormsuksa/sahakitt/Chonlada_M.ppt&rct=j&frm=1&q=&esrc=s&sa=U&ei=-56kU_v9CdOVuA_Teo4DABA&ved=0CEYQFjAJ&usg=AFQjCNFm1zviiPSO9qKHY26QtBLG9sSNw
- มหาวิทยาลัยเนชัน คณานิเทศศาสตร์. (2557). จากรຶ່ງການສໍາຄັນສหກิจศึกษา. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2557, จาก <http://www.nation.ac.th/course-works-detail.php?main=7/19/134/148&content=226>.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. (2555). สร้างความรู้ความเข้าใจในระบบสหกิจศึกษา. เอกสารประกอบโครงการสัมมนา. นครปฐม : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- คุณย์สหกิจศึกษาและจัดหางานสถาบันเทคโนโลยีไทยญี่ปุ่น. (2557). กระบวนการสหกิจศึกษา. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2557, จาก <http://coop.tni.ac.th/new/main/index.php?option=contents&category=8&id=4>.
- คุณย์สหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. (2557). หลักการและเหตุผลสหกิจศึกษา. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2557. จาก <http://coop.sut.ac.th/index.php?sec=rationale>
- สมาคมสหกิจศึกษาไทย. (2557). ความสำคัญและประโยชน์ของสหกิจศึกษา. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2557. จาก <http://www.tace.or.th/Information.asp>.
- สมาคมสหกิจศึกษาไทย. (2552). ประมวลสาระชุดฝึกอบรมสหกิจศึกษา. กรุงเทพฯ : สมาคมสหกิจศึกษาไทย.
- สมาคมสหกิจศึกษาไทย. (2557). มาตรฐานและการประกันคุณภาพการดำเนินงานสหกิจศึกษา.
- นครราชสีมา : สมาคมสหกิจศึกษาไทย.
- WisdomRoute. (2557). สหกิจศึกษาคืออะไร ใครๆ ก็พูดถึง. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2557. จาก <http://blog.eduzones.com/wisdomclip/25698>.

ความสำคัญของเรื่องการเดินทางไปเอมมาอูสในพระกิตติคุณลูกา

The Significance of the Emmaus Episode in the Gospel of Luke

ดร. วิริยะ พิพย์วรรณภูมิ*

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอการวิเคราะห์เรื่องราวของเรื่องของ “การเดินทางไปเอมมาอูส” ซึ่งเป็นเรื่องราวที่ปรากฏอยู่ในพระธรรมลูกา 24:13-35 (ซึ่งเป็นเรื่องราวที่อยู่ในบทสุดท้ายของพระกิตติคุณลูกา) การวิเคราะห์นี้ได้นำเสนอข้อสรุปว่าผู้เขียนพระกิตติคุณลูกาได้บันทึกเรื่อง “การเดินทางไปเอมมาอูส” อย่างมีจุดประสงค์ เพื่อที่จะให้ผู้อ่านได้กลับมาระลึกถึงความเข้าใจในเรื่องสำคัญที่พระกิตติคุณลูกาทั้งเล่มได้นำเสนอ การวิเคราะห์นี้ได้นำเสนอข้อสรุปประเด็นสำคัญที่เรื่อง “การเดินทางไปเอมมาอูส” ได้นำเสนอ ประเด็นแรกเรื่อง “การเดินทางไปเอมมาอูส” ได้นำให้ผู้อ่านระลึกถึงความเข้าใจผิดของเหล่าสาวกของพระเยซูคริสต์ที่มีต่อเรื่องของพระมานิษย์ ในเรื่องนี้สาวกสองคนที่ได้สนทนากับ

พระเยซูได้เป็นเสมือนตัวแทนของสาวกทั้งหมดของพระเยซูเข้าใจว่า พระเยซูทรงเป็นผู้เผยแพร่วจนะที่ทรงเปี่ยมด้วยฤทธิอำนาจจะมาปลดออกจากชาติอิสราเอล ออกจากการเป็นเมืองชั้นของอาณาจักรโรมัน ประเด็นที่สอง เรื่อง “การเดินทางไปเอมมาอูส” เปิดเผยว่าการลืนพระชนม์และการเป็นชั้นความตายของพระเยซูคริสต์ไม่ได้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ แต่เป็นเรื่องที่ได้มีการกำหนดไว้ล่วงหน้าแล้วในพระคัมภีร์เดิม ประเด็นที่สาม เรื่อง “การเดินทางไปเอมมาอูส” ได้นำให้ผู้อ่านระลึกถึงคำสอนเรื่องการต้อนรับคนแปลกหน้าด้วยใจกว้างขวาง ซึ่งเป็นหนึ่งคำสอนหลักของพระเยซูคริสต์ที่ปรากฏอยู่ในพระกิตติคุณลูกา

Abstract

In this paper, I will examine the account of the Emmaus episode in Luke 24:13-35 in order to present the significance of this episode for Luke's Gospel. I will argue that Luke intentionally included the Emmaus story in the resur

rection narrative in order to provide the reader with an overview of the main themes of the Lukan narrative. I will conclude that this story provided an overview of the main themes of the Lukan narrative in three important ways.

* อาจารย์ประจำหลักสูตรคิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยา
สถาบันกรุงเทพคริสตศาสนค่าสตอร์ มหาวิทยาลัยคริสตเตียน

First, the Emmaus episode reminded the audience of the misconceptions that the disciples had about Jesus. In this episode, the two disciples, who conversed with Jesus, could be viewed as representatives of all disciples. According to their conversation, these two disciples misunderstood Jesus since they expected that Jesus would come as a powerful prophet to redeem Israel from the Romans. Second, the Emmaus episode discloses the revelation of Jesus' death and resurrection as the fulfillment of the Jewish Scriptures. In this episode, Jesus' interpretation of the Scriptures helped two disciples discover that it was necessary for Christ to suffer and to enter into his glory. Thus, this episode would remind the audience to pay attention to the significant event of Jesus' death and resurrection as the fulfillment of the Scriptures. Third, the Emmaus episode also reminded the audience of the theme of hospitality in the scene of the fellowship table. This episode showed that the two disciples displayed hospitality to the stranger upon learning about the new understanding of the Scriptures from the stranger.

Introduction

The Emmaus story in Luke 24:13–35 is a fascinating story, which lies at the end of Luke's Gospel. This story does not appear in Matthew and briefly

appears in only two verses in Mark 16:12–13: “¹²After this he appeared in another form to two of them, as they were walking into the country.¹³And they went back and told the rest, but they did not believe them (NRSV).” But in Luke 24:13–35, Luke lengthens the narrative of the account of Jesus' appearance to the two "disciples" along the way to Emmaus in his resurrection narrative. This story is full of details which are unique to Luke, such as the city name Emmaus, the distance of the city from Jerusalem, the disciple named Cleopas, Jesus' interpretation of the Scripture about himself, an element of “Jesus' breaking the bread” after his resurrection, and so on. Accordingly, these details have led scholars to question various aspects: What sources did Luke use? See the discussion of this issue in Joseph A. Fitzmyer. (1964, 1554–7); John Nolland. (1993, 1198–1200). Is the account of the Emmaus story based on historical facts or legend? How does Luke redact this account and develop the story?

However, in this paper I am not concerned with the question of the historicity of the Emmaus story, nor with the origin of the textual source and its development. But rather, I am concerned with the importance of this account in the Lukan narrative. I want to ask the questions: “Why does Luke include this story in his resurrection narrative?” and

"How does this account function at the end of Luke's Gospel?" In this paper, I will argue that Luke intentionally includes the Emmaus story in the resurrection narrative in order to provide the readers an overview of the main theme of the Lukan narrative. In this paper, I will examine the Emmaus story in a narrative-critical approach. It will be divided into four parts. First, I will examine the setting and the context of the Emmaus story. Second, I will show how the dialogue of Cleopas and his unnamed companion reminds the reader of the theme of the disciples' misconception of the Christ as one who comes to redeem Israel militarily. Third, I will show how Jesus' interpretation of the Jewish Scriptures reveals to the reader a new understanding of these Scriptures. Fourth, I will show how the table fellowship reminds the reader of the theme of hospitality in the Lukan narrative.

The Setting and Context of Luke 24:13–35

The Setting of the Emmaus Story

Luke portrays the Emmaus story in continuity with other scenes in the resurrection narrative by illustrating a consistency of time, location, and the character of the two men, which are introduced in Luke 24:13. Verses 24:13 begins by introducing the two men with the phrase two of them. Who are the two of them? One of them is named Cleopas,

whose name appears only once in Luke 24:18. The pronoun "them" should refer to verse 9 as: "they (the women) told all these things to the eleven and to all the rest." Thus, the two men in 24:13 should refer to all the rest, who received together the messages from "the women," who came from the empty tomb, with the eleven. Possibly, all the rest refers to Jesus' disciples who were with the eleven apostles on the third day after Jesus' crucifixion. These two disciples may be viewed as the representative of the general disciples, as well as the audience, who did not comprehend God's purpose and plan in Jesus.

For the consistency of time, Luke indicates in verse 24:13 that the Emmaus scene occurs in the same day as the previous scene (the women and the empty tomb in Luke 24:1–12), which is *the first day of the Sabbath* in Luke 24:1. In fact, Luke emphasizes *the first day of the Sabbath* in order to draw attention to the "third day" of Jesus' resurrection, which appears in verse 7, 21, and 46. The third day is important since it identifies the date that the Messiah was to be risen, as the fulfillment of Jesus' prediction (24:6), as well as the fulfillment of the prophecy of the Jewish scriptures (24:46). Thus, Luke emphasizes the Emmaus episode as the story that occurs on the "third day" of Jesus' resurrection (24:13, 21, and 33).

For the consistency of place, verse 24:13 introduces that the two disciples goes to Emmaus which is sixty stadia or about seven miles from Jerusalem. In fact, Jerusalem is the significant city in Luke's travel narrative after Luke 9:31. After the scene of Jesus' transfiguration (Luke 9:28-36), Jesus sets up his journey toward the city Jerusalem (9:51, 53; 13:22; 17:11; 18:31; 19:11). In the scene of the transfiguration, Moses and Elijah came to Jesus and "were speaking of his 'exodus,' which he was about to accomplish at Jerusalem (9:31). On the one hand, the "exodus," which is translated as "departure," is possible to be viewed as a euphemism Jesus' death. Francois Bovon suggests that Jesus' exodus should include his resurrection and his ascension since Luke narrates as Jesus withdraws from his disciples into heaven in Luke 24:50-51. Francois Bovon (2002, 376). On the other hand, Joel B. Green suggests that Jesus' exodus can recall the exodus of Israel from their bondage in Egypt. Joel B. Green. (1997, 382). Through this view, Jesus' exodus may indicate the new redemption, of which Jesus is about to accomplish in the city Jerusalem, as the purpose of God to redeem his people from their bondages from "demonization, from the darkness of satanic intent, and from the diverse expression of diabolic power, whether in disease or in social marginalization or in the patronal ethics of the Roman world."

Green (1997, 382). If Jesus' new redemption occurs in the city Jerusalem, the two disciples make a wrong way journey out of Jerusalem to Emmaus. Thus, the Emmaus story shows that the two disciples are filled with puzzlement when they go out from Jerusalem (24:13-24). But when Jesus revealed them the scriptures, and when he opened their eyes to recognize God's plan through Jesus' death and his resurrection, they returned to Jerusalem to tell this good news to Jesus' disciples (24:33-35).

The Context of the Emmaus story

The Emmaus story is located in the midst of the resurrection narrative (Luke 24). Luke 24 consists of four main scenes: (1) the women and the empty tomb (24:1-12), (2) the walk to Emmaus (24:13-35), (3) the appearance of Jesus (24:36-49), and (4) the ascension of Jesus (24:50-52). Luke sets up the Emmaus story in consistency with its previous scene, as well as its following scenes.

The first three scenes depict the progression of Jesus' disciples and his apostles from lack of recognition to astonishment, and to the full revelation of Jesus' resurrection. Joel B. Green (1997, 842) views the three scenes of the resurrection narrative in the way of the progression from "lack of recognition to full recognition and to the means by which insight is gained, and thus to underscore the women's earlier affirmation that Jesus

is alive." Luke depicts the scene of the women and the empty tomb (24:1–12) to underscore the confusion of the women when they found the tomb empty (24:4) and the disbelief of the Eleven and the rest of Jesus' disciples (24:11). Thus, the women are the first witnesses of Jesus' resurrection. They cause Jesus' disciples to be astonished about the news of Jesus' resurrection.

In the second scene, Luke narrates the scene of the Emmaus story (24:13–35) in order to put emphasis on the revelation of Jesus' resurrection to the two disciples of Jesus, Cleopas and his unnamed companion. This scene begins with the astonishment of the two disciples who were discussing, on the way to Emmaus, all the things that had happened to Jesus (24:13–14). Then, Jesus appeared to them, but their eyes were kept from recognizing him (24:15–16). They explained to Jesus their astonishment about the death of Jesus of Nazareth and about the testimony of the women who found Jesus' tomb empty (24:19–24). Then, Jesus explained to them the Scriptures, from Moses and all the prophets, in order to show the necessity for the Messiah to suffer these things (24:25–27, 32). Finally, the eyes of the two disciples were open to recognize Jesus, and they went back to Jerusalem to earnestly tell the Eleven and Jesus' disciples "Jesus is risen indeed" (24:33). Thus, in this scene, the purpose of God

through Jesus' death and resurrection, as well as the recognition of Jesus himself, was revealed to the two disciples.

In the third scene, Luke portrays the full revelation of Jesus to his disciples in the third scene (24:36–49). In this scene, Jesus appeared to his disciples and showed them his hands and his feet and let them touch his flesh so that they may believe that he is risen. Luke also depicts that Jesus opens his disciples' mind in order to understand the Scriptures, which were written about him in that the Law of Moses, the prophets and the psalms. Jesus described that according to the Scriptures, "the Messiah is to suffer and to rise from the dead on the third day" (24:46).

Robert C. Tennehill (1991, 277) rightly proposes that the central issue of the resurrection narrative is to show the fulfillment of the scriptures that the Messiah was to suffer, to be crucified, and to rise on the third day (24:6–7, 20, 26–27, 44–46). In fact, Jesus already gave the prophecy of his death three times (which appears in 9:45; 18:34; and 24:16); however, his disciples could not understand. In the resurrection narrative, they were still unable to understand until Jesus appeared to them visually and explained to them about the prophecy, which was written about the death and the resurrection of the Messiah (24:36–46). Thus, the climax of

the resurrection narrative is not only to show that Jesus is risen, but also to reveal the mystery of God's working through Jesus which was already prophesied by Jesus' prediction and be the prophets of the Jewish scriptures. Tannehill (1991, 281). This revelation is also important for the Lukan narrative since Jesus' disciples within the narrative would not be able to understand (9:44–45; 18:31–34).

For the Emmaus story (24:13–36), the largest part of the four scenes of the resurrection narrative, Luke depicts it as the transition from the misunderstanding of Jesus' disciples to his full revelation to them. The two men walking to Emmaus may be viewed as Jesus' general disciples who misunderstood Jesus' sayings about his death and resurrection, which may recall many passages in the Lukan narrative. Tannehill (1991, 277–8) also agrees with this idea since he views that "the narrator suggests to the readers what the story of Jesus means to the disciples at their present level of understanding." The dialogue between the two disciples and Jesus reveals the climax of this scene since it shows how the disciples viewed Jesus, his work, and their hope in him (24:19–24), and how Jesus responds to their misconception by opening their eyes so that they can understand his death and resurrection as the fulfillment of the Jewish scriptures (24:25–27, 32). Tannehill (1991, 279) also agrees

with this idea since he views that the climax of this scene is the disclosure of the new understanding of the Scripture to the disciples about God's purpose and plan through Jesus' death and resurrection. He also considers the conversation on the road as important as the recognition at the meal. The disciples' misconception about Jesus recalls many passages in Luke which shows that Jesus' disciples were unable to understand Jesus' teachings and his works. Moreover, Jesus' response to the two disciples also reveals Jesus' teachings about his death and resurrection as the fulfillment of the prophecy of the Jewish scriptures.

The Disciple's Misconception about Jesus

The dialogue between Cleopas and Jesus is significant for the Emmaus story. Cleopas represents Jesus' disciples, as well as the audience of the Lukan narrative, who always misunderstood Jesus' ministries. According to this dialogue, Cleopas shares his perception of Jesus and his ministries in two ways: (1) as a prophet powerful in work and word, and (2) as a redeemer of Israel.

Jesus as a Prophet Powerful in Work and Word

In verse 24:19, Cleopas identifies Jesus of Nazareth as "a prophet powerful in work and word before God and all peoples." This statement reflects

Jesus' characteristic as recorded in the Lukan narrative. Luke narrates Jesus as a great prophet in several ways. First, Luke shows that Jesus identifies himself as a prophet. When he preaches the scripture at Nazareth, he claims himself as a prophet who is not accepted in the prophet's hometown (4:24). In Luke 4:25–29, Jesus also compares himself with the prophets Elijah and Elisha, who are represented as the great prophets from the Jewish Scriptures. Second, Luke narrates that many people consider Jesus as a prophet. In Luke 7:16, all the people who saw Jesus raising the widow's son from the dead at Nain claim Jesus as a great prophet. For the scene of "a sinful woman forgiven" (Luke 7:36–50), Simon, the Pharisee, doubts the prophet-status of Jesus because Jesus allows a sinful woman to touch and anoint his feet. The doubt of Simon indicates that many people viewed Jesus as a prophet, but Simon does not. In the scene of Peter's confession about Jesus (9:18–20), the disciples told Jesus that many people view Jesus as John the Baptist, or Elijah, or one of the ancient prophets who has arisen. Third, Luke depicts that Jesus' own disciples consider him to be a prophet as well. In the scene of "a Samaritan village refuses to receive Jesus" (Luke 9:51–56), the disciples ask Jesus' permission to send fire from heaven to consume the Samaritans who did not receive them. This asking echoes the

act of the prophet Elijah who asked God to send fire to consume two groups of fifty men (2 Kings 1:10, 12).

The description of "powerful in work and in word" may recall the beginning of Jesus' ministry. John the Baptist describes to people that the Messiah is more powerful than him and he will baptize them with the Holy Spirit and fire (3:16). When Jesus began his ministry, he came out from the wilderness, where he was tempted by Satan for forty days, and was filled with "the power of the Spirit" (4:14). The endowing of the Spirit indicates that he is an agent of God who exercises divine power as he does his ministry. I agree with Joel B. Green (1996, 846), who thinks that Luke presents Jesus as "the Spirit-endowed agent of God." He uses Isaiah 11:2 in comparison with this idea. Jesus' preaching on Isaiah 61:1–2 in Luke 4:18–19 can be viewed as the summary of Jesus' ministry as a divine agent as well. Thus, Jesus exercises divine power as he does the ministry in word, which amazes many people (4:15, 22, 32). Moreover, he performs miracles to redeem people from the evil spirits (e.g. 4:36, 41), from sickness (e.g. 4:39, 40; 5:13, 18; 6:10, 19), from hunger (e.g. 9:15–17), and even from the death (e.g. 7:14–15; 8:54). The disciples were amazed at Jesus when they saw his authority in claiming a storm (8:25).

Moreover, the characteristic of Jesus as a prophet powerful in work and in word may echoes to the prophet Moses. Stephen, in Acts 7:22, also describes that Moses was “powerful in his words and works.” In Acts 3:22 and 7:37, Luke also presents Jesus, through preachers, as the prophet like Moses according to the prophecy in Deut 18:15–20.

Acts 3:22 and 7:37 also presents Jesus, through preachers, as a prophet like Moses according to the prophecy in Deut 18:15–20. Thus, in Cleopas’ view Jesus may have demonstrated himself as a great prophet like Moses, who was supposed to come to liberate Israel from the oppression by the Romans occupations (cf. Luke 24:21).

However, Cleopas was confused and disappointed since in Luke 24:20 he states that “our chief priests and leaders handed him over to the sentence of death and they crucified him.” Cleopas, as well as the other disciples, did not expect that Jesus the great prophet was to suffer and to be crucified. But Jesus compares himself as a prophet who is to be killed inside of Jerusalem (Luke 13:33–34). He also foretold about his suffering and death three times (Luke 9:21–22, 9:44–45, and 18:31–34), but the disciples were unable to comprehend it.

Jesus as a Redeemer of Israel

In Luke 24:21, Cleopas states that “we were hoping that he (Jesus) was the

one who is about to redeem Israel.” The pronoun “we” in Luke 24:21 is emphatically used to contrast to the pronoun “you alone” which refers to Jesus in Luke 24:18. Thus, the pronoun “we” should refer to the disciples in general, rather than to only Cleopas and his unnamed companion. This means that the redemption of Israel is the general hope of the disciples for which Jesus had come.

In fact, people’s hope for the redemption of Israel appears at the beginning of the Lukan narrative. In the Mary’s song of praise, she announced that “He has helped his servant Israel, in remembrance of his mercy, according to the promise he made to our ancestors, to Abraham and to his descendants forever” (Luke 1:54–55). This song demonstrates Mary’s hope for the Lord to help Israel according to his promise to Israel’s ancestor, Abraham, and to his descendants. Zechariah also gave a prophecy on the hope of “the Lord God of Israel” to come to his people, Israel (Luke 1:68). In Luke 2:22, Simeon, a righteous and devout man, was waiting for the “consolation of Israel.” After he saw the child Jesus, he took him and proclaimed in his prophecy that “...for my eyes have seen your salvation, which you have prepared in the presence of all people, a light for revelation to the Gentile, and for glory to your people Israel” (Luke 2:30–32). It seems that Simeon

mentions the hope of the salvation of God for not only Israel, but also for all peoples in Luke 2:31, and for the Gentiles in Luke 2:32. I will explain later. Anna, an old widow who was devoting her life in worship and prayer to God in the temple, also praised God when she saw the child Jesus as she said “all who were looking for the redemption of Jerusalem” (Luke 2:38). Jesus himself also mentions that “your redemption is drawing near” when he explained to his disciples about the signs of the coming of the Son of Man (Luke 21:28).

In Luke 24:21, Cleopas’ view (as the disciples’ view) of the redemption of Israel is different from that of Jesus in two ways. First, he expected that Jesus would come to redeem Israel from the occupation of the Romans, according to Fitzmyer (1985, 1564). In Luke 24:21, the verb “hope” is used in the imperfect indicative form (which is translated in the past continuous tense). This can be meant that the disciples were hoping that Jesus would come to redeem Israel but this hope would end after his death on the cross.¹ That is why Cleopas and his companion “stood looking sad” when Jesus asked about their discussion (Luke 24:19). Cleopas, as well as the disciples, may have expected Jesus to exercise his power and authority to release Israel

from the oppression of the Romans. But instead of releasing Israel from the occupation of the Romans, Jesus exercised his power and authority to redeem people from sickness, from evil spirits, and even from death. Moreover, he foretold three times that the Son of Man needs to undergo great suffering and be killed (Luke 9:21–22, 9:44–45, and 18:31–34). Finally, Jesus showed that the Jewish Scriptures prophesied that “the Messiah is to suffer and to rise from the dead on the third day” (Luke 24:46). Thus, Jesus did not come to redeem Israel according to the disciples’ expectation.

Second, Cleopas, as well as the disciples, expected that Jesus would to redeem Israel. Luke portrays that the Jews were waiting the Messiah to redeem Israel from the hands their enemies, the Romans (as I already described). Therefore, in their perspective the Messiah would come for the benefit of Israel. However, in the Lukan narrative God’s purpose for the redemption is expanded not only to the Israelites, but also to all nations. In the scene of the angels proclaiming the good news to the shepherds, the angels used inclusive terms to refer to those who will receive the good news. In Luke 2:10, the angel tells the shepherds “I am bringing you good news of great joy for all the people.”

¹ See also James L. Resseguie. (2004). Spiritual Landscape: Images of the Spiritual Luke in the Gospel of Luke. Massachusetts: Hendrickson: 32–33.

Moreover, when a multitude of the heavenly hosts appeared praising God in Luke 2:14, they said that "Glory to God in the highest and on earth peace among those whom he favors." The geographical dimension of this song is not limited to Israel, but expands to the earth. For Jesus' genealogy in 3:23-38, Luke does not trace Jesus' genealogy back to the "son of Abraham," but rather he puts emphasis on Jesus as "son of Adam" and "son of God." According to this genealogy, Jesus is representative of humanity in general, and not only for Abraham's descendants, the Israelites. In Jesus' ministry, he also shows his mercy and he sometimes commends the Gentiles before the Jews, such as Jesus' healing of a centurion's servant (7:1-10), Jesus' cleansing of ten lepers, one of whom is a Samaritan (17:11-19).

Finally, in Luke 24:47, after Jesus' resurrection, he commands his disciples to proclaim the good news to "all nations." However, the disciples were unable to understand God's purpose for all nations since they were asking Jesus about the time of the restoration of Israel in Acts 1:6.

Jesus' Revelation through the Jewish Scriptures

After Cleopas describes to the stranger (Jesus) all things that had happened to Jesus in Jerusalem, Luke 24:25 states that the stranger (Jesus)

rebukes him by saying "O foolish ones (avno,htoi), and slow of heart to believe in all things that the prophets have spoken." The word avno,htoi (foolish ones), which is used in the plural form, may be addressed to the disciples in general, rather than only to Cleopas and his companion. Thus, Jesus' rebuke calls attention to the disciples' lack of understanding of the Scriptures, "all things that the prophets have spoken." Jesus employs a rhetorical question to confirm to them that it is necessary for the Messiah to suffer these things and then enter into his glory (24:26). Then, Jesus interprets the Scriptures from Moses to all the prophets that address himself (24:27). Jesus' revelation through the Jewish Scriptures may remind the disciples, as well as Luke's audience, about two important things.

First, Jesus reminds his disciples to pay attention to the Scriptures. These are significant in the Lukan narrative. Jesus' rebuke in Luke 24:25 reveals that he expects his disciples to know and believe in "all things that the prophets have spoken." In fact, from the beginning of the Lukan narrative, even though Luke does not explicitly quote many passages from the Jewish Scriptures, he refers to them implicitly. In Mary's song of praise, she mentions that "He (God) has helped his servant Israel, in remembrance of his mercy, according to the promise he made to our ancestors, to Abraham and to his

descendants forever" (Luke 1:54–55). In this passage, Mary may recall God's promise to Abraham in Micah 7:20. In Zachariah's prophecy, he also states "He (God) has raised up a mighty savior for us in the house of his servant David, as he spoke through the mouth of his holy prophets from of old" (Luke 1:69–70). In this passage, Zechariah refers to the covenant of David, which God gave him when he attempted to build the house of the Lord (1Chron 17:4, 24).

Moreover, Jesus himself puts emphasis on the Jewish Scriptures at the beginning of his ministry. In Luke 4:18–19, he read a passage from Isaiah 61:1–2. This passage is viewed as the statement of his primary mission to release the poor and the oppressed. Thus, Jesus presents his mission in continuity to God's purpose recorded in the Jewish Scriptures. Furthermore, the scene of the rich and Lazarus also shows that Jesus views the importance of the Jewish Scriptures when he told the story of the rich man and Lazarus to his disciples in Luke 16:19–31. During the conversation between the rich man and Abraham, the rich man implores Abraham to send Lazarus to his brothers (Luke 16:27). But Abraham said to the rich man that "They have Moses and the prophets; they should listen to them" (16:29). However, the rich man still insists Abraham to send Lazarus so that his brother may repent because he argues that "if someone goes

to them from the dead, they will repent" (16:30). But Abraham replies that "if they do not listen to Moses and the prophets, neither will they be convinced even if someone rises from the dead" (16:31). In this story, Abraham reminds the rich among the Pharisees, Jesus' disciples, as well as Luke's audience, to pay attention of the Scriptures. Moreover, Abraham's reply in verse 31 that "neither will they be convinced even if some rises from the dead" may allude to Jesus' own death and resurrection. This verse shows the disciples, as well as the audience, that Jesus' resurrection cannot replace the significance of the Scriptures on which they have to put emphasis on and believe in.

Second, Jesus gives his disciples the new understanding of the Jewish Scriptures through the new hermeneutical lens. After Jesus rebukes Cleopas and his companion that they are slow to believe in what the prophets have spoken, he asks them in verse 24:26, "Was it not necessary for the Christ to suffer these things and to enter into his glory?" This rhetorical question seems to suggest that the necessity of the Messiah to suffer is already prophesied in the Prophets. This question recalls Jesus' third foretelling of his death and resurrection, saying that

"See, we are going up to Jerusalem, and everything that is written about the Son of Man by the prophets will be

accomplished. For he will be handed over to the Gentiles; and he will be mocked and insulted and spat upon. After they have flogged him, they will kill him, and on third day he will rise again" (Luke 18:31–33).

In this passage, Luke does not specify what passages or prophets that he mentions. It seems that Luke does not put attention on the reference of the Scriptures, but rather the important role of the Scriptures that disclose that the Son of Man has to pass through suffering and death and be raised on the third day. However, the disciples were unable to perceive it. Luke states in verse 18:34, "But they (the twelve) understood nothing about these things; and this saying was hidden from them, and they did not grasp what was said." The passive form of the word "hidden" which also appears in the second foretelling in Luke 9:45, is not necessary to be viewed as a divine passive which shows that God hid the truth of the Scriptures from the disciples. This is because if so, why after the resurrection would Jesus rebukes Cleopas and his companion that "O foolish ones, and slow of heart to believe" (Luke 24:25)? But I argue that Luke may use the motif of the hidden messages of the disciples here, (as well as those in Luke 9:45; 24:26) to put emphasis on Jesus' revelation of the Scriptures at the end of Luke (Luke 24:27, 32, 44–45).

The motif of the disciples hidden from the understanding the Scriptures may relate to the motif in which the eyes of Cleopas and of his companion were "kept" from recognizing Jesus (Luke 24:16). Finally, their eyes were "open" to recognize Jesus when they saw Jesus breaking the bread and Jesus disappeared from them (24:31). Then, they said that "Were not our hearts burning within us while he was taking to us on the road, while he was opening the scriptures to us?" (24:32). The reason why the disciples' eyes were kept from recognizing Jesus is so that they may have freedom to express their astonishment of Jesus' death, and to listen to Jesus' interpretation of the Scriptures about Jesus' death and resurrection. When their eyes were open, the two disciples were revealed not only that Jesus was alive, but also that Jesus' death and resurrection occur to fulfill the prophecies written in the Scriptures. The latter revelation seems to be more important for the disciples since it reveals the mystery of God's working through the new understanding of the Scriptures which the disciples never understood. Jesus also opens the disciples' minds to understand the Scriptures that "the Messiah is to suffer and to rise from the dead on the third day" (24:45). This revelation also confirms that Jesus reveals to the disciples the new understanding of the Scriptures after his

resurrection. Thus, the disciples may understand the mystery of God, which are hidden from them, through the new hermeneutical lens, which was disclosed by Jesus.

The Table Fellowship and the Theme of Hospitality

When the two disciples and Jesus arrive at the village where they were going, the story moves from the dialogue on the road to the fellowship of the table. And after Jesus broke the bread, their eyes were open to recognize Jesus and suddenly Jesus disappeared from them (24:30–31). Questions arise: Why did Luke include the table fellowship in the Emmaus story? What does this meal symbolize in the Lukian narrative? Why did the two disciples recognize Jesus when he broke the bread? In fact, the stories about the meal are spread throughout the Lukian narrative. In the Lukian narrative, table fellowship is designated to demonstrate a special relationship between the participants and the host. It shows the hospitality of the host to the participants. However, there are only two scenes of meals presenting Jesus as the host: Jesus' feeding the multitude (9:10–17) and the last supper (22:14–38). The meal in the Emmaus story may recall these two scenes since Jesus' manner at the table in this story is presented as very similar to that of those two scenes: taking the bread,

uttering a blessing, breaking the bread, and giving it to the disciples.

However, Luke depicts the table fellowship in the Emmaus story in order to put emphasis on the two significant themes. First, Luke focuses on the theme of hospitality. In the Emmaus story, the two disciples were unable to recognize Jesus, but they may remember some parts of his teaching about hospitality. This scene may be viewed in parallel with the scene of Jesus' feeding the multitude (9:10–17). In the scene of Jesus' feeding the multitude, when the disciples saw the day about to end, they asked Jesus to send the crowd away (9:12). Jesus responded to them by telling them to feed the crowd (9:13). But in the Emmaus story the two disciples respond to the stranger in hospital way. When they saw the evening, the two disciples "strongly urged" the stranger to stay with them (24:29). In the scene of Jesus' feeding the multitude, Jesus urged the disciples to show hospitality to the crowd (9:13), whereas in the Emmaus episode the two disciples may have learned from Jesus' teachings and eagerly showed hospitality to the stranger, Jesus (24:29).

Second, Luke pays attention to the openness of the two disciples' eyes in the table fellowship. The two disciples' eyes were kept from recognizing Jesus (24:16). This kind of blindness could benefit them in opening their ears and

mind when they talked with Jesus. In verses 24:30-31, their eyes were open to recognize Jesus again when they saw Jesus breaking the bread. Then, Jesus disappeared from them (24:31). It seems that Luke puts emphasis on the moment that Jesus breaks the bread as the moment that the disciples' eyes were open since the two disciples repeat this moment again to the eleven and the disciples in Luke 24:35, "Then they told what had happened on the road, and as he was recognized by them in the breaking of the bread." It could be assumed that the two disciples were familiar with Jesus' basic manner of the table fellowship, which they have had with Jesus in the past. The fellowship between Jesus and the disciples resumes again in the table fellowship at Emmaus. Thus, this table can be viewed as a sign of continuity in fellowship between Jesus and his disciples.

Conclusion

According to this research, we can see that Luke deliberately places the Emmaus episode in the middle of the resurrection narrative so that the audience can be reminded of the overview of the main themes of the Lukan narrative. Luke places this episode to link the scene of amazement of the women at the tomb empty (24:1-12) with the appearance of Jesus to the eleven

(24:36-49). The Emmaus episode begins with the astonishment of the two disciples who were puzzled by Jesus' death and the news of his empty tomb. This episode ends with the recognition that the stranger who was talking and opening up the Scriptures to them is Jesus the Messiah. Through this opening of the Scriptures, they come to realize that it was necessary for the Messiah to suffer and enter into the glory. The two disciples in the Emmaus story are representative of all of the disciples, who are astonished about Jesus' death and empty tomb. All of these needed the revelation from Jesus in order to understand the meaning of his death and resurrection. This episode provides the audience an overview of the main themes of the Lukan narrative in three important ways.

First, the Emmaus episode reminds the audience of the misconceptions that the disciples have about Jesus. According to the dialogue between Cleopas and Jesus, Cleopas reveals that he viewed Jesus as a powerful prophet who was expected to come to redeem Israel from the Romans, just as the great prophet Moses delivered Israel from Egypt. Cleopas' misconception about Jesus may recall many passages in the Lukan narrative, which are written about the characteristics of Jesus as a great prophet like Elijah and Elisha, and about the

expectation of Jesus' disciples that he would be their redeemer from the Romans.

Second, the Emmaus episode discloses the revelation of Jesus as the fulfillment of the Jewish Scriptures. In this episode, the two disciples discover not only that Jesus comes to be alive, but also that his death and resurrection become a fulfillment of the prophecies written in the Scriptures. At the beginning of the episode, the eyes of the two disciples were kept from recognizing Jesus during their conversation. The blindness of the two disciples would free them from focusing on who the stranger is so that they would pay more attention to what the stranger says. So through Jesus' interpretation of the Scriptures,

the two disciples would learn that it is necessary for the Christ to suffer and to enter into his glory.

Third, the Emmaus episode also reminds the audience of the theme of hospitality in the scene of the fellowship table. This episode shows that the two disciples show hospitality to the stranger after they learned the new understanding of the Scriptures from the stranger. The stranger' manner of the table fellowship in Emmaus causes the two disciples' eyes to be open to recognize Jesus, who used to do this manner of fellowship with the disciples. Moreover, this manner also causes the disciples, as well as the audience, to see the continuity in fellowship with Jesus that is already shown in the Emmaus story.

Bibliography

- Betz, Hans Dieter. (1969). "Origin and nature of christian faith according to the emmaus legend." *Interpretation*. (23) : 32-46.
- Bovon, Francois. (2002). *Luke 1: A commentary on the gospel of luke 1:1-9:50*. Translated be Christine M. Thomas. Edited by Helmut Koester. Hermeneia 42. Minneapolis : Fortress.
- Dillon, Richard J. (1978). *From eye-witnesses to ministers of the word : Tradition and composition in luke 24*. Rome : Biblical Institute Press.
- Fitzmyer, Joseph A. (1981-1985). *The gospel according to luke*. 2 vols. anchor bible 28-28A. New York : Doubleday.
- Green, Joel B. (1997). *The gospel of luke*. The new international commentary on the new testament. Grand rapids : Eerdmans.
- Karris, Robert J. (1987). "Luke 24:13-35." *Interpretation*. (41) : 57-61.

- MacDonald, Dennis Ronald. (2000). "The ending of Luke and the ending of the Odyssey" in *For a later generation : the transformation of tradition in Israel, early Judaism, and early Christianity* Edited by Randal A. Argall, Beverly A. Bow, and Rodney A. Werline. Harrisburg, Pa. : Trinity Press International.
- Maxey, James. (2005). "The road to Emmaus : changing expectations : a narrative-critical study." *Currents in Theology and Mission.* (32) : 112–123.
- Metzger, Bruce M. (1975). *A Textual commentary on the greek new testament.* Stuttgart : United Bible Societies.
- Nolland, John. (1993). *Luke 18:35–24:53. vol 3 of Luke.* Word biblical commentary 35C; Dallas: Word Books.
- Resseguie, James L. (2004). *Spiritual landscape : Images of the spiritual luke in the gospel of luke.* Massachusetts : Hendrickson.
- Rosica, Thomas M. (1994). "The road to emmaus and the road to gaza : Luke 24:13–35 and Acts 8:26–40." *Worship.* (68) : 117–131.
- Schubert, Paul. (1954). "The structure and significance of luke 24" in *neutestamentliche studien for rudolf bultmann zu seinem 70.* Edited by Walther Elterter. Berlin : A. Topelmann.
- Tannehill, Robert C. (1991). *The narrative unity of luke–Acts : A literary interpretation* vol 1. Philadelphia : fortress.
- Wallace. Daniel B. (2000). *The basic of new testament syntax.* Grand Rapid : Zondervan.

ภาษีเงินได้บุคลากรรัฐ : ฉบับมนุษย์เงินเดือน (ภ.ง.ด.91)

Personal Income Tax: White Collar Employees (Por. Ngor. Dor.91)

นาง นาคยา *

บทคัดย่อ

ทุกปีช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม เป็นเวลาที่ ผู้มีเงินได้ประเภท 40 (1) ได้แก่ เงินได้เนื่องจากการ จ้างแรงงาน หรือที่เราระบุว่า “มนุษย์เงินเดือน” ต้อง ทำหน้าที่เพลเมืองที่ดี โดยการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อ เลี้ยงภาษีเงินได้บุคลากรรัฐ (ภ.ง.ด. 91) หลายคนไม่ ได้ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีด้วยตนเอง แต่ให้ บริษัทนายจ้าง หรือคนรู้จักที่มีความรู้ด้านภาษียื่นให้ เพื่อจะได้รับเงินเดือนอย่างแน่นอน แต่การ ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเลี้ยงภาษีในปัจจุบันมีความ สะดวก รวดเร็ว และมีหลักซึ่งทางให้เลือก แต่ซึ่ง ทางที่สะดวก และรวดเร็วที่สุด คงเป็นการยื่นแบบฯ

ผ่านระบบอินเตอร์เน็ต วัตถุประสงค์ของบทความนี้เพื่อให้ผู้เสียภาษี มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคลากรรัฐ มากขึ้น ผู้เขียนจึงได้สรุปหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเงินได้ พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย ค่าลดหย่อน อัตราภาษี เงินได้ วิธีการคำนวน ตลอดจนขั้นตอนการยื่นแบบฯ ผ่านระบบอินเตอร์เน็ต และข้อควรระวังในการยื่นแบบฯ แสดงรายการภาษีเงินได้บุคลากรรัฐ เพื่อให้ผู้เสียภาษีสามารถคำนวน และยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคลากรรัฐ (ภ.ง.ด. 91) ได้ด้วยตนเอง

Abstract

Every period of January to March, it is the period of the earners under section 40 (1) such as the income from salary or called “white collar person”, it is necessary for the good citizens to submit the personal income tax (Por. Ngor. Dor.91). Many of the employees do not submit the personal income tax by themselves. They requested the employers or friends to submit the personal income tax for them. This is because they think it is complex, and

* อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี ธุรกิจและมัลติมีเดีย มหาวิทยาลัยคริสต์เจียน

time consuming. Infact at present personal income tax submission is convenient and fast. The easiest and fastest way to do is via the Internet system.

In order to allow the taxpayer to get the knowledge and understanding of the personal income tax payment, the writer suggest the principles of the

assessable income, the allowances and exemptions, the tax rate, calculation method, submission processes of tax form via internet and the caution of submission the personal income tax. For this reason, the taxpayer is able to calculate and submit the personal tax form (Por. Ngor. Dor.91) by themselves.

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือ ภาษีที่จัดเก็บจากบุคคลทั่วไป หรือจากหน่วยภาษีที่มีลักษณะพิเศษ ตามที่กฎหมายกำหนดและมีรายได้เกิดขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยปกติจัดเก็บเป็นรายปี รายได้ที่เกิดขึ้นในปีภาษี ผู้มีรายได้มีหน้าที่ต้องนำไปแสดงรายการตนเองตามแบบแสดงรายการภาษีที่กำหนดภายใต้ดือน มกราคมถึงมีนาคมของปีถัดไป สำหรับผู้มีเงินได้บางกรณีก็กำหนดให้ยื่นแบบฯ เสียภาษีตอนครึ่งปี สำหรับรายได้ที่เกิดขึ้นจริงในช่วงครึ่งปีแรก เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีที่ต้องชำระและเงินได้ บางกรณีกฎหมายกำหนดให้ ผู้จ่ายเงินได้ทำหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายจากเงินได้ที่จ่ายบางส่วน เพื่อให้มีภาระอยู่ระหว่างภาษีและที่มีเงินได้เกิดขึ้นอีกด้วย (www.rd.go.th)

ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ ภ.ง.ด. 91

คือ ผู้มีเงินได้ประเภท 40 (1) ได้แก่ ผู้ที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงานตามปกติ (มีรายได้ตั้งแต่ 50,000 บาทถ้วน) ไม่ว่าจะเป็น เงินเดือน ค่าจ้าง เป็นต้น ให้หักภาษี ณ ที่จ่ายโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เป็นต้น หักเกณฑ์สำหรับผู้ที่มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเลี้ยงภาษี มีดังนี้

1) ผู้เป็นโสด มีเงินได้พึงประเมินตลอดปีภาษีเกิน 50,000 บาท

2) ผู้ที่มีคู่สมรส มีเงินได้พึงประเมินตลอดปีภาษีไม่ว่าฝ่ายเดียวหรือทั้งสองฝ่ายรวมกันเกิน 100,000 บาท

การคำนวนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ก่อนการคำนวนภาษีเงินได้ ผู้มีเงินได้ควรรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ความหมายของเงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่าย รายการลดหย่อน ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ดังนี้

1. เงินได้พึงประเมิน 40 (1) หมายถึง เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง เป็นต้น ให้หักภาษี ณ ที่จ้าง ไม่เสียค่าใช้จ่าย ไม่เสียค่าเช่า ไม่เสียค่าเช่าบ้านที่นายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เนื่องที่นายจ้างชำระหนี้ได้ๆ ซึ่งลูกจ้าง มีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใดๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน

2. การหักค่าใช้จ่าย หมายถึง ค่าใช้จ่าย (ต้นทุน) ที่สามารถนำมาหักออกจากเงินได้พึงประเมิน แล้วจึงนำเงินได้ที่หักค่าใช้จ่ายแล้วไปหักลดหย่อน

3. รายการลดหย่อน หมายถึง รายการต่างๆ ที่กฎหมายได้กำหนดให้หักได้เพิ่มขึ้นหลังจากได้หักค่าใช้จ่ายแล้ว เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้แก่ผู้เสียภาษีก่อนนำเงินได้ที่เหลือซึ่งเรียกว่าเงินได้สุทธิไปคำนวนภาษีตามบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

4. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมด้าหาก ณ ที่จ่ายหมายถึง ภาษีเงินได้ซึ่งผู้จ่ายเงินได้มีหน้าที่ ต้องหัก ณ ที่จ่ายไว้ทุกครั้งเมื่อมีการจ่ายเงินให้กับผู้รับ และนำส่งเงินดังกล่าวให้ กรมสรรพากร

วิธีการคำนวนภาษีเงินได้บุคคลธรรมด้า

กรมสรรพากรมีการกำหนดวิธีการคำนวนภาษีเงินได้บุคคลธรรมด้าไว้ดังนี้

<u>ขั้นตอนที่ 1</u>	เงินได้พึงประเมิน 40 (1) เงินเดือนตลอดปีภาษี	xxxxx
<u>ขั้นตอนที่ 2</u>	หัก ค่าใช้จ่าย 40% ไม่เกิน 60,000 บาท	xxx
	เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย	xxxxx
<u>ขั้นตอนที่ 3</u>	หัก ลดหย่อนต่างๆ (ไม่วรรมเงินบริจาค)	xxx
	เงินได้หลังหักลดหย่อนต่างๆ	xxxxx
<u>ขั้นตอนที่ 4</u>	หัก ค่าลดหย่อนเงินบริจาค	xxx
	เงินได้สุทธิ	xxxxx
<u>ขั้นตอนที่ 5</u>	ภาษีเงินได้ที่ต้องชำระทั้งปีตามอัตราภาษี	xxx
<u>ขั้นตอนที่ 6</u>	หัก ภาษีหัก ณ ที่จ่ายที่หักไว้แล้ว ภาษีที่ต้องชำระเพิ่ม หรือ ภาษีที่ชำระไว้ก่อน	xxx

จากการคำนวนภาษีเงินได้บุคคลธรรมด้า ข้างต้น สามารถสรุปขั้นตอนได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 คำนวนจำนวนเงินได้พึงประเมิน 40 (1) ตลอดปีภาษี

ตัวอย่าง นาย ก ทำงานบริษัทแห่งหนึ่งได้รับเงินเดือนฯ ละ 50,000 บาท เงินได้พึงประเมิน = 50,000 บาท X 12 เดือน = 600,000 บาท แต่หากนาย ก เริ่มทำงานตั้งแต่เดือนมีนาคม เงินได้พึงประเมิน = 50,000 บาท X 10 เดือน = 500,000 บาท เป็นต้น

*** สำหรับเงินได้ที่ผู้มีเงินได้ซึ่งเป็นผู้อยู่ในประเทศไทยและมีอายุไม่ต่ำกว่า 65 ปีบริบูรณ์ในปีภาษีได้รับ เศพะส่วนที่ไม่เกิน 190,000 บาทในปีภาษีนั้น

ขั้นตอนที่ 2 คำนวนการหักค่าใช้จ่าย

หลักเกณฑ์การหักค่าใช้จ่ายของเงินได้พึงประเมิน 40 (1) ผู้มีเงินได้สามารถหักค่าใช้จ่ายได้ร้อยละ 40 ของเงินได้แต่รวมกันแล้วต้อง ไม่เกิน 60,000

บาท จากตัวอย่างข้างต้น นาย ก มีเงินได้พึงประเมินตลอดปีภาษี เท่ากับ 600,000 บาท สามารถหักค่าใช้จ่ายได้ = 240,000 บาท ($600,000 \times 40\%$) แต่จำนวนเงินดังกล่าวเกิน 60,000 บาท จึงสามารถหักค่าใช้จ่ายได้เพียง 60,000 บาท เท่านั้น

ขั้นตอนที่ 3 คำนวนรายการลดหย่อน

รายการต่างๆ ที่กฎหมายได้กำหนดให้หักได้เพิ่มขึ้นหลังจากได้หักค่าใช้จ่าย ได้แก่ รายการลดหย่อนผู้มีเงินได้ คู่สมรส บุตร ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา เบี้ยประกันภัย ดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อท่องยู่อาศัย เงินประกันสัมคม การลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) และเงินลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) เป็นต้น ทั้งนี้การหักรายการลดหย่อนดังกล่าวต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกรมสรรพากร

ขั้นตอนที่ 4 คำนวนลดหย่อนเงินบริจาค

การหักลดหย่อนเงินบริจาคแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เงินบริจาคเพื่อศึกษา ซึ่งสามารถหัก

ลดหย่อนได้ 2 เท่าของจำนวนเงินที่จ่ายจริง และเงินบริจาคเพื่อการกุศล
ขั้นตอนที่ 5 คำนวนภาษีเงินได้ที่ต้องชำระ
 ภาษีเงินได้ที่ต้องชำระ คำนวนได้จาก

เงินได้สุทธิ X อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ขั้นตอนที่ 6 ภาษีหัก ณ ที่จ่าย

นำภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ที่ผู้มีเงินได้
 ถูกหักไปแล้วลดเป็นภาษี มาหักออกจากภาษีเงินได้ที่ต้อง

ชำระ ทั้งสิ้น ถ้าภาษีเงินได้ที่ต้องชำระ > ภาษีหัก ณ ที่จ่าย = ภาษีที่ต้องชำระเพิ่มเติม แต่หากภาษีเงินได้ที่ต้องชำระ < ภาษีหัก ณ ที่จ่าย = ภาษีที่ชำระไว้เกิน

หลักเกณฑ์การหักลดหย่อน รายการหัก

ลดหย่อนต่างๆ ที่ผู้เสียภาษีควรทราบ เพื่อนำไปใช้ใน

การคำนวนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สรุปได้ดังนี้

ลำดับ	รายการ	จำนวนเงิน (บาท)	หลักเกณฑ์
1	ผู้มีเงินได้	30,000	-
2	คู่สมรส	30,000	1) คู่สมรสไม่มีเงินได้หรือมีเงินได้แต่ยังรวม 2) ต้องดูจะเมียนสามรส ซึ่งอาจดูจะเมียนระหว่างปี หรือห่างระหว่างปี ก็มีสิทธิหักลดหย่อนได้
3	บุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย	15,000	1) เงินได้ไม่เกิน 15,000 บาท 2) หักได้สูงสุด จำนวน 3 คน โดยนับจากบุตรที่ยังมีชีวิตอยู่ - กรณีไม่ได้ศึกษา อายุไม่เกิน 20 ปี - กรณีศึกษา อายุไม่เกิน 25 ปี
4	การศึกษานุตร	2,000	เฉพาะศึกษาในประเทศไทย เริ่มหักได้ตั้งแต่ระดับ อนุบาล (3 ขวบ) จนถึงอายุไม่เกิน 25 ปี
5	ค่าอุปการะเลี้ยงดูบุพารดา	30,000	1) เงินได้ไม่เกิน 30,000 บาท 2) อายุ 60 ปีขึ้นไป 3) เป็นบิดามารดาที่ถูกต้องตามกฎหมาย 4) กรณีมีลูกหลาน พ่อแม่ต้องระบุลีออกลูกที่ อุปการะได้เพียงคนเดียว
6	เบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดา	15,000	1) เงินได้ไม่เกิน 30,000 บาท 2) ไม่กำหนดอายุ
7	ค่าเลี้ยงดูและอุปการะคนทุพพล สภาพหรือคนพิการ	60,000	1) เงินได้ไม่เกิน 30,000 บาท 2) ถ้าเป็นบิดามารดา คู่สมรส บุตร ไม่จำกัดจำนวน 3) บุคคลอื่นหักได้ 1 คน 4) กรณีทุพพลภาพ ต้องทุพพลภาพมาไม่น้อยกว่า 180 วัน และมีใบรับรองแพทย์ทุกปี 5) กรณีพิการ ต้องมีช่อง空ในบัตรประจำตัวคนพิการ ว่าได้รับการรักษาอย่างน้อย 6 เดือน

ลำดับ	รายการ	จำนวนเงิน (บาท)	หลักเกณฑ์
8	เบี้ยประกันชีวิต	จำนวนเต็มไม่เกิน 100,000 บาท	กรมธรรม์ มืออาชญากรรม 10 ปีขึ้นไป หากชำระเบี้ยประกัน 5 ปี คุ้มครอง 10 ปี ก็หักได้เพียง 5 ปี
9	ประกันสังคม	เท่าที่จ่ายจริง	ไม่เกินตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม (9,000 บาท)
10	กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือ กองทุน กบข.	จำนวน 500,000 บาท	จำนวน 10,000 บาท เป็นค่าลดหย่อนส่วนที่เกิน 10,000 บาท เป็นเงินได้ที่ได้รับการยกเว้น ไม่เกิน 490,000 บาท
11	เงินลงทุนในกองทุนรวม เพื่อการเลี้ยงชีพ(RMF)	จำนวน 500,000 บาท	1) คิดจาก 15% ของเงินได้ทุกประเภท 2) เมื่อร่วมกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุน กบข. หรือ กองทุนสงเคราะห์ครูโรงเรียน เอกชน แล้วไม่เกิน 500,000 บาท 3) ต้องลงทุนไม่น้อยกว่า 5 ปี และถอนได้เมื่ออายุ 55 ปีขึ้นไป
12	เงินลงทุนในกองทุนรวม หุ้นระยะยา (LTF)	จำนวน 500,000 บาท	1) คิดจาก 15% ของเงินได้ทุกประเภท 2) ต้องถือไว้ไม่น้อยกว่า 5 ปี พ.ศ. หมายเหตุ ลิปสุดปี 2559
13	คอกเบี้ยเพื่อที่อยู่อาศัย	จำนวน 100,000 บาท	กรณีร่วมกับบุตรมากกว่า 1 คน ให้เฉลี่ยคอกเบี้ยตามจำนวนบุตร แต่รวมกันไม่เกิน 100,000 บาท
14	เงินบริจาคเพื่อการกุศล	จำนวนจริง แต่ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้สุทธิ	1) ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้สุทธิหลังหักเงิน บริจาคให้สถานศึกษา ได้แก่ วัด สถานที่สาธารณะ ญัตติ 2) หลักฐาน เป็นใบเสร็จรับเงิน หรือใบอนุโมทนา บัตร
15	เงินบริจาคให้สถานศึกษา	หักได้ 2 เท่า ของ จำนวนเงินที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้สุทธิ	1) บริจาคให้กับสถานศึกษาตามรายชื่อสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด 2) การบริจาคให้แก่สถานศึกษา ต้องเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับรายการ ดังต่อไปนี้ - จัดทำหรือจัดสร้างอาคาร อาคารพร้อมที่ดิน หรือที่ดิน ให้แก่ สถานศึกษาเพื่อใช้ประโยชน์ทางการศึกษา - การที่นักวิชา หรือการวิจัย สำหรับนักเรียน นิสิต หรือนักศึกษาของสถานศึกษา 4) ต้องมีหลักฐานจากสถานศึกษา เป็นใบเสร็จรับเงิน ของสถานศึกษาเท่านั้น

ลำดับ	รายการ	จำนวนเงิน (บาท)	หลักเกณฑ์
16	เงินบริจาคให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กหรือสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	หักได้ 2 เท่า ของจำนวนเงินที่จ่ายจริง	แต่เมื่อรวมกับเงินบริจาคเพื่อองค์กรศึกษาแล้วต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้สุทธิ
17	เงินที่จ่ายให้กับพิกัดได้รับสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากถิ่นอำนาจความหลากหลายเป็นสาธารณะตลอดจนสวัสดิการและภาระช่วยเหลืออื่นๆ จากรัฐ	หักได้ 2 เท่า ของจำนวนเงินที่จ่ายจริง	แต่เมื่อรวมกับเงินบริจาคเพื่อองค์กรศึกษาแล้วต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้สุทธิ
18	เงินบริจาคให้แก่โครงการฝึกอบรมอาชีวะและจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำบัตรแก้ไขฟืนฟูและส่งคระหนึ่ดีกและขยายฐานในกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระบวนการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน	หักได้ 2 เท่า ของจำนวนเงินที่จ่ายจริง	แต่เมื่อรวมกับเงินบริจาคเพื่อองค์กรศึกษาแล้วต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้สุทธิ

บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมด้า

ตามที่ได้มีพระราชบัญญัติกำหนดความในประมวลรัชฎาภิการ ว่าด้วยการลดอัตราภาษีเงินได้สำหรับบุคคลธรรมด้า สำหรับปี 2556 ถึง 2558 ฉบับที่ 575 พ.ศ. 2556 และฉบับที่ 576 พ.ศ. 2557 ดังนี้

เงินได้สุทธิ (บาท)	ช่วงเงินได้สุทธิ แต่ละชั้น	อัตราภาษี ร้อยละ	ภาษีแต่ละชั้น	ภาษีสะสม
			เงินได้สุทธิ	สูงสุดของชั้น
1-150,000	150,000	ได้รับยกเว้น	-	-
150,001-300,000	150,000	5	7,500	7,500
300,001 แต่ไม่เกิน 500,000	200,000	10	20,000	27,500
500,001 แต่ไม่เกิน 750,000	250,000	15	37,500	65,000
750,001 แต่ไม่เกิน 1,000,000	250,000	20	50,000	115,000
1,000,001 แต่ไม่เกิน 2,000,000	1,000,000	25	250,000	365,000
2,000,001 แต่ไม่เกิน 4,000,000	2,000,000	30	600,000	965,000
4,000,001 ขึ้นไป	-	35	-	-

ตัวอย่างที่ 1 นาย สิงหา ทำงานเป็นพนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง มีเงินเดือนฯ ละ 50,000 บาท จ่ายเงินเข้ากองทุนประกันสังคมเดือนละ 750 บาท เป็นประกันชีวิตตนเอง ปีละ 20,000 บาท อายุกรมธรรม์ 20 ปี ซื้อเงินลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) จำนวน 35,000 บาท จ่ายดอกเบี้ยกู้ยืมเพื่อท่ออยู่อาศัย

ปีละ 8,000 บาท และเลี้ยงดูมารดา อายุ 61 ปี ซึ่งมีรายได้จากการเบี้ยเงินฝากธนาคาร 25,000 บาท นอกจากนี้ได้บริจาคเงินเพื่อเป็นทุนการศึกษาให้โรงเรียนแห่งหนึ่งเป็นเงิน 5,000 บาท และตลาดปีกุกหักภาษี ณ ที่จ่ายหักสิ้น 12,400 บาท

วิธีการคำนวณ

เงินเดือนตลอดปีภาษี (50,000X12)	600,000
หัก ค่าใช้จ่าย 40% ไม่เกิน 60,000 บาท	60,000
เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย	540,000
หัก ลดหย่อน	
- ตนเอง	30,000
- ประกันสังคม	9,000
- เบี้ยประกันชีวิต	20,000
- กองทุน LTF	35,000
- ดอกเบี้ยที่อยู่อาศัย	8,000
- เลี้ยงดูมารดา	30,000
	132,000
เงินได้ก่อนหักเงินบริจาค	408,000
หัก เงินบริจาคเพื่อการศึกษา	10,000
(5,000X2 = 10,000)	
เงินได้สุทธิ	398,000
ภาษีเงินได้ที่ต้องเสียหักปีตามอัตราภาษี	17,300
หัก ภาษีหัก ณ ที่จ่ายที่หักไว้แล้ว	12,400
ภาษีที่ชำระไว้เกิน	4,900

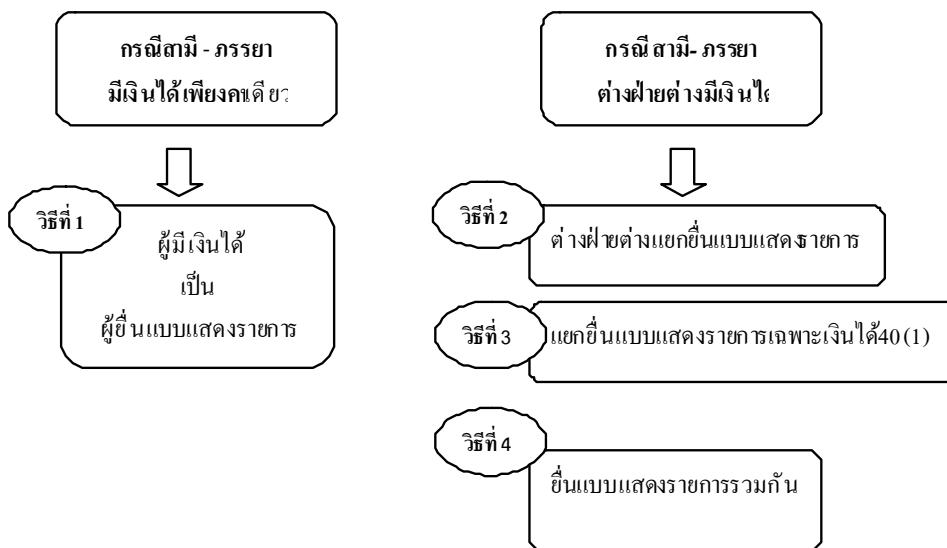
อธิบายเพิ่มเติม

- เบี้ยประกันชีวิต หักลดหย่อนได้เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 100,000 บาท และอายุกรมธรรม์ 10 ปีขึ้นไป
- เงินลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) หักลดหย่อนได้เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15% ของเงินได้ทุกประเภทและสูงสุดไม่เกิน 500,000 บาท ($600,000 \times 15\% = 90,000$ บาท) นายสิงหาจ่ายลงทุน
- 35,000 บาท สามารถหักลดหย่อนได้เต็มจำนวน 35,000 บาท
- 3) ค่าเลี้ยงดูบิดา มารดา ต้องมีอายุ 60 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป และมีเงินได้ตลอดปีไม่เกิน 30,000 บาท
- 4) ค่านวนภาษีเงินได้

<u>ช่วงเงินได้สุทธิ</u>	<u>อัตราภาษีร้อยละ</u>	<u>ภาษีแต่ละขั้นเงินได้สุทธิ</u>
150,000	ไม่รับยกเว้น	-
150,000	5	7,500
<u>98,000</u>	10	<u>9,800</u>
<u>398,000</u>		<u>17,300</u>

ดังนั้นต้องชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ทั้งสิ้น จำนวน 17,300 บาท

สำหรับการเลี้ยงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของ สามีและภรรยาสามารถใช้ลิฟท์ “เลือก” ได้ว่าจะยื่นแบบ ผู้มีเงินได้ที่มีคู่สมรส ตามหลักเกณฑ์ของกรมสรรพากร แสดงรายการเพื่อเลี้ยงภาษีได้ 4 วิธี ดังนี้

ภาพแสดง : การเลือกวิธีการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเลี้ยงภาษีกรณีมีคู่สมรส

กรณีที่ 1 สามี - ภรรยา ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีเงินได้ : ให้ผู้มีเงินได้ยื่นแบบแสดงรายการ	2) แยกยื่นแบบแสดงรายการเฉพาะเงินได้ 40 (1) : เงินเดือน
3) ยื่นแบบแสดงรายการรวมกัน
กรณีที่ 2 สามี - ภรรยา ต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ จะสามารถเลือกได้ดังนี้	
1) ต่างฝ่ายต่างยื่นแบบแสดงรายการ	

ส่วนผู้มีเงินได้ที่มีคู่สมรส กรมสรรพากรได้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์รายการทักษะหยอดของผู้มีเงินได้มีคำชี้แจงเรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี และคู่สมรส สรุปได้ดังนี้
เงินได้บุคคลธรรมดาจากสามีและภริยา (ฉบับที่ 2)

ลำดับ	ค่าตอบย่อน	กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีเงินได้			กรณีต่างฝ่ายต่างมีเงินได้	
		(วิธีที่ 1)				
		ความเป็น สามีภรา ยา	ไม่เป็นสามี ภรา ยา	แยกยื่นแบบ แสดง	แยกยื่นแบบ แสดงรายครา น	ขึ้นแบบ
		ตลอด ปีภาษี	ตลอด ปีภาษี	(วิธีที่ 2)	(วิธีที่ 3)	(วิธีที่ 4)
1	ส่วนตัว	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000
2	คู่สมรส	30,000	30,000	-	-	30,000
3	บุตร (คน)	15,000	15,000	15,000	15,000	30,000
4	การศึกษานุตร (คน)	2,000	2,000	2,000	2,000	4,000
5	ดอกเบี้ยกู้ยืม					
	- ผู้มีเงินได้	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000
	- คู่สมรส	-	-	-	-	100,000
	- กู้ร่วมกัน			กี่หนึ่ง	กี่หนึ่งรวมกัน	100,000
				รวมกัน	ไม่เกิน 100,000	
				ไม่เกิน		
				100,000		
	- ต่างฝ่ายต่างกู้ยืม	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000
6	เบี้ยประภัยชีวิต					
	- ผู้มีเงินได้	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000
	- คู่สมรส	10,000	-	-	-	100,000
7	กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (10,000 + 490,000)					
	- ผู้มีเงินได้	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000
	- คู่สมรส	-	-	-	-	500,000
8	กองทุนประกันสังคม					
	- ผู้มีเงินได้	ตามจำนวน	ตามจำนวน	ตามจำนวน	ตามจำนวน	ตามจำนวน
	- คู่สมรส	-	-	-	-	ตามจำนวน
9	อุปกรณ์เดี่ยวคู่บิดามารดา (2 คน)					
	- ผู้มีเงินได้	60,000	60,000	60,000	60,000	60,000
	- คู่สมรส	60,000	60,000	-	-	60,000

ลำดับ	ค่าลดหย่อน	กรณีฝ่ายใด		กรณีต่างฝ่ายต่างมีเงินได้		
		(วิธีที่ 1)	ความป็น สามี ภรรยา	ไม่เป็นสามี ภรรยา	แยกยื่นแบบ แสดง	แยกยื่นแบบ แสดงรายการ
		คดคดปี ภาษี	คดคดปี ภาษี	รายการ (วิธีที่ 2)	เลข 40 (1) (วิธีที่ 3)	รวมกัน (วิธีที่ 4)
10	เบี้ยประกันสุขภาพบิดา มารดา (คนละ 15,000)	- ผู้มีเงินได้	30,000	30,000	30,000	30,000
		- คู่สมรส	30,000	30,000	-	30,000
11	ค่าอุปการะเลี้ยงดูทุพพล สภาพหรือคนพิการ (ดอ กน)	- ผู้มีเงินได้	60,000	60,000	60,000	60,000
		- คู่สมรส	60,000	60,000	-	60,000
12	เงินบริจาค	- ผู้มีเงินได้	เท่าที่จ่าย จริง แต่ไม่ เกินร้อยละ 10 ของเงิน ได้สุทธิ	เท่าที่จ่าย จริงแต่ไม่ เกินร้อยละ 10 ของเงิน ได้สุทธิ	เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน ร้อยละ 10 ของเงินได้ สุทธิ	เท่าที่จ่ายจริง แต่ ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้สุทธิ
		- คู่สมรส	-	-	เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน ร้อยละ 10 ของเงินได้ สุทธิ	เท่าที่จ่ายจริง แต่ ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้สุทธิ

ตัวอย่างที่ 2 นายเมฆา กับนางมีนา เป็นสามีภรรยาอยู่ร่วมกันตลอดปีภาษี 2556 มีบุตรที่กำลังศึกษา จำนวน 2 คน ได้ร่วมทำสัญญาภัยเงินเพื่อสร้างบ้าน ตลอดปีภาษีได้จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืมทั้งสิ้นจำนวน 96,000 บาท

นายเมฆา มีเงินเดือนตลอดทั้งปี 840,000 บาท (ถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย เดือนละ 1,230 บาท) จ่ายค่า

เบี้ยประกันชีวิตปีละ 50,000 บาท (กรมธรรม์ประกันชีวิต 10 ปี) จ่ายเงินเข้ากองทุนประกันสังคมตลอดปี 9,000 บาท ซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) จำนวน 200,000 บาท เลี้ยงดูบิดา และมารดา อายุ 67 ปี และ 65 ปีตามลำดับ ซึ่งไม่มีเงินได้ ระหว่างปีได้บริจาคเงินเพื่อการศึกษา เป็นเงิน 18,000 บาท นางมีนา มีเงินเดือนตลอดทั้งปี 540,000 บาท (ถูกหัก

ภาษี ณ ที่จ่าย เดือนละ 900 บาท) จ่ายเบี้ยประกันชีวิตปีละ 30,000 บาท (กรมธรรม์ประกันชีวิต 20 ปี) เลี้ยงดูบิดา อายุ 62 และมารดา อายุ 58 ปีตามลำดับ ซึ่งไม่มีเงินได้ ระหว่างปีได้บริจาคเงินให้มูลนิธิลายใจไทย จำนวน 32,000 บาท จ่ายเงินเข้ากองทุนประกันสังคมตลอดปี 9,000 บาท

วิธีการคำนวณ

รายการ	แยกยื่นแบบแสดงรายการ		ยื่นแบบแสดง รวมกัน
	นายชาย	นางมีนา	
เงินเดือน	840,000	540,000	1,380,000
หัก ค่าใช้จ่าย 40% ไม่เกิน 60,000 บาท	60,000	60,000	120,000
เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย	780,000	480,000	1,260,000
เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย(ต่อ)	780,000	480,000	1,260,000
หัก ลดหย่อน			
- ตนเอง	30,000	30,000	30,000
- ภรรยา	-	-	30,000
- บุตรศึกษา 2 คน	34,000	34,000	68,000
- ประกันสังคม	9,000	9,000	18,000
- เบี้ยประกันชีวิต	50,000	30,000	80,000
- กองทุน LTF	126,000	-	126,000
- คอกเบี้ยท่อ竽อาศัย	48,000	48,000	96,000
- เลี้ยงดูบิดา มารดา	60,000	30,000	90,000
เงินได้ก่อนหักเงินบริจาค	423,000	299,000	722,000
หัก เงินบริจาคเพื่อการศึกษา	36,000	-	36,000
เงินได้หลังบริจาคเพื่อการศึกษา	387,000	299,000	686,000
หัก เงินบริจาคเพื่อการกุศล	-	29,900	32,000
เงินได้สุทธิ	387,000	269,100	654,000
ภาษีเงินได้ที่ต้องเสียทั้งปีตามอัตรา	16,200	5,955	50,600
ภาษี			
หัก ภาษีหัก ณ ที่จ่ายที่หักไว้แล้ว	14,760	10,800	25,560
ภาษีที่ต้องชำระเพิ่มเติม (ภาษีที่ชำระไว้เกิน)	<u>1,440</u>	<u>(4,845)</u>	<u>25,040</u>

จากการคำนวณดังกล่าว หากสามีและภรรยาเลือกแยกยื่นแบบแสดงรายการ จะเสียภาษีรวมกันเท่ากับ 22,155 ($16,200 + 5,955$) แต่หากเลือกยื่นแบบแสดงรายการร่วมกัน จะเสียภาษีรวมกัน เท่ากับ 50,600 บาท และให้เห็นว่าการการแยกยื่นแบบแสดงรายการจะเสียภาษีน้อยกว่าการยื่นแบบแสดงรายการร่วมกันถึง 25,445 ($50,600 - 22,155$) บาท ทั้งนี้เนื่องจากการยื่นแบบแสดงรายการร่วมกันจะมีขั้นของเงินได้สุทธิสูงกว่าหนึ่งในสอง

อธิบายเพิ่มเติม

1) การหักลดหย่อนบุตรที่กำลังศึกษา ให้สามีและภรรยาต่างหักลดหย่อนบุตรได้ 15,000 บาท และการศึกษาบุตร 2,000 บาท สำหรับบุตร 1 คน

2) เงินลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) หักลดหย่อนได้เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15% ของเงินได้ทุกประเภทและสูงสุดไม่เกิน 500,000 บาท นายเมฆาซื้อเงินลงทุน 200,000 บาทซึ่งเกิน 15% ของเงินได้ ($840,000 \times 15\% = 126,000$ บาท) ดังนั้นหักลดหย่อนได้เพียง 126,000 บาท

3) กรณีร่วมกันกู้เงินเพื่อที่อยู่อาศัย ให้หักลดหย่อนได้คนละกึ่งหนึ่ง แต่รวมกันไม่เกิน 100,000 บาท ดังนั้nhหักลดหย่อนได้คนละ 48,000 บาท

4) ค่าเลี้ยงดูบิดา มารดา ต้องมีอายุ 60 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป และมีเงินได้ตลอดปีไม่เกิน 30,000 บาท นายเมฆา สามารถหักลดหย่อนได้รวม 60,000 บาท ($30,000 \times 2$) แต่นางมีนา สามารถหักลดหย่อนบิดาได้เพียงคนเดียว 30,000 บาท ส่วนมารดาอายุยังไม่ครบ 60 ปีไม่สามารถหักลดหย่อนได้

5) นายเมฆา บริจาคเงินเพื่อการศึกษา หักได้ 2 เท่า = 36,000 บาท ($18,000 \times 2$) ซึ่งไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้สุทธิ = 42,300 ($423,000 \times 10\%$)

6) เงินบริจาคเพื่อการกุศล หักได้ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้สุทธิก่อนหักบริจาค นางมีนา

บริจาคเงิน จำนวน 32,000 บาท ซึ่งเกินร้อยละ 10 ของเงินได้สุทธิ = 29,900 บาท ($299,000 \times 10\%$) ดังนั้นหักเงินบริจาคได้เพียง 29,900 บาท แต่กรณีสามีและภรรยา yื่นแบบร่วมกัน สามารถลดหย่อนได้ทั้งเงินบริจาคส่วนของตนและของคู่สมรส หักได้ 32,000 บาท ซึ่งไม่เกิน 68,600 บาท ($686,000 \times 10\%$)

7) การคำนวณภาษีกรณียื่นแบบร่วมกันเงินได้สุทธิ 654,000 บาท ($150,000$ บาท ยกเว้น) + ($150,000 \times 5\%$) + ($200,000 \times 10\%$) + ($154,000 \times 15\%$) = 50,600 บาท

ช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมด้า (ภ.ง.ด. 91) มีดังนี้

- 1) สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาทุกแห่ง
- 2) ธนาคารพาณิชย์ไทย และสาขาที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ หรือต่างจังหวัด
- 3) ที่ทำการไปรษณีย์
- 4) Internet ทาง Web Site ของกรมสรรพากร ที่ www.rd.go.th นอกเหนือไปจากนี้ปัจจุบันผู้เสียภาษีสามารถใช้บัตรเครดิตจ่ายภาษีได้แล้ว และผ่อนได้นานถึง 10 เดือน โดยมีธนาคารพาณิชย์ที่เข้าร่วมโครงการ 4 ธนาคาร ได้แก่ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) และหากท่านได้มีข้อสงสัยเกี่ยวกับการเสียภาษี สามารถสอบถามได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลสรรพากร RD Call Center โทร. 1161 ซึ่งแม้ช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีมีหลายช่องทางแต่เพื่อความสะดวก และรวดเร็ว ผู้เสียภาษีส่วนใหญ่จะเลือกการยื่นแบบแสดงรายการผ่านระบบอินเตอร์เน็ต หรือถ้าไม่มีบัตรเครดิตและมียอดเงินภาษีที่ต้องชำระตั้งแต่ 3,000 บาทขึ้นไป ผู้เสียภาษีสามารถขอผ่อนชำระภาษีได้ 3 งวดๆ ละเท่าๆ กัน โดยไม่ต้องเสียเงินเพิ่มใดๆ

ขั้นตอนการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมด้า (ก.ง.ด. 91) ผ่านระบบอินเตอร์เน็ต มีดังนี้

- 1) เข้าสู่ระบบผ่าน www.rd.go.th และเลือกเมนูการยื่นแบบ ก.ง.ด. 91

- 2) Login เพื่อเข้าสู่ระบบ หากยังไม่เคยยื่นภาษีผ่านระบบอินเตอร์เน็ตต้องลงทะเบียนก่อน

ผู้เดินทางต้องรักษาความปลอดภัยของรหัสผ่านอย่างดี ไม่ให้คนอื่นทราบ กรณีลืมรหัสผ่าน ต้องเปลี่ยนรหัสใหม่ทันที

- 3) ระบบจะแสดงข้อมูลของผู้มีเงินได้จากฐานข้อมูลปีที่แล้ว ซึ่งสามารถแก้ไขข้อมูลให้เป็นปัจจุบันได้

เมื่อกรอกและยืนยันข้อมูลของผู้มีเงินได้ เรียบร้อยแล้ว ระบบจะเริ่มเข้าสู่ขั้นตอนการการยื่นภาษีเงินได้ปุ๊ดคลอร์รมดา ซึ่งมี 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กรอกข้อมูลผู้ยื่นแบบแสดงรายการ ได้แก่ เลขประจำตัวผู้เสียภาษี (เลขประจำตัว

บัตรประชาชน) ชื่อ นามสกุล วันเดือนปีเกิด สถานะการยื่น สถานภาพผู้มีเงินได้ ข้อมูลคู่สมรส และสถานะการยื่นแบบ

การยื่นแบบ

ขั้นตอนที่ 1 กรอกข้อมูลผู้ยื่นแบบแสดง

รายการ ได้แก่ เลขประจำตัวผู้เสียภาษี (เลขประจำตัว

The screenshot shows the first step of the tax filing process. It includes fields for personal details like name, ID number, and gender, and tax status options like 'บุคคลธรรมดา' (Individual). A red box highlights the 'เลือก' (Select) button. At the bottom right, a red arrow points to the '下一步' (Next Step) button.

ขั้นตอนที่ 2 เลือกประเภทเงินได้ และรายการ ลดหย่อน ผู้มีเงินได้เลือกรายการเงินได้พึงประเมิน และ

รายการเงินได้ที่ได้รับการยกเว้น/ค่าลดหย่อน

The screenshot shows the second step of the tax filing process, focusing on tax deduction selection. It lists various deduction items with checkboxes. A red box highlights the 'เลือกเงินได้ที่ได้รับยกเว้น/ค่าลดหย่อน' (Select deductions) button. At the bottom right, a red arrow points to the '下一步' (Next Step) button.

ขั้นตอนที่ 3 บันทึกเงินได้ ผู้มีเงินได้กรอก ผู้จ่ายเงินได้ (บริษัทนายจ้าง) จากนั้นระบบจะทำการคำนวณเงินได้ หัก ค่าใช้จ่ายภาษีหัก ณ ที่จ่ายและเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของ

กรมสรรพากร แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ปีภาษี 2556 ก.ง.ด.90/91

1 หน้าหลัก > 2 เลือกเงินได้/ลดหย่อน > 3 บันทึกเงินได้ > 4 บันทึกลดหย่อน > 5 คำนวณภาษี > 6 ยืนยันการยื่นแบบ

บันทึก 40(1) บันทึก 40(4)(e) บันทึกและยกเว้น

รายการเงินได้ที่งบประมาณตามมาตรา 40(1) เน้นให้ทราบคร่าวๆ ตามที่ระบุไว้ในน้ำทึบ

มาตรา 40(1) ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ฯลฯ
หัก เนื่องจากได้รับการยกเว้นภาษีอากรที่ไม่เกิน 65 ปี
คงเหลือ จำนวนที่หักไปแล้วตามกฎหมาย
เงินเดือนของลูกจ้างเดือนที่บันทึกได้รับเงินเดือนทุกเดือน
หัก เนื่องจากหักภาษีเงินได้ 10,000 บาท
รวม เงินได้ที่ใช้หักภาษีก่อน
คงเหลือเงินเดือนที่หักภาษีอากรของ ผู้เข้าอบรมได้

กรอกภาระได้สูงสุด **กรอกภาระได้ต่ำสุด**

กรอกภาระของเดือนปัจจุบัน **กรอกภาระของเดือนก่อน**

กรอกภาระของเดือนที่แล้ว **ไม่บันทึกภาระของเดือนก่อน**

หมายเหตุ: จำนวนที่หักภาษีอากรของ ผู้เข้าอบรมได้ หักภาษีเงินได้ หักภาษีเงินได้ หักภาษีเงินได้

ออกจากระบบ ล้างข้อความ ท่า�回到上一步

ขั้นตอนที่ 4 บันทึกลดหย่อน ผู้มีเงินได้ จำนวนเงินของรายการลดหย่อนและยกเว้นหักจาก กรอกรายการลดหย่อนต่างๆ ระบบจะคำนวณรวม หักค่าใช้จ่าย

กรมสรรพากร แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ปีภาษี 2556 ก.ง.ด.90/91

1 หน้าหลัก > 2 เลือกเงินได้/ลดหย่อน > 3 บันทึกเงินได้ > 4 บันทึกลดหย่อน > 5 คำนวณภาษี > 6 ยืนยันการยื่นแบบ

รายการลดหย่อนและยกเว้น

ผู้มีเงินได้

กรอกค่าลดหย่อนต่างๆ

เงินซื้อประกันชีวิต
เงินซื้อประกันสังคม

ออกจากระบบ ล้างข้อความ ท่า�回到上一步

ขั้นตอนที่ 5 คำนวณภาษี ระบบจะแสดง ชำระที่ไว้เกิน รวมถึงการแสดงเจตนาบริจาคเงินให้ รายการและคำนวณภาษีเงินได้ที่ต้องชำระเพิ่มเติมหรือ พระราชการเมืองด้วย

รายการ	จำนวนเงิน
1. ค่าตอบแทนทั่วไป	101,500.00
2. ค่าเชื้อเพลิงและค่าน้ำ	0.00
3. ค่าเดินทาง (1. - 2.)	101,500.00
4. ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด 40 ลบ. 3. ค่าเดินทาง 60,000 บาท	40,600.00
5. ค่าเดินทาง (2. - 4.)	60,900.00
6. ค่าห้องพัก 7	33,688.00
7. ค่าเดินทาง (5. - 6.)	27,212.00
8. ค่าน้ำประปาและค่าน้ำประปาทั่วไป (ยกเว้นค่าเชื้อเพลิง (2 กรณี) และค่าน้ำประปาทั่วไปที่ต้องชำระ 10 ลบ. 7.)	0.00
9. ค่าเดินทาง (7. - 8.)	27,212.00
10. ค่าเชื้อเพลิง (ค่าน้ำประปา 10 ลบ. 9.)	0.00
11. ค่าเดินทาง (9. - 10.)	27,212.00
12. ค่าเชื้อเพลิงและค่าน้ำประปาทั่วไป 11.	0.00
13. ค่าเดินทางที่ได้รับอนุมัติจากหน่วยงานที่ตนดูแล	0.00
14. ค่าเดินทางที่ต้องชำระเพิ่มเติม (เฉพาะที่ 12. ยกเว้น 13.)	0.00
15. ค่าเดินทางที่ได้รับ บ. ก. จ.	0.00
16. ค่าเดินทาง ภ.ด. ๑ ล่างน้ำดื่ม ๒ ล่างน้ำดื่ม	0.00
17. ค่าเชื้อเพลิงและค่าน้ำประปา (ยกเว้น ๑๖. ๑๗. ใบอนุญาตฯ)	0.00
18. ค่าเชื้อเพลิงและค่าน้ำประปา (๗. ๘. ๙. ใบอนุญาตฯ)	0.00
19. ค่าเชื้อเพลิงและค่าน้ำประปา (๘. ๙. ๑๐. ใบอนุญาตฯ)	0.00
20. ภ.ด. ๑ ล่างน้ำดื่ม ๒ ล่างน้ำดื่ม	0.00
21. ค่าเดินทาง (ภ.ด. ๑)	0.00
22. ภ.ด. ๑ ๒ ล่างน้ำดื่ม ๓ ล่างน้ำดื่ม	0.00

ขั้นตอนที่ 6 ยืนยันการยื่นแบบ ผู้มีเงินได้ ตรวจสอบความถูกต้องขั้นสุดท้ายของการยื่นแบบแสดง

รายการเพื่อเลี้ยงภาษี และแสดงความประสงค์จะขอคืน หรือไม่ขอคืนภาษี จากนั้นให้ยืนยันการยื่นแบบ

รายการ	จำนวนเงิน
1. ค่าเดินทาง	101,500.00
2. ค่าเชื้อเพลิงและค่าน้ำ	0.00
3. ค่าเดินทางที่ได้รับอนุมัติ	101,500.00
4. ค่าเชื้อเพลิงและค่าน้ำประปา	0.00
5. ค่าเดินทางที่ต้องชำระเพิ่มเติม	0.00
6. ค่าเดินทางที่ได้รับ บ. ก. จ.	0.00
7. ค่าเดินทางที่ต้องชำระเพิ่มเติม (เฉพาะที่ 12. ยกเว้น 13.)	0.00
8. ค่าเดินทางที่ได้รับ บ. ก. จ.	0.00
9. ค่าเดินทางที่ต้องชำระเพิ่มเติม (เฉพาะที่ 14. ยกเว้น 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22.)	0.00
10. ค่าเดินทางที่ต้องชำระเพิ่มเติม (เฉพาะที่ 14. ยกเว้น 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22.)	0.00
11. ค่าเดินทางที่ต้องชำระเพิ่มเติม (เฉพาะที่ 14. ยกเว้น 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22.)	0.00
12. ค่าเดินทางที่ต้องชำระเพิ่มเติม (เฉพาะที่ 14. ยกเว้น 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22.)	0.00
13. ค่าเดินทางที่ต้องชำระเพิ่มเติม (เฉพาะที่ 14. ยกเว้น 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22.)	0.00
14. ค่าเดินทางที่ต้องชำระเพิ่มเติม (เฉพาะที่ 14. ยกเว้น 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22.)	0.00
15. ค่าเดินทางที่ต้องชำระเพิ่มเติม (เฉพาะที่ 14. ยกเว้น 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22.)	0.00
16. ค่าเดินทางที่ต้องชำระเพิ่มเติม (เฉพาะที่ 14. ยกเว้น 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22.)	0.00
17. ค่าเดินทางที่ต้องชำระเพิ่มเติม (เฉพาะที่ 14. ยกเว้น 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22.)	0.00
18. ค่าเดินทางที่ต้องชำระเพิ่มเติม (เฉพาะที่ 14. ยกเว้น 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22.)	0.00
19. ค่าเดินทางที่ต้องชำระเพิ่มเติม (เฉพาะที่ 14. ยกเว้น 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22.)	0.00
20. ค่าเดินทางที่ต้องชำระเพิ่มเติม (เฉพาะที่ 14. ยกเว้น 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22.)	0.00
21. ค่าเดินทางที่ต้องชำระเพิ่มเติม (เฉพาะที่ 14. ยกเว้น 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22.)	0.00
22. ค่าเดินทางที่ต้องชำระเพิ่มเติม (เฉพาะที่ 14. ยกเว้น 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22.)	0.00

จากนี้ระบบจะแสดงผลการยื่นแบบ เป็น ก.ง.ด.91
อันเสร็จลั่นการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้

ผลการยื่นแบบ	
กรมสรรพากรได้รับรายการยื่นแบบ	: ก.ง.ด.91
เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร	: 3730101278410
เลขที่สำเนา	: -
เดือนที่กรอก	: 00/2556
จำนวนเงินบาท	: 0.00
หมายเหตุของผู้ยื่นแบบ	: P911H3046076
วันที่ยื่นแบบ	: 03/03/2557

* กรมสรรพากรได้รับรายการยื่นแบบเรียบร้อยแล้ว กรมที่ดินออกหนังสือรับรองให้เป็นหลักฐาน

ท่านสามารถตรวจสอบสถานะการคืนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของท่าน (ก.ง.ด.90/91)

3 วิธีที่ทำการหลังจากที่ท่านยื่นแบบคำเรื่องได้คือ

www.rd.go.th --> e-filing --> สอบถามข้อมูลการขอคืนภาษี

** คุณคือหนึ่งพลัง ช่วยหยุดยั้งภาวะโลกร้อน **

** ขอบคุณที่ท่านยื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ต **

ข้อควรระวังในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

1. เตรียมเอกสารหลักฐานให้ครบถ้วน ได้แก่ หลักฐานการจ่ายเบี้ยประกันชีวิต หลักฐานการซื้อห่วงโซ่ลงทุนในกองทุน RMF และ LTF รวมถึงการบริจาดเงินให้กับสถานศึกษา และวัด เป็นต้น

2. การหักลดหย่อนเลี้ยงดูบิดา มารดา บุตร เต่าล่ำคนไม่สามารถนำบิดา และมารดาไปหักลดหย่อนซ้ำกันได้ แต่บุตรเต่าล่ำคนอาจตกลงกันระหว่างน้ำ บิดา

หรือ มารดา ไปหักลดหย่อนได้ เช่น นางสาว ก นำบิดาไปหักลดหย่อน ล้วนนานาสา ข นำมารดาไปหักลดหย่อน

3. ยื่นภาษีภายใต้กำหนดเวลาที่กรมสรรพากรกำหนด หากเกินกำหนดเวลาต้องระวังโทษค่าปรับไม่เกิน 2,000 บาท สุดท้ายนี้ประเทศไทยมีได้เป็นประเทศเดียวที่มีการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ประเศษต่างๆ ที่มีการจัดเก็บเช่นเดียวกัน ต่อไปนี้เป็นตารางเปรียบเทียบข้อมูลอัตราสูงสุดการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศเพื่อนบ้าน ในประชาคมอาเซียน

ประเทศ	อัตราสูงสุด
ของภาษีเงินได้บุคคลธรรมด้าที่จัดเก็บ	
สิงคโปร์	20 %
กัมพูชา	20 %
ไทย	35 %
บรูไน	ไม่เก็บ
ลาว	25 %
มาเลเซีย	28 %
อินโดนีเซีย	30 %
เวียดนาม	35 %
พิลิปปินส์	32 %
เมียนมาร์	40 %

ที่มา : <http://tax.bugnoms.com>

จากตารางเบรี่ยบเทียบข้อมูลอัตราสูงสุด การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมด้าของประเทศไทยใน ประชาคมอาเซียน เห็นได้ว่าประเทศไทยมีภาษีเงินได้ 20% รองลงมาคือ เวียดนาม และไทย 35% และประเทศไทยที่ มีอัตราการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมด้าต่ำที่สุดคือ สิงคโปร์ และกัมพูชา คือ 20% และมีเพียง 1 ประเทศ ที่ไม่มีการจัดเก็บ คือ ประเทศไทย

บทสรุป

ผู้มีเงินได้เฉพาะประเภท 40 (1) เป็นผู้มีหนี้ที่ ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมด้า

(ก.ง.ด.91) ซึ่งมีกำหนดยื่นแบบแสดงรายการฯ ภายในเดือนมีนาคม ของปีต่อไป ปัจจุบันกรมสรรพากร มีช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีให้เลือก หลายช่องทาง รวมถึงมีโปรแกรมช่วยคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมด้า และเพื่อประโยชน์สูงสุด ผู้มีเงินได้ ควรศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ และหลักเกณฑ์ การหักลดหย่อน ซึ่งจะทำให้ผู้มีเงินได้สามารถคำนวณภาษีเงินได้ที่ต้องชำระได้ด้วยตนเองได้อย่างง่ายดาย และถูกต้องตามข้อกำหนดของกรมสรรพากร

บรรณานุกรม

กรมสรพกาธ. (2557). ภาษาอังกฤษในด้านคุณธรรมค่า. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2557, จาก www.rd.go.th.

กรมสรพกาธ.(2557). คำชี้แจงกรมสรพกาธ เรื่องแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมด้าจากสามีและภรรยา (ฉบับที่ 2). [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2557, จาก www.rd.go.th.

กลุ่มนักวิชาการภาษาอังกฤษ. (2557). ภาษาอังกฤษเรื่องแก้วการพิมพ์ : กรุงเทพมหานคร.

การยืนแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมด้าผ่านระบบอินเตอร์เน็ต. (2557). สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2557, จาก www.rd.go.th.

บล็อกภาษาอังกฤษ. (2556). เปรียบเทียบอัตราภาษีสูงสุดของแต่ละประเทศใน AEC. [ออนไลน์]. สืบค้น เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2557, จาก <http://tax.bugnoms.com>.

บล็อกภาษาอังกฤษ. (2556). สำหรับภาษาอังกฤษและการลีญาชี. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2556, จาก <http://tax.bugnoms.com>.

ปภาสร แก้วกอบลิน. (2555). ภาษา... ง่ายนิดเดียว. ยูไนเต็ดอาร์ท การพิมพ์ : กรุงเทพมหานคร.

Kapook Money. (2556). รายการที่สามารถนำมาลดหย่อนภาษี. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2557, จาก <http://money.kapook.com>.

การประเมินผลสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ ในแผนกศัลยกรรมกระดูก ในโรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง ในกรุงเทพมหานคร *

The Evaluation of Competency of the Professional Nurses at Orthopaedic Department in a Public Hospital in Bangkok.

เสาวรส สุตสว่าง **
ดร. บรรณนิภาร์ ศุวรรณโศต ***
เพ็ญจันทร์ ส. โมไนยพงค์ ****

บทคัดย่อ

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษา สมรรถนะและเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการ ประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในแผนกศัลยกรรม กระดูก ในโรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง ในกรุงเทพ มหานครจากการประเมินตนเอง ผู้บังคับบัญชา เพื่อน ร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา ประชารท์ศึกษาเป็น พยาบาลวิชาชีพในแผนกศัลยกรรมกระดูก ซึ่งประกอบ ด้วยพยาบาลวิชาชีพระดับบริหารชำนาญการ ปฏิบัติการ และผู้ใต้บังคับบัญชา เก็บรวบรวมข้อมูล ในเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2556 เครื่องมือวิจัย เป็น แบบสอบถาม ตามข้อมูลพื้นฐาน แบบสอบถามสมรรถนะพยาบาล วิชาชีพ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยด้านความ ตรงเชิงเนื้อหาโดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและภาคค่าด้านความ ตรงตามเนื้อหาได้เท่ากับ 0.81 และภาคความเที่ยงโดย

ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลfa ได้เท่ากับ 0.96 การวิเคราะห์ หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ ในแผนกศัลยกรรมกระดูก ในโรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง ในกรุงเทพมหานครจากการประเมินตนเอง ผู้บังคับ บัญชา เพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชา อยู่ในระดับ ปานกลาง ผลการประเมินสมรรถนะด้วยตนเองของ พยาบาลวิชาชีพมีความแตกต่างจากผลการประเมินโดย ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชา ดังนั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า การประเมิน สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพควรใช้การประเมินแบบ 360 องศา

* วิทยานิพนธ์ หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยคริสต์เตียน

** นักศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการพยาบาล พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลเลิดสิน

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก มหาวิทยาลัยคริสต์เตียน

**** รองศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม มหาวิทยาลัยคริสต์เตียน

Abstract

This descriptive research aimed to study competency of the professional nurses at The Orthopaedic Department in a Public Hospital in Bangkok. The population samples were professional nurses, nurse managers, staff nurse, and the subordinates at the orthopaedic department in hospital in Bangkok. A set of questionnaire was used as research tool which included demographic data and competency of professional nurses, its content validity index was 0.81; its reliability coefficient was 0.96. The data collection was done in December 2013. The frequency, percentage, mean, and

standard deviation were done in data analysis.

The results of the research revealed that nurses' competency as evaluated by self, nurse managers, staff nurses, and the subordinates were at the moderate level. The evaluated by self was different from nurse managers, staff nurses, and the subordinates.

From this study researchers have suggested that the 360 degrees type for assessment should be used to evaluate the competency of the professional nurses.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากข้อมูลขององค์การอนามัยโลก (WHO) ค.ศ. 2013 สรุปโครงการด้านออร์โธปิดิกส์เป็นสาเหตุให้เกิดของผู้ป่วยชีวิตและไวรัสตระหนักรูปแบบ เป็นอันดับที่ 3 ของโรค ซึ่งขึ้นอยู่กับอายุ การดูแล การป้องกัน การรักษา และการพื้นฟูสมรรถภาพ โดยเฉพาะสถานการณ์ของโรคกระดูกพรุนและกระดูกหัก คาดว่า ใน ค.ศ. 2025 จำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้น จากเดิม 1.66 ล้านคน (ค.ศ.1990) เป็น 2.6 ล้านคน และเพิ่มเป็น 4.5 ล้านคน ใน ค.ศ. 2056 (Gullberg, 1997 อ้างใน พัชรินทร์ ชนนาท, 2554) สำหรับประเทศไทยมีผู้ป่วยโรคกระดูกและข้อ เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ทุกปีโดยเฉพาะผู้ป่วยโรคกระดูกเสื่อม เช่น โรคกระดูกพรุน อาจไม่ใช่โรคที่เป็นสาเหตุแห่งการเสียชีวิตโดยตรง แต่เป็นจุดเริ่มต้นของโรคที่จะตามมาอีกหลายโรค โดยเฉพาะกระดูกหัก โดยจากข้อมูลของคนไทยพบว่าภัยหลังจากที่กระดูกสบ鄱กหัก ผู้ป่วยประมาณ 1 ใน 6 มักเสียชีวิตภายในปีแรก และจากการติดตามผู้ป่วยกระดูก

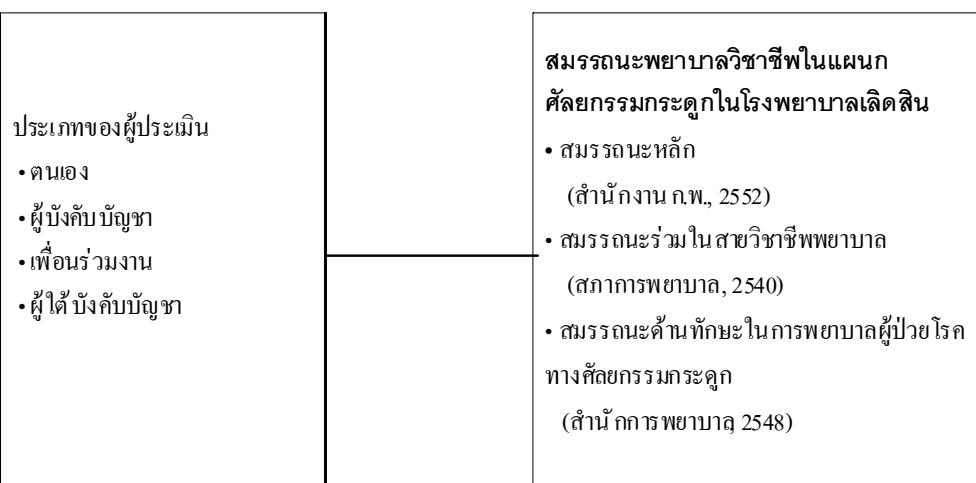
ละ鄱กหักเป็นเวลา 5 ปี พบว่ากระดูกสบ鄱กหักเป็นสาเหตุที่ทำให้อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยสูงถึงประมาณร้อยละ 30 ของผู้ป่วย (ฉัตรลีศ พงษ์ไชยกุล, 2552) ดังนั้นโครงการออร์โธปิดิกส์ จึงเป็นโรคที่ต้องการการรักษาพยาบาลที่มีความเฉพาะเจาะจงแตกต่างจากโรคระบบอื่นๆ รวมทั้งด้านการฟื้นฟูสมรรถนะร่างกายของผู้ป่วยออร์โธปิดิกส์ นั้นต้องใช้ระยะเวลาค่อนข้างนาน ผู้ดูแลต้องมีความรู้และประสบการณ์ (ปิยธิดา ออยสุข, 2548) จากที่กล่าวมา จะเห็นว่าผู้ป่วยออร์โธปิดิกส์ เป็นผู้ป่วยที่ต้องการการพยาบาลที่เฉพาะเจาะจงจากพยาบาลที่สามารถใช้ความรู้ทั่วไปทางการพยาบาลร่วมกับความรู้ความชำนาญในการให้การดูแลผู้ป่วยออร์โธปิดิกส์ องค์กรพยาบาลจำเป็นต้องมีพยาบาลสาขาการพยาบาลออร์โธปิดิกส์ มีการควบคุมกำกับ และประเมินผลงานของบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาความรู้ เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารบุคลากร ในการวางแผนอัตรากำลัง การกำหนดคุณสมบัติสำหรับแสวงหาและคัดเลือกบุคลากร

การกำหนดเส้นทางความก้าวหน้าทางอาชีพ การประเมินผลการปฏิบัติงาน การจัดการทางด้านผลตอบแทน และการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร (ดวงจันทร์ ทิพย์ บริชา, 2548) ปัจจุบันมีการพัฒนาระบบการบริหารระบบบริการ และพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง การประเมินสมรรถนะจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งที่สำคัญ โดยมีองค์กรหลายแห่ง เริ่มให้ความสนใจและปรับปรุงดังนี้มีรายหน่วยงาน มีการใช้แบบประเมิน 360 องศา เพื่อต้องการให้คนรอบข้างมีส่วนร่วมและต้องการให้สะท้อนภัยในเรื่องเดียวกันอ่อนโยนและหัวใจไว คือจุดร่วมที่ทุกคนมองตรงกันว่าคนนั้นว่ามี สมรรถนะเรื่องนั้นเป็นอย่างไร (ณรงค์วิทย์ แสนทอง, 2554) เพื่อปรับปรุงผลการปฏิบัติงานของแต่บุคคล ซึ่งจะช่วยปรับปรุงผลการปฏิบัติงานขององค์กรให้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาระบบการประเมินสมรรถนะรอบด้านคือ 360 องศาที่มีผู้ประเมินจากหลายแหล่ง แต่ในปัจจุบันโรงพยาบาลเลิดสินใช้แบบประเมินโดยผู้บังคับบัญชาเป็นหลักและให้ตนเองประเมินรวมตัวกับ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำแบบประเมิน 360 องศา

มาทำการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลจากหลายแหล่ง ซึ่งมีคุณค่าและนำไปใช้ประโยชน์ได้ แล้วนำผลลัพธ์ของการประเมินที่อยู่ในระดับน้อยหรือไม่ผ่านเกณฑ์นำมาหาแนวทางปรับปรุง แก้ไข เพื่อพัฒนาและบุคลากรให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

ในการศึกษาผู้วิจัยได้กำหนดสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ ในแผนกศัลยกรรมกระดูก ในโรงพยาบาลโดยใช้สมรรถนะหลักของสำนักงานข้าราชการพลเรือน สมรรถนะร่วมในสาขาวิชาชีพพยาบาล และสมรรถนะด้านทักษะในการพยาบาล ผู้ป่วยโรคเฉพาะทางคั้ลยกรรมกระดูกของสำนักการพยาบาล (สำนักงาน ก.พ., 2552 : สถาบันพยาบาล, 2540; สำนักการพยาบาล, 2548) และใช้ประเภทของผู้ประเมิน 4 กลุ่ม ได้แก่ ตนเอง ผู้บังคับบัญชา เพื่อเริ่มงานและผู้ได้บังคับบัญชา ซึ่งได้นำแนวคิดของการประเมินแบบ 360 องศา ดังแผนภาพที่ 1

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดของการทำวิจัย

วัตถุประสงค์ในการทำวิจัย

- คึกข่าวสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในแผนกคัลยกรรมกระดูกในโรงพยาบาลเลิดสิน จากการประเมินตนเอง ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชาประเมิน
- เบรี่ยงเหยียบความแตกต่างการประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในแผนกคัลยกรรมกระดูกในโรงพยาบาลเลิดสิน จากการประเมินตนเอง ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชาประเมิน

สมมุตฐานของการวิจัย

สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในแผนกคัลยกรรมกระดูกในโรงพยาบาลเลิดสินจากการประเมินตนเอง ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชา ประเมินมีความแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ด้วยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยการคึกข่าวแบบประเมินผลสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลรัฐและสมรรถนะเฉพาะทางด้านทักษะในการพยาบาลผู้ป่วยเฉพาะทาง โรคอورโธปีดิกซ์ของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย และคึกข่าววิธีการประเมินแบบ 360 องศา มาเป็นกรอบแนวคิดในการประเมินเพื่อคึกข่าวสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพในแผนกคัลยกรรมกระดูกในโรงพยาบาลรัฐ แห่งหนึ่ง ในกรุงเทพมหานคร ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล คือเดือนธันวาคม พ.ศ.2556

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่พยาบาลวิชาชีพในแผนกคัลยกรรมกระดูกในโรงพยาบาลเลิดสินทุกคน ที่ปฏิบัติงานในแผนกคัลยกรรมกระดูกอย่างน้อย 1 ปีขึ้นไป ซึ่งประกอบด้วยพยาบาลระดับชำนาญการ พิเศษ ชำนาญการ ปฏิบัติการ ผู้ช่วยพยาบาล และพนักงานช่วยเหลือคนไข้ จำนวน 37 คน ประกอบด้วย

- พยาบาลระดับผู้บังคับบัญชาระดับต้น จำนวน 4 ท่าน
- พยาบาลวิชาชีพจำนวน 28 คน พยาบาลระดับชำนาญการ จำนวน 17 คน พยาบาลระดับปฏิบัติการจำนวน 11 คน
- ผู้ช่วยพยาบาล พนักงานช่วยเหลือคนไข้ เป็นผู้ใต้บังคับบัญชา จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม ที่มี 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 9 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามสมรรถนะหลักของข้าราชการพลเรือน (2552) มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมุ่งผลลัพธ์ จำนวน 7 ข้อ ด้านการบริการที่ดี จำนวน 6 ข้อ ด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ จำนวน 4 ข้อ ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม จำนวน 5 ข้อ ด้านการทำงานเป็นทีม จำนวน 9 ตอนที่ 3 แบบสอบถามสมรรถนะร่วมในสายวิชาชีพพยาบาลประกอบด้วย 3 ด้าน มีจำนวน 44 ข้อ ได้แก่ ด้านทักษะการวิจัยและพัฒนาการพยาบาล จำนวน 18 ข้อ ด้านการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีทางการพยาบาล จำนวน 12 ข้อ ด้านการบริการทางคลินิก จำนวน 14 ข้อ ตอนที่ 4 แบบสอบถามสมรรถนะในด้านทักษะในการพยาบาลผู้ป่วยโรคทางคัลยกรรมกระดูกจำนวน 15 ข้อ การตอบใช้มาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ กำหนดคะแนน ดังนี้ 5 หมายถึงมีการแสดงออกถึงสมรรถนะมากที่สุด 4 หมายถึงมีการแสดงออกถึงสมรรถนะปานกลาง 2 หมายถึงมีการแสดงออกถึงสมรรถนะน้อย 1 หมายถึงมีการแสดงออกถึงสมรรถนะน้อยที่สุด การแปลผลระดับสมรรถนะใช้ค่าเฉลี่ย แล้วแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยยังเกณฑ์ (ประคง บรรณสุต, 2542)

ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีสมรรถนะอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.50–4.49 หมายถึง มีสมรรถนะอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีสมรรถนะอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.50–2.49 หมายถึง มีสมรรถนะอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00–1.49 หมายถึง มีสมรรถนะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการพิทักษ์สิทธิ์ผู้เข้าร่วมการวิจัยโดยเสนอโครงสร้างการวิจัยผ่านการรับรองของคณะกรรมการจริยธรรมของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน และโรงพยาบาลเลิดสิน มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของ การวิจัยในรูปแบบสอบถาม ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยความสมัครใจไม่มีการบังคับ นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถถอนตัวออกจาก การวิจัยเมื่อไรก็ได้โดยไม่มีผลกระทบใดๆ ตามมาโดย ข้อมูลทุกอย่างที่ได้จากการศึกษาจะเก็บเป็นความลับ และไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัย จะนำเสนอผลการวิจัยออกมาในลักษณะภาพรวมและ นำมาใช้ประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามโดยตรงกับหัวหน้าหรือผู้ป่วย เพื่อหัวหน้าหรือ ผู้ป่วยไปดำเนินการต่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามโดยมี ขั้นตอน ดังนี้

1. หลังจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ของคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยคริสเตียน ยินยอมให้ดำเนินการศึกษา ผู้วิจัยทำหนังสือผ่าน คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยคริสเตียน ถึงผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการกลุ่มภารกิจบริการ วิชาการ หัวหน้าหรือผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูกโรงพยาบาล เลิดสิน ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2. เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยจึงได้ติดต่อไปถึงหัวหน้าหรือผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูก เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ต่างๆในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และขอความอนุเคราะห์ โดยแจกแบบสอบถามให้ไว้กับหัวหน้าหรือ ผู้ป่วยตามจำนวนของพยาบาลวิชาชีพแผนกศัลยกรรมกระดูก จำนวน 28 คน โดยไม่รวมหัวหน้าหรือผู้ป่วย จำนวน 4 คน และไม่ได้ระบุชื่อในแบบสอบถามแต่ใช้รหัสหมายเลขแทนบรรจุใส่ซองให้แต่ละคนประกอบด้วยแบบสอบถาม 4 ชุด คือสำหรับประมีนตนเอง 1 ชุด ให้ผู้บังคับบัญชา เพื่อประเมิน และผู้ได้บังคับบัญชาประเมินให้คนละ 1 ชุด พร้อมกับขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยขอรับแบบสอบถามส่งคืนกลับผู้วิจัยภายใน 2 สัปดาห์

3. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ ของแบบสอบถามภายหลังได้รับคืน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 92.85 ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน หลังจากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้ ค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ ในแผนกศัลยกรรมกระดูก เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อ ตรวจสอบความเหมาะสม ความครอบคลุมเนื้อหา การใช้ภาษา พร้อมทั้งปรับปรุงตามคำแนะนำของ อาจารย์ที่ปรึกษา หลังจากนั้นผู้วิจัยดำเนินการทำแบบสอบถามสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในแผนกศัลยกรรมกระดูก ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตาม เนื้อหา (Content Validity) ความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ จำนวน 5 ท่าน ดังนี้ แพทย์ผู้เชี่ยวชาญ ด้านศัลยกรรมกระดูกจำนวน 1 ท่าน นักวิชาการ ด้านการพยาบาล จำนวน 1 ท่าน พยาบาลปฏิบัติการ ขั้นสูงสาขาวิชาศัลยกรรมกระดูกจำนวน 1 ท่าน พยาบาล วิชาชีพระดับชำนาญการพิเศษจำนวน 1 ท่าน พยาบาล หัวหน้าหรือผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูก จำนวน 1 ท่าน การดำเนินการในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ

แสดงความคิดเห็น ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และนำแบบมาคำนวณหาค่าตัวชี้นีความตรงต่อเนื้อหา = 0.81

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ และนำมารวิเคราะห์ผล การวิจัย ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

1. ข้อมูลพื้นฐานของพยาบาลวิชาชีพ ศัลยกรรมกระดูก มหาวิทยาลัยศิริพรวนนา โดยนำมาหาค่าความถี่ จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ข้อมูลการประเมินสมรรถนะ พยาบาลวิชาชีพศัลยกรรมกระดูกโรงพยาบาลเลิดสิน ในกรุงเทพมหานคร นำมาหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดแล้วนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

ผลการวิจัย

1. พยาบาลวิชาชีพในแผนกศัลยกรรมกระดูก ในสังกัดโรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง ในกรุงเทพมหานคร เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 92.30 ร้อยละ 30.80 มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 46.15 สถานภาพโสดและสมรสเท่ากัน สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี หรือเทียบเท่าทุกคน ร้อยละ 73.10 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 65.40 อยู่ในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพระดับชำนาญการ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.80 ได้รับการอบรมหลักสูตรเฉพาะทาง ด้านศัลยกรรมกระดูก

2. สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในแผนกศัลยกรรมกระดูกในโรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง ในกรุงเทพมหานคร จากการประเมินตนเอง ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชาประเมิน ผลการประเมินในภาพรวมที่ได้จากการประเมินตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.26, \sigma = 0.43$) ผู้บังคับบัญชาประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.95, \sigma = 0.54$)

เพื่อนร่วมงานประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.09, \sigma = 0.46$) และผู้ใต้บังคับบัญชาประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.45, \sigma = 0.54$) ทุกกลุ่มประเมินอยู่ในระดับปานกลาง แยกตามประเภทผู้ประเมินเป็นรายหมวด ประเมินตนเอง หมวดสมรรถนะหลักอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.87, \sigma = 0.40$) หมวดสมรรถนะร่วมในสาขาวิชาชีพพยาบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.71, \sigma = 0.63$) หมวดสมรรถนะด้านทักษะในการพยาบาลผู้ป่วยโรคทางศัลยกรรมกระดูก อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.61, \sigma = 0.52$) ผู้บังคับบัญชาประเมิน หมวดสมรรถนะหลักอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.61, \sigma = 0.48$) หมวดสมรรถนะร่วมในสาขาวิชาชีพพยาบาลอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.29, \sigma = 0.69$) หมวดสมรรถนะด้านทักษะในการพยาบาลผู้ป่วยโรคทางศัลยกรรมกระดูกอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.50, \sigma = 0.73$) เพื่อนร่วมงานประเมินหมวดสมรรถนะหลักอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.72, \sigma = 0.38$) หมวดสมรรถนะร่วมในสาขาวิชาชีพพยาบาลอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.49, \sigma = 0.75$) หมวดสมรรถนะด้านทักษะในการพยาบาลผู้ป่วยโรคทางศัลยกรรมกระดูกอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.55, \sigma = 0.58$) และผู้ใต้บังคับบัญชาประเมิน หมวดสมรรถนะหลักอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.71, \sigma = 0.49$) หมวดสมรรถนะร่วมในสาขาวิชาชีพพยาบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.20, \sigma = 0.66$) หมวดสมรรถนะด้านทักษะในการพยาบาลผู้ป่วยโรคทางศัลยกรรมกระดูก อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.67, \sigma = 0.70$) เมื่อแยกเป็นรายด้านจากการประเมินตนเอง สมรรถนะด้านการผู้ผลิตภัณฑ์ บริการที่ดี การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม การทำงานเป็นทีม ทักษะในการพยาบาลผู้ป่วยโรคทางศัลยกรรมกระดูก อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.81, 3.91, 3.68, 3.98, 3.91, 3.61$) ด้านการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีทางการพยาบาล การบริการทางคลินิก อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.70, 3.05$)

ด้านทักษะการวิจัยและพัฒนาการพยาบาลอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.45$) ตามลำดับข้อ ผู้บังคับบัญชาประเมินสมรรถนะ ด้านการมุ่งผลลัมภ์ที่ บริการที่ดี การยึดมั่นในความถูกต้องของชื่อและจริยธรรม การทำงานเป็นทีม และทักษะในการพยาบาลผู้ป่วยโรคทางศัลยกรรมกระดูกอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.53, 3.79, 3.73, 3.69, 3.50$) การลั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ การบริการทางคลินิก อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.19, 2.83$) ทักษะการวิจัยและพัฒนาการพยาบาล การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีทางการพยาบาล อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 1.86, 2.29$) ตามลำดับข้อ เพื่อนร่วมงานประเมินสมรรถนะ ด้านการมุ่งผลลัมภ์ที่ บริการที่ดี การลั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ การยึดมั่นในความถูกต้องของชื่อและจริยธรรม การทำงานเป็นทีม และทักษะในการพยาบาลผู้ป่วยโรคทางศัลยกรรมกระดูกอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.77, 3.75, 3.55, 3.75, 3.72, 3.55$) การบริการทางคลินิก อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.89$) ทักษะการวิจัย และพัฒนาการพยาบาล การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีทางการพยาบาล อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.22, 2.43$) ตามลำดับข้อ ผู้ใต้บังคับบัญชาประเมินสมรรถนะ การมุ่งผลลัมภ์ที่ บริการที่ดี การลั่งสมความเชี่ยวชาญใน

งานอาชีพ การยึดมั่นในความถูกต้อง ชื่อชื่อชื่อและจริยธรรม การทำงานเป็นทีม ทักษะในการพยาบาลผู้ป่วยโรคทางศัลยกรรมกระดูก อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.65, 3.71, 3.64, 3.84, 3.71, 3.67$) ทักษะด้านการวิจัยและพัฒนาการพยาบาล การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีทางการพยาบาล การบริการทางคลินิก อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.98, 3.29, 3.42$) ตามลำดับข้อ

3. ผลความแตกต่างของการประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ รายหมวดโดยรวม ระหว่างประเมินตนเองกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชาประเมินพบว่ามีความแตกต่างกันทุกหมวดโดยรวม คือการประเมินตนเองกับผู้ใต้บังคับบัญชา ($3.26 - 2.95 = 0.31$) การประเมินตนเองกับเพื่อนร่วมงาน ($3.26 - 3.09 = 0.16$) และการประเมินตนเองกับผู้ใต้บังคับบัญชา ($3.26 - 3.45 = - 0.19$) มีความแตกต่างน้อยกว่าและใกล้เคียงกัน การประเมินหมวดสมรรถนะร่วมในสาขาวิชาชีพพยาบาล มีความแตกต่างระหว่างคู่กันมากที่สุด รองมา คือการประเมินสมรรถนะหลัก ส่วนการประเมินสมรรถนะด้านทักษะในการพยาบาลโรคทางศัลยกรรมกระดูก มีความแตกต่างกันน้อยที่สุด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของสมรรถนะโดยรวมรายด้านของพยาบาล วิชาชีพในแผนกศัลยกรรมกระดูกในโรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามการประเมินตนเอง ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชาประเมิน ($N = 26$)

สมรรถนะรายตัว	ประเภทการประเมิน									
	ตนเอง		ผู้บังคับบัญชา		เพื่อนร่วมงาน		ผู้ใต้บังคับบัญชา			
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ		
• สมรรถนะหลัก	3.87	0.40	3.61	0.48	3.72	0.38	3.71	0.49		
ระดับ	มาก		มาก		มาก		มาก			
• สมรรถนะร่วม ในสาขาวิชาชีพ	2.71	0.63	2.29	0.69	2.49	0.75	3.20	0.66		
พยาบาล										
ระดับ	ปานกลาง		น้อย		น้อย		ปานกลาง			
• สมรรถนะด้าน	3.61	0.52	3.50	0.73	3.55	0.58	3.67	0.70		
ทักษะในการพยาบาล										
โภคทางศัลยกรรม										
กระดูก										
ระดับ	มาก		มาก		มาก		มาก			
รวม	$\mu = 3.26$		$\mu = 2.95$		$\mu = 3.09$		$\mu = 3.45$			
	$\sigma = 0.43$		$\sigma = 0.54$		$\sigma = 0.46$		$\sigma = 0.54$			
ระดับ	ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง		ปานกลาง			

* N หมายถึง จำนวนครั้งของการประเมิน

จากตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในแผนกคัลยกรรมกระดูกในโรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามการประเมินตนเอง ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชา ผลการประเมินสมรรถนะโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในแผนกคัลยกรรมกระดูกในสังกัดโรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง ในกรุงเทพมหานคร จากการประเมินตนเอง ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชาประเมินในภาพรวม

อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.26, 2.95, 3.09, 3.45$) ตามลำดับ ระดับสมรรถนะโดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยหลายท่านพบว่า การประเมินตนเองเมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่นไม่มีความแตกต่างกัน (วีไลรัตน์ ชัชชวัลิตสกุล, 2548; ชนิชญา แสงไตรรัตน์สุกุล, 2548; นพวรรณ เทียมลิงห์, 2550; นางพงา อักษรเมศ, 2552) คล้ายกับ ผลการประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม พ布วัสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม อยู่ในระดับปานกลางและพอใช้ (อัจฉรา สุขมาก, 2549) มีความแตกต่างกับสมรรถนะการพยาบาลเฉพาะทางของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงาน

ในแผนกคัลยกรรมออร์ทอปีดิกส์โรงพยาบาลอุดรธานี ด้านความรู้และด้านการปฏิบัติการอยู่ในระดับดี (อรุณี มารกตพิทยารัตน์และภาณุ อดกลั้น, 2552) จากการศึกษาประเมินสมรรถนะพยาบาลในแผนกคัลยกรรมกระดูกในสังกัดโรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้จะเห็นว่าพยาบาลวิชาชีพ จะต้องมีการพัฒนาสมรรถนะทุกด้าน เพื่อให้อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เพราะหากพยาบาลมีสมรรถนะที่ไม่เหมาะสมใน การบริการพยาบาลอาจส่งผลถึงความปลอดภัยและคุณภาพการพยาบาล (กุลวดี อภิชาตบุตร และสมใจ ศิริกมล, 2548) อีกประการหนึ่ง เพราะจะเป็นจะต้องมีสมรรถนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพบริการเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน ใน การพัฒนาหน่วยงาน ให้ได้คุณภาพ การบริการสู่ความเป็นเลิศ (เพ็ญศรี ชำนาญวิทย์, 2547) สมรรถนะทุกสมรรถนะมีความสำคัญและมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน มุ่งเน้นการให้การบริการที่ดี พัฒนาคุณภาพความสามารถให้ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ต่างๆ และนำมาประยุกต์ใช้เป็นหลักในการพัฒนาตนและหน่วยงาน ความสำเร็จย่อมเกิดขึ้น ได้ทั้งบุคคลและหน่วยงาน (ปัทมาพร รุ่งพิพัฒนพงศ์ และ ยุพิน อังสุรใจ, 2552) เมื่อนำมาคำนว่าที่ว่าการพยาบาลนั้นเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ซึ่งต้องอาศัยการผสมผสานศาสตร์และความรู้ที่หลากหลายในการปฏิบัติการพยาบาลรวมทั้งประสบการณ์ที่มีอยู่ในตัว (Tacit knowledge) จริยธรรม (Ethic) และสัญชาตญาณหัյงรู้ (Intuition) ของพยาบาลเพื่อทำให้เกิดบริการที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ (สายพิณ เกษมกิจวัฒนา, 2549)

สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ ในแผนกคัลยกรรมกระดูกในสังกัดโรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง จากการประเมินตนเอง ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชา การประเมินเมื่อแยกตามผู้ประเมินเป็นรายด้าน พบว่าการประเมินตนเอง การมุ่งผลลัพธ์ การบริการที่ดี การลั่งสมความ

เชี่ยวชาญ ในงานอาชีพการยืดมั่น ในการทำงานที่มีอยู่ในระบบและจริยธรรม และการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก อธิบายได้ว่าการประเมินตนเอง มักจะมองตนเองสูงกว่าทัวหน้าหรือเพื่อนร่วมงานสอดคล้องกับสุดารัตน์ ลิมประพันธ์ และคณะ (2549) อีกเหตุผลหนึ่งคือว่าตนเองอยู่ในอาชีพพยาบาล การพยาบาล การให้บริการกับผู้ป่วยต้องเป็นอับดับหนึ่งที่ต้องมาก่อน ซึ่งทุกคนได้รับการฝึกฝนมาตั้งแต่แรก รวมทั้งการทำงานต้องมีจิตใจที่เป็นธรรม มีหลักจริยธรรมอยู่ในจิตวิญญาณของทุกคน เพราะทุกคนท่องหลักจริยธรรมปฏิบัติตนตอนเข้ามาศึกษาเล่าเรียน ในอาชีพนี้ รวมทั้งการทำงานต่างๆ จะสำเร็จไปด้วยดีทุกคนต้องมีความรัก สามัคคีกันและต้องทำงานเป็นทีม สอดคล้องกับ อรุณี รุ่ปาง (2549) พบว่าสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพประกอบด้วยด้านจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นสำคัญ และตรงกับ นำฟัน โคมทอง (2550) ที่กล่าวไว้ว่าพยาบาลมีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรมตามวิชาชีพตามความคาดหวังของสังคม ดีอี มีคุณธรรม เป็นพื้นฐาน เพื่อให้การพยาบาลเป็นไปอย่างมีคุณภาพ อีกทั้งงานทางการพยาบาลนั้นต้องรับผิดชอบชีวิตผู้ป่วย และต้องดูแลผู้ป่วยตลอด 24 ชั่วโมง พยาบาลจึงได้ถูกปลูกฝังให้รับผิดชอบและปฏิบัติงานให้หน้าที่ของตนเองอย่างเหมาะสมตลอดจนแสดงถึงภาวะผู้นำในการรอบหมายงาน ในทีมเพื่อให้ดูแลผู้ป่วยเป็นไปอย่างมีคุณภาพ (สมใจ ศิริกมล, 2548) และสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่าพยาบาลรู้จักการกำหนดและวางแผน การควบคุมการปฏิบัติงาน การรอบหมายงาน การปรับปรุงงาน ความมุ่งมั่นในการทำงาน ให้สำเร็จตามวิสัยทัศน์ (ธิดาพร ผลัตตร, 2553) ผู้บังคับบัญชาประเมินไม่มีสมรรถนะด้านใดมากที่สุด เหตุผลอย่างหนึ่งเป็นเพราะทัวหน้าหรือผู้ป่วยเป็นผู้มีทักษะการปฏิบัติการพยาบาลและได้นำมาตรฐานการพยาบาลและกระบวนการพยาบาลมาใช้ดูแลผู้ป่วย (รุ่งทิวา ปัญญานาม, 2550) มีความมุ่งมั่นในการยกระดับคุณภาพบริการพยาบาลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การพยาบาล

งานและผู้ใต้บังคับบัญชาประเมิน ผลการประเมินมีความแตกต่างกันเป็นเพราะพยาบาลวิชาชีพมองตนเองกับผู้อื่นมองบางครั้งไม่เหมือนกัน ต่างมุ่งมองขึ้นอยู่กับความรู้ ทักษะ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง บุคลิกประจำตัวของบุคคลและแรงจูงใจ เจตคติ (Mc Clelland, 1993) การประเมินตนเองค่าสมรรถนะสูงกว่า ผู้บังคับบัญชาประเมิน และเพื่อนร่วมงานประเมิน ตรงกับการศึกษาสมรรถนะพยาบาลโรงพยาบาลต่างๆ (นงพงษา, 2554) อธิบายได้ 2 ลักษณะคือ ผู้ประเมินตนเอง คิดว่าตนเอง มีความสามารถ มีประสบการณ์ มีความรู้ มีทักษะและความเชี่ยวชาญในการทำงาน อาจทำให้มีความเชื่อมั่นสูงมาก ตามที่สมรรถนะกำหนด เป็นปกติของมนุษย์ทุกคน ยอมคิดเข้าข้างตนเองเสมอ ถ้าเกณฑ์การประเมินไม่ได้มาตรฐานหรือมีรูปแบบซัดเจน โดยอาศัยความคิดและประเมินในภาพรวม การคิดค่าประเมินตาม Scale ที่ตั้งไว้ คิดว่าตนเองน่าจะถึงระดับ Scale นั้น โดยไม่มีหลักฐาน เชิงประจักษ์ เข้ามาวัดให้ชัดเจน อีกลักษณะหนึ่ง คือ ผู้ประเมินรู้จักตัวตนดี ประเมินตนเองได้ถูกต้อง หรือใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งบางครั้งคนอื่นจะมองไม่เห็นหมด ถ้าไม่ได้ออกมาเป็นพฤติกรรม เช่น ความคิด ทัคคณคติ มโนทัคค์ ของแต่ละคน ตนเองจะรู้ถึงจุดอ่อน จุดแข็งของตนเองดีกว่า ดังนั้น การประเมินตนเองเป็นแบบอย่างสำคัญในปัจจุบัน ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันแพร่หลายในสาขาวิชาชีพ ต่าง ๆ เพราะทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง แต่อย่างไรก็ตามองค์กรส่วนใหญ่ไม่ยอมใช้ เนื่องจากขาดความเชื่อถือของผู้ประเมิน เพราะผู้ประเมินอาจไม่ประเมินตามความเป็นจริง ซึ่งทำให้ผลที่ได้เบี่ยงเบนไปจากความเป็นจริง (อาภรณ์ ภูวิทยพันธ์, 2548) จะเห็นว่าการประเมินตนเองจะได้ค่าความแตกต่างกับผู้บังคับบัญชาประเมินมากกว่า ($3.26-2.95 = 0.31$) มีความหมายหลายอย่าง คือ ผู้บังคับบัญชาเห็นผลงานเห็นพฤติกรรมของผู้ถูกประเมิน ผู้บังคับบัญชาฐานรู้เรื่องการประเมินสมรรถนะ ทำให้สามารถประเมินได้ถูกต้อง

และเหมาะสม ดังคำกล่าวที่ว่า สมรรถนะการให้การบริการตามความต้องการและความคาดหวังของผู้ใช้บริการเป็นสมรรถนะที่สำคัญ ทำให้หัวหน้าหอผู้ป่วยต้องสร้างจิตสำนึก ให้บุคลากรทางการพยาบาล ในหน่วยงานให้เข้าใจและเห็นความสำคัญในการให้บริการ มีสมรรถนะที่เหมาะสมกับงาน มีการควบคุมกำกับ และประเมินผลงานของบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ (อัจฉรา สุขมาก, 2549) แต่มีข้อจำกัดคือผู้บังคับบัญชา ไม่เห็นพฤติกรรมของผู้ถูกประเมินตลอดเวลา ถ้ากรณีใกล้ชิดแต่เที่ยงฝ่ายเดียวอาจทำให้มีความเออนเอียงหรืออคติกับผู้ถูกประเมินบ้าง คน ซึ่งการประเมินฝ่ายเดียว จึงไม่ค่อยนิยมใช้ในปัจจุบัน แนวทางการพัฒนาระบบสมรรถนะเพื่อบริหารทรัพยากรบุคคลประเมินได้ซึ่งเป็นปัญหาเรื่องการประเมินตนเอง และผู้บังคับบัญชาแต่การประเมินแบบนี้เป็นที่นิยมในปัจจุบัน โดยให้ทั้งผู้ประเมินตนเองและผู้บังคับบัญชามาตกลงร่วมกัน มีการพูดคุย ปรึกษาหารือ หาข้อบุญ ถึงสมรรถนะที่แท้จริง ซึ่งทั้ง 2 ฝ่ายจะต้องเก็บหลักฐานเชิงพฤติกรรม และผลงานที่อยู่ในช่วงการประเมินมาใช้ประกอบ

การประเมินตนเองและเพื่อนร่วมงานประเมินแตกต่างกัน มากกว่าเล็กน้อย ($3.26-3.09 = 0.16$) อธิบายได้ว่า ความชำนาญ ความสามารถระดับเดียวกัน ล้วนมากมีความสนิทสนมกัน ทำงานร่วมกันทำให้การให้คะแนนจะอยู่ในระดับเดียวกัน อีกทั้งความเป็นเพื่อนจะรู้ลึกเกรงใจซึ่งกันและกัน คะแนนที่ได้จะไม่สูงหรือต่ำเกินไป อย่างไรก็ตามลักษณะสังคมไทยเป็นสังคมที่มีความประนีประนอมบางส่วนนั้นเลี่ยงต่อการเกิดความล้าเอียงทำให้เกิดการประเมินไม่ได้ส่วน (คันสันย์ นิจพาณิช, 2551) อีกประการหนึ่งเพื่อนร่วมงานพบเห็นจากพฤติกรรมที่แสดงออกภายนอกบางครั้ง ไม่เห็นความคิด ทัคคณคติ มโนทัคค์ ข้างในบุคคลนั้น ผู้ที่จะประเมินได้ใกล้เคียงคือผู้ที่อยู่ใกล้ชิดสนิทสนม แต่บางครั้งความใกล้ชิด สนิทสนมกัน การประเมินอาจล้าเอียงเข้าข้างคนๆ นั้นหรือมีอคติได้ง่ายถ้าความลังพันธ์ระหว่างบุคคลไม่ดีพอ อาจทำให้การ

ประเมินผิดพลาด (ด้วย เทียนพุฒ, 2547) ซึ่งเป็นไปได้สูงจากการประเมินของผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน

การประเมินจากผู้ใต้บังคับบัญชา ให้สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในแผนกศัลยกรรมกระดูกในสังกัดโรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง ในกรุงเทพมหานครอยู่ในค่าที่สูงกว่าต้นของประเมินลึกน้อย ($3.26 - 3.45 = -0.19$) มีความหมายได้หล่ายอย่างคือ ประการแรกผู้ใต้บังคับบัญชาเกเรงใจ ทำให้ประเมินสูงกว่าความเป็นจริง ประการที่สอง ผู้ใต้บังคับบัญชาเห็นว่าพยาบาลวิชาชีพ มีความรู้ความสามารถมากกว่าตนเอง เช่น ในเรื่องให้การบริการพยาบาลแก่ผู้รับบริการ รู้จักประเมินความต้องการของผู้ใช้บริการ ทั้งเชิงวิชาการและทางเทคนิค พยาบาลยังมีบทบาทเป็นผู้นำพยาบาลในคลินิกที่มีความสำคัญคือบทบาทด้านผู้พัฒนาคุณภาพบริการพยาบาล (ยุพิน อังสุรจัน, 2550) ในสายตาของผู้ใต้บังคับบัญชา จะเห็นว่าพยาบาลวิชาชีพมีความรู้เกี่ยวกับทุกด้านตามสมรรถนะ ถึงแม้บางครั้งสมรรถนะบางอย่างผู้ใต้บังคับบัญชาของไม่เห็นพฤติกรรมที่แสดงออกมา ประการสุดท้ายผู้ใต้บังคับบัญชาอาจจะเข้าใจเกณฑ์การประเมินเกี่ยวกับสมรรถนะตีพ้อ ไม่รู้เกี่ยวกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของหน่วยงาน หากแต่การประเมินตามความเข้าใจของตนซึ่งอาจ ทำให้การประเมินผิดพลาดได้ (ด้วย เทียนพุฒ, 2547) ผลไม่ตรงกับสมรรถนะของคนๆ หนึ่น อย่างแท้จริง ทำให้เป็นปัญหาในการประเมินผู้ประเมินต้องใช้ความคิดความรู้ลึกของตนเองใน

การตีความหมาย แตกต่างกันตามความเข้าใจและประสบการณ์ในการของผู้ประเมินแต่ละบุคคล (กุลวีดี อภิชาตบุตร และ สมใจ ศิริกมล, 2548)

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรใช้รูปแบบการประเมินผลสมรรถนะแบบ 360 องศามาใช้ประเมินสมรรถนะเฉพาะทางของพยาบาลวิชาชีพ ในแผนกศัลยกรรมกระดูกควบคู่กับการประเมินสมรรถนะประจำปีของคณะกรรมการ ข้าราชการพลเรือนเป็นระยะๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยให้ผู้บังคับบัญชา ตนเอง เพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชาได้ร่วมประเมิน

2. ควรพัฒนาสมรรถนะพยาบาลในแผนกศัลยกรรมกระดูกในด้านที่ยังอยู่ในระดับปานกลาง และน้อยให้เพิ่มขึ้น เช่น จัดให้มีการอบรมพื้นฟูความรู้ด้านต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ การทำวิจัย การทำนวัตกรรม การใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีมัลติมีเดียและความรู้เฉพาะโรค จัดให้มีการประเมินสมรรถนะเฉพาะด้านของแผนกศัลยกรรมกระดูกเป็นรายบุคคล โดยผู้ใช้ยาชุบ เพื่อนำผลไปพัฒนาพยาบาลวิชาชีพได้ตรงตามสมรรถนะที่ต้องการ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

สามารถนำแบบสอบถามสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพไปใช้ในการศึกษาสมรรถนะของพยาบาลในแผนกศัลยกรรมกระดูก

เอกสารอ้างอิง

- กุลวีดี อภิชาตบุตร และ สมใจ ศิริกมล. (2547). สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ. รายงานการวิจัย
ภาควิชาบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ .
ฉัตรเลิศ พงษ์ชัยกุล. (2552). โรคกระดูกพรุน (Osteoporosis) ..โรคร้ายที่ไม่ควรมองข้าม.
ลีบคันเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2557. จาก : www.prema.or.th/patian.php.
ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2547). มาตรฐาน Competency กันเถอะ. กรุงเทพมหานคร : เอช อาร์ เช็นเตอร์.

- ดวงจันทร์ ทิพย์ปวีร์ชา. (2548). ศักยภาพความสามารถในการบริหารหัวหน้าบุคคลทางการพยาบาล.
กรุงเทพมหานคร: พี. เอ. สิพิริ.
- ปิยธิดา อัญสุข. (2548). การศึกษาสมรรถนะของพยาบาลอว.เชปิดิกส์ โรงพยาบาลตติยภูมิ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงพงษา อักษรเมศ. (2554). การพัฒนาแบบประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลต่ำราก.
วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- น้ำฝน โถมกวาง. (2550). บทบาทหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ที่พึงประสงค์ในศตวรรษหน้า
พ.ศ.2551-2560. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประคง กรรมสูต. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร : ด่านสุทธาวารพิมพ์.
- พัชรินทร์ ชนะพาร์. (2554). โรคกระดูกพรุนในผู้ชายร้ายกว่าที่คิด. วารสารสาธารณสุขศาสตร์,
41 (3) : 283-294.
- ฟองคำ ติลกสกุลชัย. (2549). การปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ : หลักการและวิธีปฏิบัติ.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : พรีวัน.
- สภากาชาดไทย. (2552). พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ พ.ศ. 2528 และที่แก้ไข^{เพิ่มเติม}พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2540. นนทบุรี :
ผู้แต่ง.
- สาธารณสุข, กระทรวง. กรมการแพทย์. สำนักการพยาบาล. (2548). หน้าที่ความรับผิดชอบหลักและ
สมรรถนะหลักพยาบาลวิชาชีพ. นนทบุรี : กลุ่มภารกิจพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ทาง
การการพยาบาล กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. (อัดสำเนา).
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.(2552). มาตรฐานและแนวทางการกำหนดความรู้ ความสามารถ
ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็น สำหรับตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ.
กรุงเทพมหานคร : พี. เอ. พับลิชิ่ง.
- อัจฉรา สุขมาก. (2549). การพัฒนาแบบประเมินสมรรถนะพยาบาลอว.เชปิดิกส์ โรงพยาบาลสังกัด
กระทรวงกลาโหม. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการ
พยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุณี รุ่ปงาม. (2548). สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำห้องคลอด โรงพยาบาลทั่วไป.
วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตร์มหามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Canadian Orthopedic Nurses Association(CONA). (2005). *Orthopedic nursing standard*. retrieved July 18,2005 from: <http://www.cona-nurse.org/standards.html>.

- Hay Group Headquarters. (2013). *Using Competencies to identify high performances : An overview of the Based*, from www.Haygroup.Com/../ck/Competencies_and-high-performance.pdf.
- Mason, S., Fletcher, A., McCormick, S., Perrin, J., & Rigby, A. (2005). Developing assessment of emergency nurse practitioner competence : A pilot study. *Journal Advanced Nursing*, 50:425 – 432.
- Mc Clelland, D.C. (1993). *The achievement society*. New York : The Free Press.
- Santy,J. (2001). An investigate of the reality of nursing work with orthopedic. *Journal of Orthopedic Nursing*. 5 : 22–29.
- Santy,J .(2005). A competency framework for orthopedic and trauma nursing. *Journal of Orthopedic Nursing*, 9: 81–86.
- Sullivan , E.J. & Decker,P.J. (2005). *Effective leadership and management in nursing*. 6thed. New Jersey : Pearson Prentice Hall.
- Spencer ,M.& Spencer,M.S. 1993. *Competence at work : Models for superiors performance*. New Jork : John Wiley & Sons.
- The American Nurses Association. (2003). *National Association of Orthopedic Nurses*. Retrieved June 2, 2013, from : www.Nursing center.com.

**รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะในการสร้างความรู้
ของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลของรัฐเขตภาคเหนือของประเทศไทย
A Causal Relationship Model of Knowledge Productivity
of Professional Nurses in Public Hospitals
in the Northern Region of Thailand**

ดร. อรรถากร พันธุ์ภักดี*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะของสมรรถนะในการสร้างความรู้ เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะในการสร้างความรู้ ในเครือข่ายการจัดการความรู้การดูแลผู้ป่วยเบ้าหวานโรงพยาบาลของรัฐเขตภาคเหนือของประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย คือ พยาบาลวิชาชีพ ด้านการดูแลผู้ป่วยเบ้าหวาน ที่สังกัดโรงพยาบาลของรัฐ ในเขตภาคเหนือ 11 จังหวัดของประเทศไทย จำนวน 87 โรงพยาบาลโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) และเลือกตัวอย่างตามลำดับรายชื่อของแต่ละจังหวัด (Sampling frame) โดยได้แบบสอบถามตอบกลับที่สมบูรณ์ จำนวน 212 คนคิดเป็นร้อยละ 78.5 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ข้อค้นพบบางนิเวศวิจัยพบว่า ปัจจัยทุกตัวในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะในการสร้างความรู้อยู่ในระดับสูง (3.89) ผลการตรวจสอบ

ความสอดคล้องของโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยที่ศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ และโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลประจักษ์ตามเกณฑ์ดัชนีชี้วัดความสอดคล้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value}=0.444$; $\text{CMIN}/\text{DF}=1.010$; $\text{GFI}=0.91$; $\text{AGFI}=0.88$; $\text{RMSEA}=0.004$; $\text{TLI}=0.979$; $\text{CFI}=0.982$) ซึ่งสามารถสรุปได้ว่ารูปแบบองค์ประกอบของปัจจัยสมรรถนะในการสร้างความรู้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

จึงนีข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายหลักของโรงพยาบาล ควรสนับสนุนให้พยาบาลวิชาชีพนำความรู้ที่เรียนรู้หรือได้รับการถ่ายทอดมา ไปปรับใช้และพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพขึ้นและเห็นเป็นรูปธรรม และสนับสนุนให้พยาบาลวิชาชีพที่ทำการดูแลผู้ป่วยเบ้าหวานในโรงพยาบาลให้ติดต่อประสานงานกันอย่างต่อเนื่องเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างกันทั้งในโรงพยาบาล และระหว่างโรงพยาบาล

* รองคณบดี คณะบริหารธุรกิจและเศรษฐศาสตร์และการลือสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร

Abstract

The aims of this research were 1) to study the characteristics of knowledge productivity and develop a causal relationship model among social capital, Human capital factors, and Absorptive capacity that affected knowledge productivity of Professional nurses who were the members of the network for caring patients with diabetes in public hospitals in the northern region of Thailand, and 2) to examine the concordance between a hypothetical model and a real condition.

The samples of this study, received from each province through the simple random sampling technique, were professional nurses involved in caring patients with diabetes in public hospitals in the northern region of Thailand. The samples were listed in order according

to particular provinces. 212 completed questionnaires were received (Response rate 78.5%).

The findings of the study revealed that 1) all factors of the causal relationship model on Knowledge management innovation capability model were at a high level. 2) Regarding the analysis of linear structure of the causal relationship model found that the constructed model was in accordance with the empirical data ($P\text{-value} = 0.444$; $\text{CMIN}/\text{DF} = 1.010$; $\text{GFI} = 0.91$; $\text{AGFI} = 0.88$; $\text{RMSEA} = 0.004$; $\text{TLI} = 0.979$; $\text{CFI} = 0.982$).

Suggestion that Hospital manager should support using knowledge from knowledge sharing each member in Diabetes Community of Practices in their diabetes patients' caring tasks.

บทนำ

เบาหวานเป็นหนึ่งในกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่สำคัญซึ่งร้างปัญหาสุขภาพด้านเบาหวานต่อประชากรโดยเฉพาะผู้ที่อาศัยในเขตภาคเหนือ มีอัตราการป่วย 521.66 ต่อประชากรแสนคน แนวโน้มขนาดของปัญหานั้นกล่าวได้เพิ่มสูงขึ้น จากผลการสำรวจในปี พ.ศ.2555 ผู้ป่วยที่มีเบาหวานเป็นผู้ป่วยรายใหม่ อุบัติการณ์ 552.39 ต่อประชากรแสนคน ความซูก 2,800.80 ต่อประชากรแสนคน พบว่า ผู้ป่วยมีแนวโน้มสูงขึ้น เพศหญิงมีสัดส่วนป่วยมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่เป็นผู้ป่วยสูงอายุ คาดการณ์ว่าผู้ป่วยเบาหวานในภาคเหนือของประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (Annual Epidemiological Surveillance

Report, 2012) สถานการณ์เหล่านี้ได้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อภาระการให้บริการสุขภาพของโรงพยาบาลในเขตภาคเหนือเป็นอย่างมาก (สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ, 2549) จำเป็นต้องอาศัยพยาบาลวิชาชีพในทีมเบาหวานที่มีความรู้ ทักษะ และความสามารถ

แนวคิดในการค้นหาและเรียนรู้ความรู้จากภายนอกโรงพยาบาลเพื่อมาตรฐานการร่วมกับความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว ผ่านการรวมกลุ่มกันเป็นเครือข่ายการจัดการความรู้ โดยอาศัยทุนทางสังคมที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกในเครือข่าย ในมิติต่างๆ ช่วยในการขับเคลื่อนให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้กับพยาบาลวิชาชีพที่สังกัดโรงพยาบาลอื่น และโรงพยาบาลให้การสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทุนนุชย์

แก่นบุคลากรทางการแพทย์ของตน ให้มีคักยภาพการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น จนนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่มีประโยชน์ที่จะนำมาพัฒนางานของตนเองและที่สำคัญ สามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทการทำงาน (Chesbrough, H., Vanhaverbeke: 15-34)

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบร่วมกับความรู้ที่ยังไม่ชัดเจนของทฤษฎีคักยภาพการเรียนรู้ ตามแนวคิดของໂໂโดโรวาและดูริชิน ซึ่งใช้เป็นกรอบทฤษฎีหลักในการวิจัยครั้งนี้ ยังขาดการอธิบายปัจจัยภายในองค์กร และปัจจัยตัวขับเคลื่อนทางสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยสาเหตุสำคัญที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะในการสร้างความรู้ จากแนวคิดของ คริสตีนา และโรเบริต (Cristina Chaminade & Roberts, 2002: 27) ได้กล่าวว่า “ทุนทางสังคม คือ ตัวขับเคลื่อนทางสังคมชั้นดี ที่นำไปสู่การพัฒนาคักยภาพการเรียนรู้ของบุคลากรในองค์กร” (อรรถไกร พันธุ์ภักดี, 2556, 2557) ในขณะที่ปัจจัยภายในองค์กร ก็มีส่วนสำคัญยิ่งต่อการสนับสนุนการพัฒนาทุนมนุษย์แก่บุคลากรในองค์กร (Nahapiet, J. & Ghoshal, S., 1997) ขณะที่งานวิจัยที่เคยศึกษาสมรรถนะในการสร้างความรู้ของบุคลากรวิชาชีพในโรงพยาบาลยังมีการศึกษาในประเด็นเหล่านี้น้อยมาก (Greenhalgh T. et al., 2004) งานวิจัยที่ศึกษาผ่านมานั้นยังขาดการอธิบายถึงประเด็นของสาเหตุสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะในการสร้างความรู้ได้อย่างชัดเจน (อรรถไกร พันธุ์ภักดี, 2556, 2557)

นอกจากนี้ จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ในชุมชนปฏิบัติ หรือเครือข่ายการจัดการความรู้ของลี (Li, 2009) ค้นพบว่างานวิจัยต่างๆ ในช่วงปี ค.ศ. 1900–2008 ส่วนมากศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรในสถาบันการศึกษาและองค์กรธุรกิจต่างๆ อย่างไรก็ตามกลับยังมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างบุคลากรวิชาชีพสุขภาพในโรงพยาบาลจำนวนน้อยมาก นอกจากนั้นงานวิจัยที่กล่าวมานั้นก็พบว่าอยู่ร้อยละ 92.3 ของงานวิจัยทั้งหมดเป็นการวิจัยในต่างประเทศโดยเฉพาะในประเทศไทย โดยไม่พบว่ามีงาน

วิจัยเชิงปริมาณที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรวิชาชีพสุขภาพในโรงพยาบาลเลย (Li, L.C. et al., 2009a:11; 2009b: 1-9) ในขณะที่การค้นคว้าการงานวิจัยในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับเบาหวานเกือบทั้งหมดเป็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเวชปฏิบัติและการส่งเสริมความรู้ด้านเบาหวาน ในขณะที่งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ในการดูแลผู้ป่วยเบาหวานมีน้อยมาก เช่น การศึกษาผ่านโครงการจัดการความรู้แบบบูรณาการกรณีเบาหวานและความดันโลหิตสูงที่ศึกษาโดยอนุวัตตน์ และคณะ (2553) ในส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรวิชาชีพสุขภาพซึ่งเป็นสมาชิกในเครือข่ายการจัดการความรู้หรือชุมชนการปฏิบัติยังมีการศึกษาอยู่น้อยมาก เช่นกัน ได้แก่ งานวิจัยประสบการณ์การมีส่วนร่วมในชุมชนนักปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพบริการพยาบาลของบุคลากรวิชาชีพสุขภาพ ที่ศึกษาโดยคงขวัญ และอารีย์วรรณ (2553)

ดังนั้นการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้มุ่งเน้นศึกษาสมรรถนะในการสร้างความรู้ของพยาบาลวิชาชีพในสังกัดโรงพยาบาลของรัฐ ซึ่งเป็นสมาชิกในเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยเบาหวาน รวมถึงการค้นหาปัจจัยที่เป็นสาเหตุและองค์ประกอบของปัจจัยเหล่านั้น โดยสร้างรูปแบบจำลองแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างทุนทางสังคม ทุนมนุษย์ คักยภาพการเรียนรู้ และสมรรถนะในการสร้างความรู้ โดยพัฒนากรอบแนวคิดจากทฤษฎีคักยภาพการเรียนรู้ของໂໂโดโรวาและดูริชิน เป็นกรอบทฤษฎีหลักและนำทฤษฎีทุนทางสังคมของนาชาเพทและโภสชาล มาช่วยเสริมให้กรอบแนวคิดการวิจัยมีความชัดเจนขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- คักยภาพและแนวคิดการจัดการความรู้ในโรงพยาบาล ระหัวงบประมาณ รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ระหว่างปัจจัยทุนทางสังคม ทุนมนุษย์ และคักยภาพการเรียนรู้ ที่มีผลต่อสมรรถนะในการสร้างความรู้ ของสมาชิกเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลของรัฐ เขตภาคเหนือของประเทศไทย

2. ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบสมมุติฐานกับสภาพความเป็นจริงในเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลของรัฐ เขตภาคเหนือของประเทศไทย

สมมุติฐานการวิจัย

สมมุติฐานข้อที่ 1 : ศักยภาพการเรียนรู้มีอิทธิพลทางตรงในทิศทางบวกต่อสมรรถนะในการสร้างความรู้

สมมุติฐานข้อที่ 2 : ทุนทางสังคมมีอิทธิพลทางตรงในทิศทางบวกต่อศักยภาพการเรียนรู้

สมมุติฐานข้อที่ 3 : ทุนมนุษย์มีอิทธิพลทางตรงในทิศทางบวกต่อศักยภาพการเรียนรู้

สมมุติฐานข้อที่ 4 : ทุนทางสังคมมีอิทธิพลทางตรงในทิศทางบวกต่อทุนมนุษย์

นิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร

1. สมรรถนะในการสร้างความรู้ (Knowledge productivity) หมายถึง พฤติกรรมของบุคลากรวิชาชีพสุภาพที่ปฏิบัติตามในลักษณะดังโรงพยาบาลของรัฐ ซึ่งเป็นสมาชิกในเครือข่ายการจัดการความรู้ด้านการดูแลผู้ป่วยเบาหวาน ในภาคเหนือของประเทศไทย ใน การเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริงในทางปฏิบัติจนสามารถพัฒนาหรือปรับปรุงรูปแบบกระบวนการและผลลัพธ์ของงานประจำในการดูแลผู้ป่วยเบาหวานให้ได้ผลลัพธ์เป็นที่น่าพอใจ และบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

2. ทุนทางสังคม (Social capital) หมายถึง ผลรวมของทรัพยากรที่มีอยู่จริงและเกิดขึ้นภายในเครือข่ายการจัดการความรู้การดูแลผู้ป่วยเบาหวาน เมื่อสมาชิกภายในเครือข่ายมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน นำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกัน ความเชื่อใจ ระหว่างกัน

3. ทุนมนุษย์ (Human capital) หมายถึง การลงทุนเพื่อเพิ่มทักษะและความสามารถต่างๆ ที่มีอยู่ในตัวบุคคลหรือกำลังแรงงาน

4. ศักยภาพการเรียนรู้ (Absorptive capacity) หมายถึงความสามารถของบุคลากรวิชาชีพสุภาพในลักษณะดังโรงพยาบาลของรัฐ ซึ่งเป็นสมาชิกในเครือข่ายการจัดการความรู้ที่ต้นเองมีอยู่ ความสามารถในการประเมินว่าความรู้ที่ต้องการนำมาเพื่อเสริมความรู้เดิมคืออะไรที่ได้จากที่ไหน ใครที่มีความรู้นั้นเมื่อไร รับการถ่ายทอดความรู้นั้นมาแล้วสามารถเรียนรู้ทำความเข้าใจเพื่อนำไปปรับใช้กับงานประจำ

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

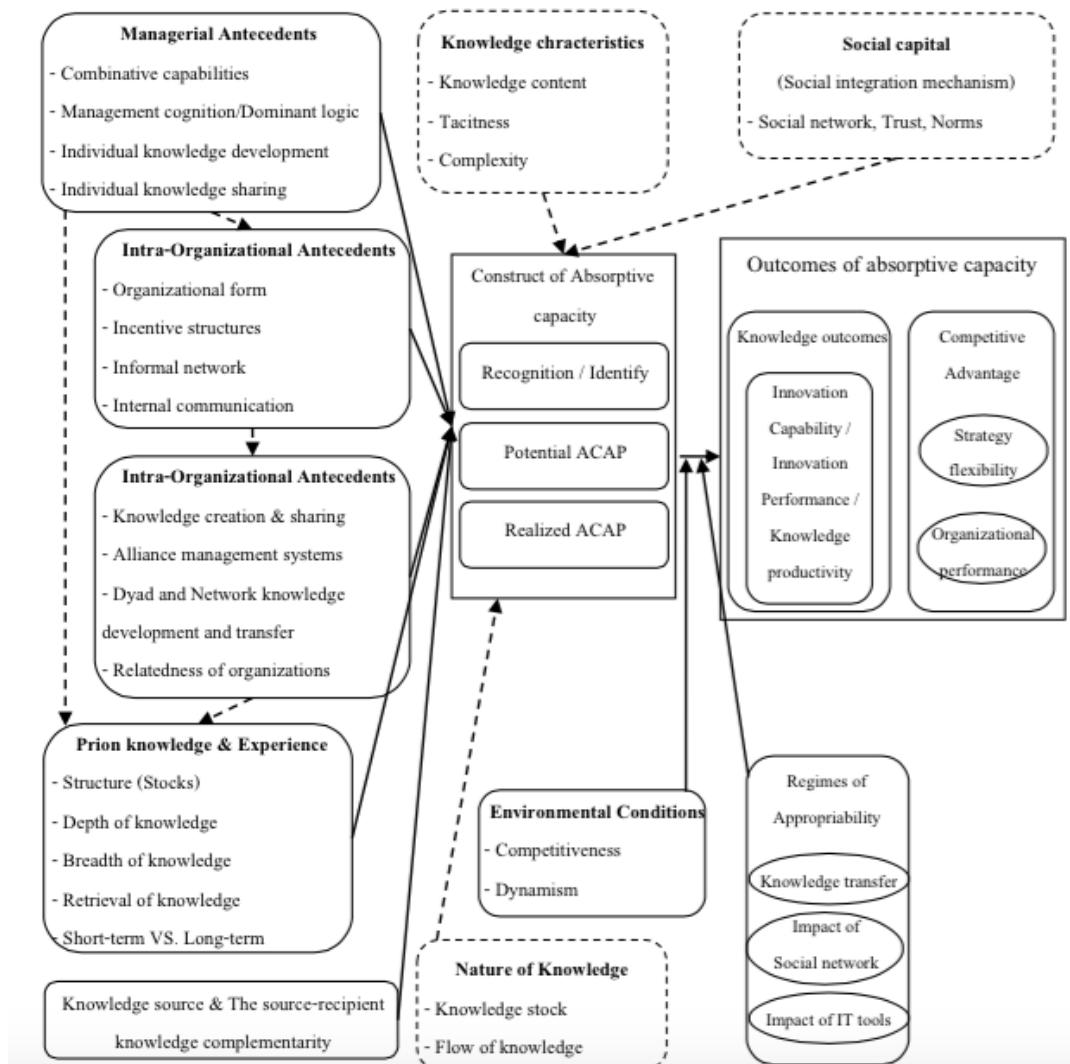
การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยอาศัยทฤษฎีศักยภาพการเรียนรู้ ตามแนวคิดของโถโดโรวาและดูริซิน (Todorova, G., & Durisin, B., 2007) เพื่อใช้เป็นกรอบการอธิบายความสัมพันธ์ของปัจจัยสาเหตุของความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (สมรรถนะในการสร้างความรู้) โดยการวิจัยครั้งนี้ไม่ได้เลือกคีกษาปัจจัยสาเหตุของสมรรถนะในการสร้างความรู้ทุกตัว แต่เลือกคีกษาปัจจัยสาเหตุที่สอดคล้องกับบริบทการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning) ของเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยเบาหวาน นั้นคือ ปัจจัยตัวขับเคลื่อนทางสังคม (Social integration mechanism) และปัจจัยภายในองค์กร (Intra-Organizational antecedents) อันได้แก่ ทุนมนุษย์ (Human capital) ก็มีส่วนสำคัญยิ่งต่อการสนับสนุนการพัฒนาทุนมนุษย์แก่บุคลากรในองค์กร ซึ่งเปรียบได้กับวัตถุบินสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ ที่นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้งานได้จริง

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยพบว่า ทฤษฎีศักยภาพการเรียนรู้ ตามแนวคิดของโถโดโรวาและดูริซิน ยังไม่สามารถอธิบายปัจจัยตัวขับเคลื่อนทาง

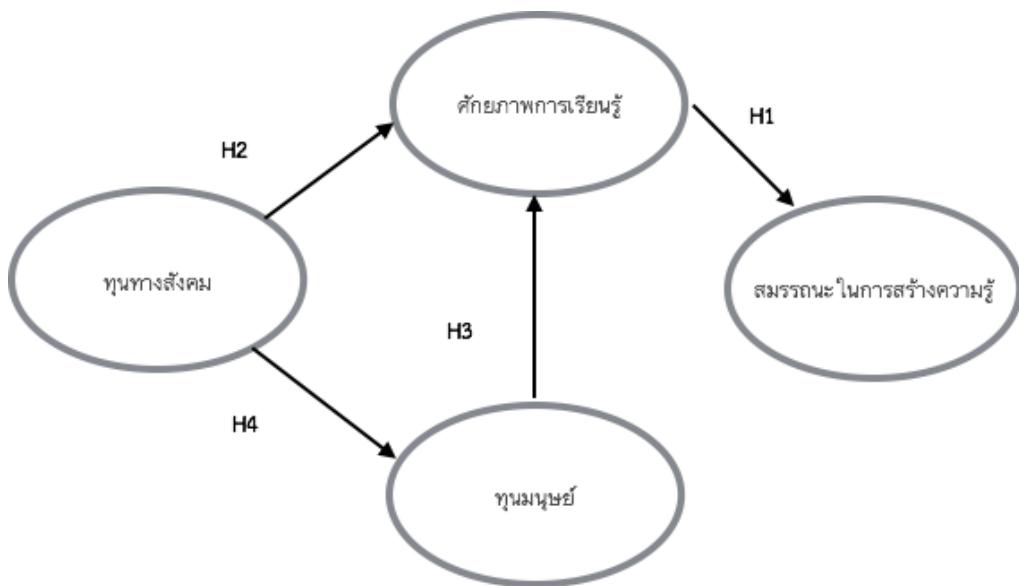
สังคมได้กระจงชัดเพียงพอ (Cristina Chaminade & Roberts, 2002) และในขณะที่ปัจจัยทุนมนุษย์ (Human capital) ซึ่งเป็นปัจจัยภายในองค์กร (Intra-Organizational antecedents) ก็ยังมีความคลุมเครื่อว่าจะช่วยพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ได้ตามที่ทฤษฎีได้กล่าวไว้หรือไม่

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิจัยครั้งนี้ใช้ทฤษฎีศักยภาพการเรียนรู้ตามแนวคิดของໂທໂດโรวาและดูริชิน (Todorova, G., & Durisin, B., 2007) เพื่อใช้เป็นกรอบการอธิบายความล้มเหลวของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพการเรียนรู้อันมีอิทธิพลต่อสมรรถนะในการสร้างความรู้

ภาพที่ 1 : กรอบทฤษฎีศักยภาพการเรียนรู้ ตามแนวคิดของໂທໂດโรวาและดูริชิน (Todorova, G., & Durisin, B., 2007)

ภาพที่ 2 : การอปแบบเครื่องสมมติฐานของรูปแบบความลัมพันธ์เชิงสาเหตุ

วิธีการดำเนินการวิจัย

โดยการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงประจักษ์ (Empirical analysis) โดยใช้ข้อมูลประเภทภาคตัดขวาง (Cross section data) โดยการออกแบบสอบตามสำรวมพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งปฏิบัติงานด้านการดูแลผู้ป่วยเบ้าหวาน ในโรงพยาบาลของรัฐ เขตภาคเหนือของประเทศไทย ซึ่งเป็นสมาชิกในเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยเบ้าหวาน จำนวน 250 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบที่เป็นไปตามโอกาสทางสถิติในแต่ละจังหวัด โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยทำการสุ่มเลขโดยไม่นำกลับมาใส่อีก และเลือกตัวอย่างตามลำดับรายชื่อของแต่ละจังหวัด ผลการคำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 212 คน(Chou, C.P. & Bentler, P.M., 1987)

เครื่องมือในการวิจัย

แบบสอบถามที่มีลักษณะคำถามให้ผู้ตอบเลือกได้โดยมีข้อคำถามรวมทั้งหมด 53 ข้อ โดยแบ่งแบบ

สอบถามเป็น 5 ส่วน คือ 1) สมรรถนะในการสร้างความรู้ของเจฟฟรี่แอลคัมมิงส์ (Jeffrey L. Cummings, 2004) 2) ทุนทางสังคม ของเจฟฟรี่ แอลคัมมิงส์ (Jeffrey L. Cummings, 2004) 3) ทุนมนุษย์ ของบาร์ท แวนเดนไฮฟ (Van den Hooff, B., 2009) 4) คักษภาพการเรียนรู้ เดวิด คาร์ดิฟ(Cadiz, D., Sawyer, J.E. & Griffith, T.L., 2009)5) ข้อมูลส่วนบุคคลและผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามที่ได้รับอนุญาตให้ปรับปรุงได้จากเจ้าของลิขสิทธิ์ มาแปลเป็นภาษาไทยตามวิธีการแปลจากภาษาดั้งเดิมเป็นภาษาที่ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น โดยไม่มีการแปลกลับ (Forward-only translation) ตามแนวคิดของ มนีศิริวงศ์กุลและดิชอน (Maneesri wongkul, W. & Dixon, J.K., 2004) จากนั้นทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากผู้เชี่ยวชาญที่เชี่ยวชาญด้านการสอนด้านมนุษยศาสตร์ จำนวน 5 ท่านโดยตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษาที่ใช้ว่ามีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์โดยมีค่าดัชนีความ

สอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป (Rovinelli, R.J. & Hambleton, R.K. 1977) ดังนั้นคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้อยู่ในระดับที่ดีโดยแบบสอบถามส่วนที่ 1-4 ค่าความเชื่อมั่นหรือค่าความเที่ยงของเครื่องมือ เท่ากับ 0.81, 0.79, 0.80 และ 0.92 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองแบบสอบถามที่ตอบกลับและมีความสมบูรณ์ มีจำนวนทั้งสิ้น 212 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78.5 ของแบบสอบถามที่แจกโดยผู้วิจัยคำนึงถึงการพิทักษ์ลิทิปผู้เข้าร่วมการวิจัยในทุกขั้นตอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อการบรรยายสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วยเบาหวาน ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมในเครือข่ายโดยการแจกรางวัลความถี่ทางอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. การการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ด้วยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient) การวิเคราะห์ความต่างเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) การตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่ส่งผลต่อการบริหารงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่สร้างขึ้นจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยโปรแกรมสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์

ข้อค้นพบจากการวิจัย

ในการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของทุนทางสังคม ทุนมนุษย์ และตักษณภาพการเรียนรู้ ที่มีผลต่อสมรรถนะในการสร้างความรู้นี้ แบ่งอิฐบิายผลการวิเคราะห์เป็น 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยใช้สถิติบรรยาย เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และลักษณะปัจจัยที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้โปรแกรมสำหรับภาษาไทย รูปทางสถิติ และ 2) ผลการวิเคราะห์เพื่อตอบปัญหาวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง อายุเฉลี่ยของพยาบาลวิชาชีพ ในสังกัดโรงพยาบาลของรัฐ ในภาคเหนือของประเทศไทยซึ่งเป็นสมาชิกในเครือข่ายการจัดการความรู้ในการดูแลผู้ป่วยเบาหวานอายุเฉลี่ย 41.58 ปีอยู่ในช่วงอายุ 41-50 ปี มาจากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 47.1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 93 มีเพียงร้อยละ 7 เป็นเพศชายกลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 81.2 ในขณะที่ประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วยเบาหวานเฉลี่ยประมาณ 8.21 ปีโดยมีประสบการณ์ทำงานที่เกี่ยวข้องกับเบาหวานเกิน 1 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 93.1 ในขณะที่ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมในเครือข่ายฯ เฉลี่ย 4.23 ปีโดยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยเบาหวานเกิน 1 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 74.2

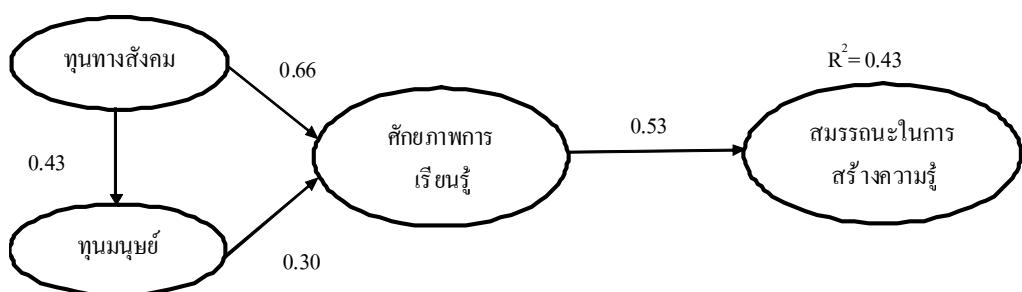
2. ผลการวิเคราะห์ลักษณะของสมรรถนะในการสร้างความรู้ และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวบ่งชี้รวม 6 ตัวแปร ที่ใช้วัดสมรรถนะในการสร้างความรู้ ของสมาชิกเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยเบาหวานโรงพยาบาลของรัฐ เชิงภาคราชที่อยู่ในประเทศไทยได้แก่ สมรรถนะในการนำความรู้ใหม่มาทดลองใช้งานก่อน (KP1) สมรรถนะนำความรู้ใหม่มาพัฒนา

การปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย (KP2) สมรรถนะในการนำความรู้ใหม่มาปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น (KP3) สมรรถนะนำความรู้ใหม่มาพัฒนาการปฏิบัติงานให้รวดเร็วขึ้น (KP4) สมรรถนะนำความรู้ใหม่มาพัฒนาการปฏิบัติงานให่ง่ายดายขึ้น (KP5) และสมรรถนะนำความรู้ใหม่มาพัฒนาการปฏิบัติงานจนสร้างความพอใจต่อผลลัพธ์ในการทำงาน (KP6) โดยทั้งหมดอยู่ในระดับสูง (3.93, 4.08, 4.08, 3.92, 3.379 และ 3.94 ตามลำดับ)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าเป็นบวก (ภาพที่ 3) และถึงความสัมพันธ์ในทางเดียวกันรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะในการสร้างความรู้ของพยาบาลวิชาชีพซึ่งประกอบด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ สมรรถนะในการสร้างความรู้ทุกทาง สังคมทุนมนุษย์และศักยภาพการเรียนรู้ผลสรุปของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของรูปแบบการวัดปัจจัยทุกตัวที่สร้างขึ้นภายใต้ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องมีความสอดคล้องกับบริบทเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยเบาหวานภายหลังจากการปรับรูปแบบแล้วผู้วิจัยพบว่าค่าสัมพันธ์ที่วัดความเหมาะสมของรูปแบบกับข้อมูลประจำตัวดีขึ้นและมีความเหมาะสมลดลงตามเกณฑ์โดย

มีรายละเอียดดังนี้ค่า Probability (p) ของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสมมติฐานเท่ากับ 0.169 (มีค่ามากกว่า 0.05) ค่า CMIN/DF เท่ากับ 1.049 (มีค่าน้อยกว่า 3) ค่า Goodness of fit index (GFI) เท่ากับ 0.915 (มีค่าสูงกว่า 0.9) ค่า Adjusted Goodness of fit index (AGFI) เท่ากับ 0.819 (มีค่าต่ำกว่า 0.9 ไม่มากจึงพ่อนุโลมได้ถ้าค่าเกินกว่า 0.8) (Durand Moreau, A. & Usunier, J., 1999; Harrison-Walker, L.J., 2001: 60-75) ค่า Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) เท่ากับ 0.015 (มีค่าน้อยกว่า 0.08) ค่า The Tucker Lewis Index (TLI) เท่ากับ 0.992 (มีค่ามากกว่า 0.9) และค่า Comparative Fit Index (CFI) เท่ากับ 0.994 (มากกว่า 0.9) โดยหลังจากการปรับรูปแบบตามสมมติฐานพบว่ารูปแบบที่ได้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ดีขึ้นหลังจากมีการปรับรูปแบบตามสมมติฐานพบว่ารูปแบบที่ได้มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยเบาหวานของพยาบาลวิชาชีพในสังกัดโรงพยาบาลขอนแก่นเช่นภาคเหนือของประเทศไทยที่ดีขึ้น

ภาพที่ 3 : รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะในการสร้างความรู้จากการตรวจสอบกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ค่าสถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของรูปแบบสมการเชิงโครงสร้าง (ตารางที่ 1) พบว่า สมรรถนะในการสร้างความรู้ได้รับอิทธิพลจากทุนมุนญ์ยศ ศักยภาพการเรียนรู้และทุนทางสังคมโดยแต่ละเลี้ยงทางอิทธิพลมีค่า Critical ratio: C.R. (t-value) มากกว่า

ตาราง 1 แสดงค่า Critical ratio: C.R. (t-value) มากกว่า 2.00 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทุกข้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยค่า Standard error (S.E.) คือค่าสถิติของสถิติอนุมานในการบอกถึงการกระจายข้อมูลของค่าสถิติ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์อิทธิพลหรือการวิเคราะห์เชิงวิธี (Path analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรแฟรงก์ภายนอกและตัวแปรแฟรงก์ใน การวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้างเพื่อตรวจสอบความตรงของรูปแบบและระบุขนาดรวมไปถึงลักษณะอิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรในรูปแบบและลดข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติ การวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบว่ารูปแบบความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกตัวในรูปแบบว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ โดยตัวแปรแต่ละตัวมีอิทธิพลทางตรงและ/หรือทางอ้อม ได้ผลการวิเคราะห์อิทธิพลระหว่างตัวแปรรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะในการสร้างความรู้ที่ประกอบด้วยทุนทางสังคมทุนมุนญ์ยศและศักยภาพการเรียนรู้ดังนี้

การวิเคราะห์ค่าอิทธิพลใน การวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุผู้วิจัยสามารถประมาณค่าอิทธิพลทางตรงได้จากการประมาณค่าพารามิเตอร์ในสมการรถด้วยตามสมการโครงสร้างของรูปแบบแล้วนำค่าอิทธิพลทางตรงดังกล่าวมาประมาณค่าอิทธิพลทางอ้อมส่วนอิทธิพลร่วมและความสัมพันธ์เทียมหาได้จากการหาผลคูณของอิทธิพลทางตรงแต่ในการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุนี้เพียงแต่ประมาณค่าสหสัมพันธ์จากอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมเท่านั้นไม่รวมความสัมพันธ์เทียมและอิทธิพลร่วม เพราะถ้ารูปแบบแสดงอิทธิพลมีความตรงและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลจริงค่าความสัมพันธ์เทียมและอิทธิพลร่วมควรจะเป็นคูณย์ดังนั้นค่าสหสัมพันธ์จึงสามารถประมาณค่าจากผลบวกของอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมเพียงสองส่วนเท่านั้น

ตาราง 2 ค่าสถิติวิเคราะห์เปรียบเทียบเลี้นทางอิทธิพลระหว่างตัวแปรรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัย

	อิทธิพล	อิทธิพล	อิทธิพล
	ทางตรง	ทางอ้อม	รวม
ทุนมุขย์ ← ทุนทางสังคม	0.428		0.428
ศักยภาพการเรียนรู้ ← ทุนทางสังคม	0.656	0.127	0.783
ศักยภาพการเรียนรู้ ← ทุนมุขย์	0.296		0.296
สมรรถนะในการสร้างความรู้ ← ศักยภาพการเรียนรู้	0.525		0.525
สมรรถนะในการสร้างความรู้ ← ทุนทางสังคมผ่านทางศักยภาพการเรียนรู้	0.411		0.411
สมรรถนะในการสร้างความรู้ ← ทุนมุขย์ ผ่านทางศักยภาพการเรียนรู้	0.156		0.156

ข้อค้นพบใหม่จากการวิจัย

- 1) ทุนทางสังคม มีอิทธิพลทางอ้อมต่อสมรรถนะในการสร้างความรู้ ผ่านทุนมุขย์และศักยภาพการเรียนรู้ ด้วยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.411
- 2) ทุนมุขย์ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อสมรรถนะในการสร้างความรู้ ผ่านศักยภาพการเรียนรู้ ด้วยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.156
- 3) ศักยภาพการเรียนรู้ จึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่มีอิทธิพลทางตรงต่อสมรรถนะในการสร้างความรู้ด้วยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.53

อภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ลักษณะของสมรรถนะในการสร้างความรู้ของพยาบาลวิชาชีพซึ่งเป็นสมาชิกเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยเบาหวานโรงพยาบาลขอนแก่นของประเทศไทย

ข้อค้นพบบางนัยวิจัยพบว่า พยาบาลวิชาชีพซึ่งเป็นสมาชิกในเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยเบาหวาน มีสมรรถนะในการสร้างความรู้อยู่ในระดับสูงซึ่งเมื่อพิจารณาตามตัวแปรรังเกตพบว่า ทั้งหมดอยู่ในระดับสูง ผลวิจัยดังกล่าวแสดงออกถึงพยาบาลวิชาชีพซึ่งเป็นสมาชิกในเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยเบาหวานมีสมรรถนะในการสร้างความรู้ที่เด่นชัดตามองค์ประกอบที่ใช้วัดสมรรถนะในการสร้างความรู้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการรวม

กลุ่มกันเป็นเครือข่ายหรือชุมชนการปฏิบัติของพยาบาลวิชาชีพเป็นการรวมกลุ่มกันโดยมีเป้าหมายที่ชัดเจน สมาชิกในเครือข่ายมีส่วนสำคัญในการกำหนดสิ่งที่อยากเรียนรู้และได้ใช้ประสบการณ์การทำงานเป็นทรัพยากรำคัญในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกคนอื่นในเครือข่ายดังนั้นผลลัพธ์จากการเรียนรู้ภายใต้เครือข่ายสามารถนำไปใช้ได้จริงในทางปฏิบัติในโรงพยาบาลที่ตนเองทำงานอยู่ สอดคล้องกับแนวคิดของคงวัณย์ บุณยรักษ์และอาเรียร์วรรณ อวัมตามนี (2553) รวมไปถึงการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชนการปฏิบัติในโรงพยาบาลในช่วงปี 1990–2008 ของลี และคณะ (Li, L.C. et al., 2009a: 11, 2009b: 1–9) ที่พบว่าเครือข่ายการจัดการความรู้หรือชุมชนการปฏิบัติในโรงพยาบาลสามารถนำเอาความรู้ไปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม (อรรถไกร พันธุ์ภักดี, 2556, 2557) และสร้างประสิทธิภาพการให้บริการสุขภาพแก่ผู้ป่วยได้ดีขึ้น (คงวัณย์ บุณยรักษ์ และ อาเรียร์วรรณ อวัมตามนี, 2553 : 69–70)

ตอนที่ 2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะในการสร้างความรู้ตามสมมุติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าสถิติของรูปแบบเชิงสมมุติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่ารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยเบ้าหวานของพยาบาลวิชาชีพในสังกัดโรงพยาบาลของรัฐเขตภาคเหนือของประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ดีหลังการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ สมรรถนะในการสร้างความรู้ที่พัฒนาขึ้นดังกล่าวพบว่า ปัจจัยสาเหตุที่มีค่าอิทธิพลรวมมากที่สุดจากมากไปทางน้อยประกอบด้วยทุนทางสังคมค้ายภาพการเรียนรู้และทุนมนุษย์ ($0.525, 0.411$ และ 0.156 ตามลำดับ) ปัจจัยสาเหตุเหล่านี้ร่วมกันอธิบายสมรรถนะในการสร้างความรู้ได้ร้อยละ 28 นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของแต่ละปัจจัยซึ่งเป็นค่าที่บอกสัดส่วนความแปรปรวนระหว่างตัวแปรสังเกตได้กับปัจจัยร่วม (Communalities) ในการวัดตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัวแปรແeng ภายในพบว่าอยู่ในเกณฑ์ดีคือค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของตัวแปรແeng ภายในทุกตัวอยู่ในเกณฑ์ดี

ในการวิจัยครั้ง ผู้วิจัยได้พัฒnaru รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะในการสร้างความรู้ขึ้นมา โดยมีปัจจัยทุนทางสังคมเป็นปัจจัยสาเหตุสำคัญโดยผู้วิจัยได้เปรียบปัจจัยทุนทางสังคมเป็นส่วนหนึ่งของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ทางสังคมผ่านเครือข่ายการจัดการความรู้ ในขณะที่ปัจจัยที่เป็นส่วนหนึ่งกระบวนการนี้คือความรู้ทางสังคมในเครือข่าย ประกอบด้วยปัจจัยค้ายภาพการเรียนรู้ โดยผลลัพธ์การเรียนรู้ทางสังคมคือ สมรรถนะในการสร้างความรู้ขึ้นเอง นอกจากนี้การท่องศึกษา (โรงพยาบาล) ได้เน้นการพัฒนาปัจจัยทุนมนุษย์ ยอมส่งผลต่อการพัฒนาค้ายภาพการเรียนรู้อีกด้วย ที่นับไปสู่การพัฒนาสมรรถนะในการสร้างความรู้ของพยาบาลวิชาชีพนั้นเอง และเมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์อิทธิพลระหว่างปัจจัยต่างๆ ในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุดังกล่าว สามารถอภิปรายในรายละเอียดตามสมมุติฐานการวิจัยได้ดังนี้

ทุนทางสังคมมีอิทธิพลทางตรงในทิศทางบวกต่อทุนมนุษย์ ผลการวิจัยพบว่าเป็นไปตามสมมุติฐานที่ 4 ด้วยขนาดอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.43 สอดคล้องกับผลการวิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์ ตาม

และ Hoyman (Van den hooff, B. & Huysman, M., 2009) ที่ศึกษาบุคลากรในธุรกิจบริการ พบร่วมกันทางสังคมมีอิทธิพลต่อทุนมนุษย์ ของ ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นความสำคัญของทุนทางสังคมทั้ง 3 มิติว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างโอกาสต่อทุนมนุษย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ (r) = $+0.28$ และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.20 ($p<0.001$) (Van den hooff, B. & Huysman, M., 2009: 1-8)

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นเช่นนี้ เนื่องจากการที่พยาบาลวิชาชีพด้านการดูแลผู้ป่วยเบ้าหวานประสบปัญหาจากการทำงานที่เหมือนกันและทำงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วยเบ้าหวาน เช่นเดียวกันย่อมส่งต่อความเชื่อใจระหว่างกันเข้าใจในเป้าหมายสำคัญของการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้เพื่อนำความรู้ดังกล่าวไปต่อยอดเพื่อปรับใช้หรือสร้างความรู้ใหม่ด้านการดูแลเบ้าหวานเพื่อเป้าหมายประสิทธิภาพในการทำงานและผลลัพธ์ทางการดูแลผู้ป่วยเป็นสำคัญ นอกจากนี้การที่พยาบาลวิชาชีพด้านการดูแลเบ้าหวานได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของเครือข่ายได้ส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกการเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่าย เกิดอัตลักษณ์ทางสังคมในลักษณะเดียวกันเช่นความเต็มใจที่อยากช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกคนอื่นเป็นต้น

ทุนทางสังคมมีอิทธิพลทางตรงในทิศทางบวกต่อศักยภาพการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่าเป็นไปตามสมมุติฐานที่ 2 ด้วยขนาดอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.664 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Prihadyanti, Dianawati, F., 2012 ที่ศึกษาความสัมพันธ์ทางสังคมที่พิจารณาทุนทางสังคมระหว่างเจ้าของปัจจัย การผลิตและลูกค้าในอุตสาหกรรมยานยนต์มีอิทธิพลทางตรงในทิศทางบวกต่อศักยภาพการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ (r) = $+0.71$ และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.59 ($p<0.05$) (Prihadyanti, D.; Surjandari, I. & Dianawati, F., 2012: 4)

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นเช่นนี้ เนื่องจากการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยเบาหวานเป็นปัจจัยที่เป็นตัวขับเคลื่อนทางสังคมที่ช่วยให้สมาชิกได้พัฒนาคักยภาพการเรียนรู้ของตนเองได้แก่การค้นหาความรู้ที่ตนเองสนใจการเรียนรู้ระหว่างกันและการนำรูปแบบการความรู้ที่นำไปสู่การนำไปปฏิบัติได้จริงในการทำงานการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายได้สร้างสายใยความสัมพันธ์ทางสังคมการรับรู้ต่อการรวมกลุ่มกันเพื่อช่วยเหลือและร่วมพัฒนาความรู้ด้านการดูแลผู้ป่วยเบาหวานและสร้างความเชื่อมั่นระหว่างกันของพยาบาลวิชาชีพซึ่งเป็นสมาชิกในเครือข่ายปัจจัยต่างๆ ดังที่กล่าวมานั้นเป็นองค์ประกอบสำคัญของทุนทางสังคม

การรวมกลุ่มกันเป็นเครือข่ายได้ส่งเสริมให้เกิดทุนทางสังคมที่เพิ่มมากขึ้น และมีอิทธิพลโดยตรงต่อการพัฒนาคักยภาพในการระบุได้ถึงความรู้ที่ตนเองมีอยู่ รวมถึง คักยภาพในการระบุได้ถึงความรู้ที่ตนเองต้องการจะเรียนรู้หรือมีประโยชน์ต่อการทำงานของตนเอง การพัฒนาความสามารถในการค้นหาแหล่งของความรู้นั้นๆ สมาชิกในเครือข่ายได้พัฒนาการเรียนรู้องค์ความรู้ตามที่ตนเองสนใจผ่านกิจกรรมการจัดการความรู้ต่างๆ ที่เครือข่ายได้จัดขึ้น

ทุนมนุษย์มีอิทธิพลทางตรง ในทิศทางบวก ต่อคักยภาพการเรียนรู้ผลการวิจัยพบว่าเป็นไปตามที่ 3 ด้วยขนาดอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.30 ลดคล้อยกับผลงานวิจัยทางความสัมพันธ์ของลันวินดิง (2006) ที่พับการมุ่งเน้นพัฒนาทุนมนุษย์ขององค์กรได้ส่งเสริมให้บุคลากรอย่างเรียนรู้และพัฒนาตนเองโดยการค้นหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอเพื่อนำมาต่อยอดหรือบูรณาการรวมเข้ากับความรู้เดิมที่มีอยู่หรือคือการพัฒนาคักยภาพการเรียนรู้นั้นเอง (Lund Vinding, A., 2006)

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นเช่นนี้ เนื่องจากการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยเบาหวานได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากองค์กรทั้งเรื่องของโครงสร้างองค์กร การจัดสรรงาระงานให้เหมาะสมความเข้าออกเข้าใจของบุคลากรวิชาชีพในหน่วยอื่นๆ ที่เข้าใจว่าพยาบาลวิชาชีพด้านเบาหวานมีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาความรู้การดูแล

ผู้ป่วยจากการไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคลากรของโรงพยาบาลอย่างต่อเนื่องเกิดการรวมกลุ่มกันเป็นเครือข่ายได้ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคักยภาพการเรียนรู้ที่เพิ่มมากขึ้น

สักยภาพการเรียนรู้มีอิทธิพลทางตรง ในทิศทางบวกต่อสมรรถนะในการสร้างความรู้ผลการวิจัย พบร่วมกับน้ำเงินไปตามสมมุติฐานที่ 1 ด้วยขนาดอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.53 ลดคล้อยกับผลการวิจัยเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของかる์เรียนนานาชาติ (2012) ที่พบว่า พนักงานในบริษัทขนาดใหญ่เมื่อได้พัฒนาคักยภาพการเรียนรู้ในแต่ละองค์ประกอบย่อยได้ส่งผลให้ระดับสมรรถนะในการสร้างความรู้เพิ่มสูงขึ้นด้วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ (r) = +0.62 และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.38 ($p<0.001$) (Carrion, C.G., Navarro, J.G.C. & Jimenez, D.J., 2012: 110-129) นอกจากนี้かる์เรียนนานาชาติได้ให้ข้อสังเกตว่า องค์ประกอบของคักยภาพการเรียนรู้ในประเด็นของความสามารถในการค้นหาว่าตนเองมีความรู้อะไรและความรู้ที่ขาดแคลนนั้นต้องหากำแหล่งใหม่มีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาคักยภาพการเรียนรู้ในขั้นต่อๆ ไปเป็นอย่างมากในขณะที่การศึกษาของอรรถไกรพันธุ์ภักดี (2557) ที่เคยศึกษาในบุคลากรวิชาชีพสุขภาพพบว่าคักยภาพการเรียนรู้มีอิทธิพลทางตรงในทิศทางบวกต่อสมรรถนะในการสร้างความรู้ด้วยขนาดอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.408

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นเช่นนี้ เนื่องจากการพัฒนาคักยภาพการเรียนรู้นั้นได้รวมการพัฒนาทักษะความสามารถต่างๆ ตั้งแต่ความสามารถในการค้นหาความรู้ที่ต้องการอย่างแท้จริงจนนำไปสู่การเรียนรู้ให้เข้าใจและประยุกต์ใช้ความรู้นั้นให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติซึ่งส่งผลต่อการยกระดับสมรรถนะในการสร้างความรู้ของพยาบาลวิชาชีพ นอกจากนี้การพัฒนาคักยภาพการเรียนรู้ได้ให้ความสำคัญกับความรู้ที่ถ่ายทอดระหว่างกัน การพัฒนาคักยภาพการเรียนรู้จึงเป็นการร่วมมือกันพัฒนาองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้

ได้จริงกับบริบทการทำงานหรือแก้ไขปัญหาในการทำงานได้อย่างตรงประเด็น โดยให้ความสำคัญตั้งแต่เริ่มการพัฒนาความสามารถของพยาบาลวิชาชีพซึ่งเป็นสมาชิกในเครือข่ายตั้งแต่เริ่มต้นด้วยการค้นหาความรู้ที่โรงพยาบาลตนเองไม่มี การพัฒนาความสามารถใน การค้นหาแหล่งความรู้หรือผู้รู้ในองค์ความรู้ที่โรงพยาบาลตนเองสนใจ การพัฒนาความสามารถในการประสานงานเพื่อถ่ายทอดความรู้ระหว่างกัน การพัฒนาความสามารถในการบูรณาการองค์ความรู้ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหางานทำงานในโรงพยาบาลของตน และการพัฒนาความสามารถในการนำองค์ความรู้ที่สร้างขึ้นใหม่ไปใช้ให้เกิดประโยชน์เป็นรูปธรรมใน การทำงาน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอข้อเสนอแนะไว้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการนำไปปฏิบัติ

จากการวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะในการสร้างความรู้ของสมาชิกเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยเบหวาน โรงพยาบาลของรัฐเขตภาคเหนือของประเทศไทย พบว่าสมรรถนะในการสร้างความรู้นั้น ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง คือ ค้ายภาพการเรียนรู้และทุนมนุษย์ และมีปัจจัยที่ส่งอิทธิพลทางข้อม 2 จัว คือ ทุนทางสังคม และทุนมนุษย์ จึงมีข้อเสนอแนะในการนำผลของการวิจัยไปใช้ในระดับนโยบายและการบริหารองค์กร ดังนี้

1.1 ระดับนโยบายสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขสาธารณสุขจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องควรกำหนดเป็นนโยบายหลักและมาตรฐานที่บุคลากรวิชาชีพสุขภาพทุกคนต้องพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเอง ให้มีประสิทธิภาพโดยการนำความรู้ที่เรียนรู้หรือได้รับการถ่ายทอดมาปรับใช้

และพัฒนาผลลัพธ์การทำงานให้มีประสิทธิภาพขึ้น และเป็นรูปธรรมชัดเจน

1.2 ระดับเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยเบหวาน

มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาทุนทางสังคมและค้ายภาพ การเรียนรู้ของสมาชิกภายในเครือข่ายในการพัฒนาทุนทางสังคมนั้นผู้บริหารเครือข่ายต้องมุ่งเน้นให้สมาชิกในแต่ละโรงพยาบาลติดต่อประสานงานกันอย่างต่อเนื่อง สร้างการรับรู้ว่าสมาชิกทุกคนล้วนมีความสำคัญและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในเครือข่ายรวมไปถึงการสร้างความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติหรือการทำกิจกรรม การจัดการความรู้ต่างๆให้สมาชิกทุกคนได้เข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงขั้นตอนและเป้าหมายอย่างครบถ้วนในขณะที่การพัฒนาค้ายภาพการเรียนรู้ของสมาชิกนั้นผู้บริหารเครือข่ายหรือผู้เกี่ยวข้องต้องฝึกฝนขั้นตอนต่างๆในการพัฒนาค้ายภาพการเรียนรู้ให้ชัดเจนและสนับสนุนให้สมาชิกสามารถนำความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดไปใช้ได้จริงในการปฏิบัติงานจนสร้างประโยชน์แก่หน่วยงานในสังกัด

1.3 ระดับโรงพยาบาลผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้อง

ควรปรับปรุงแนวทางการพัฒนาทุนมนุษย์โดยการเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรในสังกัดของตนโดยการมุ่งเน้น การพัฒนาทักษะความรู้และความสามารถโดยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องผ่านเครือข่ายการจัดการความรู้เพื่อนำความรู้ที่ได้เรียนรู้มาปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการลูกค้าและพัฒนากระบวนการดูแลผู้ป่วยให้ดีขึ้น ก้าว่าเดิมอย่างสม่ำเสมอ

2. การวิจัยต่อไป

การวิจัยเพื่อการทดสอบและยืนยันว่าปัจจัยทุนทางสังคม ทุนมนุษย์ และค้ายภาพการเรียนรู้มีอิทธิพลต่อสมรรถนะในการสร้างความรู้ หรือการวิจัยเพื่อขยายความในคู่ความสัมพันธ์ในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุดังกล่าว ในกลุ่มตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ เพราะผลลัพธ์ที่ได้จะมีประโยชน์ต่อการนำมาพัฒนาค้ายภาพ ความรู้ และความสามารถของบุคลากรวิชาชีพในสังกัดโรงพยาบาลของรัฐต่อไป

บรรณานุกรม

- คงหวัญ นุกเยรักษ์, และ อารีย์วรรณ อ้วมตาม. (2553). ประสบการณ์การมีส่วนร่วมในชุมชนนักปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพบริการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ. *วารสารสภากาแฟพยาบาล*. 2(25) : 64-77.
- วีระพลน์ กิมาคม. (2552). ชุมชนนักปฏิบัติ (Community of Practice-CoP). สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2555, จาก <http://www.itmc.tsu.ac.th/paper/ppit20060205.pdf>.
- อรรถไกร พันธุ์ภักดี. (2556). ศักยภาพการเรียนรู้: ความสามารถการเรียนรู้ภายใต้มุมมองนวัตกรรมแบบ เปิด Absorptive capacity: Learning Ability Based on Open Innovation Perspective. *วารสารมหาวิทยาลัยคริสตี้น* 19(2) : 257-267.
- อรรถไกร พันธุ์ภักดี. (2557). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสามารถทางนวัตกรรมการจัดการ ความรู้ของสมาชิกเครือข่ายการดูแลผู้ป่วยเบาหวานโรงพยาบาลองค์กรภาคเหนือ ของประเทศไทย. *วารสารบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และสารสื่อสาร* 8(2) : หน้า.....
- Annual Epidemiological Surveillance Report. (2012). *Diabetes*. search 1 January 2015. from http://www.boe.moph.go.th/Annual/AESR2012/main/AESR55_Part1/file11/5955_Diabetes.pdf.
- Carrion, C.G., Navarro, J.G.C & Jimenez, D.J . (2012). The effect of absorptive capacity on innovativeness: Context and information systems capability as catalysts. *British Journal of Management*, 23(1) : 110-129.
- Chaminade, C., & Roberts, H. (2002). *Social Capital as a Mechanism: connecting knowledge within and across firms*. Paper presented at the Third European Conference on Organizational Knowledge, Learning and Capabilities, Athens, Greece.
- Chesbrough, H.W. (2003). Open innovation: The new imperative for creating and profiting from technology. *Harvard Business Press*.
- Cohen, W.M. & Levinthal, D.A. (1989). Innovation and learning: the two faces of R & D. *The economic journal*, 99(397) : 569-596.
- Chaminade, C., & Roberts, H. (2002). Social capital as a mechanism: connecting knowledge within and across firms. In *Third European Conference on Organizational Knowledge, Learning and Capabilities (OKLC)*.
- Drucker, P. F., & Drucker, P. F. (1993). *Post-capitalist society*. Routledge.
- Drucker, P. F. (1999). Knowledge-worker productivity : The biggest challenge. *The knowledge management yearbook 2000-2001*.
- Durande-Moreau, A. & Usunier, J. (1999). Time styles and the waiting experience : An exploratory study. *Journal of Service Research*. 2(2) : 173-186.
- Harrison-Walker, L.J. (2001). The measurement of word-of-mouth communication and an investigation of service quality and customer commitment as potential antecedents. *Journal of Service Research*. 4(1) 60-75.

- Huang, Y. C., & Wu, Y. C. J. (2010). Intellectual capital and knowledge productivity: the Taiwan biotech industry. *Management Decision*, 48(4) : 580–599.
- Lave, J. & Wenger, E. (1991). Situated learning : Legitimate peripheral participation. *Cambridge University press*.
- Lesser, E. & Prusak, L. (2000). Communities of practice, social capital, and organizational knowledge. *The knowledge management yearbook*, 2001, 251–259.
- Li, L.C. et al. (2009a). *Evolution of Wenger's concept of community of practice*. *Implementation Science*. 4(1) : 11.
- Li, L.C. et al. (2009b). Use of communities of practice in business and health care sectors : A systematic review. *Implementation Science*. 4(27) : 1–9.
- Lund Vinding, A. (2006). Absorptive capacity and innovative performance : A human capital approach. *Economics of Innovation and New Technology*. 15(4–5) : 507–517.
- Nahapiet, J. & Ghoshal, S. (1998). *Social capital, intellectual capital, and the organizational advantage*. *Academy of Management Review*.
- Prihadyanti, D., Surjandari, I. & Dianawati, F. (2012). Harnessing the potential of social capital for increasing innovation capability. *International Journal of Engineering Science*. (4) : 1750–1759.
- Salis, S., & Williams, A. M. (2009). Knowledge Sharing through Face-To-Face Communication and Labour Productivity: Evidence from British Workplaces. *British Journal of Industrial Relations*. 48(2) : 436–459.
- Todorova, G., & Durisin, B. (2007). Absorptive capacity: valuing a reconceptualization. *The Academy of Management Review ARCHIVE*. 32(3) : 774–786.
- Van Den Hooff, B. & Huysman, M. (2009). *Managing knowledge sharing : Emergent and engineering approaches*. *Information & Management*. 46(1) : 1–8.
- Wenger, E. (1998). *Communities of practice : Learning, Meaning and identity*. *Cambridge University Press*.

**ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชน
ในการรับบริการจากเทศบาลเมืองไร่ชิง***
**“Raiking Municipality’s Factors Related Satisfaction
of Services by Community Users”**

ดร. อุบล วุฒิพรไสakan**

บทคัดย่อ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนับวันจะเพิ่มความสำคัญมากขึ้นเมื่อทบทวนหน้าที่ ทั้งในเรื่องการบริหารการจัดงบประมาณ การพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชน และการให้บริการแก่ประชาชนที่พักอาศัยในเขตที่รับผิดชอบ รวมถึงนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยเฉพาะที่เทศบาลเมืองไร่ชิงมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญระดับประเทศตั้งอยู่คือ วัดไร่ชิงพระอารามหลวง การวิจัยเรื่องนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการรับบริการของเทศบาลเมืองไร่ชิงทั้ง 1) ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ 2) อาคารสถานที่ที่ให้บริการ 3) กระบวนการดำเนินงาน 4) การบริการกำจัดขยะ 5) การบริการน้ำประปา และ 6) การรับเรื่องร้องเรียน และปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจ ได้แก่ เขตที่พักอาศัย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพหลัก รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชนรวมทั้ง เพื่อทราบปัญหา

อุปสรรค และความต้องการของประชาชน เครื่องมือในการวิจัยคือ แบบสอบถามส่วนบุคคล แบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งพัฒนาขึ้นจากแนวคิดและทฤษฎี และจากการสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนที่พักอาศัยในตำบลไร่ชิงจำนวน 354 คน การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบสั่งส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Eta และ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนผู้รับบริการมีความพึงพอใจในแต่ละด้านดังนี้ 1) ด้านอาคารสถานที่ที่ให้บริการระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.71) 2) ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการระดับมาก ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.73) 3) ด้านการบริการน้ำประปาระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.81) 4) ด้านกระบวนการดำเนินงานระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = 0.79)

* ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย จากมหาวิทยาลัยเฉลิมกษัตริย์

** อาจารย์ประจำคณะรัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยเฉลิมกษัตริย์

- 5) ด้านการบริการกำจัดขยะระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$, S.D.= 0.83) 6) ด้านการรับเรื่องร้องเรียนระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$, S.D.= 0.90) และปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจต่อการรับบริการประกอบด้วย เขตที่พักอาศัย และระยะเวลาพักอาศัยในชุมชน

Abstract

Raiking's "Local Administrative Organization" (LAO) has the authority to manage all of the budgets within its jurisdiction and has therefore been able to increasingly develop ever broader community services to improve the quality of life for its residents. Raiking Municipality is also home to one of Thailand's most renowned domestic and international tourist destinations: Wat Raiking.

The objective of this research is as follows : 1- first: to measure the level of satisfaction that Raiking Municipality residents experience within the following categories: (a)- personnel/staff, (b)- building facilities, (c)- bureaucratic processes, (d)- waste management, (e)- water management, and (f)- overall required services. 2- Second: A factors related satisfaction content: living area, sex, age, education, career, income, and time duration' lived and to locate the most difficult problems and obstacles that faces the people of our community.

Research methodology used for data collection was that of a questionnaire. Used as our main tool, the questionnaire was developed from concepts, theories

and previous research related to in-depth survey interviews. In total, there were 354 individuals living in Raiking Municipality that were respondent for our study. This sample group was selected using the "proportional-stratified random sampling method", which is a statistical program that was designed for social research for the express purpose of analyzing data in terms of percentages, averages, standard deviation, Eta correlation and Pearson product moment correlation.

The results of this research showed that there was a "high level" of user satisfaction in the areas of (a) local facilities ($\bar{X} = 3.50$, S.D.= 0.71) and (b) personnel/staff ($\bar{X} = 3.45$, S.D.= 0.73). However, in the areas of (c) water management ($\bar{X} = 3.32$, S.D.= 0.81) (d) bureaucratic processes ($\bar{X} = 3.27$, S.D.= 0.79), (e) waste management ($\bar{X} = 3.20$, S.D.= 0.830), and (f) overall required services ($\bar{X} = 3.16$, S.D.= 0.903), there was only a medium level of user satisfaction reported. These factors were related the satisfaction and/or concerns both of scope of living areas and time duration's lived within the community.

ความสำคัญของปัญหา

การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการฝึกให้ประชาชนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองระบบประชาธิปไตย ช่วยส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือ การมีส่วนร่วมของประชาชน ในกิจกรรมสาธารณะ และเป็นการตอบสนองต่อประชาชน ในท้องถิ่นที่มีลักษณะที่แตกต่างกันได้อย่างรวดเร็ว ตรงตามความต้องการอย่างแท้จริง โดยไม่ต้องรอภาครัฐจากส่วนกลาง ซึ่งจะเสียเวลาหากและอาจไม่ตรงตามความต้องการอย่างแท้จริง การปกครองส่วนท้องถิ่นมีหลายรูปแบบ ซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนประชากร งบประมาณ สภาพความพร้อมของพื้นที่ ฯลฯ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร เป็นต้น ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะหน้าที่ และความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองเท่านั้น

หน้าที่หลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถูกกำหนด โดยออกเป็นกฎหมาย ให้มีหน้าที่ดำเนินการ ในท้องถิ่น เช่น การจัดการสาธารณูปโภคโครงสร้าง พื้นฐาน การจัดการด้านสาธารณสุข การจัดการศึกษา การจัดเก็บรายได้การคลัง เศรษฐกิจชุมชน และการส่งเสริมคุณภาพชีวิต เป็นต้น จึงต้องให้บริการดูแล และสัมผัสถึงประชาชนในท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด โดยการบริหาร และบริการนี้ อาจมีทั้งที่ตรงใจ และไม่ตรงใจ ประชาชนผู้รับบริการเกิดขึ้นได้ อย่างไรก็ได้เพื่อให้การพัฒนาการบริการดังกล่าว ถูกต้อง ถูกใจ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ให้มากที่สุด จึงมีความจำเป็นต้องทำการศึกษาว่า สิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการไปแล้วนั้น ตรงกับความพึงพอใจของประชาชน ผู้ได้รับบริการอย่างแท้จริงหรือไม่ หรือเป็นเพียงความต้องการของคณะกรรมการผู้บริหาร หรือเป็นความต้องการของคนส่วนน้อย ที่อาจจะเป็นพากพ้องผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นนั้น

เทศบาลเมืองไชยรังแบ่งเขตการปกครองเป็น 3 เขต ประกอบด้วยหมู่บ้านจำนวน 14 หมู่บ้าน และมีชุมชน 28 ชุมชน แต่ละชุมชนมีประธานชุมชนเป็น

ผู้ประสานงานในชุมชน โดยพิจารณาถึงความต้องการ และการรับบริการของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบแล้ว กำหนดนโยบาย เพื่อปรับปรุงกระบวนการ และลดขั้นตอนการทำงาน เพื่ออำนวยความสะดวก ลดความซ้ำซ้อน และลดความลังเล รวมทั้งเพิ่มความพึงพอใจให้เพิ่มขึ้น และเป็นการพัฒนาตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ ขณะนี้ เทศบาลเมืองไชยรังจึงดำเนินการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ เพื่อจะได้ทราบผลที่ถูกต้องเป็นจริง และนำผลการประเมินมาปรับปรุง และใช้ในการพัฒนาการให้บริการของเทศบาลให้ดียิ่งขึ้น ทั้งยังสามารถกำหนดระดับความพึงพอใจ เพื่อใช้ในการประเมินการทำงานของเทศบาลควบคู่กันไปตลอดจนพัฒนาเทศบาลให้สามารถดำเนินการบรรลุเป้าหมาย และเพิ่มคุณภาพการให้บริการตามหลักการบริหารที่ดี นอกจากนั้นเทศบาลจะต้องปรับปรุงการบริหารให้รองรับการบริการทุกด้าน โดยมุ่งผลลัมภ์ที่ด้านการเพิ่มคุณภาพการบริการประชาชนให้ได้รับประโยชน์สูงสุด และได้รับความพึงพอใจมากสุด

จากการสัมภาษณ์ประชาชนผู้รับบริการจากเทศบาลเมืองไชยรังของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องดังนี้ 1) อาจารย์เสรี สุขสถาward 2) คุณเรือนทิพย์ จันทิสา 3) คุณสำราญ น้อยประชา 4) คุณศักวินทร์ สุดปัจฉม 5) คุณนุญกิติ เลิศสำราญ 6) คุณวีไควรณ ครีประภา 7) คุณลิทธิชาติ ไชยตาม ทำให้ได้ทราบลักษณะแนวทาง และวิธีในการให้บริการของเทศบาลเมืองไชยรัง และระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มารับบริการจากเทศบาลเมืองไชยรังทั้งด้านเจ้าหน้าที่ อาคารสถานที่ กระบวนการดำเนินงาน การบริการจัดเก็บขยะ การให้บริการน้ำประปา และการรับเรื่องร้องเรียน พบว่ามีทั้งที่พึงพอใจและไม่พึงพอใจรวมถึงได้ขอเสนอแนะปัญหาที่เกิดขึ้น และสิ่งที่ต้องการให้แก้ไขเพื่อปรับปรุงการบริการ โดยอาจเกิดจากเหตุผลทางการเมืองท้องถิ่น หรืออาจเกิดจากปัญหาที่เกิดขึ้นจริง หรืออาจเกิดจากความแตกต่างของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เพราะมีจำนวนมาก หรืออาจเป็นช่วงเวลาเร่งด่วน โดยอาจเกิดจาก

ความไม่เข้าใจในกระบวนการการทำงานก็อาจเป็นได้ และสิ่งที่เกือบจะทุกท่านต้องการเหมือนกันคือ การได้รับการบริการที่ดีจากเทศบาล การแนะนำ เอาใจใส่ ไม่เลือกปฏิบัติ เน้นการบริการที่รวดเร็วเป็นกันเอง และยอมรับฟังปัญหาของประชาชน

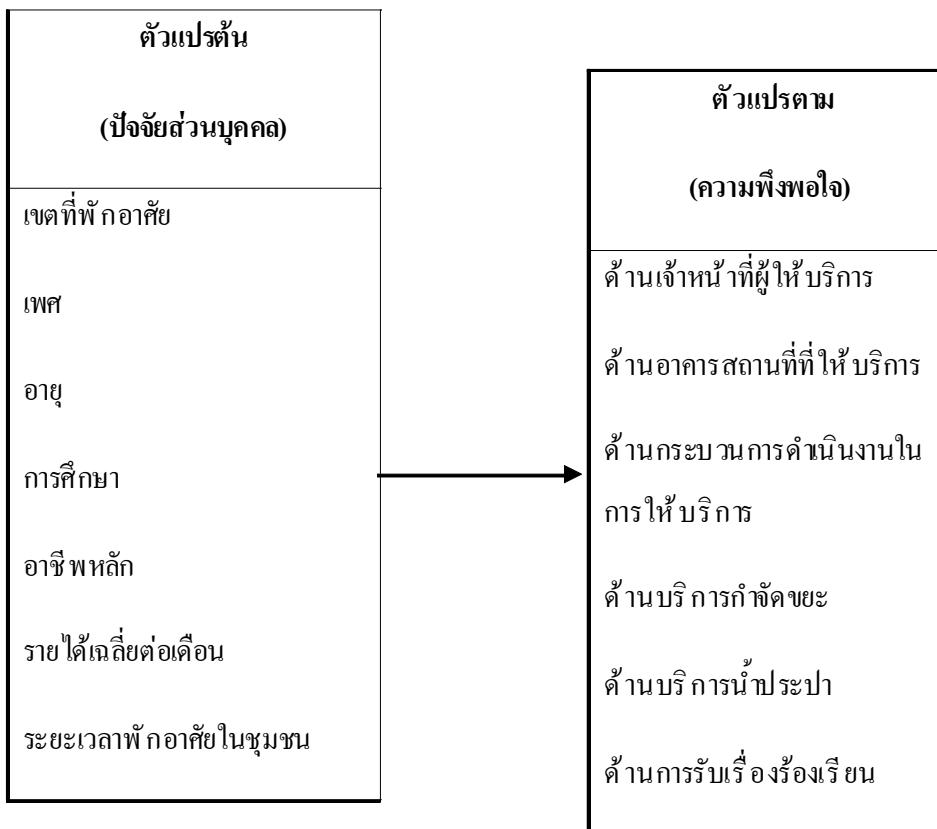
ดังนั้น เพื่อจะได้ทราบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองไช่ขิงมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของเทศบาลระดับใด และเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ เป็นแนวทางให้ผู้บริหารปรับปรุงเพิ่ม มาตรฐานของงานบริการ และกระบวนการทำงาน พร้อม พัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความพึงพอใจสูง สุดแก่ประชาชนทั้งที่เทศบาลเมืองไช่ขิง และเพื่อเป็น แบบอย่างหรือนำไปประยุกต์ใช้กับองค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่นแห่งอื่นโดยนำผลการวิจัยมาปรับปรุงการ ทำงาน และสร้างความพึงพอใจแก่ประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชน ในการรับบริการจากเทศบาลเมืองไช่ขิง ทางด้าน เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านอาคารสถานที่ที่ให้บริการ ด้าน กระบวนการดำเนินงาน ด้านการบริการกำจัดขยะ ด้านการบริการน้ำประปา และด้านการรับเรื่องร้องเรียน
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เขตที่พักอาศัย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ หลัก รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลางพักอาศัย ในชุมชน กับการบริการของเทศบาลเมืองไช่ขิง
3. ศึกษาปัญหา และอุปสรรคการรับบริการ จากเทศบาลเมืองไช่ขิง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาความพึงพอใจของประชาชนในการรับบริการจากเทศบาลเมืองไช่ขิง ซึ่งเกี่ยวข้องกับประชาชนผู้รับบริการโดยตรง อันประกอบด้วยปัจจัย ส่วนบุคคล ซึ่งได้จากการศึกษาและบททวนวรรณกรรม พบว่า จากการศึกษาของ ดวงภรณ์ ตรีชัยญา (2547) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการบริการ ขององค์การบริหารส่วนตำบลครุปฐม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม พบว่า ผู้ใช้บริการที่มีเพศ อายุ ระดับ การศึกษาแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริการไม่แตกต่างกัน และในการศึกษารั้งนี้จึงนำปัจจัยส่วนบุคคลมารวมศึกษาความพึงพอใจในการรับบริการจากเทศบาลเมืองไช่ขิง และนำกรอบการให้บริการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อ้างถึง กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น มหา 0809.3/ว.25 ลงวันที่ 9 มีนาคม 2549) กำหนดเป็นแนวทางในการสร้างความพึงพอใจแก่ผู้มารับบริการสามด้าน ประกอบด้วย ความพึงพอใจทางด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านอาคารสถานที่ที่ให้บริการ และด้านกระบวนการดำเนินงาน และได้นำมาให้บริการของเทศบาลตามภาระหน้าที่อีกด้าน ซึ่งเป็นงานของเทศบาลตามภาระหน้าที่ที่ประชาชนสัมผัสได้ชัดและรับบริการจำนวนมาก โดยเป็นตามข้อบัญญัติเทศบาลเมืองไช่ขิงมาตรา ๕๓ ประกอบด้วย ด้านการให้บริการกำจัดขยะ ด้าน การให้บริการน้ำประปา และด้านการรับเรื่องร้องเรียน

สมมติฐานการวิจัย

เขตที่พักอาศัย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพหลัก รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาพักอาศัยในชุมชน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการรับบริการจากเทศบาลเมืองໄວะชิง

นิยามศัพท์

เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ หมายถึง บุคลากรของเทศบาลเมืองໄວะชิง ซึ่งมีหน้าที่อำนวยความสะดวกต้อนรับ ดูแล แก้ปัญหาให้แก่ประชาชน ผู้ซึ่งมาติดต่องานกับเทศบาลเมืองໄວะชิง

ด้านอาคารสถานที่ที่ให้บริการ หมายถึง อาคารสำนักงาน สถานที่จอดรถ ห้องน้ำ ที่นั่งรอรับ

บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคาร เช่น บริการน้ำดื่ม หนังสือพิมพ์ ป้ายประชาสัมพันธ์ ฯลฯ ด้านกระบวนการดำเนินงานในการให้บริการ หมายถึง การปฏิบัติงาน ขั้นตอน หรือแนวทางการทำงาน รวมถึงความคล่องตัว ความรวดเร็ว และระยะเวลาในการให้บริการ

ด้านบริการกำจัดขยะ หมายถึง การขนถ่ายขยะ อุปกรณ์ ยานพาหนะที่ใช้จัดเก็บขยะภายในเขตเทศบาลเมืองໄວะชิง และนำไปสู่แหล่งจัดเก็บที่เหมาะสม

ด้านการบริการน้ำประปา หมายถึง การบริการน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค วัสดุอุปกรณ์ ท่อส่งน้ำ เครื่องสูบน้ำ การจัดส่งน้ำ การซ่อมบำรุง ดูแลรักษา และอยู่ภายใต้เขตเทศบาลเมืองໄວะชิง

ด้านการรับเรื่องร้องเรียน หมายถึง การที่ประชาชนนำปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเทศบาล มาแจ้งให้ผู้ที่รับผิดชอบทราบ เพื่อปรับเท่า หรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับประชาชน ภายในเขตเทศบาลเมืองไช่ริง

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาระดับความพึงพอใจ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ โดยสำรวจความคิดเห็นของผู้มารับบริการจากเทศบาล เมืองไช่ริง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ตามภารกิจหลักที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (แก้ไขเพิ่มเติมลงถึงปัจจุบัน) และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ตามภาระงานโดยมีทั้งหมด 3 ด้านคือ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านอาคารสถานที่ที่ให้บริการ และด้านกระบวนการดำเนินงาน และศึกษาจากกิจกรรมการให้บริการประจำ ขยาย การให้บริการน้ำประปา และการรับเรื่องร้องเรียน ปัญหาต่างๆ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการรับบริการจากเทศบาลเมืองไช่ริง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชน ผู้ใช้บริการน้ำประปา และรับบริการประจำจากเทศบาลเมืองไช่ริง ตำบลไช่ริง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

จำนวนประชากรผู้ใช้บริการในเขตเทศบาล เมืองไช่ริง ทั้ง 3 เขต โดยแบ่งเป็นผู้รับบริการเขต 1 (ประกอบด้วยหมู่ที่ 1,2,3,4,5,6,8,14) จำนวน 840 ครัวเรือน เขต 2 (ประกอบด้วยหมู่ที่ 7,9,10) จำนวน 938 ครัวเรือน และเขต 3 (ประกอบด้วยหมู่ที่ 11,12,13)

จำนวน 530 ครัวเรือน รวมทั้งสิ้นจำนวน 2,308 ครัวเรือน (ที่มา: กองสาธารณสุข เดือน พฤษภาคม พ.ศ.2556) ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการคำนวณของ Taro Yamane (อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538: 284) ได้ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 354 ครัวเรือน และพิจารณาตามสัดส่วนของจำนวนผู้รับบริการ ในแต่ละเขต โดยได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเขตที่ 1 เขตที่ 2 และเขตที่ 3 จำนวน 125, 149 และ 80 ครัวเรือน ตามลำดับ โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งลักษณะจำนวนของแต่ละเขต และการสุ่มแบบแบ่งอิฐ ทำการกำหนดเกณฑ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ อายุมากกว่า 20 ปีบริบูรณ์ และมีระยะเวลาที่พักอาศัย ในตำบลไช่ริงไม่น้อยกว่า 6 เดือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เขตที่พักอาศัย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพหลัก รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาการพักอาศัยในชุมชน โดยแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจการรับบริการจากเทศบาลเมืองไช่ริง ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเอง

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

- ขอความร่วมมือผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาให้ความเห็นชอบผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร. ภานุวัฒน์ ภักดีวงศ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดลพัฒน์ ยศธร, ดร. อธิวัฒน์ เจียรวรรณกุล, นายสรรเพชร เยงสาгал, และนายสมชาย วิริภิรัมย์กุล

- นำเนื้อหาข้อคำถาม และนิยามตัวแปรของ การวิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านลงความเห็น และ

คำแนะนำ เพื่อนำมาแก้ไข และปรับใช้เพื่อความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามตัวแปรของ การวิจัย

3. คัดเลือกข้อคำถามที่ปรับปรุง และแก้ไขแล้วมาใช้เป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามแก่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองไช่จิงที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด

5. นำผลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟารอนบาก (อ้างถึงใน พว.รัตน์ ทวีรัตน์, 2538: 125-126) ได้ผลค่าความเชื่อมั่นด้านบุคลากร .78 ด้านอาคารสถานที่ .79 ด้านกระบวนการดำเนินงาน .70 ด้านการบริการจำัดขยะ .69 ด้านบริการน้ำประปา .84 และด้านการรับเรื่องร้องเรียน .87

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัย และผู้ช่วยเก็บข้อมูลไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยได้อธิบายให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ทำความเข้าใจก่อน ที่จะตอบแบบสอบถามอย่างชัดเจน

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล (ถ้าข้อมูลไม่สมบูรณ์ผู้วิจัยจะไม่นำมาคำนวณ) ตรวจนับและบันทึกข้อมูล

3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 342 ชุด คิดเป็นจำนวนเต็มร้อยละ 100

การพิหักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบเอกสารซึ่งแจ้งข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่าง หรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย เพื่อซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งแจ้งให้ทราบถึงสิทธิที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมในการวิจัย โดยการปฏิเสธการเข้าร่วมในการวิจัยจะไม่มีผลใดๆ ทั้งสิ้น และกลุ่ม

ตัวอย่างมีสิทธิที่จะไม่ตอบคำถามข้อใดก็ได้ที่ไม่สอดคล้องทั้งแบบสอบถามจะไม่ระบุชื่อผู้ตอบ ข้อมูลจะถูกเก็บเป็นความลับของแต่ละบุคคล โดยผลการวิจัยจะนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และมีผู้ช่วยวิจัยซึ่งได้รับการอบรมและชี้แจงการเก็บข้อมูล และการพิหักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างเดือน มกราคม ถึง เดือนกุมภาพันธ์ 2557 กลุ่มตัวอย่างได้รับแบบสอบถามเป็นรายบุคคลและใช้เวลาตอบประมาณ 15 นาที โดยมีการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล หากไม่ครบถ้วน ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยจะถามเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ในรายที่กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถที่จะให้ข้อมูลผ่านแบบสอบถามด้วยตนเอง ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยจะซักถามตามแบบสอบถาม ตามเพื่อให้ได้ข้อมูลสมบูรณ์ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของ วิเคราะห์ด้วยสถิติความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ข้อมูลความพึงพอใจ

2.1. วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เขตที่อยู่อาศัย เพศ การศึกษา และอาชีพหลัก กับความพึงพอใจของประชาชนในการรับบริการจากเทศบาลเมืองไช่จิง โดยใช้สถิติ Eta

2.2. วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปร อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระเบเวลาพักอาศัยในชุมชน กับความพึงพอใจของประชาชนในการรับบริการจากเทศบาลเมืองไช่จิง โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลพบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างผู้รับบริการในเขต 2 มากรสูงลงมาคือ เขต 1 และเขต 3 คิดเป็นร้อยละ 42.1, 35.3, และ 22.6 ตามลำดับ โดยผู้ตอบเป็นเพศชายร้อยละ 52.0 เพศหญิงร้อยละ 48.0 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.8 โดยส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 33.3 ส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงาน คิดเป็นร้อยละ 41.8 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่อุปะหะหว่าง 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.4 ผู้ตอบอยู่ในชุมชนนานกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.5
2. ข้อมูลความพึงพอใจของประชาชนต่อการรับบริการจากเทศบาลเมืองไชยรัง พบร้า ภาพรวมพบว่า อยู่ระหว่าง ดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$, S.D.= 0.68) โดยเขต 1 ($\bar{X} = 3.45$, S.D.= 0.66) และเขต 2 ($\bar{X} = 3.43$, S.D.= 0.64) มีความพึงพอใจระดับมาก เขต 3 ($\bar{X} = 2.89$, S.D.= 0.64) มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

ตารางที่ 1 ระดับความพึงพอใจของประชาชนในการรับบริการจากเทศบาลเมืองไชยรังในแต่ละด้าน

รายการ	Mean	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ	3.45	.738	มาก
ด้านอาคารสถานที่ที่ให้บริการ	3.50	.718	มาก
ด้านกระบวนการดำเนินงาน	3.27	.795	ปานกลาง
ด้านการให้บริการกำจัดขยะ	3.20	.830	ปานกลาง
ด้านการให้บริการนำร่องฯ	3.32	.811	ปานกลาง
ด้านการรับเรื่องร้องเรียน	3.16	.903	ปานกลาง
รวม	3.32	.800	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความพึงพอใจด้านการให้บริการของเทศบาลเมืองไชยรัง ในภาพรวมพบว่า มีความพึงพอใจอยู่ระหว่างดับปานกลาง ($\bar{X}= 3.32$, S.D. = .80) โดยด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ($\bar{X}= 3.45$, S.D. = .73) และด้านอาคารสถานที่ที่ให้บริการ ($\bar{X}= 3.50$, S.D. = .71) พบร้า มีความพึงพอใจระดับมาก ด้านกระบวนการดำเนินงาน ($\bar{X}= 3.27$, S.D. = .79) ด้านการบริการกำจัดขยะ ($\bar{X}= 3.20$, S.D. = .83) ด้านการบริการนำร่องฯ

($\bar{X}= 3.32$, S.D. = .81) และด้านการรับเรื่องร้องเรียน ($\bar{X}= 3.16$, S.D. = .90) พบร้า มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

3. ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง กับความพึงพอใจในการรับบริการจากเทศบาลเมืองไชยรัง โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Eta ดังตารางที่ 2 และเทคนิคการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 2 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ Eta ของความล้มเหลวระหว่างเขตที่พักอาศัย เพศ การศึกษา และอาชีพหลัก กับความพึงพอใจในการรับบริการจากเทศบาลเมืองไชยา ($n = 354$)

ตัวแปร	ความพึงพอใจ	
	Eta	p-value
เขตที่พักอาศัย	.34	.00
เพศ	.01	.75
การศึกษา	.11	.42
อาชีพหลัก	.16	.36

จากตารางที่ 2 พบว่า เขตที่พักอาศัย มีความล้มเหลวสูงกว่าในระดับปานกลาง ($\eta^2 = .34$, $p < .05$) และ อาชีพหลัก ($\eta^2 = .16$, $p > .05$) มีความล้มเหลวเชิงบวกในระดับต่ำ อย่างไรก็ยังสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r) ระหว่างอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาพักอาศัยในชุมชนกับความพึงพอใจในการรับบริการจากเทศบาลเมืองไชยา ($n = 354$)

ตัวแปร	ความพึงพอใจ	
	r	p-value
อายุ	-.12	.82
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	-.78	.14
ระยะเวลาพักอาศัยในชุมชน	.15	.04

จากตารางที่ 3 พบว่า ระยะเวลาพักอาศัย อยู่ในชุมชน ($r = .15$, $p\text{-value} = .04$) มีความล้มเหลว กับความพึงพอใจในการรับบริการในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ อายุ ($r = -.12$, $p\text{-value} = .82$) และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ($r = -.78$, $p\text{-value} = .14$) มีความล้มเหลว กับความพึงพอใจในการรับบริการจากเทศบาลเมืองไชยา อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การอภิปรายผล

1. ระดับความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการให้การบริการของเทศบาลเมืองไชยา แต่ละเขตพื้นที่ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง

($\bar{X} = 3.32$, $S.D. = .68$) โดยเขต 1 ($\bar{X} = 3.45$, $S.D. = .66$) และเขต 2 ($\bar{X} = 3.43$, $S.D. = .64$) มีความพึงพอใจระดับมาก โดยเขต 3 ($\bar{X} = 2.89$, $S.D. = .64$) มีความพึงพอใจระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเขต 1 เป็นที่ตั้งของเทศบาลเมืองไชยา และเขต 2 อยู่ติดกับเขตที่ตั้งเทศบาลเมืองไชยา ทำให้การบริการทำได้ อย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์กว่าเขต 3 ซึ่งอยู่ค่อนไปด้านหลัง แม่น้ำท่าจีนกับเทศบาลเมืองไชยา ซึ่งไกลจากที่ตั้งเทศบาลพอควร เมื่อพิจารณาข้อมูลความพึงพอใจในงานบริการเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ พ布ว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.45$, $S.D. = .73$) อาจเนื่องมาจากการที่มีจำนวนเจ้าหน้าที่มาก

เพียงพอ ทำให้ประชาชนไม่ต้องรอนาน เจ้าหน้าที่จึงมีเวลาให้การบริการเพียงพอ ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ สอดคล้องกับการประเมินความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ (2551) ที่พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านบุคลากร อยู่ในระดับสูง

1.2 ด้านอาคารสถานที่ที่ให้บริการ พบร้า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = .71) อาจเป็นเพราะอาคารที่ให้บริการใหญ่กว้างขวาง สูงสามชั้น และมีพื้นที่มาก มีลานจอดรถที่สะอาดสวยงาม ใกล้แหล่งชุมชน ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาการประเมินความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ (2551) ที่พบว่า ประชาชนมีความพอใจสูงสุดในด้านอาคารสถานที่

1.3 ด้านกระบวนการดำเนินงานในการให้บริการ พบร้า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจเฉลี่ยระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = .79) อาจเป็น เพราะมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการน้อยเกินไป หรือยังยึดติดรูปแบบที่เน้นกระบวนการภูมิ ระบุยิ่งมากกว่าเน้นที่เป้าหมาย ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์กรบริหารส่วนตำบลท่าตลาด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม (2550) ที่พบว่า ความพึงพอใจด้านกระบวนการให้บริการขององค์กรบริหารส่วนตำบลท่าตลาด อยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านการบริการกำจัดขยะ พบร้า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = .83) อาจเป็นเพราะด้านช่วงเวลาการจัดเก็บขยะที่เป็นช่วงเวลาของการทำงานปกติ ไม่ได้เก็บนอกเวลา อาจทำให้เกิดปัญหาจราจรติดชัด ภาชนะใส่ขยะไม่เพียงพอ รถขยะส่งกลิ่นเหม็น และบริการไม่ทั่วถึง รวมถึงปัญหาด้านพนักงานที่บางครั้งแสดงรำคาญไม่สุภาพเท่าที่ควร ฯลฯ ซึ่งผลการศึกษานี้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรณิการ์ ชูขันธ์ (2554) ที่ศึกษาระบบการจัดการขยะมูลฝอย เทศบาลนคร

ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในการจัดการขยะ อยู่ในระดับปานกลาง

1.5 ด้านการบริการน้ำประปา พบร้า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจเฉลี่ยระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = .81) อาจเกิดจากประชาชนบางส่วนนำไปเบรี่ยบ กับการให้บริการน้ำของน้ำประปาส่วนภูมิภาคที่ให้บริการน้ำที่สะอาด และน้ำไหลแรงกว่าของเทศบาลเมืองไร่เชิงก็เป็นได้ โดยแตกต่างจากผลการศึกษาของมนติธรรม บุตรน้ำเพ็ชร (2547) ที่ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำประปา กรณีศึกษา โครงการประปาผิวดินบ้านแกะไร่อำเภอโนนโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจมากที่สุดในด้านการบริการ โดยเฉพาะการพูดจาของพนักงาน และความพอดีของปริมาณน้ำประปา

1.6 ด้านการรับเรื่องร้องเรียน พบร้า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจเฉลี่ยระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$, S.D. = .90) อาจเกิดจากการตอบสนองต่อข้อร้องเรียนที่ไม่รวดเร็วเพียงพอ ขาดการสื่อสารที่ดีกับผู้ร้องเรียนโดยสาเหตุจากเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอหรือขาดการประสานงานการแก้ปัญหาทักษะพิเศษ โดยมีผลการศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการร้องเรียน จากการศึกษาเรื่อง การประเมินกลไก กระบวนการและสัมฤทธิผลของการแก้ไขปัญหาที่ประชาชนร้องเรียน ของสำนักงานเลขานุการสภาพแวดล้อมฯ โดยได้ผลดังนี้ 1) การดำเนินงานเรื่องร้องทุกข์โดยตรงแบบเต็มเวลาและอย่างต่อเนื่อง 2) การติดตามความก้าวหน้าการแก้ไขปัญหาที่ประชาชนร้องเรียน ทั้งในส่วนของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และหน่วยงานหรือองค์กรนอกภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 3) การจัดทำงบประมาณสำหรับดำเนินโครงการและบริหารการพัฒนางานประจำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานเรื่องร้องทุกข์ของสำนักงานเลขานุการสภาพแวดล้อมฯ

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของประชาชนในการรับบริการจากเทศบาลเมืองไร่เชิง พบร้า

2.1. ปัจจัยด้านเขตที่พักอาศัย ของประชาชน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจเชิงบวกในระดับ

ปานกลาง ($\eta^2=.34, p<.05$) อาจเป็น เพราะเทศบาลตั้งอยู่ในเขต 1 และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการเขตที่ 1 ที่มีค่าสูงที่สุด ($\bar{X}=3.45, S.D.=.66$) อาจเป็นกรณีที่ว่า เทศบาลตั้งอยู่และดูแลใกล้ชิดมากกว่าและแก้ปัญหาหรือให้บริการได้เร็วกว่า หรือประชาชนร้องเรียนแจ้งข่าวสารหรือรับรู้ข่าวสารจากเทศบาลได้ดีและเร็วกว่า โดยเฉพาะเขต 3 กับที่ตั้งของเทศบาลเมืองไชยรัง ซึ่งอยู่ค่อนละปั่งของเมืองน้ำท่าเจน ทำให้การให้บริการของเทศบาล หรือการรับบริการของประชาชนเป็นอุปสรรคมากกว่าเขตอื่น ดังนั้น จึงทำให้เขตที่พักอาศัยมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการรับบริการจากเทศบاليอย่างมีนัยสำคัญ และจากการศึกษาของชัชวาลย์ เวฒนาสุรุณ (2553) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกพักอาศัยของผู้บริโภค ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม พบว่าด้านท่าเตี้ย ตั้ง ด้านบริการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านคุณภาพ การบริการทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และยังพบว่า เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกที่พักอาศัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ปัจจัยด้านระยะเวลาพักอาศัยอยู่ในชุมชน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการรับบริการจากเทศบาลในระดับต่ำ ($r=.15, p-value=.04$) อาจเป็นเพราะการอยู่ในพื้นที่เป็นเวลานานจะมีความคุ้นเคยกับบุคลากรของเทศบาลและผู้บริหาร หรือสามารถสังสั�เทศบาล ทำให้ประชาชนมีโอกาสพบเจอกันมากขึ้น กล้านำเสนอแนวคิด กล้าที่จะแจ้งปัญหากล้าแสดงความคิดเห็น และกรณีที่ผู้พักอาศัยที่อยู่มานาน เป็นคนในพื้นที่ในท้องถิ่นดังเดิมก็จะรู้จักมีความสนใจสนับสนุนบุคคลในเทศบาลมากขึ้น เพราะญาติหรือลูก หลานก็มีสายสัมพันธ์กับการเมืองท้องถิ่นอยู่บ้างแล้ว จึงทำให้การบอกรับกับกล่าวปัญหาที่ต้องการให้แก่ใจได้รวดเร็วและมักจะได้รับบริการที่ดีและรวดเร็วกว่าบุคคลที่มีระยะเวลาพักอาศัยอยู่ในห้องถิ่นน้อยกว่า จึงทำให้ความพึงพอใจด้านงานบริการของเทศบาลมีความสัมพันธ์กับการอาศัยอยู่ในชุมชน แต่จากการศึกษาของกรองจิต ใจเสมอ (2551) ศึกษาเรื่องความพึงพอใจ

การใช้บริการเทศบาลแจ้งวัฒนาอาคาร E พบว่า ระยะเวลากับพักอาศัยแตกต่างกัน มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้การที่ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านเพศ อายุ และระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการรับบริการจากเทศบาลเมืองไชยรัง อาจเนื่องมาจากการไม่ว่าบุคคลจะเป็นเพศใด มีอายุเท่าใด ระดับการศึกษาใด ที่มีที่พักอาศัยในเขตเทศบาล ก็ต้องรับบริการจากเทศบาลเหมือนกันทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นบริการทั่วไป หรือบริการกำจัดขยะ โดยเทศบาลไม่สามารถแยกเพศ อายุ ระดับการศึกษาของผู้รับบริการได้ และจากการศึกษาของ ดวงภรณ์ ตรีชัยณูญ (2547) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการบริการขององค์กรบริหารส่วนตำบลนครปฐม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม พบว่า ผู้ใช้บริการที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริการไม่แตกต่างกัน

ปัจจัยด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และปัจจัยอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการรับบริการจากเทศบาลเมืองไชยรังอาจเนื่องมาจากการไม่ว่าบุคคลจะมีรายได้มากน้อยเพียงใดและอาชีพใดที่พักอาศัยในเขตเทศบาลก็ต้องรับบริการจากเทศบาลด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน เพราะเป็นการบริการจากหน่วยงานราชการที่ต้องเน้นความเสมอภาค การให้บริการก่อนหลังตามระเบียบปฏิบัติอยู่แล้ว โดยรวมถึงการบริการทั่วไป การบริการกำจัดขยะหรือการรับเรื่องร้องเรียนต่างๆที่ไม่สามารถเลือกปฏิบัติได้ว่าจะให้บริการแก่ผู้มีรายได้ต่ำอย่างไร แต่จากการศึกษาของ ดวงภรณ์ ตรีชัยณูญ (2547) ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการบริการขององค์กรบริหารส่วนตำบลนครปฐม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมพบว่า ผู้ใช้บริการที่มีรายได้แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริการด้านระบบการให้บริการด้าน ข้อมูลข่าวสารด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ และด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า อายุ และระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชนมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการรับบริการจากเทศบาลเมืองไร่ขิง โดยได้จากการศึกษา ผลการสัมภาษณ์ และข้อเสนอแนะจาก การศึกษา ดังนั้น เทศบาลสมควรที่จะให้ความสำคัญ กับทั้งสองปัจจัยนี้ไม่มาก ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้สูงอายุ และ บุคคลที่พักอาศัยในพื้นที่มานานแต่ดังเดิม ฯลฯ พร้อม กับพัฒนาการให้บริการแก่ประชาชนกลุ่มนี้อีกด้วย ให้มี ความพึงพอใจให้มากขึ้น ดังนั้น การให้บริการของ เทศบาลเมืองไร่ขิงที่ดีนี้นั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านบุคลากร

(1) ควรเพิ่มประสิทธิภาพด้วยกระบวนการ เชิงบวก หัวหน้า หรือ ผู้บังคับบัญชา ควรพิจารณา ด้านทาว่าอะไรบ้างที่จะเป็นแรงจูงใจในการทำงานของ ผู้ปฏิบัติ ทั้งด้านผลตอบแทน คำชâmเชย หรือการเลื่อน ตำแหน่ง ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการ ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ โดยไม่เน้นไปที่การ ใช้กฎระเบียบ หรือบทลงโทษ (2) ควรมีการจัดฝึก อบรมทั้งด้านวิชาการและพัฒนา วิชาการทั่วไป และ ทักษะชีวิต เพื่อช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ โดย เน้นการนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพที่ยั่งยืน คือ เก่งทั้งด้านงาน และด้านคน การมีจิตสาธารณะรักงานบริการ ทนต่อแรงกดดันใน การทำงานได้ดี และปฏิบัติตามเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ ประชาชน

2. ด้านกระบวนการดำเนินงานการ

(1) เทศบาลควรจัดให้มีการบริการเทศบาล เคลื่อนที่เพิ่มครั้งขึ้น เพื่อไปบริการยังเขตต่างๆซึ่ง อำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ทำให้เข้าถึงประชาชน ได้อย่างทั่วถึง (2) ควรเพิ่มความสนใจในงานด้านการ สื่อสาร-ประชาสัมพันธ์ การแจ้งข่าวสารข้อมูลแก่ผู้รับ บริการอย่างนับໄวและทันที โดยเฉพาะหน้าเงินไปรษณีย์ กำหนด ให้มีผู้รับผิดชอบปรับปรุงข้อมูลข่าวสารอย่าง ชัดเจน (3) ควรพิจารณาตรวจสอบประเด็นของ ประชาชนในพื้นที่เขต 3 ว่ามีข้อขัดข้องไม่สอดคล้องหรือ มีปัญหาด้านใดทั้ง นี้เพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขงาน ให้บริการ และช่วยให้ประชาชนได้รับการบริการที่ดีตรง ตามต้องการ และในเวลาที่ต้องการ

3. ภาพรวม

(1) เทศบาลควรกำหนดแผนงาน จัดตั้งทีม งานหาก้าผู้รับผิดชอบดำเนินการแก้ไข เพื่อให้การบริการ มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ส่วนด้านที่ได้รับความพึงพอใจ ที่ดีแล้วนั้น สมควรที่จะรักษาไว้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (2) ควรศึกษาความพึงพอใจปีละ 2 ครั้ง เพื่อติดตาม และปรับปรุงการบริการอย่างทันต่อเหตุการณ์ และ ปรับเปลี่ยนผลของการศึกแต่ละครั้ง โดยจะทำให้ทราบ ความพึงพอใจ ปัญหาและอุปสรรค เพื่อนำมาพัฒนาการ ทำงานในทันที และต่อเนื่องอย่างมีคุณภาพ

บรรณานุกรม

- กรณิการ์ ชูขันธ์. (2554). การศึกษาระบบการจัดการขยะมูลฝอย เทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.
วิทยานิพนธ์คิลปศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน, บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยคิลปภาคร.
กรองจิต ใจเสมอ. (2551). ความพึงพอใจการใช้บริการเคหะแจ้งวัฒนาอาคาร E. วิทยานิพนธ์หลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

- คณะเทคโนโลยีสังคม. (2551). การประเมินผลความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตกาฬสินธุ์.
- ชัชวาลย์ เศรษฐ์วรุตม์. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจค่าเลือกพักอาศัยของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประกอบการ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ดวงกรณ์ ตรีรัตน์. (2547). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการบริการขององค์กรบริหารส่วนตำบล นครปฐม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม. ภาคนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชา จัดการทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- เนตร หงษ์ไกรเลิศ. (2550). การประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์กรบริหารส่วนตำบลท่าตลาด. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช).
- ประสาน จำรเมธุกุล. (2542). ความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์พัฒนาบริหารศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคม, สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
- มนีตัย บุตรน้ำเพ็ชร. (2547). ความพึงพอใจของผู้ใช้น้ำประปา กรณีศึกษา โครงการประปาผิวดินบ้านเกาะไร่ อำเภอบ้านโพธิ์จังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์ วิจัยประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 6) กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยคริสต์วิทยาลัยคริสเตียน.
- สำนักงานเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร. (2554). การประเมินกลไก กระบวนการและล้มถ่วงที่บิด ของการแก้ไขปัญหาที่ประชาชนร้องเรียน. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์. สำนักงานเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร.

ศึกษาและออกแบบการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยเอกชน

แห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม*

Study and Mascot Design for a Private University

in Nakhon Pathom Province

ธีติกา จันทร์พาบูรณ์**
ทรงวุฒิ ศรีรัตนมงคล***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและออกแบบด้วยการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครปฐม และเพื่อประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม โดยผู้วิจัยได้ทำการออกแบบการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม โดยการประเมินความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านกราฟิก และผู้ทรงคุณวุฒิ ก่อนนำไปสอบถามความพึงพอใจกับกลุ่มเป้าหมาย โดยกลุ่มเป้าหมายคือ นักศึกษามหาวิทยาลัยจำนวน 30 คน และบุคลากรในมหาวิทยาลัยจำนวน 30 คน โดยคำนวณจากเกณฑ์ (krejciec และ Morgan บุญชุม ศรีสะอาด, 2535 ; นิรัช สุดสังข์, 2548: 48-49) โดยใช้แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัย นำมาหาค่าโดยกำหนดคะแนนของคำตอบแบบประเมินค่าดังนี้

5 หมายถึงมากที่สุด 4 หมายถึงมาก 3 หมายถึงปานกลาง 2 หมายถึงน้อย 1 หมายถึงน้อยที่สุด ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัยเป็น 2 ข้อ ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. การออกแบบการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ทางด้านการออกแบบกราฟิก มีดังนี้ ผลการออกแบบการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม โดยรวมพบว่ามีความเหมาะสมที่อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบร่วมค่าเฉลี่ย เรียงลำดับดังนี้คือ การ์ตูนมีลักษณะเป็นสากล รองลงมาคือ ตัวการ์ตูนมีรูปแบบที่สามารถจำได้ในวัยรุ่นและละเอียด ได้เป็นอย่างดี และการ์ตูนมีรายละเอียดไม่มากและมีลักษณะโดดเด่น ตัวการ์ตูนมีการใช้สีที่เหมาะสมและไม่มากเกินไป ตัวการ์ตูนมีบุคลิกลักษณะแสดงถึง

* ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยคริสเตียน

** อาจารย์ประจำคณะบัญชี ธุรกิจ และมัลติมีเดีย มหาวิทยาลัยคริสเตียน

มหาวิทยาลัย และมีความแรงดึงดูดความสนใจของผู้ชม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ รูปการ์ตูน หมายความกับนักศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะว่าการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัย ที่ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบนั้น มีลักษณะ เป็นกลาง ทางด้านรูปร่างหน้าตาส่วนสูง และเครื่องแต่งกาย เหมาะสมเป็นต้นแบบนำไปต่อยอด ใช้กับการ์ตูนสัญลักษณ์ประจำคณะและสาขาวิชาต่างๆ ในมหาวิทยาลัยได้ในอนาคต

2. ผลการคึกข่ายความพึงพอใจที่มีต่อการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครปฐม พ布ว่าความพึงพอใจของบุคลากร และนักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีต่อการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.33$, $\sigma = 0.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พ布ว่า

ด้านตัวการ์ตูนมีการใช้สีที่เหมาะสม และไม่มากจนเกินไป ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.65$) และด้านตัวการ์ตูนมีรูปแบบที่สามารถจำได้ไว และระลึกถึงได้เป็นอย่างดี ($\mu = 4.53$, $\sigma = 0.68$) มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยคือด้านตัวการ์ตูนเหมาะสมกับนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ($\mu = 4.48$, $\sigma = 0.73$) ด้านตัวการ์ตูนมีรายละเอียดไม่มาก และมีลักษณะโดดเด่น ($\mu = 4.32$, $\sigma = 0.71$) ด้านตัวการ์ตูนมีบุคลิกลักษณะ แสดงถึง มหาวิทยาลัย และมีความดึงดูดความสนใจของผู้ชม ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.39$) และด้านตัวการ์ตูนมีลักษณะเป็นสากล ($\mu = 4.10$, $\sigma = 0.75$)

Abstract

The current research aimed to study and design mascot for a private university nakhon pathom province. Moreover, it investigated the satisfaction of the target group to the university's mascot. The research steps were, first, the researchers design the university mascot then it was evaluated by the graphic experts and the university senior personnel. The mascot then was shown to the target groups. The target groups were 60 University students and 30 University personnels. The number of sample came from krejciec and morgan (Bunchom Sisaaad, 1992; Nirat Sudsing, 2005: 48-49). The satisfaction data ranges from 5-1. 5 means very satisfy, 4 means satisfy, 3 means so-so, 2 means not really satisfy, 1 means not satisfy at all.

The findings demonstrated the following results.

1. The mascot design of University according to the senior personnel's opinions, the sample very satisfy with the graphic design. Each area, the results showed the strengths of the mascot has international aspect, the mascot is easy to remember for young adults, the uniqueness of the mascot with little details, the colors are appropriate and were not too colorful, the mascot represented the University characters and caught people attention respectively. The lowest mean showed that the mascot is suitable for bachelor degree students. The experts commented that the designed mascot was neutral in terms of shape, height, and costume. It is

appropriate for further development for faculty and schools in the future.

2. The study of satisfaction showed that 2.1 the overall of satisfaction of the university personnels and students for mascot are high ($\mu = 4.33$, $\sigma = 0.36$). When it is investigated in each aspect, The satisfaction is very high are mascot use suitable and balance color ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.65$) and mascot has

remembered format and good recollection. The satisfaction is high order form average are suitable mascot for student in bachelor degree ($\mu = 4.48$, $\sigma = 0.73$), suitable detail and characterized mascot ($\mu = 4.32$, $\sigma = 0.71$), individuality mascot showed University characteristic and has attracted to spectator ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.39$), and mascot is and Internation manner ($\mu = 4.10$, $\sigma = 0.75$).

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มหาวิทยาลัยมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตผู้นำชั้นนำ มีคุณภาพ มีคุณธรรม มีรับรู้บุนเดศ และมีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมอย่างยั่งยืน บนฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และภูมิปัญญา มุ่งเน้นการเป็นมหาวิทยาลัยสร้างเสริมสุขภาพ การบริการที่เป็นเลิศ ความเป็นนานาชาติ การมีส่วนร่วมในการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรัฐธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบรรษัทภินิบาล และประชาธิปไตย เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในประชาคมโลก

จากการสัมภาษณ์บุคลากร และผู้บริหาร ในมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐมพบว่า คณะวิชา และส่วนงานต่างๆ มีการนำรูปแบบ เช้ามาใช้แทนสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ในรูปแบบต่างๆ อาทิเช่น การทำป้ายประชาสัมพันธ์ การจัดสวน สกอร์นีลีโอ เป็นต้น แต่ทั้งนี้รูปแบบที่ถูกนำมาใช้ในแต่ละครั้งนั้นไม่เหมือนกัน เพราะยังไม่มีรูปร่างที่ชัดเจน แน่นอน จึงขาดเอกสารลักษณ์ ในการจัดจำ ไม่สามารถนำออกไปใช้แทนรูปสัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัยได้

นายชนรรศ พัชรภิญโญพงศ์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท บางกอก อีเวนท์ แอนด์ เอ็กซิบิชัน จำกัด กล่าวว่า “อุตสาหกรรมธุรกิจการศูนณาแรกเตอร์

ในประเทศไทยนั้นได้พัฒนามากกว่า 10 ปีแล้ว แต่ยังไม่ค่อยเป็นที่รู้จักมากนัก ทั้งที่เป็นอุตสาหกรรมที่มีการเชื่อมโยงกับธุรกิจต่างๆ หลายธุรกิจดังจะเห็นจากหน่วยธุรกิจจำพวกฯ บริษัท และผลิตภัณฑ์ต่างๆ เริ่มนำเอาตัวการศูนณาแรกเตอร์มาใช้ในการทำการตลาด และการสร้างแบรนด์กันมากขึ้น หลักหลายองค์กรเริ่มออกแบบและมองหาตัวการศูนเพื่อใช้สำหรับการตลาด และการสร้างแบรนด์”

กลุ่มธุรกิจด้านสื่อบันเทิง เช่น เพลง โทรทัศน์ เกมส์ เป็นต้น ได้ใช้ตัวการศูนเข้ามาเป็นอย่างมาก ตัวอย่างเช่น การสร้างตัวการศูนของกลุ่มผู้ประกอบธุรกิจรายการ “ผู้หญิงถึงผู้หญิง” ที่ภายหลังนำมาสร้างเป็นการศูนออนไลน์ชั้น นอกจากนี้ธุรกิจด้านการสื่อสารก็เล็งเห็นถึงการสื่อสารองค์กรด้วยตัวการศูนด้วยเช่นกัน อย่าง DTAC และ AIS แต่ที่พิเศษนับอย่างมากขึ้นในช่วง 2-3 ปี คือ วงการกีฬา ที่หยิบเอาสีตัววิธีรือสีที่คุ้นเคยประจำท้องถิ่น มาสร้างเป็นตัวการศูนประจำทีมฟุตบอล (เชียร์ทีม ประพันธ์ชิตะ 2557) ส่วนใหญ่พบว่าการโฆษณา และการประชาสัมพันธ์เข้ามา มีอิทธิพล กำหนดความอยู่รอด ความนิยมของตัวการศูนยิ่งโฆษณาประชาสัมพันธ์มาก มีการตอกย้ำให้กับลูกค้ามาก โอกาสที่ตัวการศูนจะเป็นที่รู้จัก และเป็นที่ชื่นชอบของลูกค้ายิ่งมาก ขึ้นอยู่กับความถี่และการโฆษณา ตอกย้ำ เมื่อเทื่อนบ้านอยู่ๆ เท็นช้าๆ ก็จะมีความชอบใน

ตัวการ์ตูน หรืออีกชื่อว่า “ตัวรูปแบบการประชาสัมพันธ์” ที่มีความสำคัญต่อการสร้างแบรนด์ (Branding) ทั้งก่อนที่ลินค์หรือบริการประจำตัวการ์ตูนจะเปิดตัว และเป็นที่รู้จักกับใครของลูกค้าคนจากานนั้น การผลิตของที่ระลึก หรือการที่ตัวการ์ตูนไปปรากฏร่วมกับกิจกรรมการส่งเสริมการขายของสินค้าอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง กันก็ล้วนมีผลให้ตัวการ์ตูนเป็นที่รู้จักได้อย่างแพร่หลาย ในเวลาอันรวดเร็ว จะทำให้การทำตลาดง่ายขึ้นด้วย (เชียร์ทศ ประพัฒน์ 2557)

กล่าวโดยสรุป การศึกษาและออกแบบการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครปฐม จึงเป็นการสร้างการจดจำโดยการวางแผนทางด้านภาพลักษณ์ และเป็นส่วนประกอบอย่างหนึ่งของการสร้างสรรค์ในการเพิ่มมูลค่าของงานเป็นอย่างยิ่ง นักออกแบบสามารถพัฒนาการแสดงเอกลักษณ์เฉพาะตัวของตัวละครให้โดดเด่นได้ โดยการใช้ปัจจัยทางการออกแบบต่างๆ อาทิ เอกลักษณ์ บุคลิก การเคลื่อนไหว สัญลักษณ์ รูปร่าง ลีสัน หรือการสื่อสารเนื้อหาเฉพาะ ผ่านการใช้ตัวละครของงานประชาสัมพันธ์นั้น หรือสร้างการจดจำโดยการนำเอานิ้อหานั้นเข้าไป เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันมนุษย์ตามกลุ่มเป้าหมาย ที่ต้องการ

วัตถุประสงค์

- เพื่อศึกษาและออกแบบการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครปฐม
- เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครปฐม

ขอบเขตของการวิจัย

เนื้อหาวิจัยมุ่งการศึกษาและออกแบบการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครปฐม โดยมีประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นบุคลากรและนักศึกษามหาวิทยาลัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามของการวิจัย มีดังนี้

- ตัวแปรต้น คือตัวการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัย
- ตัวแปรตาม คือ ผลความพึงพอใจที่มีต่อตัวการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและการออกแบบ ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับออกแบบการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครปฐม เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในงานสื่อ และงานประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัย และประเมินความพึงพอใจในการใช้ตัวการ์ตูนสัญลักษณ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- ประชากร ได้แก่ บุคลากรและนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัย
- กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรจำนวน 30 คน และนักศึกษาระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยจำนวน 30 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- การกำหนดลักษณะเครื่องมือ
- ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามความพึงพอใจ และแบบประเมินรูปแบบของงานออกแบบตัวการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครปฐม ที่แบ่งระดับคำตอบเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยแบ่งเป็น ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - แบบสอบถามความพึงพอใจ และแบบประเมินรูปแบบของงานออกแบบตัวการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครปฐม ที่แบ่งระดับคำตอบเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยแบ่งเป็น ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความพึงพอใจในงานออกแบบแบบตัวการ์ตูนสัญลักษณ์ เอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งระดับความพึงพอใจ

ออกเป็น 5 ระดับ ตามรูปแบบของ Likert Scale นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมายโดยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 1 เกณฑ์การให้คะแนนของแบบประเมิน

ระดับเกณฑ์การให้คะแนน		ความหมาย
เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	
มากที่สุด	5	ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
มาก	4	ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
ปานกลาง	3	ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
น้อย	2	ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
น้อยที่สุด	1	ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร วารสาร หนังสือเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนรู้

3. สร้างแบบสอบถามตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้และนำไปตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากร จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

6. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟากอรอนบาก (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2524:171)

7. แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามค่าและนำของผู้เชี่ยวชาญ

8. นำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บรวบรวม

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้จัดนำแบบสอบถามที่ผ่านการประเมินจากบุคลากรและนักศึกษามาตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และได้รับผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของบุคลากรและนักศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ

2. วิเคราะห์ผลการประเมินความพึงพอใจบุคลากรและของนักศึกษาในการการศึกษาและออกแบบการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม โดยหาค่าสถิติเบื้องต้น ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการแปลความหมายของพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในการเรียนรู้และทัศนคติของบุคลากรและนักศึกษาที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ

การลือสารในการเรียนรู้ จะใช้ค่าเฉลี่ยของผลคะแนนเป็นตัวชี้วัดตามเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best W. John.)

4.50-5.00 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. การคึกขำและออกแบบการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐมโดยมีกระบวนการออกแบบ 7 ขั้น (นวนน้อย บุญวงศ์, 2539) ไว้ดังนี้

1.1 เตรียมรับสภาพ (Accept Situation) นักออกแบบต้องทำความเข้าใจเนื้อหาและธรรมชาติของงานออกแบบนั้นๆ อย่างถ่องแท้ พร้อมกับสำรวจความพร้อมของตนเอง

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน และร้อยละ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของบุคลากร และนักคึกขามหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม จำแนกตามเพศ

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	29	48.3
หญิง	31	51.7
รวม	60	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศชาย จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 48.30 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 51.70

1.2 วิเคราะห์ (Analyse) การค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อค้นหาความจริงตลอดจนความคิดเห็นจากผู้รู้ต่างๆ เกี่ยวกับปัญหา โดยการนำปัญหามาแยกส่วนและความสัมพันธ์

1.3 กำหนดขอบเขต (Define) นักออกแบบ จำกัดองค์หนนเดเป้าหมายหลักของการทำงาน วางแผน ขอบเขตและจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้บรรลุอย่างเหมาะสม

1.4 คิดค้นออกแบบ (Ideate) การใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างทางเลือกหรือวิธีการแก้ปัญหา จำนวนมาก

1.5 คัดเลือก (Select) การพิจารณาวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ นำมาเปรียบเทียบเพื่อคัดเลือกวิธีการที่ดีที่สุด

1.6 พัฒนาแบบ (Implement) การนำเสนอแบบที่เลือกแล้วว่ามีความเหมาะสมสมมากที่สุด นำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

1.7 ประเมินผล (Evaluate) การนำผลงานออกแบบที่ผ่านการพัฒนาแล้วมาทบทวนผลที่เกิดขึ้น วิเคราะห์อย่างตรงไปตรงมาและมีหลักการ

2. ความพึงพอใจในตัวการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัย

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ (ดังตารางที่ 2)

2.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ (ดังตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน และร้อยละ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ		
● ต่ำกว่า 20 ปี	20	33.3
● อายุ 20 - 29 ปี	16	26.7
● อายุ 30 - 39 ปี	16	26.7
● อายุ 40 ปี ขึ้นไป	8	13.3
รวม	60	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม 20 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 20 - 39 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 53.40 รองลงมาอยู่ต่ำกว่า 20 ปี จำนวน จำนวน จำแนกตามอาชีพ (ดังตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน และร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ		
● นักศึกษา	30	50.00
● บุคลากร	30	50.00
รวม	60	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นนักศึกษา จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และเป็นบุคลากร จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 จำแนกตามระยะเวลาที่รู้จักกับมหาวิทยาลัย 2.4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาที่รู้จักกับมหาวิทยาลัย (ดังตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 แสดงจำนวน และร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลา
ที่รู้จักกับมหาวิทยาลัย

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
รู้จักกับมหาวิทยาลัย		
● ต่ำกว่า 1 ปี	13	21.7
● ตั้งแต่ 1 - 4 ปี	30	50.0
● ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	13	21.7
● มากกว่า 10 ปี ^{ขึ้นไป}	4	6.70
รวม	60	100.0

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม 5 – 10 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 21.70 ส่วนใหญ่รู้จักมหาวิทยาลัยมาเป็นเวลา ตั้งแต่ 1 – 4 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา รู้จักมหาวิทยาลัย ต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็น 2.5 ความพึงพอใจในงานออกแบบตัวการ์ตูน มากกว่า 10 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็น 6.70 และรู้จักกับมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 21.70 เช่นเดียวกัน

2.5 ความพึงพอใจในงานออกแบบตัวการ์ตูน สัญลักษณ์ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัด ร้อยละ 21.70 และรู้จักกับมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็น 21.70 ในจังหวัดนครปฐม (ดังตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับพึงพอใจในงานออกแบบตัวการ์ตูน สัญลักษณ์ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครปฐม

รายการ	μ	σ	ความหมาย
1. ตัวการ์ตูนมีบุคลิกลักษณะ แสดงถึงมหาวิทยาลัย และมีความคึ่งดูด ความสนใจของผู้ชม	4.30	0.39	มาก
1.1 ตัวการ์ตูนแสดงออกถึงความรัก และความสามัคคี	4.20	0.78	มาก
1.2 ตัวการ์ตูนแสดงออกถึงจิตอาสา และการช่วยเหลือ	4.07	0.78	มาก
1.3 ตัวการ์ตูนมีความกล้าหาญ และเสียสละ	4.00	0.66	มาก
1.4 ตัวการ์ตูนมีความอดทน และอดกลั้น	4.67	0.57	มากที่สุด
1.5 ตัวการ์ตูนมีความซื่อสัตย์ และสุจริต	4.37	0.66	มาก
1.6 ตัวการ์ตูนรู้จักการให้อภัย และใจสุภาพ	4.38	0.61	มาก
1.7 ตัวการ์ตูนร่วมสร้างสันติ และการป้องคง	4.20	0.71	มาก
1.8 ตัวการ์ตูนมีการใส่ใจ และไฟรู้	4.20	0.66	มาก
1.9 ตัวการ์ตูนรู้จักไตร่ตรอง และรู้จักคิด	4.40	0.67	มาก
1.10 ตัวการ์ตูนมีเป้าหมาย และมุ่งสู่ความสำเร็จ	4.47	0.60	มาก
2. ตัวการ์ตูนมีลักษณะเป็นสากล	4.10	0.75	มาก
3. ตัวการ์ตูนมีรูปแบบที่สามารถจดจำได้ไว และระลึกถึงได้เป็นอย่างดี	4.53	0.68	มากที่สุด
4. ตัวการ์ตูนหมายถึงกับนักศึกษาในระดับปริญญาตรี	4.48	0.73	มาก
5. ตัวการ์ตูนมีรายละเอียดไม่มาก และมีลักษณะโดยเด่น	4.32	0.71	มาก
6. ตัวการ์ตูนมีการใช้สีที่เหมาะสม แต่ไม่มากจนเกินไป	4.56	0.65	มากที่สุด
ความพึงพอใจในภาพรวม	4.33	0.36	มาก

จากตารางที่ 6 พบร่วม ความพึงพอใจในงานออกแบบตัวการ์ตูนลักษณะมหาวิทยาลัยเอกชน แห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครปฐม ตัวการ์ตูนมีการใช้สีที่เหมาะสม และไม่มากจนเกินไป จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.65$) ด้านตัวการ์ตูนมีรูปแบบที่สามารถจดจำได้ไว และระลึกถึงได้เป็นอย่างดี จัดอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ($\mu = 4.53$, $\sigma = 0.68$) ด้านตัวการ์ตูนมีความเหมาะสมกับนักศึกษาในระดับปริญญาตรี จัดอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.48$, $\sigma = 0.73$) ด้านตัวการ์ตูนมีรายละเอียดไม่มากและมีลักษณะโดยเด่น จัดอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.32$, $\sigma = 0.71$) ด้านบุคลิกลักษณะแสดงถึงมหาวิทยาลัย และมีความ

ดึงดูดความสนใจของผู้ชมในภาพรวม จัดอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ตัวการ์ตูนมีลักษณะของความอดทน และอดกลั้น จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.67$, $\sigma = 0.57$) นอกนั้นจัดอยู่ในระดับมากทุกข้อ ด้านตัวการ์ตูนมีลักษณะเป็นสากล จัดอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.10$, $\sigma = 0.75$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ด้านดังนี้

1. ผลการออกแบบตัวการ์ตูนลักษณะมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครปฐม พบร่วม

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นโดยภาพรวมทางด้านการออกแบบกราฟิก ของตัวการ์ตูนมีลักษณะเป็นสากลมาก ที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะของตัวการ์ตูนมีลักษณะที่เรียบง่าย และสามารถเข้าใจง่รูปร่างของตัวการ์ตูนได้ทุกชาติ ทุกภาษา ผู้ทรงคุณวุฒิยังมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวการ์ตูน มีความเหมาะสมสมกับนักศึกษา บริษัทฯ ให้ในระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย อาจเป็น เพราะว่าสัดส่วนของตัวการ์ตูน และความเรียบง่ายของตัวการ์ตูนทำให้ขาดรายละเอียดไป

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครปฐม พ布ว่า ความพึงพอใจของบุคลากรและนักศึกษามหาวิทยาลัย ที่มีต่อการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัย มีความพึงพอใจอยู่ในระดับที่มาก พ布ว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ตัวการ์ตูนมีลักษณะเป็นสากล ผู้วิจัยยังพบว่า บุคลากรและนักศึกษามหาวิทยาลัย มีความพึงพอใจอยู่ในระดับที่น้อยที่สุด คือ ด้านตัวการ์ตูนมีการใช้สีที่เหมาะสมและไม่มากเกินไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสีที่ใช้ ยังไม่สามารถสื่อถึงมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ในการออกแบบการ์ตูนสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครปฐม ควรพิจารณาถึง การเพิ่มรายละเอียดของตัวการ์ตูนให้มีความเหมาะสมสมกับนักศึกษาและดับบริษัทฯ สีที่ใช้อ่าน้ำเลือรำคำมหาวิทยาลัยมาปรับใช้ได้

1.2 สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ใน

การสร้างการ์ตูนสัญลักษณ์ ประจำคณะและสาขาวิชาต่างๆ ในมหาวิทยาลัย

1.3 สามารถนำไปสร้างเป็นต้นแบบของตึกตาม

สัญลักษณ์ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การพัฒนาตัวการ์ตูนสัญลักษณ์ให้เป็นลักษณะของงานแอนิเมชัน

2.2 ศึกษารูปแบบของการนำตัวการ์ตูนสัญลักษณ์เพื่อนำไปใช้ ให้มีการติดต่อบร่วงผู้ส่งสาร และผู้รับสาร

บรรณานุกรม

- ชลุด นิ่มสมอ. (2544). องค์ประกอบของศิลปะ. กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพาณิช จำกัด.
- เนื้อร่อง กานดา. (2550). ศึกษาแนวทางของการออกแบบสัญลักษณ์เพื่อการบริการลักษณะองค์กร. วิทยานิพนธ์วิทยานิพนธ์ปริญญาคิตปมหับนตติ สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ ภาควิชาการออกแบบนิเทศศิลป์
- บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฐพงษ์ หอบเย้ม. (2546). การใช้ภาพเชิงสัญลักษณ์สำหรับโฆษณาสถานที่ทางล็อกบันทางลื่อนนิตยสาร. วิทยานิพนธ์ปริญญา ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทองเจือ เขียวดทอง. (2542). การออกแบบสัญลักษณ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สิบประภา.
- ชนรรค พัชรวิญญูพงศ์. (2552). บางกอก อีเว่นท์ ผู้ดูงานแฟร์ช้อปขายค่าแรกเตอร์. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2557, จาก <http://www.bangkokbiznews.com/home/detail/business/business/.html>.

- เฉียรศ ประพุติชوب. (2557). การ์ตูน ใครว่าเป็นแค่การ์ตูน. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2557, จาก http://www.tpa.or.th/tpanews/upload/mag_content/79/ContentFile1574.pdf.
- หวาน้อย บุญวงศ์. (2539). หลักการออกแบบ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิรัช สุดสังข์. (2548). การวิจัยการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : โอดีเยนสโตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวิรยาสาลัน.
- ปาจัน หนุนภักดี. (2555). *Graphic design principles 2nd edition*. นนทบุรี : ไอเดีย.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2542). การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ : สุวิรยาสาลัน.
- วิจิตร อาวากุล. (2534). เทคนิคการการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : โอ.อส. พринติง海尔.
- วิรัช ลภิรัตนกุล. (2524). การประชาสัมพันธ์บัญชีบัญชี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาสนา จันทร์สว่าง และคณะอื่นๆ. (2541). ภาพลักษณ์ กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : สามเจริญ พานิชย์.
- วีระชาติ นามศรี. (2549). โครงการพิเศษการออกแบบตัวการ์ตูนเพื่อประชาสัมพันธ์ งานประเพณีผีตาโขน จังหวัดเลย. ปริญญาตรีคิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคิลปกรรม (ออกแบบประยุกต์คิลป์) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- วิจิลป์ แซ่เตี้ย. (2545). การออกแบบเลขอาร์บีลีฟ์แวดล้อมสำหรับอุทกานแห่งชาติในประเทศไทย กรณีศึกษาอุทกานแห่งชาติเข้าใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบนิเทศคิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยคิลป์.
- ศิริพงศ์ พยอมย์ม. (2537). เทคนิคการกราฟิก. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โอ.อส.พринติง海尔.
- สีบคิริ แซ่ลี่. (2546). การออกแบบลัญลักษณ์ตัวแทนประจำจังหวัดภาคอีสาน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบนิเทศคิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยคิลป์.
- เลรี วงศ์มณฑา. (2531). ลัญลักษณ์หมายถึง. กรุงเทพมหานคร : โอ. อส. พринติง 海爾.
- อธิวัฒน์ จุลักษณ์. (2550). การออกแบบลัญลักษณ์เพื่อล่วงเสริมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาคิลป์บัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบนิเทศคิลป์ ภาควิชาการออกแบบ นิเทศคิลป์ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยคิลป์.
- เออม อี้ส์จิตร์ไฟคล. (2552). การพัฒนากระบวนการออกแบบลักษณะตัวการ์ตูนไทยสำหรับลือแอนิเมชัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาคิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาลือคิลปะและการออกแบบลือ. บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Best John, W. (1970). *Research in Education*. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall Inc.

**การพัฒนาโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ
ในบุคคลที่มีภาวะเมตาบอลิกซินโดร์ม
โดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ในชุมชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดเพชรบุรี***
**The Development of Behavioral Modification Program Amongst
Metabolic Syndrome Individuals Towards Community Network
Participation in a Community in Phetchaburi Province**

ดร. นวพร วุฒิธรรม**
พันเอกหญิง ดร. นางพิมล นิมิตรานันท์***

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในบุคคลที่มีภาวะเมตาบอลิกซินโดร์ม โดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ (PRECEDE- PROCEED Framework) (Green & Kreuter, 2005) และเทคนิคการระดมสมอง เอไอซี ผู้ร่วมวิจัยประกอบด้วยกลุ่มโรคอ้วนลงพุง อาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน 35 คน คัดเลือกแบบเจาะจง และแบบก้อนหิมะ เก็บข้อมูลด้วยการจัดประชุม และแบบสอบถามทีมงาน ทั้งนี้ ผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ ได้รับการฝึกอบรมในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยคริสต์เตียน

การสัมภาษณ์ การสังเกตและการจดบันทึก ด้วยเครื่องมือชุดคำถามปลายเปิดแบบมีโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกต ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและวิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มภาคีเครือข่ายได้ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ปัญหา การสร้างวิสัยทัศน์ “ชุมชนปลดปล่อย” และการตั้งกลุ่ม “คนรักสุขภาพ” ด้วยใจมุ่งมั่น การสร้างแผน การดำเนินตามแผน และการประเมินผล โปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

* วิทยานิพนธ์ในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยคริสต์เตียน

** พยาบาลวิชาชีพชำนาญการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขตำบลโพธิ์ อำเภอป่าสัก จังหวัดเพชรบุรีและนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยคริสต์เตียน

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก หลักสูตรพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยคริสต์เตียน

สุขภาพตาม “สุขภาพดีวิถีชุมชนคนลาดโพธิ์” ประกอบด้วย แผนการกินเพื่อสุขภาพ แผนการออกกำลังและแผนการทำใจให้สบายนั้น มีรูปแบบของโปรแกรม ได้แก่ การเรียนรู้เพื่อสุขภาพ กิจกรรมสุขภาพดีวิถีพุทธ เพื่อนสุขภาพ การเลือกสารสุขภาพ ภูมิปัญญาชาวบ้านผ่านวัฒนธรรมพื้นบ้านที่ได้เด่น ความอาثرจาก อสม. และ พลังผู้นำชุมชน กลุ่มภาคีเครือข่ายได้ร่วมประเมินผลการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมฯ ที่ร่วมกันสร้างขึ้น สรุปได้ว่าทุกกลุ่มย่อมมีความพึงพอใจต่อวิธีการปรับ

พฤติกรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและบริบทชุมชน ทั้งยังส่งผลให้กลุ่มโรคอ้วนลงพุงมีสภาวะสุขภาพที่ดีขึ้น ผู้วิจัยเสนอแนะว่า พยาบาลเวชปฏิบัติชุมชนและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขควรตระหนักรถึงคุณค่าของพลังภาคีเครือข่ายและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อนำมาใช้ในการป้องกันและแก้ปัญหาโรคอ้วนลงพุง ที่สอดคล้องกับวิถีชุมชน เพื่อนำสู่การพัฒนาสภาวะสุขภาพของผู้ป่วยและประชาชนอย่างยั่งยืน

Abstract

The purpose of this participatory action research was to develop behavioral modification program amongst Metabolic Syndrome individuals towards community network participation in a community. PRECEDE-PROCEED framework (Green&Kreuter, 2005) and Appreciating Influence Control techniques (AIC) were used to apply as a theoretical framework. The 35 participants were selected by purposive and snowball sampling techniques. The instruments consisted of demographic data, health assessment, a set of open-ended questions (Matrix), observational guideline and field note. All of these instruments were verified for content validity from 5 experts. Data were analyzed by using descriptive statistics and content analysis.

The research findings revealed that, by going through problem analysis process, the network could create their vision “Non-disease community” and set up “A love health group” based on

commitment. The problem-solving process were operational plan building, implement activities, and evaluation of context-based behavioral modification program of Lad-Pho community. The components of operational plan consisted of eat for health, exercise and relaxation plans. The program context-based on learning for health, Buddhist healthy practice, health friends, health communication, use of folk wisdom and integrate prominent cultural, thoughtfulness of health volunteers and power of community leadership. The community network joined to evaluate the program’s outcome. All of them were satisfied about the way of behavioral modification that relevance to their lifestyle and context. Moreover, it improved health status of MetS group.

The researcher recommend that community nurse practitioner and public health personnel should concern about community network power and community

resourcing that have a lot of benefit for care management among the MetS individuals. The program that congruence

to life style of people lead to sustainable behavioral modification.

ความสำคัญของปัญหา

ปัญหาโรคไม่ติดต่อเรื้อรังนับเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญระดับโลก และมีแนวโน้มอุบัติการณ์ที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากรายงานสถิติสุขภาพของประชากรโลกโดยองค์การอนามัยโลก พบว่า 1 ใน 10 ของประชาชนนวยผู้ใหญ่ป่วยเป็นโรคเบาหวาน 1 ใน 3 มีภาวะความดันโลหิตสูง และประมาณร้อยละ 63.00 เสียชีวิตเกิดจากโรคดังกล่าว (WHO, 2012) โรคเรื้อรังทั้งสองโรคเป็นองค์ประกอบ 2 ใน 5 ของการวินิจฉัยภาวะเมตาบอลิกซินโดร์ม (Metabolic syndrome: MetS) และเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือด (ชัยชาญ ตีโรจนวงศ์, 2551; รังสรรค์ ตั้งตรงจิตตร, 2550) ภาวะเมตาบอลิกซินโดร์ม หรือ “โรคอ้วนลงพุง” เป็นกลุ่มอาการที่มีความผิดปกติต้านเมตาบอลิซึม ประกอบด้วย ภาวะอ้วนโดยเฉพาะส่วนเอว (Central obesity or abdominal obesity) ไขมันสูง (ไขมันไตรกีลีเซอฟาร์โนเรตต์สูง แอลดีเออลสูงและเออชดีเออลต่ำ) มีความดันโลหิตสูงและภาวะดื้ออินซูลิน(National Cholesterol Education Program Adult Treatment Panel III : NCEP ATP III, 2002) สหพันธ์อเมริกาหนานาชาติคาดการณ์ไว้ว่าปัจจุบันมีประชากรโลกประมาณร้อยละ 20 – 25 อายุในกลุ่มอาการนี้และเชื่อว่าผู้ป่วยโรคอ้วนลงพุง จะเสี่ยงต่อการเป็นโรคหัวใจและหลอดเลือด และโรคหลอดเลือดสมองมากกว่าคนปกติถึง 3 เท่า โดยมีโอกาสเสียชีวิตจากโรคได้โรคหนึ่งดังกล่าวมากกว่า คนปกติถึง 2 เท่า (Alberti,et al., 2009: 1640-5; International Diabetes Federation, 2006)

สำหรับสถานการณ์ในประเทศไทย ได้มีการสำรวจปัจจัยเสี่ยงเหล่านี้ พบว่าในช่วง พ.ศ. 2545- 2555 มีอัตราป่วยโรคเบาหวานเพิ่มขึ้นจาก 353.49 เป็น 1,050.6 ต่อแสนประชากร อัตราป่วยโรคความดันโลหิตสูง

เพิ่มขึ้นจาก 385.43 เป็น 1622.8 ต่อแสนประชากร และมีอัตราการเสียชีวิตคิดเป็น 5.5 ต่อแสนประชากร กรรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุขได้มีนโยบายการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคด้วยการตรวจคัดกรองในประชาชนอายุ 35 ปีขึ้นไปร่วมพัฒนาระบบเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพเสี่ยงและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพกลุ่มปักดิ/เสี่ยง/ป่วย โรคเบาหวาน และโรคความดันโลหิตสูง จากการวิเคราะห์ผลการคัดกรองประชาชนกลุ่มที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไปใน พ.ศ. 2555-2556 พบว่า ประชากรมีภาวะเสี่ยงต่อโรคเบาหวาน (Pre-Diabetic Mellitus) ร้อยละ 7.3, 11.5 เสี่ยงต่อโรคความดันโลหิตสูง (Pre-Hypertension) ร้อยละ 13.6, 16.8 และมีเลนรอบเอวเกินร้อยละ 18.16, 28.24 เมื่อเป็นโรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูงทำให้ประเศษต้องเสียเวลาจ่ายยาด้านการดูแลรักษาสูงถึงปีละ 308,337 ล้านบาทต่อปี (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข, 2556) ความซุกของภาวะเมตาบอลิกซินโดร์มในประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป พบร้อยละ 21.7 ความซุกในเพศหญิงมากกว่าเพศชายร้อยละ 24.5 และ 18.8 ความซุกเพิ่มขึ้นตามอายุที่เพิ่มขึ้น และสูงสุดในช่วงอายุ 70-79 ปี ความซุกในเขตเทศบาลสูงกว่านอกเขต เมื่อพิจารณาตามภาคพบร่วมกับเพศ และภูมิภาคพบว่ามีความซุกใกล้เคียงกันคือสูงสุดทั้งเพศชายและเพศหญิง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้มีความซุกต่ำในผู้ชายใกล้เคียงกัน ส่วนภาคอีสานในเพศหญิงมีความซุกใกล้เคียงกัน บริษัท เอกพลาการ และคณะ, 2553, นางพิมล นิมิตรawanน์ และคณะ, 2556) จังหวัดเพชรบูรณ์เป็นจังหวัดหนึ่งในเขตภาคกลางที่พบอุบัติการณ์โรคไม่ติดต่อเรื้อรังมากขึ้นโดยลำดับ เช่น กัน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบูรณ์ได้ดำเนินมาตรการควบคุม และเฝ้าระวังตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข

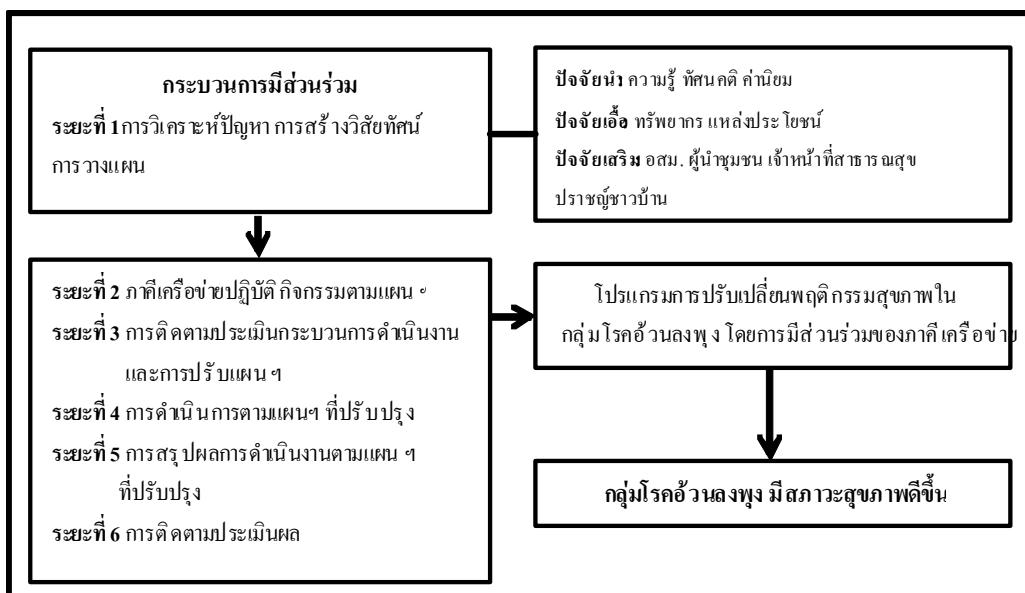
มาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กระบวนการสุขศึกษา รายกลุ่ม รายบุคคล การใช้สื่อสุขภาพ และโครงการรณรงค์ คนไทยรีพลุ่มเจ้าหน้าที่ จากผลการคัดกรองความเสี่ยงใน พ.ศ.2555 – 2557 พบว่า ประชากรมีภาวะเสี่ยงต่อโรคเบาหวาน ร้อยละ 7.33, 8.01 และ 9.18 เสี่ยงต่อโรคความดันโลหิตสูงร้อยละ 10.68, 11.20 และ 12.0 และมีเส้นรอบเอวเกินร้อยละ 19.15, 20.10 และ 22.68 (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบุรี, 2557) สำหรับชุมชนแห่งหนึ่งที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่ ได้มีการตรวจคัดกรองสุขภาพกลุ่มประชากรอายุ 35-60 ปี ในช่วง พ.ศ. 2555 – 2557 พบว่า มีภาวะเมตาบอลลิกซินโดรม ร้อยละ 8.01, 8.34 และ 8.92 ตามลำดับ จากสถานการณ์ดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชนซึ่งเป็นบุคลากรในทีมสุขภาพประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล (รพสต.) มีพันธกิจสำคัญในการส่งเสริมสุขภาพแก่ผู้รับบริการและประชาชนในชุมชนจึงมีความสนใจศึกษา

รูปแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มโรคอ้วนลงพุงในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ที่ประยุกต์แนวคิดทฤษฎีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (PRECEDE-PROCEED framework) (Green & Kreuter, 2005) ร่วมกับเทคนิคเอไอซี (Appreciation Influence Control: AIC; Smith, 2009; คันเดช เชื่อมารดาสารและคณะ, 2556) เพื่อให้ได้โปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่สอดคล้องกับวิถีชุมชนและโดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในชุมชนเพื่อให้กลุ่มคน “โรคอ้วนลงพุง” มีสภาวะสุขภาพที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในบุคคลที่มีภาวะเมตาบอลลิกซินโดรมโดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในชุมชนแห่งหนึ่ง

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดประยุกต์จากทฤษฎีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ (PRECEDE-PROCEED framework: Green & Kreuter, 2005) ร่วมกับเทคนิคเอไอซี (Smith, 2009)

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้มีส่วนร่วมวิจัยหรือภาคีเครือข่ายในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย กลุ่มโรคอ้วนลงพุง อสม. ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ได้แก่ ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ประจำ รพสต. รวม 35 คน โดยการคัดเลือกคุณสมบัติแบบเจาะจง (Purposive sampling) และแบบก้อนหิมะ (Snowball sampling) (สุภารด์ จันทวนานิช, 2557) เก็บข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2557 มีระยะเวลาศึกษา 6 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การทำประชาคมด้วยเทคนิคการระดมสมอง เอกอีชี (ครั้งที่ 1) มี 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา (Problem analysis) ด้วยการฟังอย่างตั้งใจ การแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนกับสมาชิกอื่น การเรียนรู้ข้อมูลความรู้ทางสุขภาพจากผู้วิจัย เพื่อร่วมกันสร้างความรู้และความเข้าใจในสภาพปัญหาภาวะโรคอ้วนลงพุงของชุมชน (Appreciation หรือ A) ในประเด็นปัจจัยนำ ปัจจัยอื่น และปัจจัยเสริม รวมทั้งผลกระทบทางสุขภาพ

ขั้นที่ 2 การสร้างวิสัยทัค肯 (Vision) ภาคีเครือข่ายร่วมกันแสดง “ภาพฝัน” หรือเป้าหมายทางสุขภาพซึ่งเป็นเป้าหมายร่วมกันเป็นหนึ่งเดียวของภาคีเครือข่าย ระบุกิจกรรมต้องทำเพื่อบรรลุผลตามที่เป้าหมายที่ตั้งไว้

ขั้นที่ 3 การวางแผนปฏิบัติการ (Planning) ด้วยการร่วมกันสร้างแนวทางพัฒนา (Influence หรือ I) หรือการคิดคันกลวิธีเพื่อแก้ปัญหา และสรุปแนวทางการดำเนินงานที่ร่วมกันพัฒนาขึ้น (Control หรือ C) โดยการสังเกต จดบันทึก การร่วมแลกเปลี่ยน แสดงความคิดเห็น และพิจารณาปรับโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในกลุ่มโรคอ้วนลงพุงที่เหมาะสมกับบริบทและวิถีชีวิต

ระยะที่ 2 การนำไปปฏิบัติ (Action 1) และการสังเกต (Observing 1) ภาคีเครือข่ายนำแผนปฏิบัติการไปดำเนินการตามบทบาท หน้าที่และศักยภาพของตน ผู้วิจัยทำการสังเกต สัมภาษณ์รายบุคคลและจดบันทึกเพื่อติดตามการดำเนินกิจกรรมเหล่านี้

ระยะที่ 3 การสะท้อนการปฏิบัติ (Reflecting)

1) เป็นการติดตามประเมินกระบวนการดำเนินงาน (Process evaluation) ปรับแผนปฏิบัติการฯ (Re-planning) โดย การติดตามผลดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ และประเมินผลกระทบการที่ดำเนินการ ร่วมสหท้อนแผนปฏิบัติการฯ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขปัญหาและหาแนวทางที่เหมาะสมยิ่งขึ้นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มโรคอ้วนลงพุง

ระยะที่ 4 การนำแผนที่ปรับปรุงฯไปปฏิบัติ (Action 2) และการสังเกต (Observing 2) เป็นการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ ที่ปรับปรุง ผู้วิจัยทำการสังเกต สัมภาษณ์รายบุคคลและจดบันทึกเพื่อดูตามการดำเนินกิจกรรมเหล่านี้

ระยะที่ 5 การสะท้อนการปฏิบัติ (Reflecting 2) เป็นการสรุปผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติฯที่ปรับปรุง (Output evaluation) โดยจัดทำประชาคมครั้งที่ 2 ผู้วิจัยคืนข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลในระยะต่างๆ ทบทวนภาพผู้ที่สร้างขึ้นจากการทำประชาคมครั้งที่ 1 ให้สมาชิกภาคีเครือข่ายได้นำเสนอ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องในหัวข้อที่ผ่านมา สรุปผลการเรียนรู้เชิงสุขภาพ ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อความสอดคล้องกับวิธีชีวิตและบริบทชุมชน สุดท้ายคือ ภาคีเครือข่ายร่วมกันสรุปเป็นโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพตาม “สุขภาพดีวิถีชุมชนคนลาดโพธิ์” โดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในชุมชนแห่งนี้

ระยะที่ 6 การติดตามประเมินผลการปฏิบัติการที่เกิดขึ้นหลังการทำประชาคม ครั้งที่ 2 (Action 3) และการสังเกต (Observing 3) เป็นระยะเวลา 1 เดือนเพื่อติดตามผลลัพธ์ของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ได้แก่ การประเมินสุขภาพด้วยการตรวจร่างกายกลุ่มโรคอ้วนลงพุงเพื่อเปรียบเทียบกับผลการตรวจร่างกายก่อนการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพ (Content validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เมื่อได้

ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว
ได้นำไปทดลองใช้ในกลุ่มคนที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลเครื่องมือแบ่งเป็น 2 ชุด ได้แก่

1. เครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลเชิงปริมาณได้แก่แบบสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานบุคคล 4 กลุ่มและแบบประเมินสภาวะสุขภาพกลุ่มโรคอ้วนลงพุง ได้แก่สั่นรอบเอว น้ำหนัก ระดับความดันโลหิต และระดับน้ำตาลในเลือด

2. เครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพได้แก่ ชุดคำถามปลายเปิดแบบมีโครงสร้าง (Matrix) แบบสัมภาษณ์รายบุคคลแบบสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมและแบบบันทึก

ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์การทำวิจัยในมนุษย์เพื่อการพิทักษ์สิทธิ์ผู้ร่วมวิจัยอย่างเคร่งครัด กล่าวคือ การจำกัดความเสี่ยงให้น้อยที่สุด กระบวนการขอความยินยอม การรักษาความลับ การขออนุญาตการจดบันทึก การบันทึกเสียงและภาพ การขออนุญาตผู้เข้าร่วมวิจัยด้วยวาจา การลงนามในการยินยอมเป็นลายลักษณ์ อักษรตามแบบฟอร์ม การขออุติการเข้าร่วมวิจัย เพื่อสร้างความมั่นใจ ให้กับผู้ร่วมวิจัย ตามมติการอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยคริสตียาน เลขที่ 197/2557

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลกลุ่มคน 4 กลุ่มและข้อมูลสภาวะสุขภาพด้วยจำนวนนับ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) ประกอบด้วย 1) การประมาณข้อมูล และการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) การจัดแฟ้ม (Establishing file) เพื่อจำแนกและจัดหมวดหมู่ของข้อมูลที่ได้ 3) การจัดระบบข้อมูลด้านเนื้อหา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สำคัญ (Significant statement) และ 5) การให้รหัสข้อมูล (Data coding) การวิเคราะห์

การสอบทานข้อมูล และการเขียนรายงานการวิจัย ทั้งนี้ กระบวนการวิเคราะห์อยู่ภายใต้การตรวจสอบอย่างใกล้ชิดของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผลการวิจัย

ผู้มีส่วนร่วมวิจัยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 85.70 มีอายุ 60 ปีขึ้นไปร้อยละ 37.10 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 74.30 สถานภาพสมรสครัวร้อยละ 65.70 ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างร้อยละ 40.00 รองลงมาคืออาชีพเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 25.70

ผลการทำประชาคมครั้งที่ 1

ผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัจุบันของชุมชนในชุมชนนี้เป็นโรคอ้วนลงพุงจากสาเหตุหลายประการส่วนใหญ่มาจากการบริโภคอาหารที่ไม่จำกัดจำนวนในแต่ละวันและไม่สมดุลกับการออกกำลังกาย วิถีการบริโภคอาหารเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และมีความเครียดจากการครอบครัวและการประgapobอาชีพเพื่อหารายได้เพียงพอ โรคอ้วนลงพุงนี้ไม่มีอาการแสดงออกมากเท่าเห็นเด่นชัด ต้องประเมินโดยการตรวจสุขภาพเมื่อได้รับการนิจฉัยจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขว่ามีความเสี่ยงหรือเป็นโรคอ้วนลงพุงแล้วก็รู้สึกตกใจเสียใจและมีความกลัวต่อโรคที่เกิดขึ้น ผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมชุมชน สรุปได้ว่าชุมชนนี้เป็นแหล่งแหล่งทำน้ำตาลโตนด ชาบ้านมักรับประทานขนมหวานหลังอาหารและดื่มน้ำอัดลมโดยเฉพาะในงานเทศการทำบุญและงานเลี้ยงต่างๆ เป็นชุมชนเกษตรกรรม มีการปลูกผักปล่องสารพิชช์ มีวัฒนธรรมและประเพณีพื้นบ้าน เช่น การประภาคร่วม และการแข่งวัวลายมีการลากเส้นพื้นบ้านแข่ง เพลงปูนไก่ รำตัด รำโนนรำวงย้อนยุค มีวัฒนธรรมทำบุญตามเทศกาล และการมีปราษฐ์ชาวบ้านในชุมชนดังคำกล่าว

โรคกินมาก กินไม่บันยะบันยะ... (MetS-6)
กินมากกว่า ออกกำลังกาย... (HO-1)

ฉันไม่อยากเป็น เดຍเห็นแม่เป็น จึงมาเข้ากลุ่ม อยากรู้ว่าต้องทำอย่างไร... (MetS-1)
เลี้ยงขนมทุกงาน น้ำอัดลม ถ้าไม่มีไม่ใช่คนที่นี่ เลี้ยงกันจนอิ่มไปในแน渴望 (LC-2)

ที่นี่อาชีพขี้แตล ทำน้ำตาลโคนด มีโรงน้ำตาล ห้อมชนิดใหญ่ (LC-5)

การสร้างภาพผืนหรือกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ผู้ร่วมวิจัยร่วมกันในการสร้างวิสัยทัศน์ว่า “ชุมชนปลอดโรค” และตั้งชื่อกลุ่มผู้ร่วมวิจัยว่า “กลุ่มคนรักสุขภาพ” มีสัญลักษณ์เป็นเสือลีชมพู ดังคำกล่าว อยากรักษาสุขภาพ เช่นเดียวกัน ให้สุขภาพแข็งแรง (LC-2,HV-2)

อยากรู้ว่า “ไม่ใช่โรค อยากรักษาสุขภาพแข็งแรง... (MetS-13)

โดยกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ จำนวน 3 แผน ประกอบด้วย 1) แผนการกินเพื่อสุขภาพได้แก่ กิจกรรมทำกับข้าวกินเองกินผักให้มากกินก่อน 6 โมงเย็น และดื่มน้ำเปล่า 2) แผนการออกกำลัง ได้แก่ กิจกรรมออกกำลังตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล และเพื่อนเตือนเพื่อนและ 3) แผนการทำใจให้สบายนี้ ได้แก่ กิจกรรม ปล่อยวาง ดูทีวี คุยกับเพื่อนบ้าน และการไปทำบุญ ดังคำกล่าว

กินแต่วัน..(Met-6) ลดน้ำขาวด(MetS-20)
แก้วะแขวน..(MetS-15) ชี้จักรยานทำสามี ไปวัด... (MetS-3)

แต่ละแผนมีการสนับสนุนและช่วยเหลือโดยอสม. ผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ และจัดทำคู่มือการบันทึกการติดตาม ตนเองดังคำกล่าว

เป็นห่วงลูกบ้าน สถานที่ออกกำลัง ถ้าอุปกรณ์ มา ผู้จะเข้าร่วมกิจกรรมด้วย ... (LC-2)

จะเร่งดำเนินการซื้อสายวัดรอบเอว เพื่อให้เข้าได้ติดตามตนเอง และเป็นกำลังใจเช่นค่า (HO-1)

ผลการติดตามการดำเนินตามแผนปฏิบัติการ

กลุ่มโรคอ้วนลงพุงเกิดกระบวนการติดและการเรียนรู้ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้วยตนเองได้แก่ ด้านการกินเพื่อสุขภาพ มีการกำกับการบริโภคด้วย

ตนเอง กลวิธีการเลือกอาหาร การจดบันทึกการกินแต่ละมื้อ ดื่มน้ำเปล่าแทนน้ำผลไม้และน้ำอัดลม ดังคำกล่าว

กินผ่อนลง เย็นเดยกิน 2 งาน เหลือ 2 หัวพี ขม 1 ถัว เหลือ 1-2 ช้อนลดกินของจุกจิก เพิ่มผลไม้ (MetS-18)

เปลี่ยนจากแกงกะทิ เป็นแกงเบรี้ยวฯ ปลาทูต้ม งดของทอด ของมัน (MetS-15)
บังคับตนเอง ตักข้าวไปกินคนเดียว ลดข้าวของหวาน....จะไม่ใส่ชูรส รสเดี๋ยวสามารถใส่เยอะมาก (MetS-19)

กินผักปลูกเอง ใบบ้านพากะเขือเปาะ มะเขือชื่น ถั่วพู ดอกแคร (MetS-1)

ฉันจะมาให้หมด เรื่องกินแต่ละวัน หม้อล่องดูอันที่หนาแสงบ้าง (MetS-6)

ด้านการออกกำลัง มีการออกกำลังกาย ตามวิธีชีวิตและบริบทของแต่ละคน และมีเพลงประกอบการออกกำลังกายที่แปลงมาจากการท่องเที่ยว ทำบุญ ได้แก่ ไชโย ดึงดัง และโคงก้าดังคำกล่าว

ชีจักรยานแก่วะแขวน แลงฟีน เที่ยวโซกเลยทำงานบูน เหงื่อออกทุกวัน (MetS-3)

เข้ามีที่ออกกำลังกาย ไปออกตอนทุ่มเที่ยงทุกวัน สนุกได้ดุย (MetS-5)

ด้านการทำใจให้สบายนี้ ได้มีกิจกรรมเพื่อการผ่อนคลายความเครียดที่เหมาะสม ได้แก่ การซ้อมโกรหัศน์ การคุยกับเพื่อน การอ่านหนังสือ และการพั้งเพลงดังคำกล่าว

เปิดทีวี หาเพื่อนคุยตามค่าลากลางหมู่บ้าน (MetS-3)

ผู้ร่วมวิจัยสามารถดำเนินกิจกรรมตามแผน และปรับแผนได้สำเร็จเนื่องจากมีแรงบันดาลใจที่ทำให้เกิดการปฏิบัติคือ ทำให้ “หุ่นดี ลดโรค ทำให้สุขภาพแข็งแรง ด้วยใจที่มุ่งมั่น” ผู้วิจัยได้สอดแทรกความรู้ การปฏิบัติตัวที่เหมาะสมในแต่ละคนโดยคำนึงวิธีชีวิต และบริบท มีการซักถาม พูดคุย ให้กำลังใจในทุกระยะ ของการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้กลุ่มโรคอ้วนลงพุงเกิดความมั่นใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ

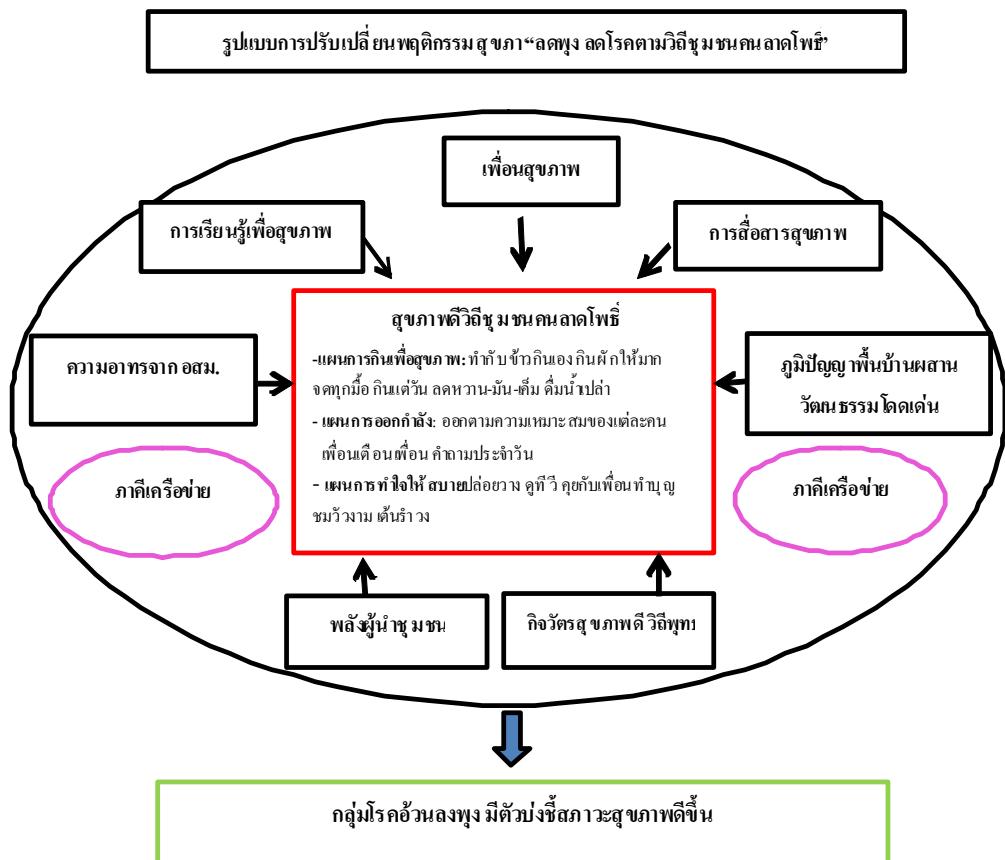
ผลจากการทำประชาคมครั้งที่ 2

ผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการปฏิบัติกรรมตามแผนที่วางไว้ มีการปรับแผน และปฏิบัติตามแผนที่ปรับฯ สรุปได้ว่า โปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ “ลดลง ลดโรคตามวิถีชุมชนคนลาดโพธิ์” นี้ประกอบด้วยสุขภาพดีวิถีชุมชนดำเนินกิจกรรมโดยกลุ่มโรคอ้วนลงพุงปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพด้วยตนเองตามบริบทและวิถีชุมชนที่เป็นอยู่คือ การกินเพื่อสุขภาพ การออกกำลัง และการทำใจให้สบายโดยมีภาคีเครือข่ายได้แก่กลุ่ม おす. ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ทำหน้าที่เป็นเพื่อนสุขภาพคือมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือและสนับสนุน เช่น ระบบคัดกรองด้านสุขภาพจิต การให้ความรู้ การเป็นแบบอย่างมีการสื่อสารสุขภาพ โดยการทักทายเมื่อพบหน้ากันในแต่ละวันเป็นประโยชน์ ที่กระตุ้นเตือนเรื่องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ เช่น ในชุมชนผู้สูงอายุ และชุมชนรักษ์สุขภาพใช้วิถีชุมชนบ้านน้ำมันพืชและน้ำมันพืช วัฒนธรรมพื้นบ้านที่ได้ดิบ เช่น เพลงประไก รำโน้น รำตัด ลิเก ดังนี้ร้องที่ว่า

ถ้าอ้วนมากมันจะเลี้ยง ต้องหายใจลึกเลี้ยง กันให้ได้ ต้องหมั่นออกกำลังกาย 30 นาที ทุกๆ วัน มาพูดถึงเรื่องอาหาร ห่านต้องทำใจเด็ดหวานมันหรือเผ็ด ต้องทำใจเด็ดอดกัน พุดถึงอาหาร ต้องทานข้าวแต่น้อยๆ หัดลดลงวันละหน่อย ห่านต้องค่อยๆ หัดรับประทาน เนื้อ ข้าว หมู หรือหนังไก่ อย่างทานให้ได้ไขมัน ไขมัน ตระกูลถ้วนเม็ดแห้ง แตงโม กล้วย น้ำว้า อันนี้ควรจะต้องหา หมายรับประทาน พุดถึงเรื่องความอ้วน ห่านไม่ควรจะเครียด... (LC4-6)

วัฒนธรรมเหล่านี้ได้มาดัดแปลงมาใช้เป็นเพลงออกกำลังกาย ส่งผลให้กลุ่มโรคอ้วนลงพุงได้เริ่มออกกำลังกาย เกิดความผ่อนคลาย กิจวัตรสุขภาพดีวิถีพุทธ โดยใช้แนวทางปฏิบัติตามศาส nanopath ซึ่งทุกคนนับถือ เช่น การทำบุญ ตักบาตร ฟังธรรมะ เพื่อให้เกิดการผ่อนคลายพลังผู้นำชุมชน ให้การช่วยเหลือและสนับสนุนกลุ่มโรคอ้วนลงพุงโดยใช้การจัดสถานที่สำหรับออกกำลังกาย การบริหารจัดการ

งบประมาณเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ออกกำลังกาย การซักซวนกลุ่มเสี่ยงมาร่วมในชุมชนรักสุขภาพ เป็นผู้นำการออกกำลังในตอนเย็น (ซึ่งไม่เคยปรากฏในชุมชนนี้มาก่อน) ปรากฏการณ์เหล่านี้เกิดจากพลังเงิน พลังกาย พลังใจและพลังสังคมเพื่อนำไปสู่เป้าหมายชุมชนปลดโรคความอ้วนจาก おす. คือการที่ おす. ใช้การกระตุ้นเตือนทางโทรศัพท์และซักซวนให้กลุ่มโรคอ้วนลงพุงมาออกกำลังกายร่วมกัน おす. มีความใจใส่ ห่วงใยฉันพี่ห้อง กอรปกับการทำงานเป็นตัวอย่างที่ดีด้านสุขภาพของ おす. เอง การเรียนรู้เพื่อสุขภาพ ผู้ร่วมวิจัยมีการเลอกเปลี่ยนเรียนรู้ การเริ่มแรกโดยการพูดคุย ให้กำลังใจแก่กลุ่มโรคอ้วนลงพุง เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพและนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ในชุมชน มีหอกระจายข้าว ซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะสื่อสารวิธีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพทั้ง 3 ด้านนี้ได้โดยการประกาศในช่วงเช้า และเย็น รวมทั้งการติดป้ายความรู้เพื่อสุขภาพขนาดใหญ่ส่งผลให้กลุ่มโรคอ้วนลงพุงมีสภาวะสุขภาพดีขึ้นตามลำดับนอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีการสนับสนุนและช่วยเหลือกลุ่มโรคอ้วนลงพุงในทุกวิถีทางโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในห้องถีนภาคีเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในการวิจัยส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานแบบมีส่วนร่วมในชุมชน เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความอ่อนโยน เป็นบุคคลที่เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีการแสดงออกถึงความเป็นประชาชื่นชุมชน การมีอำนาจทางสังคม มีภาวะผู้นำ และการมีอำนาจด้านการจัดการงบประมาณ ได้แก่ ประธานชุมชนสูงอายุ ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. และประธานおす. ส่งผลให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรมอนึ่งจากผลการประเมินสภาวะสุขภาพกลุ่มโรคอ้วนลงพุงพบว่า ตัวบ่งชี้สภาวะสุขภาพ (Health indicators) ดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังเข้าร่วมการศึกษาโดยผู้วิจัยทำการประเมินเป็นระยะทุก 2 สัปดาห์ จำนวน 2 ครั้งและ 4 สัปดาห์ จำนวน 1 ครั้ง พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของเส้นรอบเอว น้ำหนักตัว ระดับความดันโลหิต และระดับน้ำตาลในเลือดลดลง

อภิปรายผล

การพัฒนาโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในบุคคลที่มีภาวะเมตาบอลิกซินโดร์ โดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในชุมชนแห่งหนึ่ง เป็นไปตามหลักการการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของคิมมิส และเมดแท็กการ์ทอังในเดนซิน เอ็นและลินโคล์น(Kemmis&McTaggart as site in N. Denzin&Y. Lincoln, 2011) และเป็นการบูรณาการแนวคิดการมีส่วนร่วมหลักการของกระบวนการการพยาบาล (Nursing process) ในการประเมินชุมชน (McMurray, 2007) โดยเฉพาะขั้นตอนการประเมินความต้องการ การคึกคักข้อมูลพื้นฐานของชุมชน วัฒนธรรม สภาพแวดล้อมและรูปแบบบริการ

ชุมชน (Anderson, et al., 1986) และแนวคิดทฤษฎีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในส่วนพรีเซสไมเดล (PRECEDEmodel) ระยะที่ 1-5 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำพฤติกรรมสุขภาพ ได้แก่ ปัจจัยนำ(Predisposing factors) ปัจจัยเอื้อ(Enabling factors) และปัจจัยเสริม (Reinforcing factors) ผลการคึกคักครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการคึกคักของอุรุณีรัตนพิทักษ์และคณะ (2556) ที่คึกคักผลของโปรแกรมการจัดการเบาหวานด้วยตนเอง ต่อความรู้พฤติกรรมและดัชนีสุขภาพในผู้เป็นเบาหวาน ชนิดที่ 2 วัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลของโปรแกรมการจัดการเบาหวานด้วยตนเองต่อระดับความรู้ พฤติกรรมและดัชนีสุขภาพของผู้เป็นเบาหวานชนิดที่

2 ตามกรอบแนวคิด PRECEDE – PROCEED Model และแนวคิดการรับรู้สมรรถนะในตัว (Self-efficacy) ตามกลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ ปัจจัยนำด้วยการให้ความรู้เรื่องโรค การควบคุมอาหาร และการออกกำลังกายปัจจัยเอื้อคือฝึกหัดกษาการจัดการตนเอง และปัจจัยเสริมคือการสนับสนุนของพยาบาลที่ช่วยกระตุ้นและให้กำลังใจผู้ที่เป็นเบาหวานกลุ่มทดลอง ในขณะที่กลุ่มควบคุมได้รับการดูแลตามปกติ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองมีความรู้พอดีกับการมีระดับน้ำตาลในเลือด น้ำตาลสะสมต่ำกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ราล์ฟ และคณะ (Ralph, Alexandra, & Patsy, 2012) ศึกษาโปรแกรมสุขภาพในผู้ป่วยมะเร็งเต้านม มีวัตถุประสงค์เพื่อขอรับการส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพ ในผู้ป่วยมะเร็งเต้านมในประเทศไทยโดยละเอียด โดยประยุกต์ใช้รูปแบบ PRECEDE-PROCEED model ใน 3 ระยะได้แก่ การประเมินภาวะสุขภาพทางสังคม การประเมินทางระบบวิทยา และการประเมินทางการศึกษาและนิเวศวิทยาโดยเฉพาะปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริมผลการศึกษาพบว่าผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยได้กำหนดวิธีทักษะที่คนร่วมอย่างชัดเจน และได้สร้างแผนและกำหนดแผนปฏิบัติฯ จำนวน 3 แผนได้แก่ แผนการบริโภคอาหาร แผนการออกกำลังกาย และแผนการจัดการคลายเครียด

ในการศึกษาครั้งนี้ ในหัวข้อของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ผู้วิจัยพบว่าผู้ร่วมวิจัยกลุ่มโรคอ้วนลงพุงมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้ในลักษณะต่างๆ กัน โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงตัวเองด้านการบริโภคอาหาร การออกกำลังกาย และการจัดการความเครียด ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้จากวิธีชีวิตของแต่ละคน เกิดกระบวนการการคิดแก้ปัญหาโดยใช้ภูมิปัญญาของตนเอง ในบทบาทของภาคีเครือข่ายกลุ่มน้ำหนักชน ซึ่งมีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนและช่วยเหลือ โดยใช้ภูมิปัญญาท่องเที่ยนผสมผสานกับวัฒนธรรมของที่ได้เด่นผ่านประยุทธ์化ขึ้น โดยการสื่อสารผ่านช่องทางต่างๆ เช่น หอกระจายข่าวประจำ

หมู่บ้าน ป้ายประชาสัมพันธ์ ชุมชนผู้สูงอายุ การกระตุ้นเตือนทางโทรศัพท์ การจัดทำสมุดบันทึกการติดตามตนเอง การมองสายวัดสำหรับการประเมินเส้นรอบเอว ด้วยตนเอง และนำไปสู่การประเมินตัวชี้วัดสภาวะสุขภาพตัวอื่นๆ ได้แก่ น้ำหนักตัว ต้นนิมinalgay ระดับความดันโลหิต และระดับน้ำตาลในเลือดที่ลดลงตามลำดับ เหล่านี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี ในส่วนพรีเซ็นโนเดล (PRECEDEmodel) ระยะที่ 6 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิชาภา โพราเจริญ (2556) ที่ศึกษาพบว่ามีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการโรคอ้วนในชุมชนอุรุณนิเวศน์ กรุงเทพมหานคร โดยใช้ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถตนเอง (Self-efficacy) ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนที่สร้างขึ้นในการจัดการโรคอ้วนมี 3 ระยะ ได้แก่ ระยะสร้างความตระหนักรู้ต่อสาเหตุของโรคอ้วน ระยะชุมชนร่วมกิจ ระยะรับรู้ความตระหนักรู้และดำเนินกิจกรรม การจัดการโรคอ้วนในชุมชนอย่างจริงจังเรื่องการบริโภคอาหาร และการออกกำลังกาย อีกทั้งกลุ่มที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ มีค่าเฉลี่ยดัชนีมวลกาย เส้นรอบเอว ระดับความดันโลหิต และระดับน้ำตาลลดลงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการทำประชาคมครั้งที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมและสอดคล้องกับปริบบทและวิถีชีวิต โดยการสนับสนุนทุกวิถีทางโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น เป็นไปตามแนวคิดทฤษฎี ในส่วนพรีเซ็นโนเดล (PROCEED model) ระยะที่ 7 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศรีมาศ อุณหะวิรังรักษ์สินเนาญ และคณะ (2555) ที่ศึกษาการพัฒนาคุณภาพการดูแลผู้ป่วยและเรื่องในชุมชนแบบมีส่วนร่วมของภาคีด้านสุขภาพ เครือข่ายโรงพยาบาลอินทร์บุรี เป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหาของการดูแลผู้ป่วยและเรื่องร่วมกับการพัฒนาศักยภาพการดูแลผู้ป่วยและเรื่องร่วงของบุคลากรด้านสุขภาพในชุมชนโดยใช้กระบวนการการเรียนรู้ (AIC) ผลการวิจัยพบว่าแนวทางปฏิบัติฯ สามารถนำไป

ประยุกต์ใช้ได้ในสถานการณ์จริงมีกิจกรรมการดูแลผู้ป่วยที่ครอบคลุมตามประเด็นปัญหาโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอีกทั้งผู้ป่วยและครอบครัวมีความพึงพอใจในบริการพยาบาลและมีกำลังใจที่ดีขึ้น ผลของการเปลี่ยนแปลงสภาวะสุขภาพเมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ พบร่วมค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของเส้นรอบเอว น้ำหนัก ระดับความดันโลหิต ระดับน้ำตาลในเลือด ในกลุ่มโรคอ้วนลงพุง ลดลง ซึ่งเป็นไปตามหลักการการจัดการภาวะเมตาบอลิกซินโตรมของ กรันดี้และคณฑ์(Grundy, et al., 2008) ลดคล้อยบังงานวิจัยของดัลลีคและคณฑ์ (Dalleck, et al., 2013) ที่ศึกษาการป้องกันระยะเริ่มแรกผู้ที่มีภาวะเมตาบอลิกซินโตรม ในชุมชนโดยการใช้โปรแกรมการออกกำลังกายที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ในประเทศนิวซีแลนด์ โดยการออกกำลังกายเป็นเวลา 14 สัปดาห์ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 332 คน ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มทดลองมีผลลัพธ์ทางด้านสุขภาพดีขึ้นตามเกณฑ์ของเมตาบอลิกซินโตรม 5 องค์ประกอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. พยาบาลเวชปฏิบัติชุมชนและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขควรได้รับการฝึกฝนให้มีความรู้ ทักษะและ

ประสบการณ์ในการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) การทำประชาคมโดยใช้เทคนิค เอไอซี (AIC technique) เพื่อเกิดความเข้าใจสถานะเหตุของปัญหาสุขภาพชุมชนร่วมกันและนำสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมสุขภาพที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่

2. ควรมีการศึกษาและติดตามประเมินผลในช่วงกระบวนการของการปฏิบัติการตามแผน (Process evaluation) เพื่อเข้าใจวิธีคิดเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มเสี่ยงทั้งในระดับบุคคล ครอบครัวและชุมชน

3. ควรเพิ่มระยะเวลาในการติดตามการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพอย่างน้อยมากกว่า 2 เดือน เพื่อการประเมินการคงอยู่ของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงเหล่านั้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้จัดข้อมูลบุคคลผู้บริหารสาธารณสุข ในอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบูรณ์ และข้อมูลบุคคลอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน ประชาชนกลุ่มโรคอ้วนลงพุง ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโพธิ์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบูรณ์ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการศึกษาครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- คันธ์เดช เชื่อมราคานัทต์ พราวพิราษ ควรดำเนินธรรม บุณยะนุช พิมใจใส และ จิรเดช มูลรัตน์. (2556). การพัฒนาแผนการประชุมเชิงปฏิบัติการโดยใช้กระบวนการ AIC สำหรับแผนพัฒนาชุมชนด้านสาธารณสุขของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน. วารสารมหาวิทยาลัยคริสต์เตียน.
- 19 (1) : 198–210.
- ชัยชาญ ตีโรจนวงศ์. (2551). Metabolic syndrome (โรคอ้วนลงพุง). สารราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งประเทศไทย. 23 (1) : 5-17.
- นิชาภา โพธาราม. (2556). รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการโรคอ้วนในชุมชนอรุณนิเวศน์ กรุงเทพมหานคร. วารสารแพทย์สาธารณสุขภาค. 58(1) : 39–46.

- นงพิมล นิมิตราอันนท์. (2556). สถานการณ์ทางระบาดวิทยาและการประเมินความเสี่ยงของภาวะเมตาบอลิกซินโตรมในคนไทย. วารสารมหาวิทยาลัยคริสต์เทียน. 20(3) : 367-381.
- นงพิมล นิมิตราอันนท์ นิตยา ถนนมัคก็ติคิรี นฤมล กล่อมจิตเจริญ และบุษราคัม จิตารีย์. (2556). ความชุกและองค์ประกอบของภาวะเมตาบอลิกซินโตรมของประชาชนชุมชนคลองโโยง จังหวัดนครปฐม. วารสารมหาวิทยาลัยคริสต์เทียน. 19(3) : 468-481.
- รังสรรค์ ตั้งตรงจิตรา. (2550). โรคอ้วน : การเปลี่ยนแปลงทางด้านโภชนาการ. กรุงเทพฯ : เจริญดี มั่นคงการพิมพ์.
- วิชัย เอกพลากร. (2553). การสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกายครั้งที่ 4 พ.ศ. 2551-2. นนทบุรี : เดอะกราฟฟิโกชิสเต็มล์ จำกัด.
- คุณมาก อุณหะวิจิรากษ์ สินีนาฏ ทิพย์มูลิก แลน เจลิมวรรณ ปีนแก้ว. (2555). การพัฒนาคุณภาพการดูแลผู้ป่วยแพลเรือรังในชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของภาคีด้านสุขภาพ เครือข่ายโรงพยาบาลอินทร์บุรี. วารสารการพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข. 22(2) : 1-10.
- สุวรรณ วิริยะพงษ์สุกิจ ประลิทธิชัย มั่นจิตรา และสิริรัตน์ นามธรรมนี. (2556). ระบบสุขภาพอำเภอ : District Health System ฉบับขั้บเคลื่อนทั่วประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุภานนท์ จันทวนิช. (2554). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 19. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบุรี. (2557). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการด้านสาธารณสุข. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2557, จาก <http://203.157.157.18/provis/ncd/ncdscreen>.
- อุรัณี รัตนพิทักษ์ กีรดาไกรนุวัตร อภิรดีคิรี วิจิตรกมล และ จุฑาทิพย์ วิภาวัฒน์. (2556). คึกขาดของโปรแกรมการจัดการเบาหวานด้วยตนเองต่อความรู้ พฤติกรรมและดัชนีสุขภาพในผู้เป็นเบาหวาน ชนิดที่ 2. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 เมษายน 2557, จาก <http://www.ns.mahidol.ac.th>.
- Anderson E. McFarlane J. Helton. (1986). Community-as-client : a model for practice. *Nursing Outlook*. 34(5) : 220-224.
- AlbertiKG, Eckel RH. Grundy SM. et al. (2009). Harmonizing the metabolic syndrome: a joint interim statement of the international diabetes federation task force on epidemiology and prevention; National Heart Association; World Heart Federation; International Atherosclerosis Society; and International Association for the Study of Obesity. *Circulation*. 120(16) : 1640-45.
- Dalleck L.C.Guilder G.P.V. Quinn E.M. & Bredle, D.L. (2013). Primary prevention of metabolic syndrome in the community using an evidence-based exercise program. *Prev Med*. 57(4) : 392-395.
- Green L. W. & KreuterM. (2005). *Health Program Planning : An Educational and Ecological Approach*, 4thed. New York : McGraw-Hill.

- Grundy S. M. Brewer H. B. CleemanJ.I. Smith S.C. & Lenfant C. (2008). Definition of the metabolic syndrome report of the National Heart, Lung, and Blood Institute/American Heart Association for the Study of Obesity. *Circulation*. (24) : e13-8.
- International Diabetes Federation. (2006). *The IDF consensus worldwide definition of the metabolic syndrome*. Belgium : International Diabetes Federation.
- Kemmis, S. & McTaggart, R. (2000). Participatory action research : Communicative Action in the Public Sphere, in N. Denzin &Y. Lincoln (Eds.). *Handbook of qualitative research*. Los Angeles : SAGE.
- McMurray A. (2007). *Community health and wellness a socio-ecological approach*. Philadelphia. NY : Mosby.
- N. Denzin & Y. Lincoln. (2011). *Sage handbook of qualitative research*. Los Angeles : SAGE.
- National Cholesterol Education Program. (2002). Expert panel on detection, Evaluation and treatment of high blood cholesterol in adults (Adult Treatment Panel III). *Final Report National Institutes of Health USA*. (2) : 5215.
- Ralph, T., Alexandra, M.C. & Patsy, Y. (2012). Using the precede-proceed model of health program planning in breast cancer nursing research. *J. of Advanced Nursing*. 68 (8) : 1870-1880.
- Smith, W. E. (2009). *The creative power: Transforming ourselves, our organizations and our world*. New York : Rout ledge.
- World Health Organization. (2012). *World health statistics*. [online]. Retrieved April, 20, 2014, from http://www.who.int/gho/publications/world_health_statistics/2012/en/.

บัญชาราชีชน : หน้าต่างความรู้สู่ประชาคมอาเซียน

กองบรรณาธิการ

“สิงคโปร์” ชื่อเป็น 1 ใน 5 ประเทศที่บุกเบิก ก่อตั้งอาเซียนที่กรุงเทพมหานคร ปัจจุบัน ประเทศ สิงคโปร์นับเป็นหนึ่งในประเทศอาเซียนที่มีความก้าวหน้า ทางลังคม เศรษฐกิจและการเมือง ทัดเทียมกับชาติตะวันตก เป็นประเทศที่น่าจับตามองยิ่งในขณะนี้ ที่มี การพัฒนาประเทศอย่างรวดเร็ว การรวมตัวกันเป็นหนึ่ง ในประชาคมอาเซียน ให้เป็นปึกแผ่น ในปี 2558 เป็นสิ่งที่ชาโลกต้องจับตามอง ดังนั้นไทยซึ่งเป็นประเทศสมาชิกหนึ่งของประชาคมอาเซียน ต้องเรียนรู้ในความเมื่อน ความต่าง ในหลากหลายมิติกลุ่มประเทศ ประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างต่อเนื่องตลอดไป

ประวัติประเทศสิงคโปร์

ตามประวัติศาสตร์ประเทศสิงคโปร์เป็นเกาะเล็กๆ ที่ไม่เคยลำดับขั้นัก มีผู้มาตั้งถิ่นฐานตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 2 จึงเรียกว่า Temasek (Temasek) ซึ่งหมายถึงเมืองที่อยู่ริมทะเล ในค.ศ. 1819 อิทธิพลจากตะวันตกเริ่มเข้าสู่สิงคโปร์ โดยประเทศอังกฤษซึ่งเป็นมหาอำนาจในยุคหนึ่นได้ทำสนธิสัญญาในนาม British East India Company กับ Sultan Hussein Shah เพื่อพัฒนาต่อนั้นให้ของประเทศสิงคโปร์ ให้เป็นศูนย์กลางการค้าของอาณาจักรอังกฤษ และใน ค.ศ. 1826 สิงคโปร์ตกเป็นอาณานิคมของประเทศอังกฤษ เรื่อยมา จนถึง ค.ศ. 1963 สิงคโปร์

ได้รับเอกสารจากอังกฤษและเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสหพันธ์รัฐมลายา หรือ มาเลเซีย (Federation of Malaysia) เมื่ออยู่ภายใต้การปกครองเดียวกันจึงมีปัญหาด้านการเมืองและเศรษฐกิจกันมากขึ้นเนื่องจากสิงคโปร์กับรัฐมลายามีความแตกต่างกันของเชื้อชาติและเศรษฐกิจ จึงเป็นเหตุของความขัดแย้งรุนแรง รัฐบาลมาเลเซียจึงมีคำสั่งให้สิงคโปร์แยกตัวออกไปใน ค.ศ. 1965

นายกรัฐมนตรีคนแรกของประเทศสิงคโปร์ ในขณะนั้นคือนาย ลี กวน ยู เมื่อสิงคโปร์แยกตัวออกจากมาเลเซีย และประกาศตัวเป็นเอกราช ตั้งแต่นั้นมาผู้นำประเทศสิงคโปร์ ได้พยายามสร้างความรู้สึกความเป็นชาติของตัวเองขึ้น ในหมู่ประชาชนโดยการพัฒนาคน พัฒนาการศึกษา ให้มีคุณภาพที่ดี เพื่อนำชาติไปสู่ความสำเร็จด้วยการแข่งขันอย่างไม่หยุดนิ่ง และพยายามสร้างเอกลักษณ์ของคนในชาติให้เป็นประชาชนที่มีคุณภาพสูง โดยดึงความเป็นรัฐที่มีหลายเชื้อชาติไม่มีศาสนาใดมาครอบงำ สนับสนุนให้ทุกชนชั้นภูมิใจในวัฒนธรรมและภาษาของตน และใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันขึ้นอย่างต่อเนื่องเรื่อยมา ส่งผลดีต่อการค้าระหว่างประเทศในระยะเวลาเพียง 31 ปี ที่นายลี กวน ยู เป็นนายกรัฐมนตรี ในที่สุดสิงคโปร์กลายเป็นประเทศที่เป็นทั้งเมืองท่าขนาดใหญ่ระดับโลก และเป็นศูนย์กลางธุรกิจที่ทันสมัยที่สุดแห่งหนึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่คุณทั่วโลกรู้จักตีเป็นปัจจุบันนี้

ประเทศสิงคโปร์ เป็นประเทศที่มีพื้นที่จำกัดซึ่งมีพื้นที่ไม่ถึง 1,000 ตารางกิโลเมตร และมีเกาะเล็กๆ ในบริเวณใกล้เคียงอีก 63 เกาะ จึงมีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติอยู่น้อย สินค้าส่งออกที่สำคัญได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ น้ำมันสำเร็จรูป แพ่งงจราไฟฟ้า และส่วนประกอบอุตสาหกรรม และอุปกรณ์การบิน ส่วนสินค้านำเสนอที่สำคัญ ได้แก่ พลังงาน อาหาร และวัตถุดิบ ในการอุตสาหกรรม เช่น ยางพารา เป็นต้น รัฐบาลสิงคโปร์จึงมุ่งพัฒนา

คุณภาพประเทศและความเป็นอยู่ของประชากรให้ดีขึ้น จากปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาขาดแคลนน้ำจืดเนื่องจากน้ำจืดมีอยู่อย่างจำกัด ทำให้ต้องสั่งห้ามน้ำจืดจากประเทศมาเลเซีย โดยการต่อท่อส่งน้ำดิบข้ามประเทศหนาแน่นกันจนขานสมุทร Jahore Causeway ซึ่งเชื่อมระหว่างยะโฮร์บาร์รูในมาเลเซียกับเขตวุฒาแลนด์ในสิงคโปร์ ภายหลังมีความขัดแย้งที่มาเลเซียขอขึ้นரากน้ำดิบ (น้ำจืด) และถูกกดดันทางด้านการเมืองทำให้ประเทศสิงคโปร์ต้องพึ่งพาตัวเอง โดยสิงคโปร์หันมาใช้เทคโนโลยีเพื่อผลิตน้ำจืดได้เอง ด้วยเทคโนโลยีใช้เดินนำเลี้ยงให้กลับเป็นน้ำดีที่สามารถนำมารับประทานได้ ทำการสร้างเขื่อนจำนวนมากเพื่อเก็บกักน้ำจืดไม่ให้หลงสูญเสีย เพื่อให้มีน้ำเพียงพอต่อการใช้ของคนในประเทศ ซึ่งเป็นสิ่งที่ประเทศสิงคโปร์ภาคภูมิใจที่ไม่ต้องพึ่งพาห้ามน้ำจืดจากมาเลเซียอีกต่อไป

ปัจจุบันประเทศสิงคโปร์ก่อตั้งประเทศมาได้ 50 ปี มีประชาชน จำนวน 5.31 ล้านคน ปัจจุบันนายกรัฐมนตรีคือ นายลี เชียน ลุง (<http://hilight.kapook.com/view/117910>) ผู้นำประเทศสิงคโปร์ได้พัฒนาประเทศอย่างค่อยเป็นค่อยไปให้มีความมั่นคงเรื่อยมา จนทำให้สิงคโปร์ มีเสถียรภาพทั้งทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจมาก รัฐบาลจึงมุ่งเน้นที่จะพัฒนาประเทศให้เป็นเมืองที่ดีขึ้น และมีรายได้สูงขึ้นภายในปี 2017 โดยตั้งเป้าหมายให้เป็นเมืองที่น่าอยู่ที่สุดของโลก และให้เป็น 1 ใน 10 อันดับแรกของโลกให้ได้ ซึ่งในอนาคตประเทศไทยสามารถขยายประเทศเพิ่มอีกว่าได้ ด้วยการใช้วิธีการรวมประเทศเพื่อสร้างผืนดินใหม่ ให้มีพื้นที่เพิ่มขึ้นซึ่งอาจเกิน 1,000 ตารางกิโลเมตร เนื่องจากรัฐบาลประเทศไทยมีนโยบายพัฒนาประเทศให้มีการเติบโตก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องตามเป้าหมายหลักสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1. Economic growth that sustainable : มีความเจริญก้าวหน้าและยั่งยืนโดยบ่งชี้จากภาคอุตสาหกรรมสำคัญที่ทำให้เกิดการเติบโต การสร้างโอกาสการงาน งาน และพัฒนาบุคลากรให้สามารถแข่งขันกับนานาชาติได้

2. Having a strong social security framework : ให้ความมั่นใจในสุขภาพด้านการเงิน ส่งเสริมและพัฒนาการรักษาสุขอนามัยและที่พักอาศัยซึ่งประชากรสามารถจ่ายได้โดยไม่มีความจำเป็น

3. A world - class environment and infrastructure : ให้เป็นเมืองระดับโลกที่มีชีวิตชีวา การคมนาคมขนส่งสะดวกและสภาพแวดล้อมรักธรรมชาติ

4. A Singapore that is secure and influential : เป็นประเทศที่มีความปลอดภัยและทรงอิทธิพลการเตรียมพร้อมสำหรับช่วงวิกฤตต่างๆ และสร้างให้มีความเป็นอยู่ที่ดี

5. Having strong families, cohesive society : ครอบครัวมีความเข้มแข็งและสังคมที่เป็นปึกแผ่นให้มีการศึกษาที่ได้รับดูแลดี ให้ความสำคัญต่อประชากร

6. Effective government : การปกครองที่มีประสิทธิภาพ สร้างบุคลากรให้เป็นผู้นำ ควบคุมมวลชนให้ตั้งอยู่ในความสงบและปราศจากอาชญากรรม การคุ้มครอง เจ้าหน้าที่ภาครัฐปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจและสุจริต และใช้เครือข่ายข้อมูลให้เป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

จากเป้าหมายหลักทั้ง 6 ประการ ซึ่งเป็นสาระสำคัญที่จะส่งเสริมด้านการลงทุน และความร่วมมือทางการค้าระหว่างประเทศ ทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการค้าและเศรษฐกิจที่สำคัญ ดังนั้นกลุ่มสามาชิกประชาคมอาเซียน และประเทศไทยต้องจึงให้ความสำคัญกับประเทศไทยเป็นมากในขณะนี้

ด้านเมืองและสถานที่สำคัญของสิงคโปร์

สิงคโปร์เป็นประเทศที่เป็นเครื่องจุดไฟเล็กๆ อยู่บนเกาะ ซึ่งภูมิประเทศเป็นเกาะตั้งอยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตั้งแต่อดีตมานานกว่า 137 กิโลเมตร ตอนเหนือของประเทศไทยและเชีย โดยมีช่องแคบ Johor กั้นขวางอยู่ สิงคโปร์เป็นประเทศที่

ถูกจัดให้เป็นประเทศที่มีคุณภาพชีวิตดีที่สุดในเอเชีย และเป็นศูนย์กลางการเงินที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของโลกด้วย นอกจากนั้นบนเกาะเล็กๆ แห่งนี้ ยังเต็มไปด้วยสถานที่สำคัญมากมายและวัฒนธรรมที่หลากหลาย ล้วนมีเอกลักษณ์ของตัวเอง และดึงดูดใจของชาวโลกมาท่องเที่ยว อาทิ

1. เมอร์ลีอ้อน (Merlion) เป็นสัญลักษณ์ของประเทศไทย เป็นรูปปั้นสัตว์ที่ท่อนบนเป็นสิงโต ท่อนล่างเป็นปลา พ่นน้ำออกจากปากตลอดเวลา อยู่ริมแม่น้ำสิงคโปร์ เมอร์ลีอ้อน มาจากคำสองคำคือ Mermaid ที่แปลว่า เสือก กับ Lion แปลว่า สิงโต

2. เอกอุปราชินี แหล่งน้ำจืดของสิงคโปร์ เอือนมารินาทำหน้าที่กันน้ำทะเลไม่ให้เข้ามาในอ่าวมาริน ซึ่งเป็นแหล่งเก็บกักน้ำจืด เอือนนี้นอกจากมีประโยชน์ในเรื่องของการเก็บกักน้ำแล้ว ยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและสถานที่พักผ่อนของนักท่องเที่ยวอีกด้วย

3. สะพานคาเวนทรี เป็นสะพานแขวนที่แก่แก่ที่สุดในประเทศไทย ปัจจุบันไม่อนุญาตให้รถแล่น ใช้สำหรับคนเดินข้ามเท่านั้น

4. พิพิธภัณฑ์อารยธรรมเอเชีย หรือเอมเพลสเพลซ เป็นอาคารเก่าแก่ที่สุดของสิงคโปร์ ก่อสร้างด้วยสถาปัตยกรรมลิททันนีโคลาสิกใน ค.ศ. 1854 เพื่อใช้เป็นศาล ปัจจุบันอาคารหลังนี้เปรียบเป็นพิพิธภัณฑ์ระดับโลก ที่จัดแสดงอารยธรรมเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียใต้ และเอเชียตะวันตกเฉียงใต้

5. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสิงคโปร์ เป็นพิพิธภัณฑ์ที่เก่าแก่และมีขนาดใหญ่ที่สุดในสิงคโปร์ สามารถเดินทางด้วยสถาปัตยกรรมลิททันนีโคลาสิก จัดแสดงความรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา และการต่อสู้เพื่อความเป็นชาติ ซึ่งพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ แบ่งออกเป็น 4 ห้อง คือ ห้องที่ 1 เสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแฟชั่นและการซื้อขาย ห้องที่ 2 เสนอภพยนตร์และหนังตะลุง เผยถึงความเป็นมาของภพยนตร์และนรหัสพื้นเมือง ผ่านวัสดุอุปกรณ์ เช่น เครื่องฉายหนัง และฟิล์มโบราณ หุ่นกระบอก เป็นต้น ห้องที่ 3 อาหารและ

การบริโภค เล่าเรื่องอาหารการกินริมถนน ห้องที่ 4 ภาพเก่าเล่าเรื่อง จัดแสดงภาพถ่ายเก่าพร้อมวิดีทัศน์ เพื่อถ่ายทอดให้เห็นถึงวิถีชีวิตทางสังคมและครอบครัว ของชาติสิงคโปร์ในอดีต

6. ห้างสรรพสินค้าที่ออร์เชิร์ด ถนนออร์เชิร์ด เป็นแหล่งศึกษาดูงานของการค้าและย่านธุรกิจที่เต็มไปด้วย ห้างสรรพสินค้าชั้นนำ อาทิ สิงหบุรพาลาชา ชูเปอร์สโตร์ ดอนตรีขนาดใหญ่ที่สุดในเอเชีย หรือ - อานซี ซี ตี แหล่งรวมห้างสรรพสินค้ายักษ์ใหญ่จากญี่ปุ่น และ ทูดอร์ คอร์ต ที่อัดแน่นไปด้วยวัสดุโบราณ เป็นต้น

7. เชนโตชา เกาะแห่งสันติและความสงบ เชนโตชา เป็นเป็นเกาะที่เคยเป็นฐานทัพมา ก่อน ชื่อเดิมคือ เกาะ ปูเลา บลากัง มาติ มีความหมายว่าเป็น เกาะแห่งความตาย ค.ศ. 1972 เกาะนี้ได้เปลี่ยนมา เกาะ เชนโตชา สร้างขึ้นมาเพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ระดับโลก ภายใต้การ เช่น โตร์ 5 ตาราง กิโลเมตร ภายใต้การจัดให้เป็นสถานที่สำหรับท่องเที่ยว หลากหลายส่วน สามารถถ่ายภาพในเกาะเชื่อมต่อไปยังสถานที่ท่องเที่ยวภายในเกาะ เช่น 1) Images of Singapore 2) Sky Tower 3) Sentosa Luge & Sky Ride 4) สวนผึ้งแล้ว ana jatiramalong 5) Under Water World - โลกใต้น้ำ 6) Pink Dolphin Lagoon 7) ชายหาด Siloso 8) MerLion ยักษ์ 9) Songs of The Sea

8. สวนสัตว์สิงคโปร์และไนต์ชาฟารี เป็นสวนสัตว์เปิดที่มีสัตว์ป่า สัตว์เลี้ยงคลาน และสัตว์ปีกหลากหลายชนิด อยู่อย่างอิสระ ภายในบริเวณสวนสัตว์ ที่จัดเป็นสัดส่วน ให้นักท่องเที่ยวไปเที่ยว และตรงข้าม สวนสัตว์จะเป็นไนต์ชาฟารี เป็นแหล่งท่องเที่ยวและ ผสมผสานกับภัยที่ยอดเยี่ยมที่สุด

ด้านสังคมและวัฒนธรรม

การแต่งกายของคนสิงคโปร์ ด้วยความหลากหลายของชาติพันธุ์ในสิงคโปร์ ทำให้ไม่มีชุดประจำชาติ ผู้คนในสิงคโปร์จะแต่งตัวหลากหลายตาม กลุ่มชาติพันธุ์ของตนนับเป็นประเทศหนึ่งในอาเซียนที่

การแต่งกายมีลักษณะแตกต่าง จีน มาเลย์ อินเดีย และลูกครึ่งระหว่างชาวเอเชียและชาวยุโรปมาอยู่ร่วมกัน อย่างลงตัวและมีปัญญาขัดแย้งเรื่องชนชาติระหว่างกัน โดยที่ทุกเชื้อชาติยังดำรงไว้ซึ่งวิถีการดำเนินชีวิต ประเพณีและวัฒนธรรมของตนไว้อย่างเคร่งครัด สำหรับเทศกาลสำคัญของสิงคโปร์ ส่วนมากมีความเกี่ยวข้องกับความเชื่อทางศาสนา เริ่มตั้งแต่เทศกาลตรุษจีน (Chinese New Year) ในเดือนกุมภาพันธ์ ชาวสิงคโปร์เชื่อถือถือสิ่งจีนจะจัดงาน เช่น ไหว้เทพเจ้าและงานรื่นเริงสนุกสนานอื่นๆ โดยรู้จูบล ห้างร้าน และบริษัทต่างๆ จะหยุดทำการเป็นเวลา 2 วัน แต่บางแห่งอาจหยุดนานถึง 15 วัน เทศกาล Good Friday ของชาวคริสต์ ในเดือนเมษายน จัดขึ้นเพื่อรำลึกถึงการสละชีวิตของพระเยซูบนไม้กางเขน เทศกาลวิสาขบูชา (Vesak Day) ของชาวพุทธจัดขึ้นในเดือนพฤษภาคม เพื่อรำลึกถึงการประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพานของพระพุทธเจ้า เทศกาล Hari Raya Puasa ในเดือนตุลาคม เป็นการเฉลิมฉลองของชาวมุสลิมหลังการสิ้นสุดพิธีถือศีลอดหรือออมภูต (Ramadan) และ เทศกาล Deepavali ในเดือนพฤษจิกายน เป็นเทศกาลแห่งแสงสว่างและเป็นงานที่นิยมใหม่ของชาวเชื้อชาติในสิงคโปร์ ชาวสิงคโปร์มีวัฒนธรรมหลากหลายแตกต่างกันไปตามเชื้อชาติ แต่ผสานกันอย่างกลมกลืน โดยส่วนมากมักเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมทางศาสนา รวมถึงความเชื่อเรื่องเทพเจ้า ผิดพลาด! การอ้างอิงการเชื่อมโยงหลายมิติไม่ถูกต้อง asean/Singapore/capt1_p3n.html

ด้านวัฒนธรรมอาหารของประเทศไทยสิงคโปร์ มีความหลากหลายของผู้คนที่อยู่ร่วมกัน ทั้งคนไทย คนไทย จีน เป็นต้น อาหารของสิงคโปร์บางอย่างมีลักษณะคล้ายกับอาหารทางภาคใต้ของไทย อาจเป็นเพราะที่ตั้งอยู่ใกล้กัน จึงมีการรับวัฒนธรรมทางอาหารระหว่างกัน

สารความรู้สู่เยาวชนประเทศไทยสิงคโปร์ ยังมีอีก many ภาษาที่ใช้ เรียนรู้ โดยเฉพาะการสร้างประเทศไทยของนายกัลลูมนัทเวิร์คและรากฐานของสิงคโปร์นายนี้ ลี กวน ยู ที่ท่านได้ถึงอัญญารามเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2558 ด้วย

อายุ 91 ปี ประเทคโนโลยีคือเป็นประเทคโนโลยีเล็กและมีประชากรน้อยที่สุด เมื่อเทียบกับประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนด้วยกัน ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ เป็นประเทศที่ได้เปรียบทางด้านตลาดการเงิน การขับเคลื่อนเมืองคล่องตัวกว่าประเทศอื่น เนื่องจากความมีเสถียรภาพภายในประเทศที่มั่นคง

จึงทำให้ประเทศพัฒนาไปสู่ความเป็นสากลได้รวดเร็ว ตามโตรีชั้นนำอย่างต่อเนื่องเรื่อยมา ด้วยความรัก สามัคคีของคนในชาติเป็นพื้นฐานสำคัญ สำหรับในกลุ่มสมาชิกประชาคมอาเซียน นับได้ว่าประเทศสิงคโปร์จัดอยู่ในประเทศที่พัฒนาลำดับต้นๆ ที่สำคัญมาก

บรรณานุกรม

กฤษณะ ลุขสถิต. (2555). สังคม วัฒนธรรมประชาคมอาเซียน 10 ชาติ. กรุงเทพฯ : แสงดาว.

นายกรัฐมนตรี ลี กวน ยู. (2557). [ออนไลน์]. สิบคันเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2558, จาก

<http://hilight.kapook.com/view/117910>.

ประเทศสิงคโปร์. (2557). [ออนไลน์]. สิบคันเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2558, จาก <http://www.9ddn.com/content.php?pid=765>

ประวัติประเทศสิงคโปร์. (2557). [ออนไลน์]. สิบคันเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2558, จาก <http://goto-singapore.blogspot.com/2011/03/singapore.html>

วิทย์ บันฑิตกุล. (2555). สาธารณรัฐสิงคโปร์. กรุงเทพฯ : สถาพรบุ๊คส์.

สังคมและวัฒนธรรมสิงคโปร์. (2557). [ออนไลน์]. สิบคันเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2558, จาก

http://www.boi.go.th/thai/asean/Singapore/capt1_p3n.html.

คำแนะนำในการเขียนผลงานวิชาการและส่งต้นฉบับ
ตีพิมพ์ในวารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

กองบรรณาธิการวารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน มีความยินดีที่จะขอเรียนเชิญอาจารย์ นักวิชาการ ส่งบทความวิชาการหรือบทความวิจัย เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ความรู้และความก้าวหน้าทางวิชาการ ในวารสาร มหาวิทยาลัยคริสเตียน ทั้งนี้บทความที่ส่งมาให้พิจารณาต้องไม่เคยตีพิมพ์ หรืออยู่ในระหว่างการพิจารณา ตีพิมพ์ในวารสารอื่น ทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการตรวจสอบและแก้ไขต้นฉบับ และจะพิจารณา การตีพิมพ์ตามความเหมาะสมโดยเรียงลำดับก่อนหลังของการได้รับต้นฉบับบทความที่สมบูรณ์

1. บทความที่รับตีพิมพ์

- 1.1 บทความวิจัย หรือ วิทยานิพนธ์
- 1.2 บทความวิชาการ
- 1.3 บทความปริทัศน์

2. การเตรียมต้นฉบับ

ผู้เขียนจะต้องจัดเตรียมต้นฉบับบทความวิชาการและบทความวิจัย ดังนี้

2.1 พิมพ์ต้นฉบับ ในกระดาษ A4 พิมพ์หน้าเดียว ไม่เว้นบรรทัด (Single spacing) ใช้โปรแกรม word และตัวพิมพ์มาตรฐาน Font 16 ของ Angsana new เท่านั้น มีเลขหน้า กับทุกหน้า ความยาวเนื้อเรื่องไม่ต่ำกว่า 9 หน้า และไม่เกิน 15 หน้า

2.2 ชื่อเรื่อง : ให้มีหัวชื่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เป็นข้อความสั้นๆ และลือความหมาย บ่งชี้ให้เห็นสาระสำคัญของเนื้อหา

2.3 ชื่อผู้เขียน : ให้ใส่ชื่อตัวและชื่อสกุลเต็มมุมขวาใต้ชื่อเรื่องโดยให้ทำเครื่องหมาย * ไว้ ท้ายนามสกุล และพิมพ์ Footnote ไว้ด้านล่างในหน้าแรกของบทความ (ดังตัวอย่าง)

2.4 บทคัดย่อ (Abstract) : จะปรากฏก่อนเนื้อหา ซึ่งจะต้องมีบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีความยาวไม่เกิน 200 คำ

2.5 การอ้างอิงในเนื้อหา : ให้ใช้การอ้างอิงในรูปแบบนาม - ปี ดังตัวอย่าง (ศากุล ช่างไม้ , 2550)

2.6 หากเป็นบทความวิจัย หรือ วิทยานิพนธ์ให้เรียงลำดับเรื่องดังนี้

- 1) บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2) บทนำ/ความสำคัญของปัญหา
- 3) วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 4) กรอบแนวความคิดการวิจัย

- 5) วิธีการดำเนินการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ และวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
- 6) การวิเคราะห์ข้อมูล
- 7) สรุปผลการวิจัย/ข้อค้นพบจากการวิจัย
- 8) การอภิปรายผล
- 9) ข้อเสนอแนะ

2.7 รูปแบบตาราง : ให้จัดพิมพ์ในรูปแบบตารางเปิดด้านซ้ายและขวา ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง ตาราง 1 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสำคัญของความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวเกาะเกร็ต จังหวัดนนทบุรี โดยรวมและรายด้านจำแนกตามตัวแปร เพศ ($n=384$)

ความคิดเห็น ชาย ($n=169$)			หญิง ($n=215$)		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการจัดดำเนินการ	3.89	.63	3.87	.64	.31	.842
2. ด้านสถานที่, อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	3.69	.60	3.67	.67	.22*	.047
3. ด้านแหล่งท่องเที่ยว	3.90	.55	3.94	.59	-.80	.112
4. ด้านสินค้าของที่ระลึก	3.69	.68	3.71	.62	-.37	.300
รวม	3.79	.50	3.80	.50	-.18	.686

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

2.8 การเขียนรายการอ้างอิงท้ายเรื่อง : ใช้การอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association) ดังตัวอย่าง

1) หนังสือ
ชื่อผู้แต่ง // (ปีที่พิมพ์) // ชื่อหนังสือ // ครั้งที่พิมพ์ // เมืองที่พิมพ์ : / สำนักพิมพ์.
เรวดี ธรรมอุปกรณ์. (2530). การใช้ยาบำบัดอาการ พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

2) บทความวารสาร

ชื่อผู้เขียน // (ปีที่พิมพ์) // ชื่อบทความ // ชื่อวารสาร // ปีที่ (ฉบับที่) // เลขหน้า - เลขหน้า
ชวัช โลพันธ์ครี. (2530). “เรื่องเลี้ยงแทบ”. วารสารพยาบาล. 5(6) : 216-226.

3) วิทยานิพนธ์

ชื่อผู้เขียน // (ปีที่พิมพ์) // ชื่อวิทยานิพนธ์ // ระดับวิทยานิพนธ์ ชื่อสาขาวิชา คณ
ชื่อมหาวิทยาลัย.

สมหมาย ถรวิทยาคม. (2547). ประสบการณ์การอนท่าคว່າหน้าของผู้ป่วยหลังผ่าตัดโรค
จอประสาทตาลอกในโรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์ (วัดไชย). วิทยานิพนธ์
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลผู้ป่วย บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยคริสตีียน.

4) ข้อมูลออนไลน์บนอินเตอร์เน็ต

ชื่อผู้แต่ง // (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง // [ประเภทลือ]. // ลีบคันเมื่อ วัน เดือน ปี, จาก URL เว็บไซต์.
สมศักดิ์ ดาประสิทธิ์. (2544). ความสนใจในการเดินหน้าปฏิรูปการศึกษา. [ออนไลน์].
ลีบคันเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2545, จาก <http://www.moe.go.th/article-somsak11.htm>.

Howard Owens. (2010). *Twelve things journalist can do to save journalism.* [Online]. Retrieved November 19, 2010, from <http://www.howardowens.com/2007/>.

5) บทความหังลือพิมพ์

ชื่อผู้เขียนบทความ // "ชื่อหังลือพิมพ์" // หน้า.

คีกฤษฐ์ ปราโมช, ม.ร.ว. (12 มกราคม 2537). "ข่าวไกลนา". สยามรัฐ : 3.

3. การส่งต้นฉบับและหลักเกณฑ์การประเมินผลงานวิชาการ

3.1 การส่งต้นฉบับบทความผู้เขียนสามารถส่งบทความได้ 2 วิธีคือ

1) ส่งบทความ Online ได้ที่เว็บไซต์วารสาร <http://library.christian.ac.th/ctujournal/main.php>

2) ส่งบทความทางไปรษณีย์ หรือ ทาง e mail : ctujournal@christian.ac.th
โดยกรอกข้อมูลในแบบฟอร์มน้ำส่งได้จากเว็บไซต์วารสาร

3.2 กองบรรณาธิการจะพิจารณาบทความเบื้องต้นเกี่ยวกับเนื้อหา และ ความถูกต้องของรูปแบบการพิมพ์ หากผ่านการพิจารณาจะเข้าสู่ขั้นตอนการประเมินผลงานโดยผู้ทรงคุณวุฒิภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน

3.3 บุคลากรภายในออกที่ต้องการตีพิมพ์ผลงานวิชาการในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยคริสตีียน ต้องชำระเงินค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินผลงานวิชาการ (Peer review) ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

3.4 บทความที่ผ่านการประเมินและมีการแก้ไข ผู้เขียนจะต้องแก้ไขบทความตามข้อเสนอแนะของผู้ประเมิน และส่งต้นฉบับที่แก้ไขแล้วพร้อมไฟล์ที่ถูกต้องให้ฝ่ายเลขานุการอีกรอบ ตามเวลาที่กำหนด

3.5 กองบรรณาธิการจะออกหนังสือรับรองการตีพิมพ์ให้ ภายหลังจากบทความได้ผ่านขั้นตอนการประเมินผลงานเรียบร้อยแล้ว

3.6 บทความที่ได้รับการพิจารณาตีพิมพ์แล้วกองบรรณาธิการจะส่งวารสารให้ผู้เขียน จำนวน 1 เล่ม

3.7 ลิขสิทธิ์การพิมพ์ต้นฉบับที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารมหาวิทยาลัยคริสตีียนถือเป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยคริสตีียน

3.8 บทความที่ไม่ได้รับพิจารณาตีพิมพ์จะไม่ส่งต้นฉบับคืนให้ผู้เขียน

สถานที่ติดต่อ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการวารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

144 หมู่ 7 ถนนพระประโคน – บ้านแพ้ว

ตำบลดอนยายหอม อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 73000

โทรศัพท์ 0-3422-9480 ต่อ 3102-03 โทรสาร. 0-3422-9499

E-mail : ctujournal@christian.ac.th

Website : library.christian.ac.th/ctujournal/main.php

ตัวอย่างบทความวิชาการ
ภาษาพูดกับภาษาวิชาการ
A Spoken Language and Academic Writing in Thai

ดร. เรืองเดช บันเขื่อนขัติย *

บทคัดย่อ

บทความนี้ นำเสนอความหมายของภาษา ภาษาพูดกับภาษาถิ่น ภาษาวิชาการกับภาษาถิ่น ภาษามาตรฐาน กับภาษาถิ่น ความแตกต่างระหว่างภาษาพูดกับภาษาวิชาการ ความแตกต่างระหว่างภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ กับภาษาไทยมาตรฐาน และภาษาพูดกับภาษาวิชาการที่ใช้เป็นทางการและใช้เชิงวิชาการ รวมทั้งเสนอแนวทางการเขียน และข้อควรระวังในการใช้ภาษาเขียนเชิงวิชาการด้วย

Abstract

This article presents the definition of language, spoken language and dialect, as well as, academic writing and Thai dialect. The differences of the standard Thai and Bangkok Thai dialect, the different usage of the spoken Bangkok Thai dialect and academic writing in standard Thai is also presented. Awareness of writing in academic usage in Thai is given as well.

บทนำ

ชนชาติไทยมีภาษาพูดใช้มานานแล้ว แต่จนนานสักแค่ไหน ไม่มีหลักฐานปรากฏ แต่ถ้าจะให้สันนิษฐาน ในฐานะที่เป็นนักภาษาศาสตร์คนหนึ่ง ก็คงต้องลับนิษฐานว่า มีมานานตั้งแต่ก่อกำเนิดของชนชาติไทยหรือไม่ ก็หลังจากนั้นไม่นานนัก ถ้าถามว่าเหล่ากำเนิดของชนชาติไทยอยู่ที่ไหน ปัญหานี้มีคำตอบอยู่หลายทฤษฎี เช่น ทฤษฎีว่าคนไทยอพยพจากเหนือลงใต้ ทฤษฎีว่าคนไทยอพยพจากใต้ขึ้นเหนือ ทฤษฎีว่าคนไทยอยู่ประเทศไทย แหล่งที่ตั้งก่อตั้งหลักฐานทางภาษา และโบราณคดีมาประกอบ ทฤษฎี โครงการเชื้อชนชาติไทยไม่มีโครงการ แต่ถ้าจะเชื้อชนชาติทางภาษาของนักภาษาศาสตร์เป็นหลัก เหล่ากำเนิดของชนชาติไทยหรือชนชาติไทยจะอยู่บริเวณทางตอนเหนือของลาวกับเวียดนาม

* รองศาสตราจารย์ประจำบ้านศิลป์วิทยาลัย มหาวิทยาลัยคริสเตียน

ตัวอย่างการเขียนบทความวิจัย
ภาวะสุขภาพและความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของผู้พิการ
อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี*

**Health Status and Activity of Daily Living of Disabled Persons at Tamuang
District in Kanchanaburi Province**

ดร. คากูล ช่างไม้**
สุปราณี แต่งวงษ์***
จิตนันพัต ชนกิจราบุรย์****

บทคัดย่อ

ความพิการเป็นสถานะทางสุขภาพอย่างหนึ่งซึ่งแสดงออกมาในลักษณะของการสูญเสียความสามารถในการทำกิจกรรมต่างๆ ในกรณีที่ต้องใช้ชีวิตแต่ละวัน ซึ่งเป็นผลมาจากการปัญหาสุขภาพอื่นๆ เช่น การเจ็บป่วยและการได้รับการบาดเจ็บ ดังนั้น การมีข้อมูลพื้นฐานภาวะสุขภาพและความพึงพาของผู้พิการ จึงเป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะสุขภาพและความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของผู้พิการที่อาศัยอยู่ในวัดดังรายนามที่ตั้ง ตำบลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ประชากรเป็นผู้พิการอายุระหว่าง 34-50 ปีขึ้นไป จำนวน 57 คน เก็บรวบรวมข้อมูลในเดือน มกราคม พ.ศ. 2553 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้พิการ แบบประเมินภาวะสุขภาพของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ แบบคัดกรองภาวะซึมเศร้าของกรมพัฒนาสุขภาพจิต และแบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และเครื่องตรวจระดับน้ำตาลในเลือดโดยการเจาะปลายนิ้ว

ผลการวิจัยพบว่า ผู้พิการส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 85.96 มีปัจจัยเสี่ยงของโรคเบาหวานชนิดที่ 2 อุบัติกรุณามาก จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 71.90 ส่วนใหญ่มีภาวะซึมเศร้า จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 57.89 ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกับกลุ่มที่มีภาวะซึมเศร้า คือ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 42.11 สำหรับความรุนแรงของความพิการจนมีภาวะพึงพา พบว่า ผู้พิการส่วนใหญ่ไม่มีความต้องการพึ่งพาทางกาย แต่อาจมีการปฏิบัติกิจกรรมที่ไม่เป็นปกตินัก จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 43.90 และผู้พิการที่มีความพิการปานกลาง จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 56.10

* ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย จากมหาวิทยาลัยคริสต์เตียน ปีการศึกษา 2554

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย อาจารย์หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยคริสต์เตียน

*** อาจารย์หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยคริสต์เตียน

**** พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลท่าน้ำร่วง จังหวัดกาญจนบุรี นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยคริสต์เตียน

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะว่าควรมีการเฝ้าระวังการเป็นเบาหวานชนิดที่ 2 ในผู้พิการกลุ่มนี้ และแนะนำเดียวกันควรมีการจัดโครงการสร้างเสริมสุขภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อป้องกันการเป็นเบาหวานและการมีภาวะซึมเศร้า รวมทั้งการฟื้นฟูสภาพร่างกายผู้พิการให้สามารถพึงพาตนเองให้ได้มากที่สุด

Abstract

Disability was a state of health which is expressed in the form of loss of ability to do activities of daily living. Having disability can be a result of other health problems such as illness and injuries. Therefore, the basic information on health status and condition of the disabled is necessary.

This research was descriptive research which aimed to study health status and ability to perform activity of daily living of disabled people living in Wat (monastery) Wangkanai Tayikaram, Tha Muang District, Kanchanaburi Province. Fifty-seven people with disabilities were a population and the study was conducted in January 2010. Research instruments included questionnaire of personal data of the disabled, a health assessment tool of the National Health Security Office, the screening tool for depression of the Department of Mental Health, and an assessment tool for the ability to perform daily activities. Blood glucose level test before meal was also collected by finger puncture.

The study found that most of disabled people are at risk for type 2 diabetes with 71.90%. The disabled people (57.89%) did not have depression which the number was close to the group with depression (42.11%). For the severity of disability and dependent status, it has found that most disabled people (43.90%) were bodily-dependent but may not be normal. However, the number of disabled people with moderate to very severe disability were 56.10%.

Research has suggested that there should be a surveillance project of diabetic type 2 in this disabled group. In addition there should be an ongoing health promotion programs to prevent diabetes and depression as well as rehabilitating the disabled to be self-reliant as possible.

ใบสมัคร/ต่ออายุ สมาชิกวารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

(กรุณาเขียนให้ชัดเจน)

ชื่อ - นามสกุล.....
ที่อยู่ (ที่ต้องการให้ส่งวารสาร).....
.....

มีความประสงค์ สมัครสมาชิกใหม่ ต่ออายุสมาชิก

ประเภท สมาชิกรายปี (4 ฉบับ) เป็นเงิน 450 บาท
 สมาชิกราย 2 ปี (8 ฉบับ) เป็นเงิน 800 บาท
 สมาชิกราย 3 ปี (12 ฉบับ) เป็นเงิน 1,100 บาท

เริ่มฉบับที่ 1. (มกราคม - มีนาคม) 2. (เมษายน - มิถุนายน)
 3. (กรกฎาคม - กันยายน) 4. (ตุลาคม-ธันวาคม)

โดยได้ส่งเงินค่าสมาชิกเป็น เงินสด ธนาณัติ ตัวแลกเงินไปรษณีย์

จำนวนเงิน..... บาท (.....)
ต้องการให้ออกใบเสร็จในนาม.....

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้สมัคร^๑
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

หมายเหตุ : การสั่งซื้อย่างไปรษณีย์ กรุณสั่งซื้อ ปณจ. นครปฐม ในนาม มหาวิทยาลัยคริสเตียน

144 หมู่ 7 ตำบลดอนยายหอม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000

หรือ ตู้ ป.ณ. 33 อำเภอเมือง นครปฐม 73000

(วงเล็บมุ่งของ "วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน")

 สำหรับเจ้าหน้าที่ฝ่ายสมาชิก

ใบเสร็จเลขที่..... เล่มที่..... ลงวันที่.....
วารสารเล่มแรกที่จ่ายไป.....

อัตราการลงโฆษณาในวารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

พื้นที่โฆษณา			ราคาต่อฉบับ	ราคาต่อปี (3 ฉบับ)
หน้าด้านใน	เต็มหน้า พิมพ์ 4 สี	6,000 บาท	17,000 บาท	
ปกหน้าด้านใน	เต็มหน้า พิมพ์ 1 สี	4,000 บาท	10,000 บาท	
ปกหลังด้านใน	เต็มหน้า พิมพ์ 4 สี	5,500 บาท	16,000 บาท	
ปกหลังด้านใน	เต็มหน้า พิมพ์ 1 สี	3,500 บาท	9,000 บาท	
ปกหลังด้านนอก ในเล่ม	เต็มหน้า พิมพ์ 4 สี	7,000 บาท	19,000 บาท	
ในเล่ม	เต็มหน้า พิมพ์ 1 สี	2,500 บาท	6,000 บาท	
ใบเกรกในเล่ม		1,500 บาท	3,000 บาท	

ใบตอบรับ

ข้าพเจ้า ตำแหน่ง
 สถานที่ทำงาน มีความประสงค์ที่จะสนับสนุนการพิมพ์วารสาร
 มหาวิทยาลัยคริสเตียนดังนี้ (กรุณาใส่เครื่องหมายในช่องที่ต้องการ)

พื้นที่โฆษณา			ราคาต่อฉบับ	ราคาต่อปี (3 ฉบับ)
หน้าด้านใน	เต็มหน้า พิมพ์ 4 สี	6,000 บาท	17,000 บาท	
ปกหน้าด้านใน	เต็มหน้า พิมพ์ 1 สี	4,000 บาท	10,000 บาท	
ปกหลังด้านใน	เต็มหน้า พิมพ์ 4 สี	5,500 บาท	16,000 บาท	
ปกหลังด้านใน	เต็มหน้า พิมพ์ 1 สี	3,500 บาท	9,000 บาท	
ปกหลังด้านนอก ในเล่ม	เต็มหน้า พิมพ์ 4 สี	7,000 บาท	19,000 บาท	
ในเล่ม	เต็มหน้า พิมพ์ 1 สี	2,500 บาท	6,000 บาท	
ใบเกรกในเล่ม		1,500 บาท	3,000 บาท	

โดยส่ง Fax ใบตอบรับไปยังบรรณาธิการวารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียนที่หมายเลข 034-229499
 มหาวิทยาลัยคริสเตียน อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 73000

มหาวิทยาลัยคริสเตียน
144 หมู่ 7 ต.ดอนยายหอม
อ.เมือง จ.นครปฐม
โทรศัพท์ 0-3422-9480

ศูนย์ศึกษาสยามคอมเพล็กซ์
อาคารสำนักงานสภาพริสตจักรในประเทศไทย
328 ถนนพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร
โทรศัพท์ 0-2214-6303-6

สถาบันกรุงเทพคริสตศาสสนศาสตร์
71 ซอยวชิรธรรมสาธิต 37 ถนนสุขุมวิท 101/1
แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร
โทรศัพท์ 0-2746-1103-4